

รายงานวิจัย

นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญห**ความรุนแรง**
ในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัย “นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ ศึกษากระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ศึกษาบทบาทของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน และเพื่อจัดทำนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 500 คน เชิงคุณภาพ ประกอบด้วยเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวประชาชนในพื้นที่ อบต. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็น

1.1 สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่มีการแสดงพฤติกรรม หากมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ส่วนใหญ่แสดงออกในลักษณะของการดุด่าด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล โดยมีวิธีการแก้ไขปัญหากหากเกิดปัญหามลพิษขึ้นในครอบครัว คือทำกิจกรรมนอกบ้าน สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว เกิดจากความเครียด สุรา และเศรษฐกิจ เช่น ยากจน ไม่มีงานทำ เป็นต้น

1.2 สถานการณ์ความรุนแรงในชุมชน การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน และผู้กระทำความรุนแรงจากการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชน ส่วนใหญ่เคยพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน โดยผู้ที่กระทำความรุนแรง ส่วนใหญ่เป็นสามีทำร้ายภรรยา แม่ทำร้ายลูก และลูกทำร้ายแม่ พ่อทำร้ายลูก สาเหตุของความรุนแรงที่พบเห็นในชุมชน เกิดจากการดื่มสุรา

สิ่งที่จะทำให้พบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน ส่วนใหญ่จะเฉยๆ ไม่กล้าเข้าไปยุ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องส่วนตัว การจัดการแก้ไขปัญหามลพิษของชุมชน เมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน มีการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษ หน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่เข้าช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหามาที่เกิดจากการกระทำความรุนแรงขึ้นในครอบครัวและชุมชนเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

1.3 บทบาทของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งที่ชุมชนดำเนินการ คือ การการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชนของชุมชน 1 - 2 ครั้ง/เดือน การให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรง การว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือชุมชน การประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งที่ชุมชนยังไม่ได้ คือ กระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน การจัดการ

ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในชุมชนของชุมชน เจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกระบาดความรุนแรงในชุมชน

2. กระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น อำเภอ ตำรวจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สาธารณสุข ผู้นำชุมชน ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน ให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและได้รับความคุ้มครองทางสังคม ความเป็นกลาง รับทราบปัญหาและเร่งแก้ไข 2) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน 3) ร่วมกับอำเภอ เกษตรอำเภอ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการใช้ประโยชน์จากดิน และน้ำ ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของชุมชน เพื่อพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส 4) ร่วมมือกับสาธารณสุข โรงพยาบาล โรงเรียน ส่งเสริม หนุนเสริม ป้องกัน สุขภาพและอนามัยของประชาชน ส่งเสริม จัดกิจกรรมการกีฬาในชุมชน 5) ส่งเสริม สนับสนุน เปิดโอกาสให้เด็กได้รับการศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้ต่างๆ

3. บทบาทของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ได้แก่ หน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ ศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ ศูนย์ดำรงธรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ ตำรวจภูธรจังหวัดสุพรรณบุรี กระทรวงยุติธรรม ได้แก่ สำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัดสุพรรณบุรี กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และโรงเรียนในพื้นที่

การดำเนินงานของภาคีเครือข่ายต่างๆ จะเป็นในลักษณะของการให้การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนขึ้นแล้วในรูปแบบต่างๆ โดยใช้กระบวนการทางกฎหมายเข้ามาแก้ไขปัญหา

4. การจัดทำวัตรกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญหา การดำเนินงานพัฒนาสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง ถ้าพอประมาณเราทำได้ มีเหตุผล คิด พุดคุย ด้วยความประนีประนอม มีเหตุผล ภูมิคุ้มกันนั้นเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ผิดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เกิดข้อผิดพลาดอีก ภูมิคุ้มกันเราสร้างได้ 2 เงื่อนไข ความรู้ คู่คุณธรรม ถ้าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ มีการศึกษา ปัญหาจะไม่ค่อยเกิด ถ้ามีความรู้ เมื่อพบเจอปัญหาความรุนแรง จะใช้เหตุผลในการพิจารณามากขึ้น จะใช้จิตวิทยาในการพูดต่างๆ คือ นำความรู้มาใช้ คุณธรรมเป็นคนดี มีการนำ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) มาเชื่อมโยงการดำเนินงาน เข้าวัดฟังธรรม แล้วนำมาถือปฏิบัติ จะเกิดสิ่งที่ดีมีคุณธรรม มีความดีที่เกิดขึ้น

การจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 กรณี

4.1 กรณีปัญหายังไม่เกิด ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในการแก้ไขปัญห การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว และชุมชน ลดช่องว่างระหว่างครอบครัวและชุมชน ให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน โดยการสร้างกิจกรรม/เหตุการณ์ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน การสร้างสังคมที่ดี ลดปัญหามลพิษในชุมชน ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมโรงเรียนครอบครัว กิจกรรมด้านสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

4.2 กรณีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว ปัญหามลพิษเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ต้องมีเครือข่ายในการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน 3 กระบวนการ คือ “ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ และร่วมแก้ไขปัญห” มีขั้นตอนในการแก้ไขปัญห 2 ขั้นตอน คือ การหาวิธีแก้ไขปัญห และการหาคนช่วยดำเนินการใกล้เคียงให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน “ช่วยพูด ช่วยคุย ช่วยบอก”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรกำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยการหนุนเสริมการดำเนินงานของท้องถิ่น ทั้งด้านบุคลากรให้ความรู้ และงบประมาณในการดำเนินงาน โดยให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสร้างรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง

1.2 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรให้ความสำคัญกับสภาเด็กและเยาวชน ในการเข้ามาเป็นองค์กรขับเคลื่อนด้านความรุนแรง เป็นศูนย์กลางให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาความรุนแรง พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน เพื่อไม่ให้ปัญหามลพิษเกิดขึ้น

1.3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ในด้านการจัดกิจกรรมให้สถาบันครอบครัวเข้าใจในบทบาทการแสดงต่อกันทั้งในครอบครัวและชุมชนอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้ทุกคนในชุมชนแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม

1.4 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชนเพิ่มมากขึ้น โดยการสร้างจิตสำนึกในการมองปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ให้มองว่าปัญหามลพิษเป็นปัญหาของสังคม ชุมชน ไม่ใช่ปัญหาภายในครอบครัว และเมื่อประสบกับปัญหา หรือพบเห็นปัญหาต้องไม่นิ่งเฉย ต้องร่วมกันในการแก้ไขปัญห ให้หมดไปจากครอบครัวหรือชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ควรขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และสร้างรากฐานทางสังคมให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว การดำเนินงานในลักษณะของการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในครอบครัว เพื่อลดความห่างเหินระหว่างวัยภายในครอบครัว

2.2 หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน โดยการพัฒนาศักยภาพของคณะทำงานให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และให้มีกระบวนการในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เป็นศูนย์กลางของคนทุกวัย

2.3 หน่วยงานของทุกกระทรวง อาทิ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม ฯลฯ ควรร่วมมือดำเนินการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความรุนแรง ปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนในชุมชนให้มองปัญหาความรุนแรงในครอบครัว หรือในชุมชน เป็นปัญหาของชุมชน ปัญหาของส่วนรวม ที่ต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาให้ลดลงหรือหมดไป

2.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มกระบวนการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในชุมชน ของชุมชน และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้กระทำความรุนแรงในชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจ ในปัญหา และเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

2.5 หน่วยงานท้องถิ่นและท้องถิ่น กลุ่มองค์กร แกนนำชุมชนต่างๆ ควรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาชุมชน หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ทำให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายั่งยืนขึ้นตอนและกระบวนการในการทำงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

Executive Summary

The research project "Management innovation of domestic violence in family and community solutions by community based rehabilitation" aimed to study the situation of domestic violence in family and community in the area, study motivation and problem solution process of domestic violence in family and community by community based rehabilitation, study the role of networks involved in the resolution of domestic violence in family and community, and develop the management innovation of domestic violence in family and community solutions by using quantitative and qualitative research methodology. The quantitative samples consisted of 500 people in the targeted area. The qualitative ones consisted of a network of social and welfare development at the regional level; for example, the team of family development center, people in community areas, Local Administrative Organization, community leaders, volunteers, local authorities, and associated network partner organizations. The results were included as follows:

1. The situations of domestic violence in family and community in the area were divided into

1.1 The situations of violence in family, showing offensive or violent behavior or violent actions of family members were mostly not showing the behavior. If there was the show of violence, mostly it would be expressed in the manner of emotional and unreasonable blame. A way to solve the problem of domestic violence was doing outdoor activities. The causes of domestic violence were stress, alcohol and economy such as poverty, unemployment, etc.

1.2 Violence situation in the community, the presence of violence in the community, and violent people from the presence of violence in the community came from most of people had seen the violence in the community, and most of violent persons consisted of husbands who hurt their wives, mothers hurt their children, children hurt their mothers, and fathers hurt their children. Apparently, the violence in the community was caused by drinking alcohol.

Most of what to do when seeing violence in public or at home were passive, not dare to interfere because it was personal business. The management and solution of community violence when occurring in the family and community should be resolved by the agencies or persons such as the village headman and leader in community that could help to solve the problem of violence in the family and community.

1.3 The community roles in preventing and resolving domestic and community violence were mostly focused on the campaign and public relations from community for giving the knowledge about the prevention and resolution of family and community violence in the community 1-2 times a month, giving some advice to the victims from any violence, blaming or warning persons who committed domestic or community violence; including coordinating and asking for some helps from the community. In the case of domestic and community violence, most of people realized in what the community did not have that consisted of the process of solving domestic and community violence issues, training to give knowledge about violence problem in community, and the volunteers or staffs who assisted the victims from the violence in the community.

2. The motivation and resolution process of domestic and community violence consisted of 1) To strengthen the community by cooperating with all sectors such as district, police, hospitals, health promoting hospital, public health, community leaders to do the activities within community, provide people with trust and social protection, be neutral to acknowledge the problem and to speed up the resolution, 2) To facilitate and coordinate to support people in access to funding sources, 3) To coordinate with the director of District Agricultural Extension Office, encourage people to have the knowledge about using soil and water utilization appropriately with the area of the community, 4) To collaborate with public health, hospitals, schools, promote campaigns to prevent health and public health of people, and support the sport activities in community, and 5) To promote and support the opportunities for children to receive the education; including provide the education activities.

3. The roles of the various networks related to the resolution of domestic and community violence, and the networks related to the implementation of domestic and community violence consisted of the Ministry of Social Development and Human Security; namely, the Office of Social Development and Human Security in Suphanburi Province, Children and Family Home in Suphanburi, the Ministry of Public Health; namely, One Stop Crisis Center at Chaophrayayommarat Hospital, and Health Promoting Hospital, the Ministry of Interior; namely, Damrongdhamma Center, Local Administrative Organization, the National Police Office such as Suphanburi Provincial Police, the Ministry of Justice; namely, Administrative Office of Suphanburi Provincial Court, and the Ministry of Education; namely, the Office of the Secondary Education Service Area 9 and local schools.

The operation of network partners would be in the form of assistance in the case of domestic and community violence in various forms by using legal process to solve the problem.

4. Making the management innovation of domestic violence in family and community solutions by community based rehabilitation

Domestic and community violence management by using community based rehabilitation and applying the philosophy of sufficiency economy of His Majesty King Bhumibol Adulyadej as a guideline to solve problems. About the implementation of social development in accordance with the philosophy of Sufficiency Economy in 3 issues, if we can do reasonable thought, talk with compromise and reason, there would be the immunity was due to learning the wrong thing to achieve the error; and no any mistakes in the future. The immunity could be created into two conditions; knowledge with morality. If all people had the knowledge, understanding, and education, the problems would rarely occur. It was found that if we had the knowledge, we would prefer using more reason to consider when encountered violence. There would also be the use of psychology for speaking; namely, to apply knowledge for creating morality as good people with connecting house, temple, and school to the operation, and go to the temple for listening to sermon then put to practice truly. From these, it would be good to have virtue and have good things to happen.

The implementation of management innovation of domestic violence in family and community solutions by community based rehabilitation could be divided into 2 cases as follows:

4.1 Although the problem had not occurred yet, it must have the immunity of solving any problems. Implementing activities in the area to strengthen family and community, and narrowing the gap between family and community to have much more understanding to both the family and the community was from creating activities/ events in order to achieve a common thinking process in solving problems together, create a good society, reduce the conflict in the community throughout doing activities together such as the activities within family and school, health activities, and the promotion of supplementary occupations, etc.

4.2 In case of occurring any problems, social problems were complicated and needed the network to solve the problems. The three common approaches to solve the problem together were "co-thinking, co-analysis, and co-solving problems". And there were

two steps to solve the problem; namely, finding a problem solution and finding someone to help mediate mutual understanding or "Help them to speak, help them to talk, and help them to tell".

Recommendations

1. Policy Recommendations

1.1 The Ministry of Social Development and Human Security should set the policy that focused on the prevention and resolution of domestic and community violence by supporting the operation of locality in terms of persons who gave the knowledge and the budget for operation, and having the locality as the operator for strengthening the social foundation.

1.2 The Ministry of Social Development and Human Security should focus on children and youth council to become the organization of violence motivation, and the center for counseling to children and youth who experienced with the violence; including take part in strengthening the family and community to prevent the violence.

1.3 The Ministry of Social Development and Human Security and the relevant agencies should pay more attention to family development center in the community; in term of organizing activities to the family institution for understanding about the role of acting in the family and community continuously, and it would be the result to everyone in the community could play their role appropriately.

1.4 The Technical Promotion and Support Office should encourage the community to play a more active role in management of resolving family and community violence problem by raising awareness of domestic and community violence. The violence problem should be realized as a social and community problem, not a family problem. And when faced with the problem or see the problem, it must not be silent, but must coordinate to solve the problem in order to keep it away from family or community instead.

2. Practical Recommendations

2.1 The Technical Promotion and Support Office should extend the result of operation to cover all areas in order to provide relevant agencies with solutions to domestic and community violence, and build a strong social foundation; especially family institution. It should have the operation in terms of building a good family relationship for reducing the distance between the ages of members within the family.

2.2 The Ministry of Social Development and Human Security, Local Administrative Organization, and related network partners should focus on family

development center in the community by developing the potential of working group to have knowledge and understanding about domestic and community violence, and to have a continuous working process in order provide family development center in the community as the center of people in all ages.

2.3 All ministries such as the Ministry of Social Development and Human Security, the Ministry of Interior, the Ministry of Education, and the Ministry of Justice should cooperate to modify the behavior of violent persons, change the attitude of people in the community to realize in domestic or community violence as a community issue and public problem that everyone should collaborate in solving the problem to be reduced or disappeared.

2.4 Local Administrative Organization should increase the process of prevention and resolution of domestic and community violence, provide management training on knowledge of community violence, and support volunteers or staffs who assisted the victims from violence in the community in order to provide everyone with the understanding of the problem, and participate in the prevention and resolution of domestic and community violence.

2.5 Local and regional agencies, organizations, and community mainstays should be guided by Sufficiency Economy Philosophy of King Rama IX as a guideline for community development. Also, the principles of 3 rings and 2 conditions could systematically prevent and solve problems with a clear and consistent working process.

คำนำ

โครงการวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์มลพิษในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ ศึกษากระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ศึกษาบทบาทของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน และเพื่อจัดทำนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยมีพื้นที่ศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ก่อให้เกิดกระบวนการ และแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งชุมชนสามารถดำเนินการได้โดยใช้กระบวนการสร้างกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ลดความห่างเหินระหว่างกันทั้งในครอบครัวและชุมชน อันส่งผลให้ลดปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชนลงได้

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 ขอขอบคุณ นายพรสันต์ อยู่เย็น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ นายอำนาจ ลิ้มประเดิธรรม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี และทีมงาน พร้อมทั้งเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ประชาชนในพื้นที่ อบต. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานผลการวิจัยนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4

กันยายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
Executive Summary	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ฐ
1. บทนำ	1
- ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	3
- ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
- วิธีดำเนินงาน	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
- นิยามศัพท์เฉพาะ	5
- กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	5
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550	6
- นโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี	11
- ข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550	29
- แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม	38
- แนวคิดความรุนแรงในครอบครัวและการแก้ไขปัญหา	55
- แนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐาน	59
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
3. วิธีดำเนินการวิจัย	85
- แบบแผนของการวิจัย	85
- การคัดเลือกพื้นที่	85
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
- เครื่องมือวิจัย	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	86
- ขอบเขตของโครงการวิจัย	86
- การวิเคราะห์ข้อมูล	87
- ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย	88
4. ผลการศึกษา	90
- ผลการศึกษาเชิงปริมาณ	90
- ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ	112
5. บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	152
- สรุปผลการศึกษา	152
- อภิปรายผล	156
- ข้อเสนอแนะ	159
ภาคผนวก	161
แบบสำรวจสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	162
บรรณานุกรม	174
คณะผู้จัดทำ	177

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	แสดงจำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงที่มารับบริการของศูนย์พึ่งได้
ตารางที่ 4.1	เพศและอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.2	ระดับการศึกษาและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.3	อาชีพหลักในปัจจุบัน และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.4	ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว และความพอเพียงของรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.5	หนี้สิน และเงินออมภายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.6	การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กร ในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.7	ลักษณะโครงสร้างของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.8	ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และผู้ที่เป็นที่ปรึกษา เมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 4.9	ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
ตารางที่ 4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและชุมชน
ตารางที่ 4.11	การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว
ตารางที่ 4.12	การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว
ตารางที่ 4.13	วิธีการแก้ไขปัญหาหากเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว
ตารางที่ 4.14	สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว
ตารางที่ 4.15	การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน และผู้กระทำความรุนแรงจากการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชน
ตารางที่ 4.16	สาเหตุของความรุนแรงที่พบเห็นในชุมชน
ตารางที่ 4.17	สิ่งที่จะทำเมื่อพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน
ตารางที่ 4.18	การจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงของชุมชนเมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน
ตารางที่ 4.19	หน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่เข้าช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการกระทำความรุนแรงขึ้นในครอบครัวและในชุมชน

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.20 การจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชุมชน	109
ตารางที่ 4.21 การรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาม รุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน	109
ตารางที่ 4.22 กระบวนการในการแก้ไขปัญหามรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน	111
ตารางที่ 4.23 การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหามรุนแรงในชุมชน ของชุมชน	111
ตารางที่ 4.24 เจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกระทำความรุนแรง ในชุมชน	111
ตารางที่ 4.25 การให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกระทำความรุนแรง	111
ตารางที่ 4.26 การร่วกล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำมรุนแรงในครอบครัวหรือชุมชน	112
ตารางที่ 4.27 การประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดมรุนแรงในครอบครัวและ ชุมชน	112

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1.1	5
กรอบแนวคิดนวัตกรรมจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง	
แผนภาพที่ 2.1	47
ขอบข่ายนวัตกรรม	
แผนภาพที่ 2.2	47
กรอบแนวคิดรากฐานของทุนทางสติปัญญา	
แผนภาพที่ 2.3	49
องค์ประกอบทุนมนุษย์	
แผนภาพที่ 2.4	49
ความสามารถหรือสมรรถนะ (Competency)	
แผนภาพที่ 2.5	49
ทัศนคติ (Attitude)	
แผนภาพที่ 2.6	50
ความยืดหยุ่นทางปัญญา (Intellectual agility)	
แผนภาพที่ 2.7	50
ความสัมพันธ์ (Relationships)	
แผนภาพที่ 2.8	50
องค์กร (Organizations)	
แผนภาพที่ 2.9	51
การพัฒนาและทำใหม่ (Renewal and development)	
แผนภาพที่ 2.10	55
ผลผลิตด้านนวัตกรรม	

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ศ.นพ.ประเวศ วะสี ได้กล่าวไว้ว่า สังคมเข้มแข็ง คือคุณภาพที่จะนำไปสู่เศรษฐกิจดี การเมืองดี และศีลธรรมดี จากคำกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสังคมเป็นหน่วยที่มีความสำคัญที่เป็นรากฐานของการพัฒนาในด้านต่างๆ และยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ถ้าสังคมสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเบื้องต้นได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นย่อมไม่ขยายวงกว้างและส่งผลกระทบต่อระดับประเทศ เป็นการส่งเสริมให้ประเทศพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น แต่หากย้อนดูปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจากอดีตถึงปัจจุบัน จะพบว่าต่างมีพื้นฐานมาจากสถาบันครอบครัว และสังคมที่อ่อนแอลง โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างรากฐานที่ดีให้กับสังคมและประเทศ สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันเล็กๆ แต่มีพลังอย่างมหาศาลในการช่วยเหลือสังคม การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับสังคม และที่สำคัญคือการสร้างรากฐานที่ดีให้กับสังคม

สถานการณ์ในปัจจุบัน สถาบันครอบครัวกำลังประสบปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะปัญหาความรุนแรง ซึ่งเป็นปัญหาที่พบอยู่เสมอ ทั้งในครอบครัวและชุมชน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยความรุนแรงที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นกับทุกเพศ ทุกวัย จากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประจำปี 2558 ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าจากข้อมูลของศูนย์พึ่งได้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้รายงานข้อมูลสถิติเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงและเข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้ตามโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 523 แห่ง ในช่วงเดือนตุลาคม 2557 – กันยายน 2558 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2558) จำนวน 23,977 ราย หรือ 66 ราย/วัน ในจำนวนนี้เป็นเด็ก จำนวน 10,712 ราย ส่วนสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรง จำนวน 13,265 ราย เมื่อเทียบกับสถิติความรุนแรงในปี 2557 มีสถิติเพิ่มขึ้นมากถึง 74% รายละเอียดตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงที่มารับบริการของศูนย์พึ่งได้

ปี	โรงพยาบาล (แห่ง)	เด็ก ที่ถูกกระทำรุนแรง (ราย)	สตรี ที่ถูกกระทำรุนแรง (ราย)	รวมเด็กและ สตรีที่ถูกกระทำ รุนแรง (ราย)	เฉลี่ยการถูก กระทำรุนแรง (ราย/วัน)
2550	250	9,598	9,469	19,067	52
2551	582	13,036	13,595	26,631	73
2552	617	12,359	11,140	23,499	64
2553	750	13,190	12,554	25,744	70
2554	578	11,491	11,074	22,565	62
2555	507	9,703	10,869	20,572	56
2556	621	19,229	12,637	31,866	87
2557	426	6,333	7,666	13,999	38
2558	523	10,712	13,265	23,977	66

ที่มา: รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประจำปี 2558 ของ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นอกจากนี้ จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ ระบุว่า ร้อยละ 35 หรือมากกว่า 1 ใน 3 ของ ผู้หญิงทั่วโลก เคยถูกทำร้ายร่างกายและ/หรือถูก ล่วงละเมิดทางเพศ (ประกาศิต หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (ออนไลน์) แหล่งข้อมูล <http://www.thaihealth.or.th/Content/27744-เดินหน้ายุติความรุนแรงในเด็กและสตรี วันที่สี่คัน 4 สิงหาคม 2560>) สถิติเหล่านี้ ทำให้เห็นว่า ปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิง มีความร้ายแรง เป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก เนื่องจากคนในสังคมจำนวนไม่น้อย ยังมีความคิดความเชื่อที่ไม่เอื้อต่อการแก้ปัญหา เช่น คิดว่า ความรุนแรงในชีวิตคู่หรือในครอบครัวเป็นปัญหาส่วนตัว หรือคิดว่าการถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นเรื่องน่าอับอายสำหรับผู้หญิงที่ถูกกระทำ ขณะที่กลไกของรัฐหลายด้านเอง ก็ยังต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะการทำงาน เพื่อเป็นที่พึ่งของผู้ประสบปัญหาและสามารถป้องกันปัญหาในระยะยาว การจะแก้ไขปัญหาความรุนแรงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย และการจะแก้ไขปัญหาให้ได้ผล ควรเริ่มจากการที่คนในสังคมตระหนักและไม่เพิกเฉยต่อปัญหาดังกล่าว จากปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งกระบวนการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในปัจจุบัน จะใช้กระบวนการทางกฎหมาย คือ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหา แต่ปัญหาไม่ได้ลดลง สังเกตได้จากตามสื่อต่างๆ ที่นำเสนอปัญหาความรุนแรงทุกวัน ซึ่งแสดงว่าการแก้ไขปัญหาความรุนแรงโดยใช้กฎหมายนั้นไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้ลดลงหรือหมดไปได้ การจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ควรใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในปัญหาร่วมกัน ปัญหาของชุมชนต้องให้ชุมชนร่วมกันแก้ไข เพื่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในท้องถิ่น อันจะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ซึ่งการแก้ไขปัญหาต้องใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยต้องมีการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ และมีการปลูกฝัง

ให้สังคมตระหนักถึงปัญหาความรุนแรง การปรับเปลี่ยนทัศนคติในการมองปัญหาความรุนแรงจากเดิมที่มองว่าเป็นเรื่องส่วนตัว ให้มองว่าเป็นเรื่องส่วนรวม เพราะปัญหาความรุนแรงจะกระทบกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัยที่อยู่ในชุมชน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งปัจจุบันชุมชนได้มีการดำเนินการอยู่บ้างแล้ว และบางแห่งประสบความสำเร็จอย่างดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นอย่างไร มีวิธีการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว รูปแบบใดบ้างที่เหมาะสมกับพื้นที่ และค้นหาแบบแผนแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหของชุมชนด้วยตัวชุมชนเองต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่
- 2.2 เพื่อศึกษากระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง
- 2.3 เพื่อศึกษาบทบาทของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน
- 2.4 เพื่อจัดทำวัตรกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวัตรกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Innovation management problems, domestic violence and community by community) เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการค้นหาวัตรกรรมใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงฯ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา เพื่อกำหนดเป็นรูปแบบ (Model) การแก้ไขปัญหาความรุนแรงให้ประสบความสำเร็จ ขอบเขตของโครงการวิจัยครอบคลุมรายละเอียด ดังนี้

3.1 ขอบเขตของสถานที่ทำวิจัย (place)

เป็นการศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ตำบล (จากสถิติศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว, สปบ. ปี 2557 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่มีสถิติจำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงสูงสุดในเขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4)

3.2 ขอบเขตของประชากรที่ศึกษา (people)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการระดับพื้นที่ ประกอบด้วย คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ประชาชนในพื้นที่ อบท. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ

หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

3.3 ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษา (variable)

- 1) บริบทพื้นที่เป้าหมาย
- 2) กระบวนการขับเคลื่อน/การแก้ไขปัญหา
- 3) บทบาทการสนับสนุนของภาคีเครือข่าย
- 4) นวัตกรรมจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

3.4 ขอบเขตของเวลา (Time)

ระยะเวลาที่ใช้ในศึกษา 1 ปี (ตามปีงบประมาณ)

4. วิธีดำเนินงาน

4.1 ศึกษาข้อมูลปัญหาวิจัย ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรม การแก้ไขปัญหาความรุนแรง ครอบครัว และชุมชนฯ

4.2 สร้างความเข้าใจกับทีมงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการวิจัยและผู้ประสานหลัก/หน่วยงานท้องถิ่นพื้นที่เป้าหมายของการวิจัย หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน

4.3 วางแผนขั้นตอนการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 สํารวจข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ พร้อมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

4.5 วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่

4.6 จัดระบบการดำเนินการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่/ จัดทำนวัตกรรมการแก้ไขปัญหา ร่วมกับชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง

4.7 สรุปผลการดำเนินงาน (ผลสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค)

4.8 จัดเวทีวิพากษ์ และสรุปผลการศึกษา

4.9 จัดเวทีวิพากษ์คืนข้อมูลในพื้นที่/ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานในพื้นที่

4.10 สรุปผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

4.11 จัดทำรูปเล่ม/เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 เกิดนวัตกรรมการจัดการการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนให้กับประชาชนในพื้นที่

5.2 เกิดการรวมพลังในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ซึ่งไม่ใช่เฉพาะปัญหาความรุนแรง

5.3 ทำให้เกิดแนวทางความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งร่วมกับภาคีหน่วยงานทุกภาคส่วนในการสนับสนุนการพัฒนาแบบบูรณาการ

5.4 ทำให้เกิดการขยายแนวทางการดำเนินงานที่แก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยตัวชุมชนเอง

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 นวัตกรรม (innovation) หมายถึง การดัดแปลงปรับแต่งกระบวนการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมให้มีความเหมาะสมและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

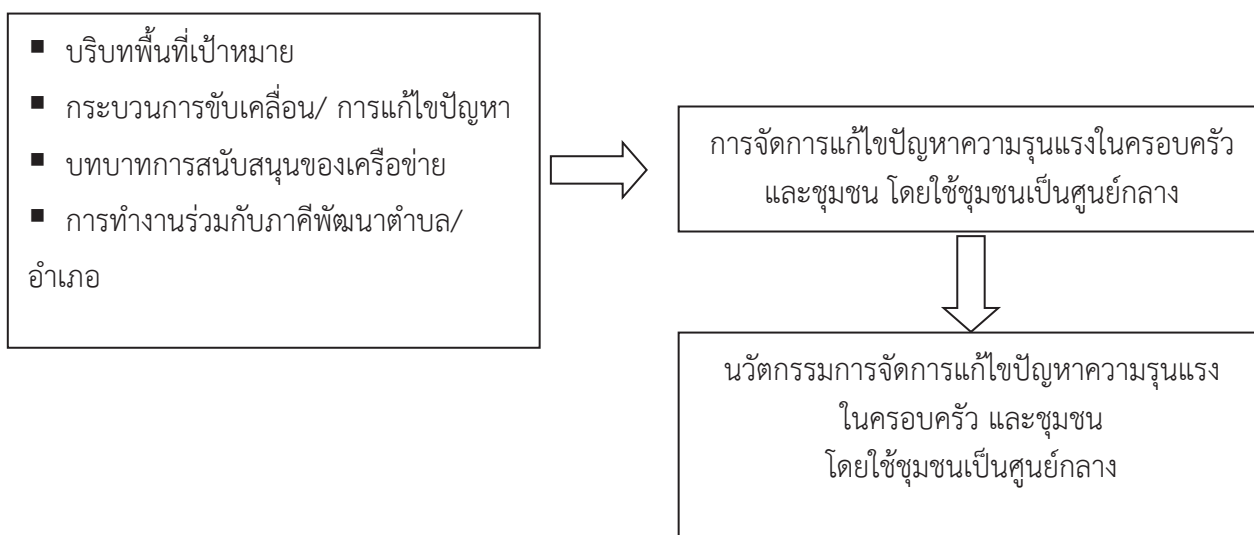
6.2 การจัดการแก้ไขปัญหา หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมที่ดำเนินงานโดยใช้กระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหา

6.3 ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ของผู้ถูกระทำในครอบครัว และส่งผลกระทบต่อชุมชน

6.4 ชุมชนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรม/แก้ไขปัญหาในชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ปัญหาร่วมกัน

7. กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
2. นโยบายและแผนจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี
3. ข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

4. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม
5. แนวคิดความรุนแรงในครอบครัวและการแก้ไขปัญหามลพิษ
6. แนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐาน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 41ก หน้า 1 14 สิงหาคม 2550

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ความรุนแรงในครอบครัว” หมายความว่า การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม ให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

“ศาล” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์” หมายความว่า ค่าทดแทนความเสียหายเบื้องต้นสำหรับเงินหรือทรัพย์สินใดๆ ที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวสูญเสียไป โดยผลของการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และให้หมายความรวมถึงรายได้ที่สูญเสียไป ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่ และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

“นักจิตวิทยา” หมายความว่า นักจิตวิทยาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“นักสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า นักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“พนักงานสอบสวน” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในท้องที่ใดไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี ให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบเลือนความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 5 ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ที่พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

มาตรา 6 การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 5 อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือทางโทรศัพท์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พบเห็นการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือได้รับแจ้งตามมาตรา 5 แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับการกระทำที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งให้มีอำนาจจัดให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ และขอรับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ในกรณีที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดี ให้จัดให้ผู้นั้นร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าผู้นั้นไม่อยู่ในวิสัยหรือมีโอกาสร้องทุกข์ได้ด้วยตนเองให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 7 ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 5 หรือมิได้มีการร้องทุกข์ ตามมาตรา 6 ภายในสามเดือนนับแต่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

มาตรา 8 เมื่อมีการร้องทุกข์ภายในอายุความตามมาตรา 7 แล้ว ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยเร็วและส่งตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว สำนักงานสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่ได้ตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว แต่หากมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอผิดฟ้องต่อศาลได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามคราวโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีความผิดตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง ต่อศาลรวมไปกับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เว้นแต่ความผิดตามกฎหมายอื่นนั้นมีอัตราโทษสูงกว่าให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น โดยให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการสอบปากคำผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอร่วมอยู่ด้วยในขณะสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบปากคำไปก่อน โดยไม่ต้องมีบุคคลดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 9 เมื่อมีการแจ้งตามมาตรา 5 หรือมีการร้องทุกข์ตามมาตรา 6 แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใดๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 10 ในการดำเนินการตามมาตรา 8 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจาก

รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะมีการร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ โดยให้มีอำนาจออกคำสั่งใดๆ ได้เท่าที่จำเป็นและสมควร ซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ การให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ การออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว ตลอดจนการกำหนดวิธีการดูแลบุตร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หากศาลเห็นชอบกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ดังกล่าว ให้คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์มีผลต่อไป

ในกรณีที่ศาลไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือมีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลทำการไต่สวนและมีคำสั่งโดยพลัน หากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เพียงพอแก่การวินิจฉัยออกคำสั่ง ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์หรือออกคำสั่งใดๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลตามมาตรา 11 สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งเป็นหนังสือขอให้ศาลทบทวนคำสั่งได้ภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นที่สุด

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 11 ในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา 10 หรือออกคำสั่งใดๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่เหตุการณ์หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป ศาลมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หรือคำสั่งใดๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 12 ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีความผิดตามมาตรา 4 ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติกผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนไว้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้

ในกรณีที่มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา 4 ให้พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความการถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องนั้น และกำหนดให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งเป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึก

ข้อตกลงดังกล่าวโดยอนุโลม โดยอาจรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวประกอบด้วยก็ได้ หากได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขดังกล่าวครบถ้วนแล้วจึงให้มีการยอมความการถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา 4 ได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลย ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ให้นักงานสอบสวนหรือศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หรือรัฐมนตรีประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา 13 ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดให้มีระบบงาน เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานและการบังคับให้เป็นไปตามมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 โดยกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 14 วิธีพิจารณา การยื่น และการรับฟังพยานหลักฐาน หากพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติไว้ โดยเฉพาะ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 15 ไม่ว่าการพิจารณาคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกัน โดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว เป็นสำคัญ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

- (1) การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
- (2) การสงวนและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิง ที่สมควรใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความ เป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ
- (3) การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ครอบครัวนั้นต้อง รับผิดชอบในการดูแลให้การศึกษาแก่สมาชิกที่เป็นผู้เยาว์
- (4) มาตรการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและบุคคลในครอบครัวให้ปรองดองกันและ ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร

มาตรา 16 เพื่อประโยชน์ในการยอมความในคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือศาล แล้วแต่กรณี อาจตั้งผู้ประนีประนอมประกอบด้วยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งเป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติของคู่ความหรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลเห็นสมควรเพื่อให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือ ในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคม สงเคราะห์หรือบุคคลใดช่วยเหลือไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันก็ได้

เมื่อผู้ประนีประนอมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยตามคำสั่ง พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วให้รายงานผลการไกล่เกลี่ยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณีด้วย ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ บุคคลดังกล่าวจะจัดให้มีการทำสัญญายอมความขึ้น หรือจะขอให้เรียก คู่ความมาทำสัญญายอมความกันต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นว่าสัญญายอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญายอมความนั้น

มาตรา 17 ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ และจำนวนการละเมิดคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ของพนักงานเจ้าหน้าที่และศาล และจำนวนการยอมความ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อทราบปีละครั้ง

มาตรา 18 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.violence.in.th/publicweb/NewsDetail.aspx?id=24&type=4> วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2560)

2. นโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

2.1 ความหมาย

ความรุนแรงหมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งทางกาย วาจา จิตใจ และทางเพศ โดยการบังคับ ขู่เข็ญ ทำร้ายทุบตี คุกคาม จำกัด กีดกันเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะ และในการดำเนินชีวิตส่วนตัวซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ แก่ผู้ถูกรกระทำ

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายของ “ความรุนแรง ต่อสตรี” ในปฏิญญาสากลว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง

การกระทำใด ๆ ที่เป็นความรุนแรงที่เกิดจากอคติทางเพศ ซึ่งเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมาน แก่สตรี รวมทั้งการขู่เข็ญ คุกคาม กีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว นอกจากนี้ยังให้ รวมถึงความรุนแรงต่อไปนี้

1) ความรุนแรงต่อร่างกาย ทางเพศและจิตใจที่เกิดขึ้นใน ครอบครัว รวมทั้งการทุบตี การทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กและสตรี ในบ้าน ความรุนแรงอันมีเหตุมาจากของหมิ่นที่ฝ่ายหญิงให้กับ ครอบครัวสามี การข่มขืนโดยคู่สมรส การขลิบอวัยวะเพศสตรี และข้อปฏิบัติตามประเพณีต่างๆ อันเป็นอันตรายต่อสตรี ความรุนแรงที่ไม่ได้เกิดจากคู่สมรส และความรุนแรงที่เป็นการหาประโยชน์จากสตรี

2) ความรุนแรงต่อร่างกาย เพศ และจิตใจที่เกิดขึ้นภายใน ชุมชนทั่วไป รวมถึงการข่มขืน การทารุณกรรมทางเพศ การลวนลามทางเพศ การข่มขู่ในที่สาธารณะ ในสถานประกอบการศึกษาและสถานที่ต่างๆ การค้าหญิงและการบังคับค้าประเวณี

3) ความเพิกเฉยของรัฐต่อความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นความ รุนแรงที่เกิดทางร่างกาย ทางเพศ และจิตใจ

สำหรับความรุนแรงต่อเด็ก หรือ การกระทำทารุณต่อเด็ก หมายถึง การที่เด็กได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นใน หรือ นอกครอบครัว ในลักษณะที่ไม่เป็นที่ยอมรับตามบรรทัดฐานทางสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอยู่ใน ช่วงเวลานั้น จนเป็นเหตุให้เด็กได้รับอันตราย บาดเจ็บ กระทบกระเทือน ทางด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ ตลอดจนการถูกละเลยไม่สนองตอบความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ และการอบรมเลี้ยงดู ทั้งนี้ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ของสหประชาชาติ ได้ระบุไว้ว่า เด็ก คือ ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และได้กล่าวถึงความรุนแรงต่อเด็ก ดังนี้

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหารสังคม และการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวง ของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายหรือการกระทำ อันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำที่มิชอบทางเพศ ขณะอยู่ในความดูแล ของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นใด ซึ่งเด็กนั้น อยู่ในความดูแล ”

2.2 สภาพปัญหาความรุนแรงในปัจจุบัน

2.2.1 สภาพปัญหา

สภาพความรุนแรงทั่วไป

1) สภาพภาวะวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบัน ส่งผลให้มีการเลิกจ้างงาน ค่าครองชีพสูง รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้เกิดความเครียดทั้งในครอบครัวและสังคม เป็นผลให้เกิดการใช้ความรุนแรง และมีอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้น

2) สภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันมีแหล่งอบายมุข การใช้สาร เสพติด ธุรกิจบริการทางเพศ แรงงานเด็ก เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทอดทิ้ง สื่อลามกอนาจารและสื่อความรุนแรงต่างๆ มีอยู่ทั่วไป

3) ปัญหาอาชญากรรม การปล้น จี้ ฆ่า ข่มขืน รวมทั้งการทำร้ายทารุณทางร่างกาย และทางเพศมีมากขึ้น โดยผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่จะเป็นเด็กและสตรี ซึ่งนับวันจะมีอายุน้อยลงและผู้กระทำส่วนใหญ่จะเป็นคนที่อยู่ในครอบครัวหรือเป็นคนที่รู้จักกับผู้ถูกกระทำ

4) ความเชื่อ วัฒนธรรม และค่านิยมทางสังคม ที่ให้อำนาจและสิทธิชายเหนือหญิง หรือให้ผู้ชายเป็นใหญ่ในสังคม ผู้ใหญ่เหนือเด็กจะทำร้ายทุบตี บังคับขู่เข็ญหรือทำอะไรกับผู้หญิงและเด็กก็ได้

5) เมื่อเกิดความรุนแรงขึ้นผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่ปฏิเสธที่จะใช้สิทธิทางกฎหมายในการป้องกันตนเองเนื่องจาก

5.1) กระบวนการในการสอบสวนในชั้นตำรวจ อัยการและการสืบพยาน ในชั้นศาลไม่เอื้อให้ผู้ถูกกระทำต้องการดำเนินคดีเพราะ รู้สึกเหมือนถูกกระทำซ้ำอีกครั้ง และในบางกรณี ผู้กระทำไม่ได้รับโทษ ทำให้เกิดความอับอาย มีการกระทำซ้ำอีกและจะทวีความรุนแรงขึ้น

5.2) ยังไม่มีกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชน เข้าแทรกแซงและช่วยเหลือได้เมื่อเกิดปัญหา รวมทั้งกฎหมายยังไม่เอื้อต่อการแก้ไขปัญห

5.3) ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบต่อปัญหาโดยตรง แต่เป็นการดำเนินการ โดยหน่วยงานเล็กๆ หลายหน่วยงาน กระจัดกระจาย และไม่มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ

5.4) ผู้เสียหายไม่ต้องการดำเนินการทางกฎหมาย เนื่องจากกลัวตกเป็นข่าวในสื่อมวลชนต่างๆ

6) เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมขาดความเข้าใจถึงสภาพปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี จึงมุ่งเน้นประสิทธิผลทางกฎหมายและการแสวงหาพยานหลักฐานทางคดี มากกว่าสภาพจิตใจของผู้เสียหายที่เป็นเด็กและสตรี

7) ช่วงเวลาระหว่างของการดำเนินคดีมักมีระยะเวลายาวนาน ทำให้ผู้หญิงที่เป็นโจทก์ต้องตกอยู่ในภาวะเครียด และรู้สึกอายนที่ต้องตกเป็นเป้าสายตาของคนในที่ทำงาน ชุมชน สังคม

8) ในคดีที่จำเลยผู้กระทำความรุนแรงเป็นผู้มีตำแหน่ง อิทธิพล มักจะอาศัยอำนาจหน้าที่ หรือพรรคพวกของตนบิดเบือนคดี หรือข่มขู่ โจทก์และผู้ที่จะช่วยเหลือโจทก์ เพื่อให้ประนีประนอมยอมความ หรือไม่เปิดเผยเรื่องต่อสาธารณชน รวมทั้งอาจทำให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการ ยุติธรรมไม่เป็นกลาง

9) ผู้หญิงที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐบางแห่ง เช่น สถานสงเคราะห์ ทัณฑสถาน สถานีตำรวจ ถูกกระทำรุนแรง บังคับ ข่มขู่ ละเมิดสิทธิ จากเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมดูแล หรือจากบุคคลอื่นในสถานนั้น

10) การถูกล่วงเกินทางเพศโดยทางวาจา และเนื้อตัวร่างกายในสถานที่ทำงาน จากเพื่อนร่วมงาน และนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา ทั้งในสถานที่ราชการ และเอกชน ตลอดจนสถานที่สาธารณะ กฎหมายยังไร้สภาพบังคับ เนื่องจากผู้เสียหายไม่กล้าดำเนินคดีด้วย กลัวเพื่อนร่วมงานจะซุบซิบ นินทา ไม่เข้าใจ กลัวผู้บังคับบัญชาจะระดับสูงขึ้นไม่เข้าใจ หรือเชื่อฝ่ายผู้กระทำผิดซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่า ผู้ถูกกระทำ รวมทั้งกลัวว่าจะตกงาน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมยังมุ่งแสวงหา ร่องรอย พยานหลักฐาน มากกว่าคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย ซึ่งคดีดังกล่าวมักปราศจากร่องรอย พยานหลักฐานตามเนื้อตัวร่างกาย

ความรุนแรงในครอบครัว

1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว มีมากขึ้น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาต่างๆ ต้องเผชิญด้วยตนเอง ไม่มีผู้เข้ามาไกล่เกลี่ยปัญหา ขาดการควบคุมอารมณ์ และทักษะในการแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวและการหย่าร้าง ซึ่งจากสถิติกรมการปกครอง ตั้งแต่ปี 2557 – 2559 มีสถิติการหย่าที่เพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ ปี 2557 มีการจดทะเบียนหย่า 111,810 ราย ปี 2558 จดทะเบียนหย่า 117,880 ราย และปี 2559 จดทะเบียนหย่า 118,539 ราย (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น http://stat.bora.dopa.go.th/stat/marry/check_yk.html วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560)

2) ปัญหาความไม่รับผิดชอบต่อครอบครัวของสามี เช่น ชอบดื่มสุรา สิ่งเสพติดต่างๆ การเที่ยวเตร่ การเล่นการพนันจนไม่มีเงินทองเหลือใช้จ่ายในครอบครัว

3) ในสภาพสังคมปัจจุบันหลายครอบครัวเผชิญกับความเครียดจากงาน ปัญหาการเงิน ปัญหาหนี้สิน หรือพ่อแม่อยู่ในระหว่างอาการซึมเศร้า เป็นสาเหตุหนึ่งที่ใช้ความรุนแรงหรือทำร้ายทารุณกับลูก

4) สังคมปัจจุบันกลายเป็นสังคม “บริโภคนิยม” “วัตถุนิยม” สร้างความเห่อเหิม และทำให้วิธีคิดของคนเปลี่ยนไป เช่น พ่อแม่ รุ่นก่อนๆ จะเห็นคุณค่าของลูก แต่ปัจจุบัน พ่อแม่ได้ตีค่าลูกเป็นราคา เห็นลูกเป็นสมบัติชิ้นหนึ่งที่จะบังคับหรือจะทำอย่างไรกับลูกก็ได้

5) ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาประเทศ ทำให้มีการย้ายถิ่นเพื่อหางานทำ เป็นผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่แน่นแฟ้น เด็กและผู้สูงอายุไม่มีผู้ดูแล และในภาวะที่มีการเลิกจ้างงาน ผู้ตกงานต้องย้ายถิ่นกลับจะเกิดปัญหาในการปรับตัวเข้ากับครอบครัว

6) ความเชื่อที่ผิดๆ ว่าเรื่องครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ทำให้ ผู้หญิงที่ประสบปัญหา ซึ่งส่วนใหญ่จะปกปิด หรืออาจจะอาย หรือคิดว่าคนอื่นไม่สามารถช่วยได้ ทำให้ปัญหายิ่งลุกลามรุนแรงขึ้น และด้วยความเชื่อเช่นนี้ ทำให้คนรอบด้านไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องหรือ ช่วยเหลือ

7) ผู้หญิงส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากผู้ชายทำให้ขาดอำนาจในการต่อรอง ต้องอยู่ในสภาพที่ยอมจำนน

8) สภาพความรุนแรงในครอบครัวอีกรูปแบบหนึ่งคือ การที่ผู้หญิงในครอบครัว ถูกข่มขืนโดยสามีของตนเอง พ่อข่มขืนลูก และรวมทั้งญาติพี่น้องผู้ชายอื่นๆ ข่มขืนญาติผู้หญิงในครอบครัว ซึ่งปรากฏตามสื่อมวลชนมากขึ้น

9) กฎหมายบางเรื่องยังเปิดช่องว่างให้มีการกระทำความรุนแรง เช่น กฎหมายอาญา มาตรา 276 ใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ใดข่มขืนหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน” มีผลให้สามีข่มขืนภริยาได้โดยไม่มี ความผิด

ความรุนแรงในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา

1) ครูอาจารย์ยังไม่มีความรู้และไม่เข้าใจเรื่อง สิทธิเด็ก และสิทธิมนุษยชน ทำให้มีการลงโทษที่ไม่เหมาะสม บางครั้งใช้ความรุนแรงกับเด็กโดยไม่สืบหาสาเหตุที่แท้จริงของเด็ก

2) ยังมีครูอาจารย์ที่กระทำล่วงเกินทางเพศและทำร้ายทารุณทางจิตใจกับเด็กเป็นจำนวนมาก

3) ค่านิยมของเด็กเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาของตนเอง รวมทั้งประเพณีการต้อนรับน้อง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรง

4) ปัญหาความเครียดความกดดันต่าง ๆ ที่ทั้งครูและพ่อแม่ ให้กับเด็ก เช่น การบังคับให้เรียนพิเศษตอนเย็น การไม่ให้เข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

5) ครูยังขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งครูยังใช้ความรุนแรงต่อกันเองให้เด็กได้เห็น

6) การลงโทษครูที่กระทำความรุนแรงต่อเด็ก ยังไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การลงโทษโดยการโยกย้ายครูไปอยู่ที่โรงเรียนอื่น ไม่ใช้การแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

7) ผู้บริหารโรงเรียนบางแห่งปกป้องครู หรือผู้ได้บังคับบัญชาที่กระทำผิด และไม่ต้องการให้ชุมชนหรือสังคมได้รู้ปัญหา เนื่องจากเกรงว่าจะเสียชื่อเสียงโรงเรียน

ความรุนแรงในสังคม

1) ไม่มีความปลอดภัยในการเดินทางไปทำงานหรือในที่อื่นๆ มีการข่มขืน อนาคตการทำร้ายร่างกายและทางเพศมากขึ้น ทั้งในที่สาธารณะ ห้างสรรพสินค้า บนรถโดยสารประจำทาง สถานประกอบการ สถานที่ราชการ โรงเรียน และแม้แต่ในวัด หรือทัณฑสถาน ซึ่งควรจะเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย

2) ผู้หญิงจำนวนมากถูกลวนลามทางเพศ ทั้งทางกาย และทางวาจา ในสถานที่ทำงาน สถานประกอบการ โรงงาน สถานที่สาธารณะรวมทั้งผู้หญิงที่ทำงานบ้าน และมักไม่ได้รับความเป็นธรรมจากนายจ้าง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อมีการฟ้องร้อง

3) ปัญหาอาชญากรรม การล่อลวง ฆ่า การมอมเมาเด็กและเยาวชนด้วยสารเสพติด และแหล่งอบายมุขต่างๆ

4) สภาพแวดล้อมด้านอิทธิพลจากสื่อมวลชนที่ได้เสนอข้อมูลข่าวสารให้เกิดผลลบแก่ผู้รับสารอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เช่น ค่านิยมฟุ้งเฟ้อ การใช้ความรุนแรง การผลิตสื่อโฆษณาสื่อลามกอนาจาร ที่ก่อให้เกิดการเลียนแบบในทางที่ไม่ถูกต้อง

5) มีการใช้วัตถุระเบิดรวมทั้งการขู่วางระเบิดตามสถานที่ราชการ ห้างสรรพสินค้า และในที่ต่างๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตของประชาชนและสังคมโดยรวม

6) มีการเอารัดเอาเปรียบ และแสวงประโยชน์จากเด็ก ทั้งด้านแรงงาน การค้าสารเสพติด และธุรกิจบริการทางเพศ

7) มีการเผยแพร่ภาพลามกทางสื่อต่างๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่น ๆ โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งถูกใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เพื่อล่อลวงเหยื่อนำไปสู่การกระทำรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อโฆษณาหาเพื่อนคุยทางโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต โดยที่เด็กขาดความรู้ ความเข้าใจ และรัฐ ขาดการควบคุมดูแล

2.2.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรง

ค่านิยม เจตคติ

1) สังคมยังมีค่านิยมและเจตคติที่ไม่เหมาะสม เกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงกับชาย เช่น แนวคิดที่ว่าภรรยาเป็นสมบัติของสามี ลูกเป็นสมบัติของพ่อแม่ ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง ผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ

2) เจตคติของสังคม ในเรื่องบทบาทหญิงชาย ให้ความสำคัญและคาดหวังเพศชายในฐานะผู้นำ ผู้ตัดสินใจ ผู้สืบทอดเชื้อสายทางครอบครัว เพราะเพศชายมีร่างกายที่แข็งแรงกว่าสามารถปกป้องผู้ อ่อนแอทางร่างกาย คือผู้หญิงและเด็กได้

ให้เกิดความรุนแรง มากกว่าจะเข้าใจถึงสิทธิสตรี สิทธิเด็ก และเรียนรู้ที่จะแสดงความเคารพในสิทธิสตรีและสิทธิเด็กอย่างจริงจัง

4) ความเชื่อที่ผิดๆ เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง เช่น ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ความรุนแรงทางเพศเกิดขึ้นเพราะ ผู้หญิงเป็นฝ่ายผิด หรือสมยอมเอง ทำให้ผู้ประสบปัญหาพยายามปิดไว้เป็นความลับ และด้วยความเชื่อดังกล่าวทำให้คนในสังคมไม่ต้องการ เข้าไปยุ่งเกี่ยวและให้ความช่วยเหลือ ทำให้ปัญหาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ครอบครัว

1) ความไม่พร้อมที่จะมีครอบครัวตั้งแต่ร่างกาย จิตใจ อายุ สุขภาพอนามัย และฐานะทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดความรุนแรง

2) พฤติกรรมของคู่สมรสได้ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เช่น การนอกใจคู่สมรส การดื่มสุรา การติดการพนัน การไม่ช่วยแบ่งเบาภาระในครอบครัว เช่น ด้านเศรษฐกิจ งานบ้าน การดูแลลูก เป็นต้น

3) การขาดการให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวเป็นพ่อแม่ที่ดี หน้าที่ของพ่อแม่ การเลี้ยงดู ให้ความอบอุ่นแก่ลูก

4) การอบรมเลี้ยงดูลูกชายหญิงไม่เท่าเทียมกัน ขณะที่ลูกผู้หญิงได้รับการอบรมให้เป็นกุลสตรีว่านอนสอนง่าย จะต้องฟังฟังผู้ชาย เชื่อฟัง เป็นผู้ตาม เก่งงานบ้านงานเรือน ไม่เป็นอิสระในการไปไหนมาไหน ในขณะที่อบรมลูกผู้ชายให้เข้มแข็ง ความเป็นลูกผู้ชาย มีอิสระ มีเจตคติเรื่องเพศที่สามารถแสดงออกได้เต็มที่ รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูที่ขาด ศีลธรรม จริยธรรม ขาดการศึกษาที่ทำให้ไม่รับรู้บทบาทหน้าที่ของตน

5) การขาดความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัว ขาดทักษะชีวิต ทักษะในการสื่อสารที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ใช่เอาชนะกันด้วยเหตุผลอย่างเดียว ได้แก่ การแสดงความรู้สึกนึกคิดของตน การถามและ รับฟังความเห็นผู้อื่น การยอมรับซึ่งกันและกันอีกฝ่ายหนึ่ง รวมถึงความไม่เข้าใจกันภายในครอบครัวระหว่างสามีภรรยา เช่น ความหึงหวง การไม่ปรับตัวเข้าหากันระหว่างบทบาทหญิงชาย เป็นต้น

6) ปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น ยากจน การไม่มีอาชีพการงานที่แน่นอนและการว่างงาน

7) การขาดความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ ปัญหาทางสุขภาพกายและสุขภาพจิต รวมทั้งการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

สภาวะเศรษฐกิจ

1) ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ การเลิกจ้างงาน ธุรกิจล้มละลาย ค่าครองชีพสูง ทำให้เกิดความเครียด เป็นสาเหตุที่ช่วยให้เกิดความรุนแรงทุกรูปแบบทั้งในครอบครัวและสังคม

2) ลักษณะนิสัยการใช้จ่ายเกินตัว บริโภคนิยม วัตถุนิยม ทำให้มีการกู้หนี้ยืมสิน ก่อให้เกิดความเครียด

สื่อ

- 1) ภาพลามกอนาจารต่างๆ ที่เผยแพร่ทางสื่อต่างๆ เช่น วิดีโอ หนังสือ ภาพยนตร์ รูปภาพ แผ่นดิสก์ รวมทั้งการเสพยาของมีนเมาและการเที่ยวในสถานเริงรมย์ต่างๆ มีส่วนช่วยทำให้เกิดความรู้สึกทางเพศ
- 2) สื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารในทางลบและเพิ่มความรุนแรงให้แก่ผู้รับสารมากยิ่งขึ้น
- 3) สื่อขาดแนวคิดพื้นฐานและวิธีการนำเสนอทักษะในการสื่อสารที่ดีที่จะพัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหญิงชาย ได้แก่ ทักษะการสื่อสารระหว่างคู่สมรส พ่อแม่ลูก รวมถึงการสอนทักษะการ สื่อสาร ซึ่งรวมอยู่ในทักษะชีวิต
- 4) สื่อทางอินเทอร์เน็ต มีภาพลามก และข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการสนทนาที่อาจชักจูงไปในทางที่ไม่เหมาะสม หรือก่อให้เกิดความรุนแรง

การศึกษา

- 1) ระบบการศึกษายังไม่ให้ความสำคัญในการบรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องจริยธรรมทางเพศ การเป็นพ่อแม่ที่ดี สิทธิสตรี สิทธิเด็กและสิทธิมนุษยชน
- 2) การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษายังไม่เป็นที่ยอมรับอย่างจริงจัง เนื่องจากเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ปกปิดมีผลทำให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากลอง เมื่อมีอารมณ์ทางเพศเกิดขึ้น จึงไม่รู้ว่า จะจัดการกับตนเองอย่างไร จึงหาทางออกผิดๆ เช่น การข่มขืน ลวนลามทางเพศ
- 3) การศึกษาของไทยยังไม่สามารถสอนให้เด็กแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยเหตุผล และสันติวิธี ซึ่งหมายรวมถึงทักษะในการ สื่อสารที่ดี รวมทั้งไม่สอนให้เด็กรู้จักการควบคุมตนเอง และฝึกความมีเมตตาต่อผู้อื่น รวมทั้งขัดความรู้สึกถือตัวถือตน ซึ่งเป็นสาเหตุของความโกรธ และนำมาซึ่งการใช้ความรุนแรง

อื่นๆ

- 1) ปัญหาโรคเอดส์ ซึ่งเป็นโรคที่ยังไม่มียารักษาได้ ทำให้กลายเป็นความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิกในครอบครัวทุกคน ทั้งทาง ร่างกาย สุขภาพจิต โดยเฉพาะแม่บ้านและเด็ก ซึ่งกลายเป็นเหยื่อทางเพศโดยไม่มีทางเลือก
- 2) ปัญหาความรุนแรงและการทอดทิ้ง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ ผู้ด้อยโอกาสทั้งในครอบครัวและสังคม มีมากขึ้น

2.2.3 ผลกระทบของความรุนแรง

ผลกระทบต่อผู้ถูกรกระทำ

- 1) เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมจะมีปัญหาสุขภาพจิตตามมา ซึ่งอาจทำให้เป็นอุปสรรคในการเจริญเติบโตไม่เหมาะสมกับวัย กลายเป็นผู้พิการ ขาดสารอาหาร และกลายเป็นปัญหามารยะของสังคมต่อไป
- 2) ประสบการณ์ของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต มีอาการหวาดผวา ไม่ไว้วางใจใคร ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เสียสุขภาพจิต มีพัฒนาการทางร่างกายช้า มีปัญหาทางการเรียนตามมา
- 3) เด็กที่เคยถูกทำร้ายหรือตกเป็นเหยื่อความรุนแรงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นอันตรายหากไม่ได้รับการบำบัดเยียวยาอย่างถูกวิธี เมื่อโตขึ้นจะกลายเป็นอาชญากร หรือเป็นผู้ใช้ความรุนแรงกับผู้อื่นต่อไป
- 4) เด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศบางรายจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และพยายามที่จะทำกับคนอื่นอย่างที่ตนถูกรกระทำ
- 5) เด็กที่เคยตกอยู่ในสถานการณ์ที่รุนแรง หรือเคยพบเห็น เหตุการณ์รุนแรงจะเกิดการเรียนรู้ต้นแบบการแก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรง และเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ
- 6) ผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงทางด้านร่างกายและทางเพศจะได้รับบาดเจ็บ บางรายพิการหรือถึงแก่ชีวิต และผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศ อาจตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ นำไปสู่ปัญหาการทำแท้ง หรือมีบุตรโดยไม่พร้อม กลายเป็นปัญหาสังคม ติดเอดส์หรือเป็นโรคจากการ มีเพศสัมพันธ์
- 7) ผู้หญิงที่ถูกกระทำทารุณกรรมจะมีผลกระทบทางด้านจิตใจ คือ สูญเสียความมั่นใจ อับอาย กลัวสังคมไม่ยอมรับ มีความกดดัน เครียด หวาดผวา คิดว่าตนเองเป็นฝ่ายผิด ลงโทษตนเองและที่สำคัญคิดว่าตนเองได้สูญเสียคุณค่าความเป็นมนุษย์ บางรายถึงกับมีอาการทางจิต เสียสติถ้าถูกรกระทำซ้ำๆ

ผลกระทบต่อครอบครัว

- 1) ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ครอบครัวได้ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวถูกทำลาย ครอบครัวไม่สงบสุข เกิดความห่างเหิน ขาดความรักความเข้าใจในครอบครัว กลายเป็นครอบครัวแตกร้าง
- 2) การหย่าร้างมีมากขึ้น ส่งผลกระทบถึงสถานภาพของลูก ไม่มีคนดูแล ขาดความรักความอบอุ่น กลายเป็นเด็กเก็บกด มีพฤติกรรมก้าวร้าว และหนีออกไปจากบ้านเข้ากลุ่มเพื่อนติดยาเสพติด

ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม

- 1) สังคมไทยกลายเป็นสังคมไม่ปลอดภัยโดยเฉพาะกับเด็กและสตรี
- 2) การทะเลาะเบาะแว้ง การด่าทอทุบตีทำร้ายกันในครอบครัว ส่งผลให้เกิดความรำคาญกับเพื่อนบ้านและชุมชน ทำให้ขาดความสันติสุข

- 3) ครอบครัวบางครอบครัวเป็นหน่วยผลิตทางเศรษฐกิจโดยตรง ดังนั้นเมื่อเกิดความรุนแรงขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมการเมือง และสิ่งแวดล้อม
- 4) ปัญหาสังคมจะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสถาบันครอบครัวไม่สามารถรวมตัวเป็นพลังกลุ่มหรือชุมชนที่จะบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ ต่อสังคมได้
- 5) ปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพของสตรี พัฒนาความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และเป็นการทำลายเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเสมอภาคและสันติสุข

2.2.4 ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหา

- 1) ให้มีนโยบายและแผนงานระดับชาติในเรื่อง การยุติความ รุนแรงต่อเด็กและสตรี ที่สามารถใช้เป็นแนวทางการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- 2) รัฐต้องมีมาตรการในการให้ความรู้แก่ประชาชนและสังคมเกี่ยวกับเรื่องความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ความรุนแรงในครอบครัว สิทธิมนุษยชน สิทธิสตรีและสิทธิเด็ก
- 3) รัฐต้องสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงต่อเด็กและสตรี
- 4) รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทั้งหญิงและชาย องค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในการแก้ไข ป้องกัน และขจัดความรุนแรงใน ทุกระดับของความสัมพันธ์ ทั้งระหว่างสามีภรรยา หญิงกับชาย พ่อแม่ กับลูก พี่กับน้อง เพื่อนกับเพื่อน ครูอาจารย์กับนักเรียนนักศึกษา
- 5) รัฐและองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนต้องมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมสื่อที่ส่งเสริมความรุนแรงในทุกรูปแบบ และผู้ผลิตสื่อต้องแสดงความรับผิดชอบในการนำเสนอสื่อทุกรูปแบบ รวมทั้งไม่ให้ สื่อกลายเป็นเครื่องมือวิธีการส่งเสริมความรุนแรง หรือแสดงถึงอคติที่มีต่อภาพลักษณ์โดยรวมของสตรี
- 6) พัฒนารูปแบบการติดต่อสื่อสารเป็นสองทางให้มากขึ้น และแสดงออกถึงการพัฒนาในทางที่สร้างสรรค์อย่างชัดเจน
- 7) ให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเผยแพร่กฎหมายดังกล่าวให้ประชาชนทราบ และจัดให้มีบริการทางกฎหมายแก่ครอบครัวที่มีปัญหา ตลอดจนประชาชนทั่วไปต้องร่วมมือกันใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้วให้เป็นเครื่องมือยุติความรุนแรง
- 8) พัฒนาองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ ผู้ถูกกระทำรุนแรง รวมทั้งสนับสนุนองค์กรเอกชนที่ทำหน้าที่ดังกล่าว
- 9) พัฒนาศูนย์กลางในกระบวนการยุติธรรมให้เข้าใจถึงธรรมชาติของปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้น และพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินคดีทางอาญา โดยคำนึงถึงสภาพจิตใจ และความต้องการของผู้เสียหาย

10) รัฐต้องให้ความสำคัญต่อการศึกษาวิจัยสภาพปัญหา ปัจจัยกำหนดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ผลกระทบต่อผู้เสียหาย การประเมินการใช้นโยบายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามารยาทรุนแรงต่อเด็กและสตรี

2.3 วิสัยทัศน์

2.3.1 เด็กและสตรีปลอดภัยจากการถูกระทำรุนแรงและล่วงละเมิดสิทธิ ทางกาย วาจา จิตใจ และทางเพศ ทั้งในครอบครัว ชุมชน สื่อ สถานที่ทำงาน สถานที่ราชการ โรงเรียน และสังคมส่วนรวม

2.3.2 ครอบครัวและสังคมมีสันติสุขสามารถแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

2.3.3 รัฐ ครอบครัว และสังคมมีกลไกการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรานานาชาติ และมีประสิทธิภาพ

2.3.4 รัฐและประชาชนมีความรู้ ตระหนักและเข้าใจปัญหามารยาทรุนแรงต่อเด็กและสตรี รวมทั้งสิทธิเด็ก และสิทธิสตรี

2.3.5 มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ องค์กรเอกชน และชุมชน ทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ในการแก้ไขปัญหามารยาทรุนแรงต่อเด็กและสตรีอย่างเป็นสหสาขาวิชาชีพ

2.4. วัตถุประสงค์ของแผน

2.4.1 เพื่อให้มีนโยบายและกลไกทุกระดับ ในการป้องกันแก้ไขปัญหามารยาทรุนแรงต่อเด็กและสตรี เพื่อให้เด็กและสตรีได้รับการปกป้องคุ้มครองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการถูกระทำรุนแรง

2.4.2 เพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพ ความรู้และทักษะของบุคลากร และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทรุนแรง เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ

2.4.3 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่เหมาะสม ตระหนักในสิทธิเด็กและสตรีและมีทักษะในการแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการเป็นผู้กระทำความรุนแรงและเป็นผู้ถูกระทำ

2.4.4 เพื่อสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมช่วยดูแล เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหามารยาทรุนแรงต่อเด็กและสตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ทุกขั้นตอน

2.4.5 เพื่อให้มีการสร้างเครือข่ายการประสานการดำเนินงานในลักษณะสหสาขาวิชาชีพ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น และประชาชน

2.5 นโยบายระดับชาติ

รัฐมีนโยบายปกป้อง ป้องกัน และแก้ไขปัญหามารยาทรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดย

2.5.1 รัฐต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมการคุ้มครองป้องกันเด็ก และสตรีจากมารยาทรุนแรงทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในครอบครัวและสังคม โดยเน้นการพัฒนาคน ครอบครัว และสังคมให้มีสันติสุข และเสมอภาคระหว่างชายหญิง รวมทั้งแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการคุ้มครองในเรื่องดังกล่าว

2.5.2 รัฐต้องช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง รวมทั้งสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการดูแลสุขภาพ พินพ่วงกายและจิตใจ การจัดที่พักพิงชั่วคราว ด้านวิชาการ

ด้านงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการทางกฎหมาย หากหน่วยงานดังกล่าวเพิกเฉย ควรมีมาตรการดำเนินการลงโทษ

2.5.3 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนในสังคม โดยเฉพาะการมุ่งเน้นให้สตรีมีบทบาทร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง ทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ

2.5.4 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร และระบบข่าวสารข้อมูล เพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ในการสร้างสรรค์ครอบครัวอบอุ่นมั่นคง ป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง

2.5.5 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการบูรณาการด้านการประสานงาน แผนงานและงบประมาณ ให้สอดคล้องกันในการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

2.5.6 รัฐต้องสนับสนุนให้ลดปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

2.5.7 รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนเกิดความรู้ความเข้าใจ และจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเด็ก สิทธิสตรี และสิทธิมนุษยชน และร่วมกันขจัดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

2.6 แผนงานหลัก

แผนงานหลักมี 6 แผนงาน คือ

- 1) แผนงานป้องกันและส่งเสริม
- 2) แผนงานด้านกฎหมาย
- 3) แผนงานช่วยเหลือคุ้มครองและสวัสดิการ
- 4) แผนงานด้านการศึกษาและวิจัย
- 5) แผนงานพัฒนากลไก การประสานงานและบูรณาการ
- 6) แผนงานการติดตาม ประเมินผลและระบบฐานข้อมูล

แผนงานต่างๆ มีมาตรการ ดังนี้

1. แผนงานป้องกันและส่งเสริม

ระยะสั้น

1) รมรทให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐทุกระดับเข้าใจและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของเด็กและสตรีทุกระดับ การที่เด็กและสตรีตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ถือเป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง

2) รมรทเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเรียนรู้เรื่อง สิทธิมนุษยชน สิทธิสตรี สิทธิเด็ก เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยม เจตคติและพฤติกรรม ที่มีส่วนส่งเสริม การสร้างปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

3) รมรทและส่งเสริมให้สื่อมวลชนควบคุมกันเอง และมีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ พร้อมทั้งขอให้สื่อมวลชนให้เสนอข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ถ่ายทอดสื่อที่รุนแรง ผู้ผลิตสื่อทุกระดับต้องมีความตระหนักที่จะเผยแพร่สื่อให้อยู่ในกรอบของการพัฒนาสังคมอย่างสร้างสรรค์ และเคารพต่อสิทธิของผู้เสียหาย

เน้นการนำเสนอเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิด ไม่ใช่เน้นที่ผู้ถูกกระทำ โดยให้มีหน่วยงานรับผิดชอบที่สามารถดำเนินการได้โดยฉับไว และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยอมรับอย่างทั่วถึง

4) ส่งเสริมงานชุมชนสัมพันธ์ ปลุกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองดี ตระหนักว่าความรุนแรงต่อเด็กและสตรีเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เผื่อระวังปัญหา รู้จักป้องกันตนเอง แจ้งเหตุและช่วยเหลือผู้อื่น

5) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างสมาชิกครอบครัว ครอบครัวยุติธรรม ให้ความรู้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ในเรื่องครอบครัวศึกษาการเลี้ยงดูบุตรอย่างถูกต้องเหมาะสม อยู่บนพื้นฐานความเสมอภาคระหว่างหญิงชายผ่านทางสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น การจัดรายการวิทยุโดยผู้มีความรู้และมีความเป็นวิชาชีพสูง

6) ส่งเสริมการรวมกลุ่มครอบครัวในชุมชน เพื่อปกป้องดูแลปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรี ตลอดจนจัดให้มีบริการและสวัสดิการสังคมแก่ครอบครัว เช่น สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กในกลุ่มเสี่ยง

7) เพิ่มศักยภาพบุคลากรทุกระดับในสถาบันการศึกษา โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้เรื่องสิทธิสตรี สิทธิเด็กอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมมาตรการให้ครูมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงทั้งในสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน

8) ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน และการปฏิบัติของครูที่ไม่ใช้ความรุนแรง เน้นในเรื่องจริยธรรม ศีลธรรม เมตตาธรรม ให้มีสติ การยับยั้งใจ เช่น ไม่มีการลงโทษโดยใช้ความรุนแรง

9) ให้มีระบบประเมินการสอนและความประพฤติของครู โดยใช้ระบบคุณธรรม และสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูต้องให้ความสำคัญกับการอบรมจรรยาบรรณของวิชาชีพครู และให้มีระบบการสอบใบประกอบวิชาชีพครู

10) รัฐต้องมีมาตรการเร่งด่วนในการควบคุม ลด เลิก สื่อลามกอนาจาร และสื่อความรุนแรงทุกรูปแบบ รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดการเลียนแบบความรุนแรง รวมทั้งการโฆษณาสุราและ สิ่งเสพติดต่างๆ

11) ส่งเสริมให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

12) จัดหน่วยให้บริการประชาชนทั้งก่อนและหลังสมรส รวมทั้งจัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาครอบครัวให้เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ หรือตั้งหน่วยงานบริการขึ้นในหน่วยงาน/องค์กรที่มีอยู่แล้ว เช่น อำเภอ อบต. เขตต่างๆ ใน กทม. ศูนย์เยาวชนของ กทม.

13) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่องค์กรชุมชน ครอบครัวและประชาชน เพื่อให้เกิดความตระหนักในสำคัญของเด็ก และร่วมมือกันแก้ไขปัญหาเด็กในชุมชน

ระยะยาว

1) กำหนดมาตรการและบทลงโทษทางกฎหมายและสังคม ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน ผู้พบเห็น และผู้เกี่ยวข้อง หากมีการเพิกเฉย เมื่อพบกรณีความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

2) รมรณรงคใ้ประชาชนและสังคมปรับเปลี่ยน เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรม ไปในทางสร้างสรรค์ และมุ่งเน้นเพื่อการปกป้องไม่ให้ผู้หญิงและเด็กต้องตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในทุก รูปแบบและทุกสถานการณ์

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อขจัดอคติทางเพศ และการเลือกปฏิบัติ ต่อเด็กและสตรีทุกรูปแบบให้เป็นไปตาม กติกาสากลระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือก ปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

4) ส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกในครอบครัวและส่งเสริมให้ครอบครัวมีหลักประกัน ความมั่นคงในชีวิต ตลอดจนให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ครอบครัวเมื่อสมาชิกในครอบครัวได้รับความรุนแรง

5) สนับสนุนให้มีหน่วยงานบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาครอบครัวให้เพียงพอ ทั้งปริมาณและคุณภาพ ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น หน่วยงานราชการ ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล สถานีตำรวจ บ้านพักฉุกเฉิน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน สถานประกอบการ ฯลฯ โดยรูปแบบที่ให้บริการนั้นขึ้นอยู่กับความ เหมาะสม พร้อมทั้งขยายการให้บริการในเชิงรุกมากขึ้น และสร้างระบบการส่งต่อผู้รับบริการให้กับหน่วยงาน ที่รับผิดชอบโดยตรง

6) ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการขจัดสารเสพติดทุกชนิด ที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงในทุกรูปแบบ ไม่ให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อของสารเสพติดได้

2. แผนงานด้านกฎหมาย

ระยะสั้น

1) ให้การคุ้มครองดูแลเป็นพิเศษในกรณีของเด็กและสตรีเป็นผู้ถูกกระทำ โดยเฉพาะ ระหว่างกระบวนการสอบสวนและดำเนินคดี เช่น การรักษาความลับ การคุ้มครองดูแล การให้ที่พักพิงในสถานที่ ที่เหมาะสมและไม่ให้เกิดการกระทบกระเทือนทางจิตใจ

2) เร่งปรับปรุงและผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพเด็ก แทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ภายใน 1 ปี และให้มีกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจแยกผู้เสียหาย ที่เป็นเด็กออก ชั่วคราวจากผู้ปกครองที่เป็นผู้กระทำรุนแรง

3) ให้มีมาตรการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม ในการคุ้มครองความปลอดภัยของ ผู้เสียหาย หรือพยานที่เป็นเด็กและสตรี ในการชี้ตัวผู้กระทำผิด การให้ปากคำ ฯลฯ

4) ส่งเสริมสนับสนุนและคุ้มครองเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ทางกฎหมาย และทาง สังคมสงเคราะห์ทุกระดับที่เข้าไปดำเนินการเพื่อ ช่วยเหลือผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัวและสังคม

5) ให้มีระบบการรายงาน และติดตามผลโดยมีกฎหมายบังคับให้ ผู้พบเห็น เหตุการณ์ความรุนแรงต่อเด็กและสตรี รวมทั้งแพทย์และบุคลากรสาธารณสุขที่พบกรณีสงสัย ต้องรายงานเรื่อง ดังกล่าวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และกำหนดเป็น ความผิด หากผู้พบเห็นดังกล่าวไม่ปฏิบัติ

6) รมรณรงคใ้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดต่อชีวิต ร่างกาย และ เสรีภาพโดยเคร่งครัด

7) ให้เร่งรัดการออกกฎหมาย ระเบียบ การชดเชยผู้เสียหายที่เป็นเด็กและสตรี ที่ถูกละเมิดทางแพ่งและทางอาญารวมทั้งให้มีมาตรการชดเชย/ช่วยเหลือจากรัฐ

8) ให้มีกฎหมายกำหนดความผิดแก่ บิดา มารดา และ/หรือเจ้าบ้าน ที่ละเลยเพิกเฉย ไม่แจ้งต่อเจ้าหน้าที่กรณีพบว่าบุตร หรือคนในครอบครัวถูกกระทำรุนแรงทั้งจากคนในครอบครัว และบุคคลภายนอก

9) รณรงค์ให้สังคมร่วมกันยุติความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และต่อต้านบุคคลที่ใช้ความรุนแรงในการยุติปัญหา ตลอดจนใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการขึ้นเด็ดขาดแก่บุคคลดังกล่าว

10) ให้มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติเกี่ยวกับกรณีความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้านอื่นที่เกี่ยวข้องในลักษณะสหสาขาวิชาชีพได้

ระยะยาว

1) เพิ่มมาตรการ ที่ใช้แทนการลงโทษที่รุนแรงหรือจำคุก แต่ลดขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อความยุติธรรมให้กระชับและไม่เป็นการซ้ำเติมทำร้าย ผู้ถูกกระทำ เช่น การให้ผู้กระทำไปรับการบำบัดรักษาทางสภาพจิตใจ การปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นต้น

2) รณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

3) ส่งเสริมสถานภาพสตรีโดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่างๆ ที่ยังเลือกปฏิบัติต่อสตรี การออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะกฎหมายที่รองรับรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 เรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

3. แผนงานช่วยเหลือคุ้มครองและสวัสดิการ

ระยะสั้น

1) พัฒนาระบบเครือข่ายจัดการฝึกอบรมและคู่มือในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ร่วมกัน จัดระบบเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือรักษาดูแลทั้งสุขภาพกายและจิตใจของผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงที่มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการเข้าถึงบริการโดยเฉพาะสถานพยาบาลต่างๆ

2) ให้มีบริการความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกระทำรุนแรงในลักษณะศูนย์บริการร่วม (one stop service) ให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านการแพทย์ การบำบัดฟื้นฟู และการดำเนินการทางกฎหมาย

3) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความรุนแรง เช่น แพทย์ พยาบาล ครู นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ตระหนักถึงปัญหาและเข้าใจวิธีจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าอย่างมีอาชีพ เพื่อความ มั่นใจของผู้ใช้บริการหรือกับผู้ที่ถูกกระทำ

4) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของ หน่วยงานรัฐและ องค์กรเอกชน ทั้งด้านงบประมาณ และวิชาการกับหน่วยงานที่ทำงานช่วยเหลือปกป้องเด็กและสตรีที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรง ให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเป็นอิสระ

5) ให้ศูนย์ช่วยเหลือเร่งด่วน 24 ชั่วโมง และศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปฏิบัติงานด้านการรับเรื่องราวร้องทุกข์ การให้คำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมทั้ง จัดให้มีที่พักพิงแก่เด็กและสตรีที่ได้รับความรุนแรงก่อนจะพาไปรับบริการยังหน่วยงานเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระยะยาว

1) จัดให้มีหน่วยงานที่ชัดเจน ทำหน้าที่พิทักษ์ ปกป้อง คัดกรองเด็กและสตรี ตลอดจนเฝ้าระวังปัญหาที่จะเกิดขึ้นและเป็นกระบอกเสียงแทนเด็กและสตรีที่ได้รับความรุนแรง โดยสามารถดำเนินการได้ในทันที กรณีที่ต้องการความช่วยเหลือโดยฉับพลัน ทั้งนี้ ให้มีบริการโทรศัพท์สายด่วนเลขสามหลัก จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ เพื่อรับแจ้งการขอความช่วยเหลือ และให้มีการประชาสัมพันธ์บริการดังกล่าว ให้ประชาชนทราบ

2) ให้ภาครัฐ จัดหรือสนับสนุนให้องค์กรเอกชน ชุมชน จัดให้มีบ้านพักพิงที่ปลอดภัย แก่สตรีและเด็กที่ประสบปัญหาความรุนแรงรวมทั้งมีกระบวนการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในกรณีที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณ และการดำเนินงานขององค์กรเอกชนเพื่อให้จัดบริการดังกล่าว

3) ผนวกและสนับสนุนการรวมตัวและสร้างเครือข่ายของประชาชน องค์กร ประชาชนและสถาบันทางศาสนา เช่น วัด โรงเรียน ศูนย์เยาวชน ให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ในการดูแลงาน ด้านการหยุดยั้งความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในชุมชน

4. แผนงานด้านการศึกษาและวิจัย

ระยะสั้น

1) จัดให้มีการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนในเรื่องสิทธิเด็ก สิทธิสตรี สิทธิมนุษยชน บทบาท หญิงชาย ครอบครัวศึกษา ทักษะชีวิต ทักษะในการสื่อสารที่ดี การป้องกันตัว เพศศึกษา ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ทางตรงและทางอ้อม และการศึกษาผ่านทางสื่อประเภทต่าง ๆ รวมทั้งให้มีการพัฒนาบุคลากร และสื่อประกอบการเรียนการสอนควบคู่ไปด้วย

2) เผยแพร่และนำเสนอผลงานทางวิชาการหรืองานวิจัยอย่างเป็นระบบ แก่ผู้สนใจ และ

2.1) ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและเป็นการพัฒนาทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้นำผลที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

2.2) สนับสนุนให้มีโครงการนำร่อง เน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการและประเมินผลในพื้นที่ 1 แห่ง ในด้านการพัฒนาครอบครัวและชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรีเพื่อขยายผล ในระยะต่อไป

ระยะยาว

- 1) สนับสนุนให้สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย รวมทั้งองค์กรวิชาชีพ องค์กรพัฒนาเอกชน ด้านสตรีและเด็ก ส่งเสริมให้อาจารย์ นักศึกษาและนักวิชาการ สร้างผลงานทางวิชาการ/งานวิจัยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาใน สังคมไทย
- 2) ส่งเสริมสถาบันการศึกษาทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน และองค์กรเอกชน ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันให้การศึกษาปลูกฝังเจตคติและค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสม ในการไม่ใช้ความรุนแรง แก่ครอบครัวและสังคมแก่คนรุ่นใหม่
- 3) ให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่สื่อมวลชนทุกประเภท โดยเฉพาะผู้จัดรายการที่มีการตอบปัญหาทางโทรศัพท์ เพื่อให้เข้าใจปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี รวมทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น บทบาทชายหญิง สิทธิมนุษยชน ฯลฯ

5. แผนงานพัฒนาโลก การประสานงานและบูรณาการ

ระยะสั้น

- 1) ให้มีกลไกประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้เกิดบูรณาการระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชน รวมทั้งหน่วยงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมทั้งรายงานผลให้คณะรัฐมนตรี และเผยแพร่สู่สาธารณชนเป็นระยะๆ
- 2) สร้างมาตรฐานการทำงานอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน กำหนดให้ มีการดูแลและรับผิดชอบด้านคุณภาพ สำหรับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ทำงานทางด้านขจัดความรุนแรงโดยตรงและโดยทางอ้อม
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกลไกเครือข่ายองค์กรประชาชนระดับต่างๆ ที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะระดับหมู่บ้านและชุมชน เพื่อสำรวจเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข และให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและสตรีจากการกระทำรุนแรง
- 4) หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต้องคุ้มครองผู้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและสตรีที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง
- 5) พัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถจัดการกรณีของเด็กและสตรีที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนร่วมกันขจัดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี
- 6) ให้มีการฝึกอบรมเฉพาะด้านในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญ ตลอดจนมีเจตคติที่ดี ในการปฏิบัติต่อผู้เสียหายที่เป็นเด็กและสตรี

ระยะยาว

- 1) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหน่วยปฏิบัติที่รับผิดชอบปัญหาโดยตรงที่หลากหลายตามสถานบริการสุขภาพ และให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอต่อการบำบัดรักษา ทั้งผู้ที่ถูกระทำและผู้กระทำความรุนแรง เช่น แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ
- 2) จัดให้มีศูนย์หรือหน่วยให้คำปรึกษาแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว ให้ครอบคลุมมากขึ้นและทั่วถึงทั้งในเขตชุมชนเมืองและชนบท

6. แผนงานการติดตาม ประเมินผลและระบบฐานข้อมูล

ระยะสั้น

- 1) ส่งเสริมให้มีการรวบรวมสถิติและผลงาน เพื่อเปรียบเทียบการเกิดขึ้นและการลดลงของความรุนแรงในทุกรูปแบบ รวมทั้งให้มีการประมวล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ตลอดจนให้มีการ ติดตามประเมินผล การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- 2) สร้างตัวชี้วัด 1 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือวัดผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และสังคม ซึ่งสามารถนำมาใช้ประเมินผลโครงการและแผนได้
- 3) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางและเครือข่ายเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลที่จัดเก็บ ข้อมูลที่สำคัญทุกด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ที่ต้องการศึกษานักวิจัย ผู้ถูกระทำรุนแรง รวมทั้งประชาชนทั่วไป สามารถค้นคว้าได้ ทั้งในด้านข้อมูลสถิติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การให้ความช่วยเหลือ และการบำบัด
- 4) ให้มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและสตรีที่ถูกระทำรุนแรง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการป้องกันและช่วยเหลือต่อไป

7. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

7.1 ภาครัฐ

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- สำนักงานอัยการสูงสุด
- กระทรวงมหาดไทย - กรมการปกครอง
- กรมการพัฒนาชุมชน กรมราชทัณฑ์
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม - กรมประชาสงเคราะห์ กรมการพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- กระทรวงศึกษาธิการ - ทุกกรม
- กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมควบคุมโรคติดต่อ
- กระทรวงยุติธรรม - ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง กรมคุมประพฤติ
- สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

ทบวงมหาวิทยาลัย – สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว
มหาวิทยาลัยมหิดล

กรุงเทพมหานคร - สำนักการแพทย์ สำนักอนามัย สำนักพัฒนาชุมชน
สำนักสวัสดิการสังคม สำนักการศึกษา

7.2 ภาคเอกชนและองค์กรประชาชน

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ฯ สมาสตร์แห่งชาติฯ มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์
มูลนิธิเพื่อนหญิง มูลนิธิผู้หญิง มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ สมาคมวางแผน
ครอบครัวแห่งประเทศไทย สหทัยมูลนิธิ มูลนิธิคุ้มครองเด็ก มูลนิธิส่งเสริมโอกาสผู้หญิงบ้านของวันพรุ่งนี้
เชียงใหม่

7.3 องค์กรวิชาชีพ สมาคมแพทย์ทุกสาขา สมาคมพยาบาลทุกสาขา สมาคม
จิตวิทยา

7.4 สื่อมวลชน สมาคมผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุ สมาคมผู้สื่อข่าวแห่งประเทศไทย สภา
การนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ทุกแห่ง

7.5 องค์กรประสานงานระดับชาติ

1) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดย

1.1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรี
แห่งชาติ (กสส.)

1.2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชน
แห่งชาติ (สยช.) ประสานงานนโยบายด้านเด็กและเยาวชน

2) สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
ประสานด้านวิชาการ

8. กิจกรรมหลัก/โครงการหลัก (ตัวอย่าง)

8.1 โครงการทั่วไป ที่สำคัญ เช่น

1. โครงการป้องกันการละเมิดและกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรี
2. โครงการรณรงค์แก้ไขปัญหาคาความรุนแรงในครอบครัว
3. โครงการการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับปัญหาคาความรุนแรง
4. โครงการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสตรีและเด็กที่ประสบปัญหาคาความรุนแรง
ในโรงพยาบาลของรัฐในแผนกฉุกเฉิน
5. โครงการรณรงค์ปรับเปลี่ยนเจตคติและค่านิยม : พฤติกรรมรุนแรง
ในครอบครัว
6. โครงการครอบครัวสัมพันธ์ไม่ต้องใช้ความรุนแรง

8.2 โครงการวิจัย

1. โครงการวิจัยพัฒนาตัวชี้วัดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และผลกระทบในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และสังคม
2. โครงการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความรุนแรงเฉพาะหน้า โครงการสำรวจจรรยาบรรณ ปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในประเทศไทย
3. โครงการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ตลอดจนความสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กและสตรีผู้เสียหาย
4. โครงการวิจัยประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็กและสตรี
(สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.violence.in.th/publicweb/NewsDetail.aspx?id=34&type=5> วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2560)

3. ข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ที่มา.

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 13 กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดให้มีระบบงาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการบังคับให้เป็นไปตามมาตรา 11 มาตรา 11 มาตรา 12 และมาตรา 17 กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดทำรายงานประจำปี และรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา เพื่อทราบปีละครั้ง โดยการกระทรวงฯได้มอบหมายให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานดังกล่าว

ข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ภาครัฐ จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยมุ่งเน้นความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมุ่งสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานลักษณะบูรณาการ ทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติในการช่วยเหลือคุ้มครอง การป้องกันและเฝ้าระวัง และจัดทำระบบข้อมูลความรุนแรงในครอบครัว เพื่อขับเคลื่อนพระราชบัญญัติฯให้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ข้อตกลงดังกล่าว เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กรุงเทพมหานครสำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ทั้งนี้พิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัวฯ พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา องค์ทูตสันถวไมตรียูนิเฟม เป็นองค์ประธานในพิธีการลงนาม ในวันศุกร์ที่ 26 มีนาคม 2553 ณ ห้องเจ้าพระยา หอประชุมกองทัพเรือ กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

1. สร้างความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการเพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
2. สร้างทัศนคติหรือแนวทางให้แก่ผู้ที่ประสบปัญหา ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ถูกวิธีแทนการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาภายในครอบครัว
3. สร้างมาตรการ กลไกที่จะช่วยสนับสนุนงานด้านการให้ความช่วยเหลือ การคุ้มครองสิทธิ การจัดทำ รวบรวมข้อมูล และการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีพระบาท เพื่อลดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และความรุนแรงในครอบครัว ภายในสังคม

หน่วยงานร่วมลงนาม

หน่วยงานหลัก

1. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 2. กระทรวงยุติธรรม
 3. กระทรวงสาธารณสุข
 4. กระทรวงมหาดไทย
 5. กระทรวงศึกษาธิการ
- องค์กรตุลาการ องค์กรอิสระและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง**
6. กรุงเทพมหานคร
 7. สำนักงานอัยการสูงสุด
 8. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 9. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
 10. สำนักงานศาลยุติธรรม

สาระสำคัญของข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัวฯ

1. การสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง ในการยุติความรุนแรงในครอบครัวและการบำบัดรักษา พ้นฟู ทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ผู้กระทำ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว ให้ถือเป็นภารกิจในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายการดำเนินการร่วมกัน
2. ประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่และศาล ในการออกคำสั่ง กำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์เป็นการชั่วคราวให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งกระบวนการจัดทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้น ก่อนการยอมความ

ถอนคำร้องทุกข์ หรือถอนฟ้องในความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และผู้ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง

3. ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ เพื่อให้การดำเนินงานต่อผู้กระทำความรุนแรงเป็นไปตามมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการยุติความรุนแรงในครอบครัว

4. อาจจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อประสานงานในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานตามข้อตกลงความร่วมมือการยุติความรุนแรงในครอบครัว และกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนทั้งระดมสรรพกำลังและทรัพยากรของแต่ละหน่วยงานมาดำเนินการสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมายที่จะเฝ้าต่อการกิจของทุกหน่วยงาน โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

5. ในการดำเนินการตามข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ดังนี้

สรุปบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานตามข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเป็นหน่วยงานปฏิบัติในส่วนภูมิภาค ในการยุติความรุนแรงในครอบครัว ตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 และเฝ้าอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพ

2. รวบรวมข้อเท็จจริงอันเป็นข้อมูลในการออกมาตรการต่างๆ และสร้างความเข้าใจให้แก่ครอบครัวและชุมชน รวมทั้ง จัดทำระบบการติดตามประเมินผลเพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว

3. รับแจ้งเหตุการณ์กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผ่านโทรศัพท์สายด่วนศูนย์ประชาบดี 1300 และประสานศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับจังหวัด

4. ประสานความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ผู้กระทำ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้ง สร้างความเข้าใจให้แก่ครอบครัวและชุมชน

5. นำเสนอนโยบาย แผนงาน และประสานงานเชิงนโยบายระดับชาติ ตลอดจนส่งเสริม และพัฒนากลไกในระดับชาติและท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อสนับสนุนการดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระทรวงยุติธรรม

1. ประสานความร่วมมือในทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการอำนวยความสะดวกการยุติธรรม เพื่อประโยชน์ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินการยุติความรุนแรงในครอบครัว
2. สนับสนุนและช่วยเหลือคุ้มครองประพจน์ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมคุ้มครองประพจน์ เพื่อป้องกัน มิให้เกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวอีก
3. สนับสนุนให้มีการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งส่งเสริมการจัดการความขัดแย้งเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว
4. สนับสนุนเพื่อให้มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว
5. สนับสนุนในการบำบัดแก้ไขผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ที่เป็นเด็กและเยาวชน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวอีก และคุ้มครองผู้ถูกกระทำที่เป็นเด็ก เยาวชน หรือผู้เยาว์ที่เข้าสู่หรือเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม
6. สนับสนุนให้มีการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นผู้กระทำผิดซึ่งถูกกักขัง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

กระทรวงสาธารณสุข

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายและพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ผู้กระทำ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวให้มีคุณภาพมาตรฐาน
2. กำกับดูแลและติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านสุขภาพแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ผู้กระทำ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว ให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานและข้อตกลงฯ
3. ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. แจ้งข้อมูลความรุนแรงในครอบครัว และความร่วมมือด้านอื่นๆ ที่เห็นว่าเกิดประโยชน์ต่อผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ผู้กระทำ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว

กระทรวงมหาดไทย

1. สนับสนุนให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเทียบเท่าขึ้นไป ให้การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการยุติความรุนแรงในครอบครัว
2. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีกลไกในชุมชน เพื่อเฝ้าระวัง ช่วยเหลือ ระวังเหตุหรือข้อพิพาทเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว
3. สนับสนุนและส่งเสริมระบบการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมแบบสมานฉันท์ เพื่อยุติการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ก่อนเข้าสู่กระบวนการกฎหมาย

4. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือในด้านงบประมาณและการบริหารในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

กระทรวงศึกษาธิการ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรุนแรงในครอบครัวแก่ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม หรือให้ความร่วมมือในการดำเนินงานเรื่องการยุติความรุนแรงในครอบครัวโดยบูรณาการบทเรียนตามหลักสูตร
3. ศึกษาวิจัย รวบรวมข้อมูล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในเรื่องการยุติความรุนแรงในครอบครัว
4. แจกข้อมูลความรุนแรงในครอบครัว และประสานการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

กรุงเทพมหานคร

1. ประสานงานการให้บริการบำบัดรักษาฟื้นฟู ทั้งด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ผู้กระทำ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งการป้องกัน แก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
2. สนับสนุนกลไกในชุมชนให้มีการดำเนินงานป้องกัน ช่องเหลือ ระวังเหตุ และเฝ้าระวังเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว
3. ส่งเสริมสถานศึกษาในการให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความรุนแรงในครอบครัว แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานศาลยุติธรรม

1. สนับสนุนและประสานเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและระบบงานอำนวยความยุติธรรม
2. กำหนดนโยบาย และมาตรการสนับสนุนการคุ้มครองสิทธิตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

สำนักงานอัยการสูงสุด

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และผลประโยชน์ของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
2. ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและกระบวนการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1. สนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิดมาตรการต่างๆ ในการดำเนินงานเพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว
2. สนับสนุนให้มีการประนีประนอม ช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ย และให้คำปรึกษาในการยอมความในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว
3. ปฏิบัติการอื่นใด เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

เป้าหมาย

1. เกิดการประสานงาน ความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินการ ในเชิงนโยบายและปฏิบัติระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ในการให้ความช่วยเหลือ การคุ้มครองสิทธิ การป้องกันและเฝ้าระวัง และการจัดทำระบบข้อมูลความรุนแรงในครอบครัว เพื่อขับเคลื่อนพระราชบัญญัติฯ ให้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม
 2. สังคมเกิดความตระหนัก ในความสำคัญของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และร่วมมือร่วมใจกัน ในการเฝ้าระวัง ช่วยเหลือ และระงับเหตุความรุนแรงในครอบครัว ในชุมชนของตนเอง
 3. ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง และผู้กระทำ จะได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ช่วยเหลือ บำบัด ฟื้นฟู อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นธรรม รวมทั้งผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว จะได้รับการช่วยเหลือ การคุ้มครองสวัสดิภาพ และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้วย
- (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.violence.in.th/publicweb/NewsDetail.aspx?id=14&type=1> วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560)

ปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี จากมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ วันที่ 20 ธันวาคม 2536

สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ

ตระหนักถึง ความจำเป็นเร่งด่วนในการยอมรับหลักการระดับสากลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสตรีในเรื่องสิทธิและหลักการที่คำนึงถึงความเสมอภาค ความมั่นคงปลอดภัย เสรีภาพ และความเป็นหนึ่งเดียว อันแบ่งแยกมิได้และศักดิ์ศรีแห่งมนุษย์ทั้งปวง พึงสังเกตว่า สิทธิและหลักการต่างๆ เหล่านี้เป็นหลักการสำคัญของกติกานานาชาติต่างๆ ประกอบด้วย ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทารุณกรรม การกระทำโหดร้ายต่างๆ อันไร้มนุษยธรรม การลงโทษและการปฏิบัติอันเลวทราม ตระหนักว่า การปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบที่มีประสิทธิภาพจะมีส่วนช่วยอย่างสำคัญต่อการขจัดความรุนแรง ต่อสตรี และปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีที่เกิดขึ้นจากมติครั้งนี้ จะช่วยให้เกิดการปฏิบัติที่เข้มแข็งและสมบูรณ์ขึ้น ทว่า ยินยอมว่า ความรุนแรงต่อสตรีเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุซึ่งความเสมอภาค การพัฒนาและสันติภาพ การปฏิบัติอนุสัญญาว่าด้วยการขจัด การเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ดังที่มีการระบุไว้ในยุทธศาสตร์ไนโรบีเพื่อความก้าวหน้าของสตรี ซึ่งได้เสนอแนะมาตรการเพื่อขจัด ความรุนแรงต่อสตรี และความรุนแรงต่อสตรียังเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ยืนยันว่า ความรุนแรงต่อสตรีเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของสตรี และทำให้ประโยชน์ที่สตรี

จะได้รับจากสิทธิและเสรีภาพเหล่านั้น ต้องถูกทำลายหรือลดน้อยลงและคำนึงถึงความล้มเหลวที่เคยเป็นมา ในการปกป้อง และส่งเสริมสิทธิเหล่านั้นและเสรีภาพเมื่อเกิดกรณี ความรุนแรงต่อสตรี ตระหนักว่าความรุนแรง ต่อสตรีเป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นถึงความเป็นมาของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมระหว่าง บุรุษและสตรี ซึ่งนำไปสู่การครอบงำและการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยบุรุษ และเป็นสิ่งที่ขัดขวางความก้าวหน้าของ สตรี และตระหนักว่าความรุนแรงต่อสตรีเป็นกลไก ทางสังคมที่โหดร้ายอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้สถานะของสตรี เป็นรองเมื่อเปรียบเทียบกับบุรุษ ห่วงใยว่า สตรีบางกลุ่ม อาทิ สตรีกลุ่มน้อย สตรีพื้นเมือง ผู้ลี้ภัยสตรี ผู้อพยพ สตรีสตรีในชนบทหรือในท้องถิ่นทุรกันดาร สตรีผู้ยากไร้ สตรีในสถาน กักกัน เด็กผู้หญิง สตรีพิการ สตรีชรา สตรีในภาวะสงครามเป็นกลุ่มที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรง ระลึกถึงว่า บทสรุปในย่อหน้าที่ 23 ในภาคผนวก ของมติของสภาเศรษฐกิจและสังคม 1990/15 24 พฤษภาคม 1990 ที่ให้การยอมรับว่า ความรุนแรงต่อสตรี ในครอบครัวและสังคมเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ไม่แบ่งแยกทางรายได้ ชนชั้น และวัฒนธรรม จำเป็นต้องมี มาตรการเร่งด่วน และขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อขจัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และระลึกถึงมติที่ 1991/18 วันที่ 30 พฤษภาคม 1991 ของสภาเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเสนอให้มีการพัฒนาแผนงานเพื่อให้มีเครื่องมือ ระดับนานาชาติที่ระบุประเด็นความรุนแรงต่อผู้หญิงอย่างชัดเจน ยอมรับบทบาทความเคลื่อนไหวของกลุ่มสตรี ที่ส่งเสริมให้เกิดความสนใจ ต่อความสำคัญ ความรุนแรง และธรรมชาติของปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ตระหนักว่า ในสังคมสตรีมีโอกาสดำเนินการที่บรรลุล้มเหลวซึ่งความเท่าเทียมทางกฎหมาย สังคม การเมือง และความเท่าเทียม ทางเศรษฐกิจ เนื่องจาก ความรุนแรงต่อสตรีที่มีอย่างต่อเนื่อง เข้าใจตามสภาพปัญหาข้างต้นถึงความจำเป็น ที่จะต้องมีคำจำกัดความ “ความรุนแรงต่อสตรี” ที่ชัดเจนและสมบูรณ์ มีถ้อยแถลงที่ชัดเจนถึงสิทธิ ที่จะนำไป ประยุกต์ใช้เพื่อรับประกันการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบได้ ต้องมีพันธสัญญาที่ระบุความ รับผิดชอบของรัฐ และพันธสัญญา จากชุมชนนานาชาติทั้งหมดในการขจัดความรุนแรงต่อสตรี ตั้งใจแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติตามปณณญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี และจะพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้คำประกาศเป็น ที่รู้จักและปฏิบัติตาม

ข้อที่ 1

ตามเป้าประสงค์ของปณณญหานี้ คำว่า “ความรุนแรงต่อสตรี” หมายถึงการกระทำใดๆ ที่เป็น ความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผล ให้เกิดการทารุณร่างกาย ทางเพศหรือทางจิตใจ เป็นผลให้เกิด ความทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการขู่เข็ญ คุกคาม กีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะ และในชีวิตส่วนตัว

ข้อที่ 2

เป็นที่เข้าใจว่าความรุนแรงต่อสตรี หมายรวมถึง

1. ความรุนแรงต่อร่างกาย ทางเพศ และจิตใจที่เกิดขึ้นในครอบครัว รวมทั้งการทุบตี การทารุณกรรม ทางเพศต่อเด็กหญิงในบ้าน ความรุนแรงอันมีเหตุมาจากของหมั้นที่ฝ่ายหญิงให้กับครอบครัวสามี การข่มขืนโดยคู่สมรส การขลิบอวัยวะเพศสตรี และข้อปฏิบัติตามประเพณีต่างๆ อันเป็นอันตรายต่อสตรี ความรุนแรงที่ไม่ได้เกิดจากคู่สมรส และความรุนแรงที่เป็นการหาประโยชน์จากสตรี
2. ความรุนแรงต่อร่างกาย เพศ และจิตใจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนทั่วไป รวมถึง การข่มขืน การทารุณกรรม ทางเพศ การลวนลามทางเพศ การข่มขืนในสถานที่ทำงานในสถาบันการศึกษาและสถานที่ ต่างๆ การค้าหญิงและการบังคับให้ค้าประเวณี
3. ความเพิกเฉยของรัฐต่อความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงที่เกิดทางร่างกาย ทางเพศ และจิตใจ

ข้อ 3

สตรีควรได้รับความเท่าเทียมในการรับประโยชน์และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทุกด้านและเสรีภาพขั้นพื้นฐานด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมือง และด้านอื่นๆ สิทธิดังกล่าว คือ

1. สิทธิในชีวิต
2. สิทธิแห่งความเสมอภาค
3. สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของบุคคล
4. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียม
5. สิทธิที่จะเป็นอิสระจากการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ
6. สิทธิที่จะสามารถบรรลุถึงการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ได้มาตรฐานสมบูรณ์
7. สิทธิในการมีข้อตกลงที่ยุติธรรมและพอใจในการทำงาน
8. สิทธิที่จะไม่ตกอยู่ในสภาพทุกข์ทรมาน หรือการกระทำที่โหดร้าย หรือการลงโทษ

หรือปฏิบัติ ที่เลวทรามไร้มนุษยธรรม

ข้อ 4

รัฐควรประเมินความรุนแรงต่อสตรี และไม่ควรอ้างขนบธรรมเนียมประเพณี หรือศาสนาใดๆ เพื่อหลีกเลี่ยงพันธะหน้าที่ในการขจัดความรุนแรง รัฐควรติดตามนโยบายเกี่ยวกับการขจัดความรุนแรงต่อสตรี โดยวิธีที่เหมาะสมทุกประการ และโดยไม่ชักช้า และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนี้ตกลงที่จะ

1. พิจารณาให้สัตยาบัน หรือการรับรองต่ออนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ หรือการยกเลิกข้อสงวนของอนุสัญญา
2. งดเว้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในความรุนแรงต่อสตรี
3. ปฏิบัติการอย่างเข้มแข็ง โดยสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศเพื่อป้องกัน สืบสวน และลงโทษ การกระทำความรุนแรงต่อสตรีไม่จะเป็นการกระทำโดยบุคคลหรือโดยรัฐ
4. พัฒนามาตรการลงโทษทางอาญา แพ่ง แรงงาน และการลงโทษทางการบริหารจัดการด้วยกฎหมาย ภายในประเทศ เพื่อลงโทษ และชดใช้ต่อความเลวร้ายที่เกิดกับผู้หญิงที่ประสบกับความรุนแรง สตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงควรมีโอกาสเข้าถึงขบวนการยุติธรรม เช่น ได้รับการคุ้มครองทางด้านกฎหมาย สตรีที่ถูกทำร้ายได้รับความทุกข์ทรมานจากความรุนแรงควรได้รับการรักษาที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ รัฐควรให้ข้อมูลแก่สตรีถึงสิทธิที่จะได้รับการชดใช้จากกลไกเหล่านั้น
5. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาแผนการปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อสนับสนุนการคุ้มครองสตรีจาก ความรุนแรงทั้งปวง หรือข้อกำหนดเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าว ในแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่มีอยู่ ให้พิจารณาความร่วมมือที่เหมาะสมจากองค์กรพัฒนาเอกชนโดยเฉพาะที่ทำงานเกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี
6. พัฒนารูปแบบการป้องกัน และมาตรการด้านต่างๆ ทั้งด้านกฎหมาย การเมืองบริหาร และวัฒนธรรม อย่างรอบด้าน เพื่อส่งเสริมการป้องกันสตรีจากความรุนแรงทุกรูปแบบ และประกันว่าการตกเป็นเหยื่อ ของสตรีจะไม่เกิดซ้ำอีกจากข้อบกพร่องทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีได้ คำนี้ถึงประเด็นทางเพศ
7. การปฏิบัติเพื่อรับประกันว่าสตรีผู้ถูกกระทำโดยความรุนแรง และเด็กจะได้รับความช่วยเหลือ การพักผ่อน การดูแลเด็ก การบำรุง การรักษา การให้คำปรึกษา การบริการด้านสุขภาพและ บริการทางสังคม สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้การสนับสนุน และมาตรการที่เหมาะสมอื่นๆ เพื่อสนับสนุน

ความปลอดภัย และการฟื้นฟูทางร่างกาย และจิตใจของสตรีเหล่านั้น ตามทรัพยากรที่มีอยู่ในขอบเขต มากที่สุดที่สามารถจัดหาได้ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องอาศัยแนวทางการร่วมมือระหว่างประเทศที่มีอยู่

8. ให้รัฐจัดเตรียมงบประมาณเพื่อจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขจัด ความรุนแรงต่อผู้หญิง

9. จัดให้มีมาตรการเพื่อรับประกันว่าเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมาย และเจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดชอบหน้าที่ตาม นโยบายที่จะป้องกัน สืบสวน และลงโทษการกระทำความรุนแรงต่อสตรีได้รับการอบรม เพื่อให้ มีความเข้าใจต่อความจำเป็นของสตรี 10. นำมาตรการทุกอย่างที่เหมาะสมมาปฏิบัติ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา เพื่อปรับปรุงแบบแผน ความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรมของบุรุษและสตรีและเพื่อขจัดอคติทางเพศ ประเพณีปฏิบัติ และข้อปฏิบัติอื่นๆ ทั้งปวง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่เพศใดเพศหนึ่งจะมีความด้อยกว่า หรือความเหนือกว่าอีกเพศหนึ่ง และขจัดการจำกัดบทบาททางเพศของบุรุษและสตรี

10. สนับสนุนการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และการเรียบเรียงสถิติที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบต่างๆ ของ ความรุนแรงต่อสตรี โดยเฉพาะความรุนแรงในครอบครัวและส่งเสริมการวิจัยถึงสาเหตุความรุนแรง ธรรมชาติของความรุนแรงและผลกระทบของความรุนแรงต่อสตรี และควรมีประสิทธิภาพ ของมาตรการที่สามารถนำมาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขความรุนแรงต่อสตรี และควรเผยแพร่ ผลงานวิจัยและสถิติต่างๆ แก่สาธารณชน

11. นำมาตรการขจัดความรุนแรงต่อสตรีมาใช้โดยเฉพาะกับสตรีกลุ่มเสี่ยงต่อความรุนแรง

12. รวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องความรุนแรงต่อสตรีและมาตรการที่ได้นำไปปฏิบัติตามหลักการของปฏิญยานี้ ในรายงานที่เสนอต่อองค์การสหประชาชาติตามระเบียบที่กำหนดไว้ ในกฎหมายสิทธิมนุษยชนต่างๆ

13. ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการตามหลักการที่ระบุไว้ในปฏิญยานี้

14. ตระหนักถึงบทบาทอันสำคัญของขบวนการสตรีและองค์กรพัฒนาเอกชนทั่วโลกในการสร้างจิตสำนึก ความตระหนักและในการบรรเทาปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

15. อำนวยความสะดวก และส่งเสริมงาน ของขบวนการสตรีและองค์กรพัฒนาเอกชนและร่วมมือกับ องค์กรเหล่านี้ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค

16. ส่งเสริมองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคที่ประเทศของตนเป็นสมาชิกให้บรรจุ การขจัด ความรุนแรงต่อสตรีเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการขององค์กรตามที่เห็นสมควร

ข้อ 5

ส่วนงาน และหน่วยงานเฉพาะของระบบในองค์การสหประชาชาติควรสนับสนุน ยอมรับและตระหนักในสิทธิและหลักการที่ระบุไว้ในปฏิญญา ฉบับนี้ ตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อบรรลุความมุ่งประสงค์นี้ ตกลงที่จะ

1. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนานาชาติ และภูมิภาค โดยมุ่งหมายที่จะกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับ ภูมิภาคเพื่อต่อต้านความรุนแรง และเปลี่ยนประสพการณ์ และให้การสนับสนุนการเงินต่อกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการขจัดความรุนแรงต่อสตรี

2. สนับสนุนการประชุม และสัมมนาที่มีความมุ่งประสงค์เพื่อสร้างความรู้ และความเข้าใจต่อประชาชน ทั้งปวงในเรื่องการขจัดความรุนแรงต่อสตรี

3. ส่งเสริมการประสานงาน และการแลกเปลี่ยนในกลไกขององค์การสหประชาชาติ ระหว่างคณะกรรมการ อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนต่างๆ เพื่อนำเสนอปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่มีประสิทธิภาพ
4. บรรจุบทวิเคราะห์ที่จัดเตรียมโดยหน่วยงานและกลไกขององค์การสหประชาชาติ ถึงแนวโน้ม และสภาพปัญหาสังคม ตัวอย่าง เช่น รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์สังคมโลกในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การติดตามแนวโน้มของความรุนแรงต่อสตรี
5. ส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และกลไกต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ เพื่อความร่วมมือให้ความรุนแรงต่อสตรีอยู่ในโครงการที่ดำเนินการอยู่ โดยเฉพาะให้มี การพิจารณา ถึงกลุ่มสตรีที่เสี่ยงต่อความรุนแรง
6. สนับสนุนให้มีการวางแผนของแนวทางหรือคู่มือเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี โดยให้พิจารณาจาก มาตรการที่ระบุในปฏิญญานี้
7. พิจารณาประเด็นการจัดความรุนแรงต่อสตรีในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ ทางสิทธิมนุษยชนต่างๆ
8. ประสานงานกับองค์กรพัฒนาเอกชนในการเผยแพร่ประเด็นปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

ข้อ 6

ไม่มีข้อความใดในปฏิญญานี้จะส่งผลกระทบต่อบทบัญญัติใดๆ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมการจัดความรุนแรงต่อสตรีได้มากกว่า ซึ่งอาจบรรจุอยู่ในกฎหมาย ของรัฐหรือในอนุสัญญา สนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศอื่นใดที่มีผลบังคับใช้ในรัฐใดรัฐหนึ่ง (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ออนไลน์)

แหล่งสืบค้น <http://www.violence.in.th/publicweb/Know.aspx> วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560)

4. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวทางและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในด้านต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความหมายของนวัตกรรม (Innovation)

เศรษฐวุฒิ สิทธิวาทนฤพุดิ และคณะ (2556) ให้นิยามของคำว่า นวัตกรรมไว้ว่า คือ การนำความคิดสร้างสรรค์มาทำสิ่งใหม่ มาใช้ประโยชน์ให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มรายได้ การลดต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพ หรือการส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถของมนุษย์

ทั้งนี้ได้นิยามนวัตกรรมไว้อีกว่า หมายถึง การทำสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีใหม่ๆ และยังอาจหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการ หรือองค์กร ไม่ว่าการเปลี่ยนนั้นจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ การเปลี่ยนถาวร ถาวร โคน หรือการพัฒนาต่อยอดก็ตาม

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2541: คำนำ) ให้นิยามคำว่านวัตกรรม คือ การผลิต การเรียนรู้ และการใช้ประโยชน์ความคิดใหม่ ให้เกิดผลทางเศรษฐกิจและสังคม โดยที่ความคิดใหม่นั้นเป็นของใหม่ สำหรับหน่วยงานหรือหน่วยเศรษฐกิจ ซึ่งอาจเป็นบริษัท หน่วยงานของรัฐ อุตสาหกรรม หรือประเทศก็ได้

กิริติ ยศยิ่งยง ให้นิยามของคำว่านวัตกรรม ว่าเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนา สามารถนำไปปฏิบัติจริง และมีการเผยแพร่สู่ชุมชน ในลักษณะเป็นของใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือของเก่าที่มีอยู่แต่เดิม แต่ได้รับการปรับปรุงเสริมแต่งพัฒนาขึ้นใหม่ ทำให้มีมูลค่าเศรษฐกิจ สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

ณัฐยา สิ้นตระการผล (2550: 35) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า นวัตกรรม คือ การรวบรวม การผสมผสาน หรือการสร้างสรรค์ความรู้ที่ไม่เคยมีมาก่อน ที่มีความเกี่ยวข้อง และเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือบริการใหม่

เสนห์ จุ้ยโต (2558: 3) ได้กล่าวไว้ว่า นวัตกรรมเป็นความคิดด้านสร้างสรรค์ ประกอบด้วย กระบวนการบริหาร และความคิดทางสังคม เพื่อรวบรวมให้เกิดการแก้ปัญหา กลับไปใช้ภายในสังคมภายใต้ สถานการณ์ที่กำหนด และเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ (rethinking) และนำไปใช้ในทางปฏิบัติ มีผลทำให้วิธีการทำสิ่งต่างๆ ดีขึ้นกว่าเดิม ตัวแบบของนวัตกรรมสามารถเขียนได้ ดังนี้

นวัตกรรมเป็นผลที่เกิดจากการคิดค้น เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาของบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรในอนาคต

นวัตกรรม (Innovation)	=	การคิดค้น (Invention)	+	การประยุกต์ใช้ (Application)
--------------------------	---	--------------------------	---	---------------------------------

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2549: 3-4) ได้ให้นิยามนวัตกรรมไว้ว่า ความหมายของ นวัตกรรมในเชิงเศรษฐศาสตร์ คือ การนำแนวความคิดใหม่ หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบ ใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ นวัตกรรมยังได้ถูกตีความได้ทั้งเชิงแคบและเชิงกว้าง

- ความหมายเชิงแคบ “นวัตกรรม” คือ ผลผลิตของความสำเร็จทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ร่วมกับพลวัตของกิจกรรมทางสังคม

- ความหมายเชิงกว้าง “นวัตกรรม” คือ แนวความคิดการปฏิบัติ หรือสิ่งต่างๆ ที่ใหม่ ต่อตัวปัจเจก หรือหน่วยที่รับเอาสิ่งเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ การรวมเอากิจกรรมที่นำไปสู่การแสวงหา ความสำเร็จเชิงพาณิชย์ การสร้างตลาดใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการและการบริหารใหม่ การทำในสิ่งที่ แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราให้กลายมาเป็นโอกาส และถ่ายทอด ไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

พยัคฆ์ วุฒิรงค์ (2555: 114) ได้ให้นิยามของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรม คือ สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมา ก่อนในองค์การ ในประเทศ หรือในโลก และต้องสามารถนำมาใช้ได้จริงเพื่อสร้างให้เกิดประโยชน์ในเชิง เศรษฐกิจและสังคม

วรภัทร์ ภูเจริญ (2550: 9) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า นวัตกรรม คือ การกระทำต่างๆ ที่นำเอา ทรัพยากรต่างๆ มาทำให้เกิดขีดความสามารถใหม่ๆ ในทางที่ดีขึ้น

คมสัน ขจรชีพพันธุ์งาม (2555: 22) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า นวัตกรรม คือการทำให้ปรากฏ เป็นรูปธรรม การผสมผสาน และ/หรือ การสังเคราะห์รวบรวมความรู้เดิม ให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือบริการใหม่ที่มีคุณค่า และมีความสำคัญ

พงษ์ ภาวิจิตร (2548: 19) ได้ให้คำนิยามของ นวัตกรรมไว้ ดังนี้

ความหมายแรก หมายถึง วิธีหรือกระบวนการของ Innovating

ความหมายที่สอง หมายถึง วิธีการใหม่ หรือความคิดใหม่ๆ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยสรุปแล้ว Innovation หมายถึงได้ทั้งการเป็นกระบวนการของการทำสิ่งใหม่ และการเป็นสิ่งใหม่ในตัวของมันเอง

Rogers & Shoemaker, 1971 อ้างถึงในพยัต วุฒิรงค์ (2555: 14) ได้ให้คำจำกัดความ นวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรมเป็นความคิด วิธีการ การกระทำ หรือสิ่งใหม่ๆ ที่นำมาทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม หรือนำมาเพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม แม้ว่าความคิด วิธีการ การกระทำ หรือสิ่งใหม่ๆ นั้นจะเคยใช้ในสังคมอื่นได้ผลดีมาแล้วก็ตาม แต่ถ้านำมาใช้ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมอีกแห่งหนึ่งก็จัดว่าเป็นนวัตกรรม

จากคำนิยามข้างต้น แม้นักวิชาการจะให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทของงาน ในส่วนของผู้วิจัยสรุปได้ว่า นวัตกรรม หมายถึง การค้นหาวิธีการ หรือสิ่งใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดการปฏิบัติได้จริง จนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้

4.2 คุณลักษณะของนวัตกรรม

เสนห์ จุ้ยโต (2558: 3) ได้กล่าวถึงลักษณะของนวัตกรรม มีดังต่อไปนี้

1. เป็นเรื่องของโอกาส และความน่าจะเป็น มีความเป็นไปได้ และเป็นไปไม่ได้
2. มีความสลับซับซ้อน เนื่องจากต้องใช้กระบวนการพัฒนาทางความคิดเป็นลำดับ
3. ใช้เวลามากในการกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาในการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่
4. มีฐานจากความต้องการที่จะเห็นความคิดใหม่ๆ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่เกิดขึ้น
5. มีการต่อต้านการสร้างนวัตกรรมเนื่องจากไม่คุ้นเคยการเปลี่ยนแปลง
6. อาจเป็นได้ทั้งผู้แพ้ และผู้ได้รับชัยชนะ เพราะมีความเสี่ยงเกิดขึ้น

เนื่องจากนวัตกรรมเป็นเรื่องใหม่ เป็นเรื่องที่ไม่เคยมีใครกระทำมาก่อน โอกาสที่จะถูกต่อต้านมีมากขึ้น ความเสี่ยงจึงเป็นปัจจัยหนึ่งของบุคคลที่จะประสบความสำเร็จหรือไม่ บุคคลที่กล้าคิด กล้าที่จะสร้างสรรค์สิ่งแตกต่างจากเดิม ย่อมจะเกิดความสำเร็จ

4.3 ประเภทของนวัตกรรม

กิริติ ยศยิ่งยง (2552: 11) ได้แบ่งนวัตกรรมขององค์กรออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. นวัตกรรมทางธุรกรรมขององค์กร (Business innovation) เป็นการปรับเปลี่ยน/ปรับปรุง การดำเนินธุรกรรมขององค์กร เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเข้าของบริบทโลกาภิวัตน์ ความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า รวมถึงความอยู่รอด และความสามารถเชิงการแข่งขันขององค์กร
2. นวัตกรรมทางยุทธศาสตร์ขององค์กร (Strategy Innovation) เป็นการเปลี่ยนแปลง วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ความเชื่อ เป้าหมาย รวมถึงการปรับระบบโครงสร้างองค์กร เพื่อกำหนดทิศทางหลักของการทำธุรกรรมขององค์กรใหม่ และผลักดันธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน
3. นวัตกรรมทางทุนมนุษย์ (People Innovation) เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะที่เหมาะสม เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่างๆ ภายใต้กระบวนการนวัตกรรม

4. นวัตกรรมทางกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการพัฒนาวิธีการผลิตหรือการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้น และต้นทุนการผลิตลดลง นวัตกรรมทางกระบวนการประกอบด้วยนวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร

5. นวัตกรรมทางสินค้าและบริการ (Product/Service Innovation) เป็นการสร้างสินค้าและบริการใหม่ หรือพัฒนาและปรับปรุงสินค้าที่มีอยู่ หรือรวมสินค้าที่มีอยู่เข้าไปในสินค้าใหม่ เพื่อเสนอคุณค่าให้แก่ลูกค้า และประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับ โดยคำนึงถึงกระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่เกิดขึ้นกับทุกหน่วยงานที่จะทำให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ได้

6. นวัตกรรมทางการตลาด (Marketing Innovation) เป็นการพัฒนาวิธีการทำการตลาดรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญกับบรรพบุรุษ ช่องทางการจัดจำหน่าย การสื่อสารการตลาด และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ หรือบริการให้กับลูกค้า รวมถึงการประเมิน และการทำนายความต้องการของผู้บริโภค

จากประเภทของนวัตกรรมทั้ง 6 ประเภท ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยเรื่องนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง จะอยู่ในประเภทของนวัตกรรมทางทุนมนุษย์ และนวัตกรรมทางกระบวนการ เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และชุมชน โดยการร่วมกันคิดค้นกระบวนการและวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และชุมชนให้ลดลงหรือหมดไป

4.4 เทคนิควิธีเพื่อการสร้างนวัตกรรม

เนาวนิตย์ สงคราม (2556 : 75-87) กล่าวว่า 3 เทคนิค ถือว่าเป็นเทคนิคที่สำคัญในการสร้างนวัตกรรม เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อย่างแท้จริง ให้สามารถต่อเติมความคิดใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม และความคิดขั้นสูงเข้ามาช่วย โดยสามารถสรุป 3 เทคนิควิธีเพื่อการสร้างนวัตกรรม ของเนาวนิตย์ สงคราม โดยสรุปมาเฉพาะประเด็นที่สอดคล้องกับงานวิจัย ได้ดังนี้

1. เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming)

1.1 ขั้นสำรวจหัวข้อ

- 1) ร่วมกันเพื่อระดมสมอง โดยมีผู้คอยจดบันทึก
- 2) เขียนกฎการระดมสมองไว้ในพื้นที่ที่เห็นได้ชัดเจน

กฎการระดมสมอง

- 2.1) ไม่ควรมีการวิพากษ์วิจารณ์ใดๆ
- 2.2) สนับสนุนการระดมสมองให้เป็นไปอย่างอิสระ
- 2.3) รวมปัญหาให้ได้มากที่สุด
- 2.4) บันทึกทุกแนวคิดแม้แต่สิ่งที่พูดซ้ำ หรือพิลึก
- 2.5) อย่าปฏิเสธข้อเสนอโดยทันที

1.2 สร้างความคิด

ร่วมกันสร้างความคิด ซึ่งให้ทุกคนร่วมกันเสนอ และสามารถโต้แย้งได้ โดยการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

1.3 การพัฒนาแนวปฏิบัติการ

- 1) ร่วมกันตรวจสอบเรื่องที่สรุปได้ว่า ควรทำอะไร สามารถทำได้จริงหรือไม่ และมีความเป็นไปได้
- 2) ช่วยกันสรุปงานที่ต้องดำเนินการอย่างคร่าวๆ ว่าต้องดำเนินการอะไรและอย่างไร

2. เทคนิคหมวกคิด 6 ใบ

หมวกคิด 6 ใบ เป็นเทคนิคการคิดที่ช่วยให้เกิดความคิดรอบคอบ และเป็นเทคนิคการคิดที่ช่วยเสริมความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างนวัตกรรม
หมวกคิด 6 ใบ เป็นเทคนิคการคิดที่ De Bono (1986) อ้างถึงใน เนวนินิตย์ สงคราม (2556: 77) เป็นผู้คิดขึ้น
ลักษณะของหมวกคิด 6 ใบ มีดังนี้

หมวกสีขาว หมายถึง ความไม่มีอคติ เป็นกลาง จึงเป็นตัวแทนของข้อมูล ข้อเท็จจริง
ตัวเลข

หมวกสีแดง หมายถึง ความโกรธ ความเดือดดาล จึงเป็นตัวแทนของความรู้สึก
หมวกสีดำ หมายถึง ความมืดมน จึงเป็นตัวแทนของ ข้อระวัง จุดอ่อน จุดด้อย
ข้อเสียเปรียบ

หมวกสีเหลือง หมายถึง ความสว่างสดใส จึงเป็นตัวแทนของการมองในด้านบวก
ข้อดี ข้อได้เปรียบ

หมวกสีฟ้า หมายถึง ความเยือกเย็น จึงเป็นตัวแทนของการควบคุม การจัดการ การ
จัดกระบวนการคิด

หมวกสีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ จึงเป็นตัวแทนของความคิดใหม่ๆ
ความคิดสร้างสรรค์

2.1 วิธีใช้หมวกแต่ละสี

1) ควรเริ่มต้นหาผู้สวมหมวกสีฟ้า หมวกสีฟ้าควรเป็นคนในกลุ่มคนเดียวที่
สวมอยู่ เพื่อคอยกำกับให้คนในกลุ่มสวมหมวกแต่ละสี และให้ข้อคิดเห็นตามสีของหมวก หมวกสีฟ้าเป็นเหมือน
คนที่ควบคุมให้การดำเนินการคิดเป็นไปอย่างมีลำดับ และต้องเป็นคนที่มีความประนีประนอม เป็นผู้สามารถ
เจรจาต่อรอง รวมทั้งสามารถห้ามเหตุการณ์การโต้แย้งที่รุนแรงได้ มีปฏิภาณไหวพริบดี และคนในกลุ่มเชื่อถือ

2) เริ่มต้น คือ ผู้สวมหมวกสีฟ้า ต้องให้ทุกคนสวมหมวกสีขาว และช่วยกัน
บอกข้อมูลข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา หรือสิ่งที่ต้องการทำร่วมกัน

3) ควรใช้เวลาสั้นๆ ในการนำเสนอแต่ละประเด็น หากเห็นว่าไม่เกี่ยวข้อง
ควรตัดออกไป ดังนั้น ผู้สวมหมวกสีฟ้าจึงต้องควบคุมสถานการณ์แสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอย่าง
กระชับ และรัดกุม

4) ทุกคนต้องใส่ทุกหมวก แต่ต้องเป็นการไล่ลำดับ ควรไล่ดังนี้

- หมวกสีขาว บอกข้อเท็จจริงของปัญหา และแนวทางแก้ไข

- หมวกสีเหลือง บอกข้อดี ข้อได้เปรียบถึงแนวทางการแก้ปัญหา
 - หมวกสีดำ ทุกคนบอกปัญหา หรืออุปสรรค ข้อด้อย ของแนวทางการแก้ปัญหา
 - หมวกสีแดง บอกถึงความรู้สึกในแนวทางการแก้ปัญหา แต่ไม่จำเป็นต้องบอกเหตุผล แค่ระบุว่าชอบไม่ชอบ ดีไม่ดี
 - หมวกสีเขียว โดยทุกคนเสนอแนวทางการแก้ปัญหาแบบใหม่ โดยใช้แนวทางที่เรียกว่า Provocative Operation คือ การคิดเชิงยั่ว
- ทุกคนต้องสวมหมวกทุกใบ ยกเว้นสีฟ้า ที่มีคนเดียวที่สวม แต่ผู้สวมหมวกสีฟ้าต้องสวมหมวกทุกใบเช่นกัน

2.2 จุดประสงค์ของการใช้หมวกคิด 6 ใบ ในการสร้างนวัตกรรม

- 1) เพื่อกำหนดทิศทางของการคิด
- 2) ก่อให้เกิดการคิดรอบด้าน และคิดนอกกรอบ โดยเฉพาะการคิดเชิงยั่ว ทำให้เกิดการคิดที่นอกเหนือจากสิ่งที่พบเห็นได้อยู่ประจำ
- 3) ทำให้แต่ละคนกล้าเปิดเผยความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง
- 4) ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน และสนุกสนาน สามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ได้ดี
- 5) เอื้อต่อการเปลี่ยนมุมมองของสมาชิกได้ทั้งทางลบ และทางบวก แต่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ และเป็นการฝึกให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกัน เปิดใจที่จะรับมุมมอง และยอมรับหากไม่ตรงตามที่ตนเองคิด

3. เทคนิคการสืบสอบ (Inquiry technique)

เป็นเทคนิคที่ช่วยให้เกิดความรู้สึก หรือความต้องการที่จะสืบค้น เสาะหาความรู้ให้กับตนเอง หรือกลุ่ม โดยมีปัญหา หรือสถานการณ์ที่ท้าทาย เป็นสิ่งกระตุ้นในการแสวงหาคำตอบ รายละเอียดเทคนิคการสืบสอบ มีดังนี้

- 1) ปัญหาหรือข้อสงสัยนั้นต้องท้าทาย และสำคัญเหมาะสมกับวัย ประสบการณ์ และความสามารถ
- 2) ต้องกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหานั้นอย่างกว้างขวาง
- 3) วางแผนในการหาคำตอบต่อปัญหานั้น และร่วมกันคิดว่าจะเสาะหาวิธีการแก้ปัญหานั้นอย่างไร
- 4) เสาะหาความรู้ตามที่กำหนดได้วางแผนไว้
- 5) นำเสนอข้อมูล และอภิปรายร่วมกัน ถึงข้อมูลที่ได้มา และสรุปผลว่า ข้อมูลใดที่เหมาะสมมากที่สุดที่จะใช้ในการแก้ปัญหา

4.5 ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม

เนาวนิตย์ สงคราม (2556: 92-125) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมได้ 8 ขั้นตอน โดยทั้ง 8 ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยขอนำมาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยพอสังเขป ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมสำหรับการสร้างนวัตกรรม

เป็นขั้นตอนเริ่มต้น เพื่อการเตรียมตัวก่อนการสร้างผลงานนวัตกรรม โดยมีคำอธิบาย และรายละเอียด ดังนี้

1. การสร้างทีม การสร้างทีมให้ประสบความสำเร็จในการสร้างนวัตกรรม ควรพิจารณา ดังนี้

1.1 การคัดเลือกสมาชิก โดยพิจารณาความรู้ ความสามารถ และทักษะอื่นๆ ในการทำงาน สมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะการทำงานส่วนบุคคลสูง เป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงาน

1.2 ความแตกต่างของสมาชิกในทีม ความแตกต่างของสมาชิกในทีม จะช่วยเพิ่มความแตกต่างของความรู้ความสามารถของสมาชิก เพราะสามารถนำความต่างนั้นมาใช้ประโยชน์ได้

1.3 การประเมินความรู้ความสามารถ โดยพิจารณาจากความสามารถในการช่วยเหลือผู้อื่น ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การตอบรับการมอบหมายงานในทีม ความรู้จากการทำงานภายในทีม การมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับงาน และปัจจัยสนับสนุนอื่น

2. การสร้างแรงจูงใจ เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดความเต็มใจในการใช้ความพยายามในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง

3. การสร้างความไว้วางใจ เป็นลักษณะของความคาดหวังที่มีต่อการแสดงออกของบุคคลอื่นว่ามีความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจเป็นสิ่งสำคัญเพราะช่วยให้สมาชิกไม่ปิดบังข้อมูลที่เป็นต่อการสร้างผลงานนวัตกรรม

4. การให้ความหมายและตัวอย่างนวัตกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง เพราะเป็นการนำทางให้บุคคลที่ยังไม่เข้าใจ คาดเดาสิ่งที่เป็นนวัตกรรมไม่ได้ สามารถมองนวัตกรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

5. การเสนอตัวอย่างนวัตกรรม เป็นสิ่งช่วยย้าเตือนถึงความเข้าใจของผู้เรียนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหัวข้อที่สนใจ

เป็นการกำหนดหัวข้อที่สนใจ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็น

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้ที่ตนเองมีกับสมาชิกใหม่ในทีม เพื่อสร้างเป็นแนวคิดนวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนสร้างนวัตกรรม

เป็นการวางแผนการทำงาน เพื่อให้มีหลักการ และแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยมีหัวข้อที่ชัดเจนในการทำงาน

ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินการสร้างผลงานนวัตกรรม

เป็นขั้นตอนที่ให้ดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้ โดยเป็นการสร้างตัวต้นแบบตามแนวคิดที่ได้คิดไว้ในทีม โดยผลงานที่สร้างขึ้นจะมีลักษณะผลงานนวัตกรรม ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำ เพราะสมาชิกย่อมต้องเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และฝึกทักษะการแก้ปัญหา การทำงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังสามารถเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 6 การทดลองใช้ผลงานนวัตกรรม

การนำผลงานนวัตกรรมไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายของผลงานนั้นๆ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ทีมได้ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 7 การนำเสนอผลงานนวัตกรรม

เป็นการนำเสนอผลงานให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบถึงผลงานนวัตกรรมที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 8 การประเมินผล

เป็นขั้นตอนหลังจากได้นำเสนอผลงานนวัตกรรม และนำเสนอสรุปเล่ม

4.6 หลักการของนวัตกรรม (Innovation Principles)

เสนห์ จัยโต (2558: 13 – 15) ได้กล่าวถึงหลักการของนวัตกรรมว่า มีดังนี้

1. นวัตกรรมเป็นเรื่องความคิด (Innovation is mindset) ใครก็ตามที่จะสร้างนวัตกรรม ต้องมุ่งสู่การสร้างความคิดที่ถูกต้อง (Right Thinking) ให้เกิดขึ้น การคิดที่ผิด แม้จะปฏิบัติให้ดี เพียงใดก็ยากที่จะถูกได้ เพราะมันเริ่มต้นที่ผิดแล้ว ในการทำงานปัจจุบันให้ใช้เวลาในการคิด ไตร่ตรอง วิเคราะห์ให้ถี่ถ้วน แล้วค่อยดำเนินการปฏิบัติ โอกาสที่จะผิดพลาดเป็นได้น้อย การคิดปัจจุบันมุ่งสู่การคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic thinking) กลยุทธ์ ธุรกิจ (Business Strategy) การดำเนินกลยุทธ์ (Implementation Strategy) และการประเมินกลยุทธ์ (Evaluation Strategy) ด้วยเทคนิคการประเมินแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard)
2. นวัตกรรมเป็นกุญแจสำคัญเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Innovation is a key to gaining competitive advantage) ได้กล่าวไว้ตอนต้นว่า การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน คือหัวใจสำคัญของธุรกิจ การแข่งขันนำมาซึ่งคุณภาพ (Quality) และคุณภาพนำมาซึ่งมาตรฐาน (Standard) มาตรฐานวันนี้ต้องดีกว่าเมื่อวาน และต้องมุ่งสู่มาตรฐานสากล (International Organization for Standardization ISO) ในทฤษฎีการรื้อปรับระบบ (reengineering) ได้อธิบายว่าตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อนวัตกรรม คือ พลัง 3'C ได้แก่ การแข่งขัน (Competition) ลูกค้า (Customer) และการเปลี่ยนแปลง (Change) ซึ่งทั้งหมดจะเป็นส่วนสำคัญทำให้เกิดนวัตกรรมได้
3. ประสิทธิภาพของนวัตกรรมสามารถเพิ่มราคาได้ (Effective innovation can boast stock price) พลังแห่งสติปัญญาหรือภูมิปัญญา (wisdom) จะนำมาซึ่งคุณค่าเพิ่ม (Value added) และราคาเพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงมีผู้พยายามที่จะคิดค้นวิธีการสร้างคุณค่าเพิ่มโดยพิจารณาใน 3 เรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายลดลง (Cost) เพิ่มราคาให้สูงขึ้น (Price) และสร้างคุณค่าเหนือราคา (Value)
4. ผู้บริหารสูงสุดต้องแนะนำ และมีความรับผิดชอบต่อนวัตกรรม (CEO must lead and be held accountable for innovation) ในองค์กรธุรกิจ ผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive officer)

ต้องเป็นผู้ดำเนินการสร้างนวัตกรรม ดังนั้น จึงต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้นำว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลง ต้องคิดริเริ่ม และต้องมีภาวะผู้นำ (Leadership) โดยเป็นแบบอย่าง (Modeling) ของการสร้างนวัตกรรมที่ดีด้วย ในรายงานของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ (Vision) และกลยุทธ์ (Strategy) จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จสามารถนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศได้ ในกรณีที่ไม่สามารถคิดค้นได้ด้วยตัวเอง จำเป็นต้องสร้างทีมงานแห่งความคิด หรือทีมงานผู้เชี่ยวชาญในการคิดแต่ละเรื่องแทน ดังนั้นไม่ว่าจะคิดเอง หรือให้ผู้อื่นคิดก็จะต้องรับผิดชอบต่อนวัตกรรมที่ต้องมีต้องเกิดขึ้นในยุคสมัยที่ตนบริหารด้วย

5. ผู้บริหารสูงสุดต้องผูกพัน และแพร่กระจายไปยังบุคคลอื่น เพื่อนวัตกรรม (CEO must be committed to and instill in other a passion for innovation) นอกจากจะคิดค้นให้มีความนวัตกรรมแล้ว จำเป็นต้องสร้างความผูกพันให้เกิดขึ้น (Right Commitment) และความเข้าใจที่ถูกต้อง (Right Understanding) ในทีมงานและผู้เกี่ยวข้อง กระบวนการมีส่วนร่วมในนวัตกรรม จึงมีความสำคัญที่จะต้องสร้างขึ้นให้ได้ ผู้บริหารสูงสุดต้องทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กำกับตรวจสอบ และเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ กำกับตรวจสอบและเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้นวัตกรรมเกิดขึ้นในทุกคนทุกฝ่าย และทั่วทั้งองค์กร ซึ่งเทคนิคที่คุ้นเคยกันจะเรียกว่า จุดประกายนั่นเอง

จากหลักการของนวัตกรรม ของเสนห์ จุ้ยโต จะเห็นได้ว่าสิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง คือการสร้างความคิดที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญมากที่ทำให้เราสามารถตอบโจทย์ของปัญหาได้ โดยเฉพาะการสร้างนวัตกรรมสำหรับการดำเนินงานด้านสังคม ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่เห็นเป็นรูปธรรมได้ยากมาก เนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคม ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินงาน แต่แม้จะต้องใช้เวลานานในการดำเนินการ ก็มีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้น เพราะการดำเนินงานด้วยวิธีการแบบเดิมๆ ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้หมดไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างศักยภาพทางด้านความคิดให้กับประชาชนในพื้นที่ให้มีความคิดที่สร้างสรรค์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นมา

4.7 ขอบข่ายของนวัตกรรม

เสนห์ จุ้ยโต (2558 : 17- - 18) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของนวัตกรรม ไว้ว่าครอบคลุม 2 แนวคิดที่สำคัญ ได้แก่

1. การประดิษฐ์สิ่งใหม่/คิดค้นสิ่งใหม่ (Initiative) เป็นการมุ่งเน้นการประดิษฐ์สิ่งใหม่ (Invention) ซึ่งยังไม่มีใครเริ่มมาก่อน การเป็นผู้ริเริ่มก่อนคนอื่นถือได้ว่าเป็นผู้สร้างนวัตกรรม ในทฤษฎีการบริหารก็ถือว่าใครคือเจ้าแรก หรือเป็นบิดา (Father or guru) ในเรื่องนั้นๆ ที่คุ้นเคยกันได้แก่ Michael E. Porter บิดาทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่อธิบายว่า ในยุคหน้าต้องเป็นยุคการแข่งขัน และใครที่จะเป็นแชมป์หรือเป็นเลิศได้ ต้องใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ตลอดเวลา เป็นการมองถึงการแข่งขันในอนาคตระยะยาวด้วยนวัตกรรม ซึ่ง Porter ได้เสนอไว้เป็นคนแรก

2. การดัดแปลง/สร้างสรรค์สิ่งใหม่ (Creativity) เป็นการมุ่งเน้นการดัดแปลงปรับแต่งมาใช้ให้เหมาะกับตนเองกับองค์การของตนเองมิใช่การลอกแบบ (Copy) แต่อย่างใด แต่เป็นการศึกษาดูงานแล้วนำของดีๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตน และสามารถทำได้ดีกว่าเจ้าแรก หรือเจ้าเดิม เรามักจะพบเห็นเสมอว่ามีคนคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง แต่ไม่มีคุณค่าหรือได้รับความสนใจ เมื่อมีนักดัดแปลง

(Adaptor) หรือนักสร้างสรรค์ได้ปรับแต่งความคิด เพิ่มความคิดเข้าไปจากเดิมจะทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น นวัตกรรมในแนวคิดนี้เป็นเพียงการทำให้ใหม่ (Renew) ให้เหมาะสม สอดคล้องต่อยุคใหม่มากขึ้น ใครจะคิดบ้างว่าเพลงเก่าจะได้รับความสนใจ ในปัจจุบันก็มีนักคิดที่จะนำเพลงเก่ามาทำใหม่ (Rearrange) โดยใช้นักร้องใหม่ที่คนชื่นชอบก็ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมใหม่ และธุรกิจใหม่เกิดขึ้น

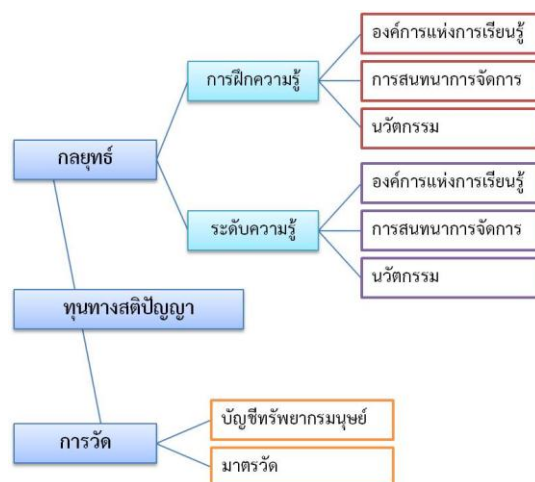

แผนภาพที่ 2.1 ขอบข่ายนวัตกรรม

เสนห์ จุ้ยโต (2558: 24 - 31) ได้กล่าวถึงการบริหารนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรมคืออะไร คำตอบที่ได้รับก็คือ ความคิดของบุคคลที่เกี่ยวกับการสร้างสิ่งใหม่และการปรับแต่งสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการที่จะสร้างให้คนมีกล่องความคิด (Mindset) ที่ดีที่สุดต้องไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเหตุว่าความคิดของคนเกิดจากทัศนคติ (Attitude) ความเชื่อ (Belief) และอุดมการณ์ (Ideology) ของแต่ละคนในแต่ละเรื่องย่อมไม่เหมือนกัน การบริหารนวัตกรรมจึงเป็นการหาวิธีการเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อของคนให้เป็นไปตามที่พึงประสงค์ กล่าวคือ สร้างความคิดความเชื่อว่านวัตกรรมเป็นสิ่งที่ดี เมื่อความคิดดีถูกต้องก็นำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องด้วยความรู้ที่ถูกต้องนั่นเอง

1. กล่องความคิด (Mindset)

กล่องความคิดของคนมีได้ด้วยการเรียนรู้ของคนผ่านการอบรมขัดเกลา (Socialization) การศึกษาเล่าเรียน (Education) และการฝึกอบรม (Training) ในทฤษฎีการเรียนรู้อธิบายว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไปในทางที่พึงประสงค์ด้วยการสร้างทุนทางสติปัญญา (Intellectual Capital = IC) ซึ่งกรอบแนวคิดที่เป็นรากฐานทุนทางสติปัญญามีดังภาพ

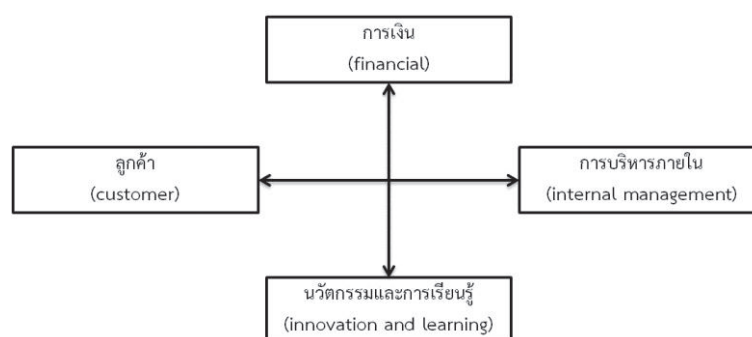
แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดรากฐานของทุนทางสติปัญญา

จากภาพที่ 2.2 อธิบายได้ว่า ทูทางสติปัญญาจะต้องกระทำอย่างมีกลยุทธ์ (Strategy) และมีการวัด (Measurement) ดังนี้

ประการแรก กลยุทธ์ต้องมีการพัฒนาความรู้ (Knowledge development) ซึ่งมี 2 วิธีการ คือ การผ่านซื้อ (Purchase) และการพัฒนาภายในองค์กร (Internal development) โดยเฉพาะการซื้ออาจจะหมายถึง การซื้อบุคคลที่มีความรู้หรือบริษัทที่มีความรู้ต่างๆ เพื่อนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ในองค์กร หรือการสืบค้นหาความรู้มาจากที่ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว การสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้จะก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ได้อย่างดียิ่ง การพัฒนาภายในองค์กรกระทำได้ด้วยวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และการฝึกอบรม การพูดคุย สนทนากับผู้รู้ (Guru) มากเท่าใดก็จะก่อให้เกิดความรู้มากเท่านั้น การพัฒนาความรู้กระทำได้ โดยการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) การพูดคุยการจัดการ (Conversation Management) และนวัตกรรม (Innovation)

นอกจากการพัฒนาความรู้และจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การจัดการความรู้ในแต่ละระดับให้เหมาะสม (Knowledge Leverage) อาทิ ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม การจัดการความรู้ ความสามารถหลัก (Core Competencies) และความรู้ที่มองไม่เห็น (Invisibles Assets)

ประการที่สอง การวัดต้องมีระบบบัญชีทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Accounting) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานให้สูงขึ้น (High Performance) โดยใช้เครื่องมือวัดทั้งทางด้านการเงิน (Financial) และด้านอื่นๆ ประกอบกัน การสร้างระบบการวัดใหม่ต้องมุ่งเน้นที่การพัฒนาออกแบบระบบข้อมูลข่าวสารใหม่ กำหนดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องการพัฒนาระบบการจูงใจเป็นสำคัญ เครื่องมือวัดที่สำคัญเรียกว่า The Balanced Scorecard ผู้ที่คิดค้นได้แก่ Robert Kaplan แห่ง The Harvard Business School กับ David Norton แห่ง The Renaissance Strategy Group ได้เสนอว่าการวัดทูทางสติปัญญามีเครื่องมือที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

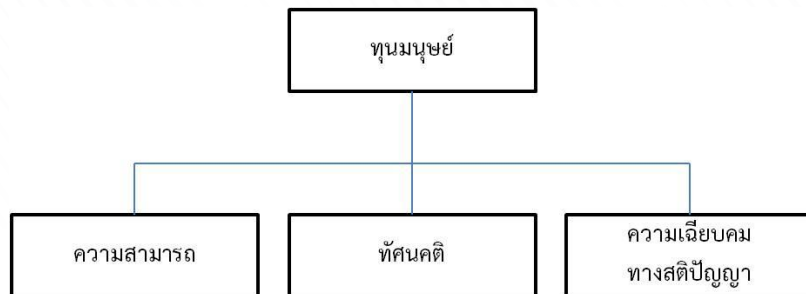

2. ทูทางสติปัญญา (Intellectual Capital)

กล่องความคิดของคนจะเกี่ยวข้องในหลายๆ เรื่อง หลายปัจจัย การจะสร้างได้ต้องกระทำอย่างมีกลยุทธ์ และการวัดที่เหมาะสมจึงจะคุ้มค่ากับการลงทุนในเรื่องนั้น ทูทางสติปัญญา (Intellectual Agility) สามารถสร้างได้จาก 2 วิธี ได้แก่

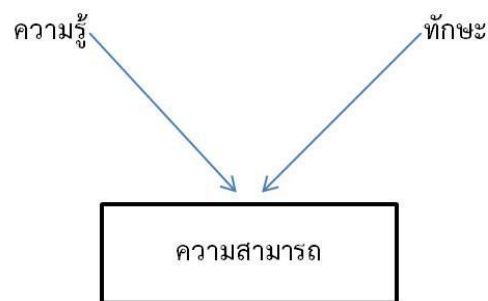
2.1 ทุมนมนุษย์ (Human Capital)

เป็นการลงทุนในตัวคน (People) หรือทรัพยากรมนุษย์ (Human resource) อย่างเต็มที่เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีความสามารถหลัก (Core Competencies) ที่สอดคล้องต่อกลยุทธ์ของธุรกิจ (Business Strategy) ต่อไป ทุมนมนุษย์กระทำได้ 3 เรื่อง ดังภาพ

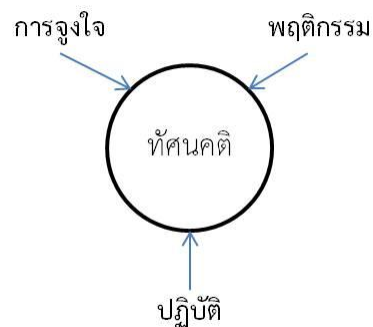

แผนภาพที่ 2.3 องค์ประกอบทุนมนุษย์

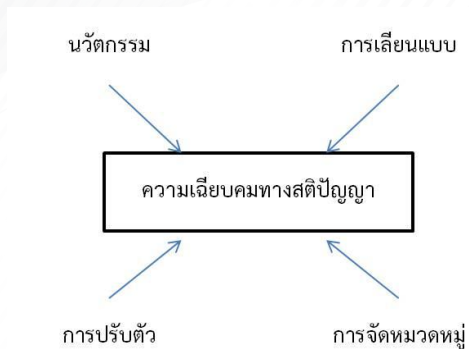
จากภาพที่ 2.3 อธิบายได้ว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital) สามารถกระทำได้โดยการสร้างให้มนุษย์มีความสามารถ หรือสมรรถนะ (Competency) ทัศนคติ (Attitude) และความเฉียบคมทางสติปัญญา (Intellectual Agility) ดังภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.4 ความสามารถ หรือสมรรถนะ (Competency)

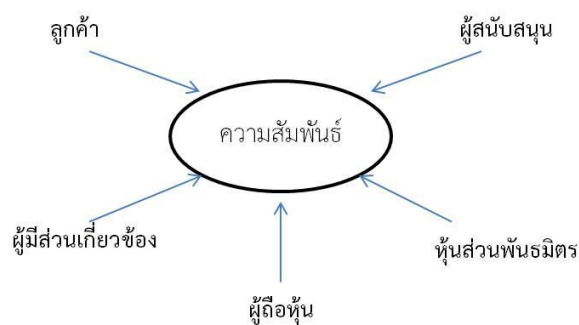
แผนภาพที่ 2.5 ทัศนคติ (Attitude)

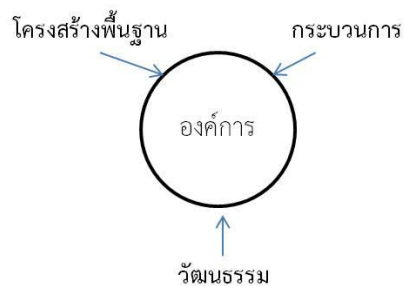
แผนภาพที่ 2.6 ความเฉียบคมทางปัญญา (Intellectual agility)

2.2 พู้นทางโครงสร้าง (Structural Capital)

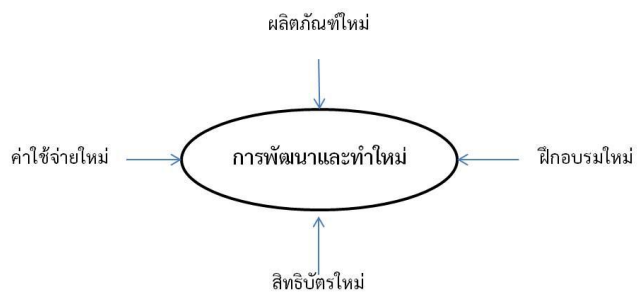
โดยมุ่งเน้นฐานข้อมูลข่าวสารภายในองค์กร (Databases) แผนภูมิองค์กร (Organizational Charts) กระบวนการปฏิบัติงานและทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะช่วยเสริมสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value added) ให้กับองค์กร สิ่งที่ควรจะต้องสร้างมากที่สุดคือ การสร้างความสัมพันธ์ องค์กร การพัฒนาและการทำใหม่ ดังภาพ

แผนภาพที่ 2.7 ความสัมพันธ์ (Relationships)

แผนภาพที่ 2.8 องค์การ (Organization)

แผนภาพที่ 2.9 การพัฒนาและทำใหม่ (Renewal and development)

3. การบริหารนวัตกรรม (Innovation management)

การบริหารนวัตกรรมเป็นการจัดดำเนินการให้เกิดสิ่งใหม่หรือวิธีใหม่ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในอนาคต (Competitive advantage) ซึ่งจำแนกจุดเน้นได้ 2 เรื่องที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การบริหารคนด้วยสติปัญญา เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้คนซึ่งมีสติปัญญาหรือความเฉลียวฉลาด ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น

- สร้างทัศนคติเชิงบวกอยู่ตลอดเวลา (positive mental attitude)
- มีความอยากรู้อยากเห็น (curiosity)
- มีการคิดแบบญาณหยั่งรู้ (intuitive)
- มีปรัชญาและหลักการที่ถูกต้อง (philosophy and principle)
- มีการคิดเชิงกลยุทธ์ (strategic thinking)
- มีการคิดเชิงระบบ (system thinking)
- มีการคิดเชิงเปรียบเทียบ (benchmarking)
- มีการคิดแบบสร้างภาพอนาคต (scenario)
- มีการคิดแบบแผนที่ความคิด (concept map or road map)

3.2 การบริหารการส่งเสริมการสนับสนุน เป็นการดำเนินการด้วยการจัดโครงสร้างและออกแบบองค์การให้สอดคล้องต่อนวัตกรรมที่จะต้องมีความในอนาคต ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญ ดังนี้

- การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง (right understanding)
- การสร้างความผูกพันที่ถูกต้อง (right commitment)
- การสร้างความคิดที่ถูกต้อง (right thinking)
- การกระทำที่ถูกต้อง (right doing)
- การกำกับที่ถูกต้อง (right monitoring)
- การประเมินที่ถูกต้อง (right assessment) เป็นต้น

4.8 ทฤษฎีการบริหารนวัตกรรม

เสนห์ จุ้ยโต (2558: 32 - 37) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารนวัตกรรมไว้ว่า การบริหารนวัตกรรมให้ประสบผลสำเร็จสามารถจำแนกเป็นทฤษฎีได้ 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีทันสมัย ทฤษฎีการปฏิรูป และทฤษฎีการปฏิวัติ ซึ่งรายละเอียดจะได้กล่าวต่อไป

1. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง

การบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จต้องมีการบริหารด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน (Managing Planned Change) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก ละลายพฤติกรรม (Unfreezing) เป็นการละลายพฤติกรรมให้มีคนมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงทั้งกาย ใจ ขั้นละลายพฤติกรรมเป็นขั้นที่ยากที่สุดเพราะถ้าเขาไม่เชื่อ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ก็ยากที่จะเปลี่ยนแปลงให้สำเร็จได้ การหล่อหลอมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลจึงมักจะต้องเริ่มที่ละลายพฤติกรรมเพื่อลดอัตราความยึดติดความเชื่อตนเองลงเพื่อเปิดรับสิ่งใหม่ๆ

ขั้นที่สอง การเปลี่ยนแปลง (Changing) เป็นกระบวนการวางแผนสอดแทรกให้เกิดพฤติกรรมใหม่ที่แท้จริง มีการเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ถ้าเขาเห็นด้วย ยินดีและชื่นชอบ ก็จะนำไปสู่การปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่สาม การคงที่ (Refreezing) เมื่อมีการปฏิบัติเกิดขึ้นแล้ว ก็ขอให้ดำเนินการปฏิบัติต่อไปอย่างสม่ำเสมอเนื่องจนกระทั่งเป็นไปโดยอัตโนมัติ (Automatic)

ในองค์การที่ต้องการเปลี่ยนแปลงจำเป็นที่จะต้องสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ให้เกิดขึ้นในจำนวนที่มากขึ้น トラバタ (Tribunals) ที่นักบริหารนิยมมีจำนวนมากกว่าผู้นำการเปลี่ยนแปลงก็ยากที่จะเกิดนวัตกรรมได้ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องดำเนินการเพื่อสร้างนวัตกรรมใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสร้างความคิด (Idea Creation) ให้เกิดขึ้นทั้งจากบุคคล กลุ่ม และการปะทะกันทางความคิด
2. ขั้นการทดลอง (Initial Experimentation) โดยนำความคิดไปทดสอบพูดคุยกับผู้อื่น ลูก้า ผู้รับบริการ ผู้เชี่ยวชาญ ว่าเป็นอย่างไร
3. ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Determination) โดยการสำรวจความเป็นไปได้ของการเงินและการปฏิบัติว่าคุ้มค่ากับการดำเนินการหรือไม่ เพียงใด
4. ขั้นนำไปปฏิบัติ (Final Application) โดยการนำผลผลิตให้เข้าไปสู่ตลาดหรือกระบวนการใหม่ให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำต่อไป

คุณลักษณะสำคัญขององค์การนวัตกรรม มีดังนี้

1. ผู้บริหารองค์การต้องสร้างความสนับสนุนด้วยความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ผู้บริหารจะต้องเข้าไปดำเนินการเพื่อเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมที่ดีจะต้องสร้างกลยุทธ์ และสนับสนุนโดยวัฒนธรรม กลยุทธ์ขององค์การมุ่งสู่วิสัยทัศน์ (Vision) และค่านิยมของการจัดการระดับสูง โดยมีนโยบายและความคาดหวังที่มุ่งเน้นความมุ่งมั่นในความเป็นผู้ประกอบการ นวัตกรรมบางครั้งอาจล้มเหลวได้ นวัตกรรมเป็นความเสี่ยง ในองค์การขนาดใหญ่ควรจะมีการปรับโครงสร้างให้ยืดหยุ่นโดยการสร้างบรรยากาศทำงานแบบสิ่งมีชีวิต (Organic Operation) มีการสื่อสารทุกช่องทาง มีการทำงานข้ามหน้าที่ในลักษณะทีมงาน (Cross-Functional Teams) ทั้งฝ่ายผลิต ฝ่ายการตลาด ฝ่ายการเงิน รวมทั้งฝ่ายวิจัยและพัฒนา ต้องมีการปรับปรุงองค์การใหม่ให้เล็กลง เพื่อสร้างทีมนักคิด (Skunk Works) เกิดการสร้างนวัตกรรมอยู่ตลอดเวลา

2. พนักงานองค์กรต้องสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมอย่างดียิ่ง (The Organization Staff Supports Innovation Well) บทบาทของพนักงานที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม มีดังนี้

- ผู้สร้างสรรค์ความคิด (Idea Generator) เป็นผู้สร้างความรู้ใหม่จากการค้นพบด้วยตนเองหรือจากภายนอก
- ผู้เชื่อมต่อความคิด (Information Gatekeepers) เป็นผู้เชื่อมบุคคล กลุ่มในองค์กรกับแหล่งภายนอก
- ผู้เป็นแชมป์ในการผลิต (Product Champions) เป็นผู้สนับสนุนและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรมในการคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และกระบวนการเฉพาะ
- ผู้จัดการโครงการ (Project Managers) เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องนั้น พร้อมทั้งจะสร้างนวัตกรรมใหม่
- ผู้นำนวัตกรรม (Innovation Leaders) เป็นผู้กระตุ้นให้การสนับสนุนและสอนคนอื่นให้มีความนิยมในนวัตกรรมเพื่อเป็นช่องทางบรรลุทิศทางองค์กรที่ต้องการ

อุปสรรคในการพัฒนานวัตกรรม มีดังนี้

- ผู้บริหารระดับสูงแยกตัวไม่เกี่ยวข้อง (Top Management Isolation)
- ความแตกต่างมีมากในความคิดเห็น (Intolerance of Differences)
- ความสนใจมีเพียงเล็กน้อย (Vested Interests)
- มุ่งเน้นเป้าหมายระยะสั้น (Short time Horizons)
- ความคิดเกินความจริง (Overly Rational Thinking)
- สิ่งจูงใจไม่เหมาะสม (Inappropriate Incentives)
- เพิ่มความเป็นระบบราชการ (Excessive Bureaucracy)

2. ทฤษฎีทันสมัย

เป็นการบริหารองค์กรแบบทันสมัยหรือสมัยใหม่ (Modernization) ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรต้องมีการติดตามในเรื่องการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ความทันสมัยอาจพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ ชื่นแข็ง (Hardware) และชื่นนุ่ม (Software)

2.1 ชื่นแข็ง (Hardware)

เป็นการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านเทคโนโลยี (Technology) เช่น CAD เป็นการใช้อยู่คอมพิวเตอร์ช่วยสร้างการออกแบบทางวิศวกรรม CAM ใช้อยู่คอมพิวเตอร์เพื่อการตรวจสอบกระบวนการผลิตเชื่อมกับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ และมีข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้ในการควบคุม GT ใช้อยู่คอมพิวเตอร์ช่วยแบ่งชิ้นส่วนและแยกประเภทจากกลุ่มใช้ในการจัดเก็บและการผลิต Robots ใช้อยู่คอมพิวเตอร์การปฏิบัติการทำงานแทนมนุษย์ นอกจากนี้ยังต้องคิดส่วนเพิ่ม (Incremental Decision making) ทฤษฎีที่อธิบายเรื่องการปฏิรูปได้ดีที่สุด คือ การพัฒนาองค์กร (Organization Development หรือ OD) กล่าวคือ เป็นการวางแผนทั้งองค์กรเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ ผู้บริหารระดับสูงต้องสนับสนุนและใช้ความรู้ทางพฤติกรรมเข้ามาช่วยในการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมจะเกิดขึ้นได้เมื่อคนยอมรับ เชื่อ และมีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมและการ

เปลี่ยนแปลง ดังนั้น OD จึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อของคนใหม่ปลูกฝังแนวคิดที่ว่า องค์กรต้องมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงต้องกระทำโดยคนเป็นสำคัญ ดังนั้น พวกเราต้องช่วยกันเปลี่ยนแปลง องค์กร และถ้าจะให้องค์กรเป็นหนึ่งในเลิศต้องปลูกฝังแนวคิดเรื่องนวัตกรรมเพราะนวัตกรรมคือหนทางแห่งชัยชนะในอนาคต การหลอมดวงใจสู่ความเป็นหนึ่งด้วยการสร้างนวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เข้ามาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้กับกระบวนการติดต่อสื่อสารและการเคลื่อนย้ายข้อมูล อาทิ การใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (PC) การใช้ อินเทอร์เน็ต (Internet) และอินทราเน็ต (Intranet) เป็นต้น

2.2 ซอฟต์แวร์ (Software)

เป็นการพัฒนาคนให้เกิดความรู้ ความคิดและทักษะด้านเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น ในยุคหน้าผู้บริหารองค์กรต้องมีความทันสมัยในข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น จำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย รู้จักแหล่งค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ทฤษฎีความทันสมัยในเรื่องนวัตกรรมนี้ต้องการชี้ให้เห็นว่า คนสร้างเทคโนโลยีได้ในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีก็ช่วยพัฒนาได้เช่นกัน

3 ทฤษฎีการปฏิรูป

การปฏิรูปเป็นการเปลี่ยนแปลงค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นจึงไม่มีการต่อต้านมากนัก นวัตกรรมที่เกิดขึ้นมักจะเป็นการปรับแต่งของเดิมไม่มากนัก การเปลี่ยนแปลงทีละเล็กละน้อยนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ที่เรียกว่าไคเซ็น (Kaizen)

4. ทฤษฎีการปฏิวัติ

การปฏิวัติ คือ การเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันรุนแรง เป็นการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะตรงกันข้ามกับของเดิม วิธีคิดเดิม ดังนั้นจึงมีผู้เสนอว่านวัตกรรมจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปฏิวัติเป็นสำคัญ เพราะมีลักษณะใกล้เคียงกับคำว่า ความแตกต่าง (Differentiation) การคิดริเริ่ม (Initiative) การคิดนอกกรอบ (Lateral Thinking) การคิดใหม่ (Rethinking) ความรุนแรง (Radical) การปฏิวัติความคิด (Mindset) นับว่าเป็นเรื่องยากที่จะดำเนินการได้อย่างเร็วพลัน เพราะความคิดของคนนั้นมีที่มาที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงคนนั้นยากกว่าการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ดังนั้น การบริหารนวัตกรรมจึงจำเป็นต้องปฏิวัติคนหรือสติปัญญาของคน เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เกิดขึ้นให้ได้

4.9 ผลผลิตด้านนวัตกรรม

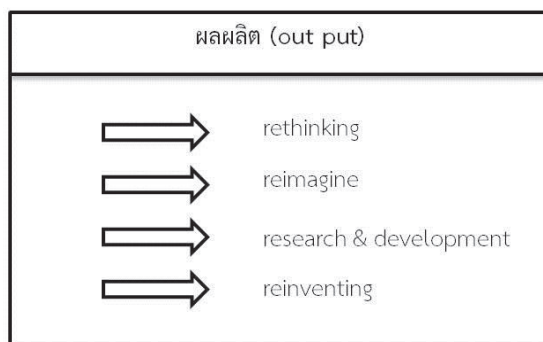
เสนห์ จุ้ยโต (2558: 55-57) กล่าวถึงผลผลิตด้านนวัตกรรมไว้ว่า ผลผลิตของระบบนวัตกรรม เป็นการสร้างความใหม่ (Newness) สามารถประมวลได้ 5 ประการ ดังนี้

1. การคิดใหม่ (Rethinking) การพัฒนาระบบนวัตกรรมควรมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีการคิดอยู่ตลอดเวลา การคิด คือ อำนาจ (thinking is power) และที่สำคัญอย่างยิ่ง การคิดแบบเดิม หรือ การตัดสินใจแบบเดิม (incremental decision making) ไม่สามารถที่จะแข่งขันกับผู้อื่นได้ จำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้มีการคิดใหม่อยู่ตลอดเวลา ใครที่มีความสามารถในด้านนี้จะได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง อย่างแน่นอน การคิดใหม่ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “New Idea”

2. การจินตนาการใหม่ (Reimagining) เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานมีความคิด ความฝันเชิงจินตนาการหลายประการ การใช้จินตนาการภายในสมองเพื่อสร้างและยอมรับสิ่งใหม่ สร้าง จินตนาการบนฐานประสบการณ์ที่ดี คุณภาพของจินตนาการจะนำมาซึ่งความมีเหตุผล และเป็นการเพิ่มขึ้น ของโอกาสทางธุรกิจ (Increase The Business Opportunity) การสร้างจินตนาการใหม่ (Reimagine) ก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage)

3. การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ (Research development) เป็นการส่งเสริม ให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product) และบริการใหม่ (New Service) อยู่ตลอดเวลา โดยการ ปรับปรุงวิธีวิจัยใหม่ การพัฒนาใหม่ การออกแบบใหม่ การวิจัยตลาด การปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า การดูแลลูกค้า การตลาด และการควบคุมคุณภาพ

3. การประดิษฐ์ใหม่ (Reinventing) เป็นการส่งเสริมให้เกิดการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ เป็นการกระตุ้นให้เกิดผลผลิตใหม่ตามที่ถูกความต้องการ (to develop the products that your customers want) ดังนั้น ผลผลิตของระบบนวัตกรรมมี 4 ประการ ดังภาพที่

แผนภาพที่ 2.10 ผลผลิตด้านนวัตกรรม

จากภาพที่ ขอยกตัวอย่างเรื่อง การคิดใหม่ (Rethinking) ใน 6 เรื่องที่สำคัญ ได้แก่

ประการแรก การคิดหลักการแนวคิดใหม่ (rethinking principle)

ประการที่สอง การคิดตลาดใหม่ (rethinking market)

ประการที่สาม การคิดกลยุทธ์ใหม่ (rethinking strategy)

ประการที่สี่ การคิดภาวะผู้นำใหม่ (rethinking leadership)

ประการที่ห้า การคิดความสลับซับซ้อนและควบคุมใหม่ (rethinking complexity and control)

ประการที่หก การคิดโลกใหม่ (rethinking the world)

5 แนวคิดความรุนแรงในครอบครัวและการแก้ไขปัญหา

"ความรุนแรง" เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งต่อร่างกายและจิตใจของผู้ถูกรกระทำ และคนที่อยู่รอบข้าง ดังที่มีตัวอย่างให้พบเห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์อยู่ทุกวัน เช่น กรณีพ่อทุบตีแม่ เด็กก็อาจจะถูกทุบตีไปด้วย เด็กที่ถูกทุบตี ทำร้าย หรือได้เห็นความรุนแรงเสมอๆ จะฝังใจเรื่องความรุนแรง เด็กจะเข้าใจผิดว่า ปัญหาแก้ไขได้ด้วย ความรุนแรง ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว ปัญหาทุกปัญหาควรแก้ไขด้วยเหตุผล ด้วยการพูดจาทำความเข้าใจ นอกจากนี้ การอยู่ในภาวะแวดล้อมที่มีความรุนแรง เด็กจะซึมซับเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรงโดยไม่รู้ตัว เด็กจะ

กระทำความรุนแรงต่อเพื่อน และเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะกระทำความรุนแรงต่อครอบครัวตนเอง ต่อสัตว์เลี้ยงของ ตนเอง

จะเห็นได้ว่า "ความรุนแรง" ถ่ายทอดจากพ่อ แม่ ลูก หลาน เหลน ต่อไป ถ้าเราปล่อยให้ความรุนแรง เกิดขึ้น ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ความรุนแรงก็อยู่ในสังคมตลอดไป จึงเป็นเหตุผลว่า เราต้องป้องกันมิให้ความรุนแรงแพร่ขยายถ่ายทอดเป็นวัฏจักรที่ไม่ดีไปเรื่อยๆ

อะไรคือความรุนแรง

ความรุนแรง คือ พฤติกรรมการใช้อำนาจในการควบคุมหรือบังคับขู่เข็ญผู้อื่นให้เกิดความกลัว เช่น การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน และการทารุณกรรมทางด้านจิตใจ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ที่ผิดปกติ และสาเหตุส่วนใหญ่จะมาจากปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาทางเพศ ปัญหาการกดขี่แรงงานเด็ก ฯลฯ ผู้ที่กระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมของความรุนแรงที่เราพบเห็นในสังคมส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชายในครอบครัว และ ผู้หญิง มักจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง รวมไปถึงเด็กและผู้สูงอายุก็มักได้รับผลกระทบไม่แพ้กัน

ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กส่วนใหญ่ 70 - 80 % เป็นความรุนแรงในครอบครัว

รูปแบบของความรุนแรงที่เราพบเห็นมีหลายรูปแบบ คือ ความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตามที่เป็นผล หรืออาจเป็นผลให้เกิดการทำร้ายร่างกาย ทางจิตใจ และทางเพศ เป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการขู่เข็ญกีดกันจำกัดเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว ความรุนแรงต่อเด็ก หมายถึงการที่เด็กได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นในหรือนอกครอบครัว จนเป็นเหตุให้เด็กได้รับอันตรายบาดเจ็บ กระทั่งกระทบกระเทือนทางด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ ตลอดจนการถูกละเลย ไม่สนองตอบความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ และการอบรมเลี้ยงดู

สิ่งบอกเหตุ 8 ประการ ของพ่อแม่ที่มีแนวโน้มในการทำร้ายบุตร 1. ทะเลาะเบาะแว้ง ตบตี กันตลอดเวลา 2. ดิตยาเสพติด 3. ถูกทอดทิ้งตั้งแต่เด็ก เกือบกด และขาดที่พึ่ง 4. คิดว่าลูกเป็นสมบัติของตนเอง 5. หมกมุ่นเรื่องเพศ 6. ไม่ผูกพันกับลูก 7. เมาสุราเป็นอาชญา 8. ชอบเล่นการพนัน

ความรุนแรงต่อร่างกาย เป็นความรุนแรงที่ใช้กำลัง หรืออุปกรณ์ใดๆ เป็นอาวุธ แล้วมีผลทำให้ ผู้ถูกกระทำบาดเจ็บต่อร่างกาย เช่น การตบ ผลัก หยิก กัด ขว้าง ปา ทบ ตี เตะ ต่อย และร้ายแรงถึงขั้นใช้อาวุธจนนำไปสู่การฆาตกรรม ซึ่งระดับความรุนแรงจะแตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้เป็นเหยื่อเกิดอาการฟกช้ำดำเขียว บวมช้ำ แ่น้ำหน้าอก หายใจไม่ออก กระดูกหัก และเสียชีวิตได้ที่รุนแรงที่สุดคือความรุนแรงทางเพศ หมายถึง การกระทำในลักษณะข่มขืน ลวนลามทางเพศ บังคับให้ร่วมหลับนอน และมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ยินยอมพร้อมใจ การละเมิดสิทธิทางเพศต่างๆ รวมทั้งการอวดอวัยวะเพศ การจับต้อง ลูบคลำ ทั้งการกระทำกับเด็ก หรือทำให้เด็กจับอวัยวะเพศของตน ให้เด็กดูสื่อลามก ถ่ายรูปโป๊เด็ก การสำเร็จความใคร่กับเด็ก หรือกระทำต่อหน้าเด็ก การใช้ปากกับอวัยวะเพศเด็กหรือให้เด็กใช้กับตน ถือว่าเป็นการลวนลามทางเพศทั้งสิ้น

ส่วนความรุนแรงต่อจิตใจ คือ การกระทำหรือละเว้นไม่กระทำ ทอดทิ้ง เพิกเฉย ไม่ดูแลไม่ใส่ใจ ไม่ให้เกียรติ การทำร้ายจิตใจมีผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียใจ เสียสิทธิและเสรีภาพ เช่น การพูดจาตู่กดขี่ ด่าทอ เหยียดหยาม การก้าวร้าวทางวาจา การรบกวนรังควาน ปล่อยปละทอดทิ้ง ปฏิเสธสิทธิที่พึงมีพึงได้ การแสดงความเป็นเจ้าของที่มากเกินไปจนเกินควร การลิดรอนสิทธิด้านทรัพย์สินเงินทอง และทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น

ลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในครอบครัว

1. ความก้าวร้าวทางวาจา ได้แก่ ดูถูกเหยียดหยาม ตะโกนใส่ ตั้งฉายา โดยมีสาเหตุมาจากการต้องการควบคุมผู้อื่น การต้องการแสดงพลังความเป็นชาย อิจฉาริษยาของผู้ของตน คู่สมรสไม่ปรองดองกัน

2. ความก้าวร้าวต่อร่างกาย ได้แก่ ผลัก ตบตี ผลักกระแทก โดยมีสาเหตุมาจากการยอมรับและนำเอาการควบคุม โดยวิธีการที่รุนแรงมาใช้ เลียนแบบการแสดงความก้าวร้าวรุนแรงต่อร่างกาย ถูกกระทำทารุณกรรมตั้งแต่เด็ก มีบุคลิกภาพที่นิยมความก้าวร้าว ติดสุรา

3. ความก้าวร้าวขั้นรุนแรงที่รุนแรงถึงฆาตกรรม ได้แก่ ทบตีเตาะต้อย ทบตีด้วยวัตถุ หรืออาวุธ โดยมีสาเหตุมาจากการมีบุคลิกภาพแปรปรวน เก็บอารมณ์ไม่อยู่ มีความยกย่องนับถือตนเองต่ำ

ทำไมผู้ชายถึงทำร้ายผู้หญิง

พฤติกรรมของความก้าวร้าวและรุนแรงมาจากปมหลังหรือภูมิหลังของครอบครัวจากบุคลิกภาพส่วนตัว ผู้ที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ไม่ปกติ จากครอบครัวที่มีวิธีในการจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ก็จะใช้ความรุนแรงในการจัดการกับปัญหาในชีวิตตัวเองเช่นเดียวกัน ผวนกับความกดดันจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ยิ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและรุนแรงมากขึ้น

ผู้ชายที่ใช้ความรุนแรงมักจะมีมุมมองว่าความรุนแรง เป็นวิธีเดียวที่จะสามารถควบคุมผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลที่ดีเยี่ยม และมักจะไม่รู้สึกรู้สึกับผลลัพธ์หรือการกระทำของตัวเอง

ผู้ชายที่เข้าข่ายมีพฤติกรรมรุนแรงคือบุคคลดังต่อไปนี้ บิดามารดาทะเลาะเบาะแว้งกัน อยู่เสมอ เป็นบุคคลที่ไม่มีเหตุผล ไม่รับฟังความคิดเห็น ยึดตนเองเป็นใหญ่ ไม่ยอมรับผิด และชอบกล่าวโทษผู้อื่น เป็นบุคคลที่ไม่เคยยอมรับนับถือผู้หญิง ไม่เคยรู้สึกว่าคุณผู้หญิงเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ไม่ให้เกียรติ พุดตู่ถูกผู้หญิง และมีความเชื่อว่าผู้หญิงเป็นเครื่องสนองตอบทางเพศ และใช้กำลังบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ รวมถึงใช้ความรุนแรงเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เป็นบุคคลที่ไม่ยอมรับนับถือตัวเอง รู้สึกว่าตัวเองไม่มีอำนาจและไม่สามารถจัดการกับปัญหาชีวิต ทั้งที่ภาพลักษณ์ภายนอกนั้นเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ เป็นบุคคลที่ชอบคุยโว โอ้อวดว่าเก่ง รวย ชอบบังคับ ควบคุม ออกคำสั่ง เป็นบุคคลที่มักโทษว่าความก้าวร้าวรุนแรงที่เกิดขึ้นมาจากความเครียด และความกดดันบีบคั้นที่รุนแรงจากชีวิตคู่ จากสุรา สารเสพติด ฯลฯ มีพฤติกรรมบางอย่างที่มีสัญญาณเตือนว่า เป็นคนที่หวาดระแวง แสดงความเป็นเจ้าของผู้อื่น หึงหวง ไม่ให้แฟนหรือภรรยาคบหากับผู้อื่น เป็นคนใจร้อน โกรธง่าย ทำร้ายผู้อื่น ชอบทารุณกรรมสัตว์

ทำไมผู้หญิงยังคงอดทนต่อการถูกทำร้าย

เป็นคำถามที่เกิดขึ้นบ่อยมากกว่า ทำไมผู้หญิงยังคงอดทนอยู่ภายใต้สัมพันธภาพของความรุนแรง คำตอบที่ได้รับคือ ผู้หญิงที่เป็นเหยียยังต้องดำรงชีวิตอยู่ และต้องได้รับการดูแลและช่วยเหลือ โดยเฉพาะจากปัญหาทางเศรษฐกิจจากสามีหรือผู้ที่ทำร้ายเธอนั่นเอง บางคนต้องทนเพราะลูก ไม่มีที่ปรึกษา ฟังตนเองก็ไม่ได้ ในขณะที่บางคนรู้สึกว่าตนเองบกร่องต่อหน้าที่ หรือเป็นต้นเหตุที่ทำให้สามีโกรธ เพราะถูกสอนมาให้มีหน้าที่คอยปรนนิบัติบริการสามี และต้องอดทน

ดังนั้น ผู้หญิงก็จะถือว่าการถูกกระทำรุนแรงจากสามีเป็นเรื่องปกติ และเป็นรูปแบบหนึ่งของการสั่งสอนนั่นเอง สิ่งสำคัญคือผู้หญิงเหล่านี้เป็นผู้ที่ขาดการยอมรับนับถือในตัวเอง และยังคงมีความรักเต็มเปี่ยมให้กับชายผู้ทำร้ายเธอ ทั้งที่ความจริงไม่มีใครสนุกกับการถูกทำร้าย และไม่มีสาเหตุอื่นใดที่ต้องอดทนอยู่กับความเจ็บปวด ยกเว้นแต่จะมีทางออกที่ดีสำหรับชีวิต เป็นเหตุผลที่สลับซับซ้อนยากเกินกว่าจะประกาศให้ผู้อื่นล่วงรู้ถึงเหตุผลและความรู้สึกได้ เพราะผู้หญิงจะรู้สึกโดดเดี่ยว อึดอัดใจ อดสู อับอาย ผิดหวังอย่างรุนแรง ไม่กล้าบอกใคร กลัวถูกตำหนิว่าเป็นผู้ผิด และเป็นผู้ล้มเหลวที่ไม่สามารถทำให้ครอบครัวเป็นปกติสุขได้ แต่ยังคงมีความหวังอยู่ลึกๆ ว่าสามีจะเปลี่ยนพฤติกรรมกลายเป็นคนดีได้

อุปสรรคของการหลีกเลี่ยงความรุนแรงในครอบครัว เหตุผลหลัก 3 ประการที่ผู้หญิงทั่วไปยังคงตกอยู่ในวังวนเหล่านี้

1. การขาดแคลนทรัพยากรหรือปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ผู้หญิงส่วนมากจะมีลูกอย่างน้อยหนึ่งคน ผู้หญิงจำนวนมากไม่ได้ประกอบอาชีพนอกบ้าน ผู้หญิงส่วนมากไม่มีสิทธิครอบครองทรัพย์สินเพียงลำพัง ผู้หญิงบางคนไม่มีเงินสดหรือเงินในบัญชีหมุนเวียนเพียงพอ ผู้หญิงไม่กล้าทิ้งครอบครัวที่ต้องดูแลไปเพราะนั่นหมายถึงต้องสูญเสียลูกไปด้วย ผู้หญิงพร้อมจะเผชิญหน้ากับมาตรฐานการมีชีวิตอยู่ที่ดีลงของตนเอง และลูก

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้ให้คำปรึกษาหรือทนายมักจะแนะนำให้รักษาชีวิตการแต่งงานมากกว่าจะเป็นผู้ตีความรุนแรง ตำรวจไม่ได้สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้หญิง แต่จะเข้ามาดูแลความรุนแรงในครอบครัวในกรณีที่เกิดการทะเลาะวิวาทเท่านั้น ตำรวจพยายามตักเตือนและแนะนำผู้หญิงหลีกเลี่ยงปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำรุนแรง อัยการเองก็มักผินใจที่ต้องดำเนินคดี และตัดสินเป็นค่าปรับเมื่อมีการพิสูจน์ว่า มีการกระทำความผิด หรืออาจภาคทัณฑ์ หรือรอลงอาญาเท่านั้น ไม่มีที่พักเพียงพอที่จะดูแลผู้หญิงเหล่านี้ให้ปลอดภัยจากการกระทำความผิดซ้ำซากหรือการข่มขืนที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง

3. สิ่งที่ถูกปิดกันสืบทอดกันมา ผู้หญิงส่วนมากไม่เชื่อว่าการหย่าร้างหรือการแยกกันอยู่จะเป็นทางเลือกที่ทำให้สามารถมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ ผู้หญิงส่วนมากเชื่อว่าครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียวเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ยาก ถึงแม้ว่า จะมีพ่อที่ก้าวร้าวหรือรุนแรงก็ยิ่งดีกว่าไม่มีพ่อเลย ผู้หญิงส่วนมากเชื่อว่าสามารถรับผิดชอบชีวิตการแต่งงานได้ ความล้มเหลวของชีวิตการแต่งงานจะทำให้ชีวิตของผู้หญิงล้มเหลวไปด้วย ผู้หญิงส่วนมากกลายเป็นคนโดดเดี่ยว ห่างไกลจากเพื่อนฝูงและครอบครัว หรือกลายเป็นคนที่มีความอิจฉาริษยาหึงหวงและอยากเป็นเจ้าของที่รุนแรง หรือหลบหนีจากโลกภายนอก ความโดดเดี่ยวที่มีอยู่ทำให้ความรู้สึกต่อทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนไป ผู้หญิงส่วนมากจะอธิบายด้วยหลักและเหตุผลว่าพฤติกรรมความรุนแรงเกิดจากการถูกบีบคั้นหรือความกดดัน จากแอลกอฮอล์ จากปัญหาการทำงาน การถูกเลิกจ้างงานหรือปัจจัยอื่นๆ ผู้หญิงส่วนมากจะถูกสอนว่าการรักษาชีวิตคู่ไว้คือสิ่งที่มีความสำคัญ แม้ว่าการทารุณกรรม ทำให้ผู้หญิงเหนื่อยล้าตลอดเวลา แต่ระหว่างที่ไม่มีสภาวะของความรุนแรง ผู้ชายจะทำให้ผู้หญิงเผลอถึงชีวิตรักที่โรแมนติก และทำให้เชื่อว่าจริงๆ แล้วพื้นฐาน ผู้ชายคนนี้เป็นคนดี และถ้าเชื่อเช่นนั้นก็จะสามารถอดทนต่อเวลาว่าเขาเป็นคนดี และความเชื่อนี้จะยังคงอยู่ต่อไป โดยจะอธิบายด้วยหลักและเหตุผลที่ดีถึงความรุนแรงที่เธอได้รับ จนกระทั่งมีเหตุการณ์เลวร้ายเกิดขึ้นที่เกิดจากการกระทำของผู้ชาย

ความอดทนต่อความรุนแรงที่อยู่เหนือเหตุผล

ผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่ยอมตกอยู่สภาวะที่ตนเองถูกกระทำรุนแรงซ้ำซาก โดยที่ตนเองไม่ลุกขึ้นมาต่อสู้อะไรเลย ทุกคนอยากหาทางออกและยุติความรุนแรงให้เร็วที่สุด เพียงแต่ใครจะหาทางออกให้กับชีวิตตัวเองได้เร็วแค่ไหนเท่านั้นเอง

องค์ประกอบที่เป็นอุปสรรคของผู้หญิงมีมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการต้องพึ่งพิงเรื่องเงินทองจากสามี สรีระร่างกายที่บอบบางกว่าทำให้ขาดสามีไม่กล้าต่อสู้ด้วย ก็เลยเข้าสู่ภาวะจำยอมให้ต้องทนต่อไป ด้วยปัจจัยและเหตุผลนานัปการ

1. อุปสรรคที่ขวางกั้นและเกี่ยวเนื่องกัน "ก็รักเขาอะ เขาก็ดี แต่หากเล้าเข้าปากเมื่อไร ก็เป็นอย่างนี้แหละ จะห้ามเขากินก็ไม่สำเร็จ"

2. อารมณ์ที่ถูกพัน และการต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน "ก็อยู่กันมานาน ฉันก็ไม่มีบ้าน ไม่มีใครอื่น ไม่มีที่ไป" "เขาเป็นพ่อที่ดี รักลูก รับผิดชอบเรื่องเงินทองก็ดูแลเอาใจใส่ดี"

3. คำนึงกับสถาบันครอบครัวและความคาดหวังของสังคมต่อการอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา "พยายามทนเอา เห็นแก่ลูก กลัวว่าถ้าแยกทางกันลูกจะขาดความอบอุ่น" "ฉันไม่ใช่คนที่ชอบระบายมีปัญหา ก็เก็บไว้กับตัว ยิ่งเป็นปัญหากับสามีก็ยิ่งไม่อยากให้ใครรู้ พ่อแม่ก็ไม่ได้บอก ถึงจะเล่าให้ฟัง เขาก็ต้องบอกให้ทนอยู่"

ดี เพราะอยากแต่งอยู่กับเขาเอง" "เคยไปแจ้งตำรวจ แต่เขาบอกว่าผิวเมื่อก่อนก็เหมือนลื่นกับฟันให้อัดทนเอา ยอมๆ เขาบ้าง คู่อื่นก็มีปัญหาเหมือนกัน"

4. สิ่งที่ต้องย้าความรู้สึกว่าตัวเองผิด ความรู้สึกที่ตัวเองเป็นสาเหตุของความรุนแรง "พยายามคิดเหมือนกันว่า เราไปทำอะไรให้เขาโมโห ที่เขาหันมาชกเรา ก็คงเป็นเพราะเราไปต่อว่าเขาต่อหน้าคนอื่น" ฉันทดปัญหา แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้เลย ก็น่าที่เขาคงโมโหเอากับฉัน"

5. อุปสรรคคือความกลัว ซึ่งเกิดขึ้นเกือบทุกกรณี "เคยคิดจะฆ่าเขา แต่ก็กลัว กลัวจะฆ่าเขาแล้วเกิดเขาไม่ตาย เขาจะมาทำร้ายเราอีก" สามิชอบทุบตีรุนแรง ตบตีไม่เลือก จนผวาไปหมด ใจจะกลัวแต่พยายามข่มความกลัว เวลาเขาแรงมาก็จะสู้กลับ" ผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงมีสภาพเหมือนนักโทษ แต่เป็นนักโทษที่ปราศจากกรงขัง เป็นกรงขังที่ถูกตีกรอบด้วยความคิดและความเชื่อให้เธอต้องตกอยู่ในสภาวะจำยอม เช่นนั้นต่อไป "ทำไมเธอยังคงทนอยู่?" "เธอทนอยู่เพื่ออะไร?" "เธอต้องทนอยู่ในสภาพนี้อีกนานเท่าไร?" "ทำไมไม่ก้าวออกมาจากชีวิตแบบนั้น?" และอีกหลายคำถามที่ตั้งประเด็นไปยังผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงว่าทำไมไม่ดำเนินกฎหมายกับผู้ถูกกระทำ เพราะความรุนแรงนั้นเข้าชั้นอาชญากรรม คำตอบที่ได้รับจากผู้หญิงเหล่านั้นมักคล้ายคลึงคือ เพราะเขาเป็น "สามี" และเป็น "พ่อของลูก" นี่คือนิสัยที่ต้องนำมาขบคิดว่าเราจะแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร ดังนั้นมีสิ่งที่จะต้องทบทวนคือ

1) สิ่งที่ต้องให้ความสนใจกับผู้หญิงเหล่านี้ ความต้องการของผู้หญิงที่ถูกกระทำนั้นคืออะไร มาตรการและกลยุทธ์ต่างๆ ที่ทุกฝ่ายพัฒนา วางแนวทางเพื่อแก้ไขและช่วยเหลือผู้หญิง ที่ได้รับความรุนแรงนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ถูกกระทำอย่างเหมาะสมแล้วหรือไม่ อย่างไร

2) สิ่งของผู้หญิงในฐานะที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในครอบครัวต้องการ ความคุ้มครองเพื่อไม่ให้ถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า ให้มีการช่วยเหลือสามีหรือคู่รัก เพื่อที่เขาจะได้หยุดพฤติกรรมความรุนแรงและจะได้ไม่ต้องติดคุก ให้ที่พักพิงหลบภัยชั่วคราว ให้ลูกได้รับความดูแล หาต้องทิ้งครอบครัวออกมาให้คำปรึกษา ความช่วยเหลือที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพใหม่ หากตัดสินใจก้าวออกจากความรุนแรง ความเข้าใจ หากเธอจะตัดสินใจกลับไปสู่ความสัมพันธ์ที่คนนอกทราบดีว่า จะยังคงความรุนแรงและอาจจะรุนแรงขึ้นอีก

ปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจให้ก้าวเดินออกจากความรุนแรงก็คือ ความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้น ถี่ครั้งขึ้น จนถึงจุดที่คิดว่าจะไม่มีทางเปลี่ยนพฤติกรรมของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างแน่นอน และตนเองก็แก้ไขอะไรไม่ได้ รวมถึงความรุนแรงที่ถูกกลาบบานปลายมาถึงบุคคลที่ 3 คือ "ลูก" ผู้หญิงจำนวนไม่น้อยจึงกลัวที่จะตัดสินใจก้าวข้ามอุปสรรคต่างๆ เพื่อแสวงหาความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก นอกจากนี้การได้รับความเห็นใจและความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือญาติก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงตัดสินใจที่จะต่อสู้กับปัญหาได้ง่ายขึ้น (ผู้เขียน [chpu](http://www.vcharkarn.com/vblog/36292) ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและสังคมปัจจุบัน (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.vcharkarn.com/vblog/36292> วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560)

6. แนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐาน

ชุมชนเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาซึ่งประกอบด้วยทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดและความสำคัญของทุนทางสังคมเป็นที่ยอมรับขององค์กรพัฒนาระหว่างประเทศต่างๆ อาทิ ธนาคารโลก (World Bank) องค์กรความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ฯลฯ ซึ่งต่างก็ตระหนักในคุณค่าของทุนทางสังคมว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ยั่งยืน อันนำไปสู่ความผาสุกของคนในชาติ โดยเฉพาะ (OECD) นั้น พิจารณาว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจเกิดจากทุน

4 ประเภทที่สำคัญ คือ ทุนทางกายภาพ ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนมนุษย์ และทุนทางสังคม ซึ่งจากการประเมินประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิตทั้ง 4 ทุนดังกล่าว พบว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนเป็นผลมาจากปัจจัยด้านทุนมนุษย์และทุนทางสังคมถึง 4 ส่วน ขณะที่เกิดทุนทางกายภาพ และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติเพียง 2 ส่วนเท่านั้น

ในบริบทไทย ทุนทางสังคมถือเป็นทุนสำคัญที่เสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีงามของคน ในสังคมและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองของประเทศมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริการ และกระบวนการผลิตในภาคเศรษฐกิจ การช่วยบรรเทาความรุนแรงและแก้ปัญหาในยามที่เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ และทุนทางเศรษฐกิจมีข้อจำกัด การบรรเทาปัญหา และฟื้นฟูคนไทย และสังคมไทยให้กลับมาดำรงสถานะเดิมได้ จำเป็นต้องอาศัยทุนทางสังคมช่วยสนับสนุน ยกตัวอย่างเช่น ในช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 ได้มีนักคิด และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านประเมินว่า การที่สังคมไทยยังดำรงอยู่ได้เนื่องจากมีทุนทางสังคมมากมาย เป็นตาข่ายรองรับที่มีความเชื่อมโยงหนาแน่นอยู่บนพื้นฐานเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่มีจุดเด่นหลายประการ อาทิ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนทั้งชาติ การมีระบบเครือญาติ และชุมชนที่เข้มแข็งบนพื้นฐานวัฒนธรรมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจไมตรี ชอบช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมสามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วโลก ความสัมพันธ์ต่างๆ มีความซับซ้อนหลายมิติ โครงสร้างเศรษฐกิจ โครงสร้างสังคมเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นวิทยาศาสตร์ ความเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น ประเทศไทยต้องเผชิญและรับผลกระทบจากบริบทจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่สำคัญ ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ การเคลื่อนย้ายคนโดยเสรี การเปิดเสรีทางการค้า การรวมกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ จะส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรม และวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย ขณะที่กระแสโลกที่เปลี่ยนจากยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Base Society) ไปสู่สังคมยุคหลังฐานความรู้ (Post Knowledge Base) นั้นจะส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งรีบพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากกระแสดังกล่าวมีความต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นผู้มีความรู้และทักษะหลายอย่าง สามารถทำงานได้หลากหลาย มีคุณธรรม และมีจิตสำนึกสาธารณะ นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ ความรวดเร็วของการสื่อสาร การขยายตัวของเมือง และการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อวัฒนธรรม ค่านิยม วิถีการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ รวมถึงปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ ดังนั้น ถ้าประเทศไทยสามารถนำทุนทางสังคมที่มีอยู่มาอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาต่อยอด และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมแล้วก็จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติให้มีความสุข ประเทศชาติมีความสมดุล และยั่งยืนต่อไป (สุวรรณี คำมัน และคณะ, 2551: 1-2)

6.1 ความหมายทุนทางสังคม

ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (2543: 286) ได้กล่าวว่า ทุนทางสังคม หมายถึง สถาบันทางสังคม และรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีอยู่ในแต่ละชุมชนชนบทที่ทำหน้าที่ จัดระเบียบความสัมพันธ์ให้ความชอบธรรม แก่แบบแผนของการจัดสรรแลกเปลี่ยนทรัพยากร อันเป็นการสร้างความผสมกลมกลืนทางสังคม และลดความขัดแย้งในชุมชน

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2541: 6) ได้กล่าวว่า ทุนทางสังคม คือคุณภาพของคน (คุณภาพที่นิยามตามมาตรฐานตะวันตก เช่น มีอนามัยที่ดี มีการศึกษาดี มีสมรรถนะในการผลิต เป็นต้น) โดยทุนทางสังคมของไทยที่สำคัญไม่อาจมองข้ามไปได้ คือ สามารถปรับและสนับสนุนความสัมพันธ์ในครอบครัวเครือญาติ ให้มี

บทบาทในเศรษฐกิจ และสังคมสมัยใหม่ เปิดโอกาสให้การเรียนรู้จัดตั้ง (Organized) ในหมู่ผู้ปกครองที่อยู่ในละแวกนั้น

อนง นาบุตร (2545: 16-19) ได้กล่าวว่า ทูทางสังคมว่าหมายรวมถึงทุนทางสังคมใน 5 รูปแบบ ดังนี้

1) จิตวิญญาณ คือระบบคุณค่า สำนึกรักท้องถิ่น ความภาคภูมิใจที่มีต่อถิ่นฐานบ้านเกิด อันเป็นที่อยู่ของบรรพบุรุษ และเป็นความหวัง ที่พึ่งของคนรุ่นหลังในการสืบทอดต่อไป ซึ่งปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในรูปของระบบคุณค่า แนวคิดผ่านกิจกรรม พิธีกรรม และความภาคภูมิใจ

2) ทุนทางปัญญา อันได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการสืบทอดมา ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การจัดการทรัพยากร การจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ หรือระหว่างชุมชน

3) ทรัพยากรมนุษย์/ทรัพยากรบุคคล เป็นทุนที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ คือ ทักษะ ความสามารถ ความรักพวกพ้อง รักเพื่อน บุคคลเหล่านี้ได้แก่ ผู้นำทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เป็นต้น

4) ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ เป็นทุนทางสังคมที่ใช้แล้วมีวันหมด โดยเป็นทุนที่สำคัญในการดำรงชีวิต การสร้างอาชีพ เป็นฐานเศรษฐกิจ ซึ่งทุนทางสังคมรูปแบบนี้จะต้องมีการฟื้นฟู และอนุรักษ์ไปพร้อมๆ กับการใช้ประโยชน์

5) กองทุนสาธารณะของชุมชน (Social Fund) เช่น กองทุนฌาปนกิจ กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารข้าว เป็นต้น เป็นทุนทางสังคมที่มีระบบการจัดการทุนทางเศรษฐกิจ ทั้งที่เป็นปัจจัยในการผลิต และปัจจัยในการดำรงชีพ

ทุนทางสังคมทั้ง 5 รูปแบบนี้ ถือได้ว่าเป็นมรดกที่ได้รับตกทอดไว้ในสังคมไทยตลอดมา ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนกับชุมชนฐานล่างในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา

6.2 รูปแบบและองค์ประกอบของทุนทางสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สังเคราะห์ความรู้และความคิดเรื่องทุนทางสังคมจากแหล่งความรู้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ประกอบกับการระดมข้อคิดเห็นจากเวทีต่างๆ จึงได้ประมวลสรุปความหมายและองค์ประกอบของทุนทางสังคมให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ดังนี้

ทุนทางสังคม เกิดจากการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำ บนฐานของความไว้วางใจ เชื่อใจ สายใยความผูกพัน และวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมไทย ผ่านระบบความสัมพันธ์ในองค์ประกอบหลัก ได้แก่ คน สถาบัน วัฒนธรรม และองค์ความรู้ ซึ่งจะเกิดเป็นพลังในชุมชนและสังคม

องค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้านมีบทบาท และยึดโยงให้เกิดทุนทางสังคม ดังนี้

2.1 คน มีบทบาทหลักในการพัฒนาประเทศ ที่ต้องได้รับการพัฒนาในทุกมิติทั้งด้านสุขภาพ ที่มุ่งให้คนมีร่างกายแข็งแรง สามารถดูแลตนเองได้ ด้านจิตใจ ให้เป็นคนที่มีจิตใจดี มีน้ำใจ เอื้ออาทร เคารพ กฎเกณฑ์ของสังคม มีวินัย ซื่อสัตย์ มีความเสียสละ มีจิตสำนึกสาธารณะ และรักชาติ ฯลฯ และด้านสติปัญญา ให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างต่อเนื่องจนมีนิสัย

ใฝ่รู้ไปตลอดชีวิต และพร้อมปรับตัวให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เมื่อมารวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในกิจกรรมต่างๆ นำความรู้ที่ตนเองมีอยู่มาแลกเปลี่ยน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและก่อให้เกิดประโยชน์ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.2 สถาบัน มีบทบาทในการสนับสนุน และผลักดันให้เกิดพลังร่วมของคนในชุมชน/ สังคม ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดยมีสถาบันหลัก อาทิ สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานในสังคม ที่หล่อหลอมคนตั้งแต่แรกเกิด เป็นแหล่งบ่มเพาะ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม รวมทั้งจิตสำนึก รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้จักทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม สถาบันศาสนา เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของตนในสังคม กลุ่มเกลาจิตใจให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณความดี สถาบันศาสนาที่มีความเข้มแข็ง จะสร้างศรัทธาให้แก่คนในสังคม และเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สถาบันการเมืองการปกครอง ทำหน้าที่กำกับ ดูแลให้สังคมอยู่ในระบอบแบบแผนและให้คนในสังคมปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดร่วมกัน สถาบันการศึกษา เป็นแหล่งสร้างความรู้ทางวิชาการควบคู่กับการพัฒนาให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมแก่คนในสังคมโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งมีความพร้อมทางด้านการบริหารจัดการ บุคลากร ทรัพยากร และเครือข่าย เมื่อประกอบกับการใช้หลักปรัชญาภิบาลในการดำเนินธุรกิจ หรือดำเนินธุรกิจที่มีกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมแล้ว จะเป็นทุนทางสังคม ในการพัฒนาประเทศได้อย่างมหาศาล และสื่อ เป็นสถาบันที่สามารถชี้แนะ และมีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรม ค่านิยมของคนในสังคมในวงกว้าง

2.3 วัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมายาวนาน และเป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นๆ ซึ่งมีความหลากหลายในแต่ละพื้นที่ เป็นในรูปของความเชื่อ ความศรัทธา จารีตประเพณีที่ดีงาม ค่านิยมความเป็นไทย นอกจากนี้ ยังมีในรูปของแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ฯลฯ วัฒนธรรมเป็นตัวยึดโยงคนในสังคมให้ตระหนักถึงรากเหง้าของตนเอง เกิดความหวงแหน ภูมิใจที่จะรักษา อนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาและต่อยอดเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

2.4 องค์ความรู้ ประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นศาสตร์และศิลป์ของการดำเนินชีวิตที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นฐานคิดและหลักเกณฑ์การกำหนดคุณค่า และจริยธรรมที่มีการสั่งสมสืบทอดกันมายาวนานจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งจากอดีตถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดความหลากหลายของความรู้ที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ และสร้างสมดุลในการอยู่ร่วมกันของคน และธรรมชาติอย่างเกื้อกูลกัน ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้ มีความหลากหลาย ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อตอบสนองเป้าหมายหรือความต้องการของชุมชนได้

องค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้านนับว่าเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญของสังคมไทย เมื่อใช้ผสมผสานกันบนพื้นฐานของความไว้วางใจและระบบความสัมพันธ์จะก่อให้เกิดเป็นทุนทางสังคม ดังนั้น ทุนทางสังคมจึงเกิดจากการสั่งสม ปรับเปลี่ยน ต่อยอด พัฒนา และสร้างขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันทุนทางสังคมสามารถลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปหากการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำสลายลง

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.mesdb.go.th/portals/o/news/plan/10/plan10/dac/23.pdf> วันที่สืบค้น 1 กันยายน 2558)

6.3 ทูทางสังคมกับการพัฒนาสังคม

การพัฒนาประเทศแบบทุนนิยม และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย โดยทำให้คุณราทางสังคมที่ดงามลดน้อยลง เกิดความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรม มีการดำรงชีวิตบนพื้นฐานที่ขาดความพอเหมาะพอควร ตลอดจนสถาบันครอบครัวมีแนวโน้มที่อ่อนแอลง ดังนั้น ทูทางสังคมของไทยทั้งที่เป็นคุณลักษณะของคนไทย เช่น ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ระบบความสัมพันธ์ฉันท์เครือญาติ ระบบคุณค่าที่ดงาม วัฒนธรรม รวมทั้งบทบาทของสถาบันทางสังคมต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ดังนี้

6.3.1 การใช้คุณค่าที่ดีในสังคมไทยบรรเทาปัญหาสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น คนไทยมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในการใช้ชีวิตที่มุ่งสู่ความสุขแบบฉาบฉวย มีความว้าเหว่ ขาดที่พึ่งทางใจ ส่งผลให้หันไปใช้ยาเสพติดเป็นทางออก ขณะที่การบริโภคเน้นวัตถุนิยมเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ เกิดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มั่วเมาในอบายมุข ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และความรุนแรงรูปแบบต่างๆ ส่วนในเรื่องเพศ ก็นิยมมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และการเปี่ยงเบนทางเพศที่เกี่ยวกับการติดเชื้อเอดส์ ดังนั้น การใช้สัมพันธภาพของคนทุกเพศและวัย โดยเฉพาะในระดับครอบครัวเป็นแนวทางหลักที่จะสามารถเสริมสร้างความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความรักที่มีต่อกันและกันให้เป็นภูมิคุ้มกันที่ดีสำหรับทุกคน ลดความรุนแรงและบรรเทาปัญหาสังคมลงได้

6.3.2 การเปิดกว้างและยอมรับซึ่งกันและกันมีส่วนร่วมในการลดความขัดแย้งในสังคม การยอมรับความแตกต่างของวัฒนธรรมที่หลากหลายในสังคมไทย ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นทูทางสังคมที่เสริมสร้างให้คนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ สามารถประสาน/ประนีประนอมความคิดเห็นที่แตกต่างให้เกิดฉันทานุมัติ และนำไปปฏิบัติ ขณะเดียวกัน การกำหนดกติกาของการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับมีการยึดถือและปฏิบัติมายาวนานจนกลายเป็นวัฒนธรรมในชุมชนเป็นการป้องกันความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การเสียสละของชาวเขาเผ่าต่างๆ และฮีตสิบสองครองสิบสี่ เป็นต้น

6.3.3 ทูทางสังคมเสริมสร้างให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งได้ สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้บางชุมชนต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภายนอกมาก เพราะความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ มีการพึ่งพาอาศัยกันน้อย แต่ในชุมชนที่มีระบบความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความผูกพัน มีลักษณะการทำมาหากินที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ และระบบนิเวศน์ สามารถสร้างธุรกิจภายในชุมชนโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เกิดการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชนที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ เชื่อใจ และสามารถเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภายนอกชุมชนได้ เกิดความเข้มแข็งและสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับชุมชนอื่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ทูทางสังคมมีความเชื่อมโยงกับทูทางเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ สามารถเอื้อประโยชน์ต่อกัน โดยการพัฒนาคุณภาพคนทางด้านความรู้ และจิตใจ การใช้คุณค่าและเอกลักษณ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดงามจะช่วยเสริมประสิทธิภาพในการผลิต การค้า และบริการ และสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรในระยะยาว การใช้วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การรวมกลุ่มของคนในชุมชนโดยตระหนักถึงความสำคัญและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า รวมทั้งสถาบันทางสังคมต่างมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยอนุรักษ์ ปันฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และที่สำคัญทุนทางสังคมที่มีอยู่ในสังคมไทย คุณค่าที่ดี การเปิดกว้างและยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นปัจจัยที่ทำให้สังคมไทยดำรงอยู่ บรรเทาหรือจัดปัญหา/ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งสังคมไทยจะสามารถพัฒนาให้เข้มแข็งได้ด้วยพลังของทุนทางสังคม

ทุนทางสังคมที่สามารถนำมาใช้พัฒนาทุนทางเศรษฐกิจและทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเชื่อมโยงและสมดุลเป็นเรื่องของวัฒนธรรม ที่สืบทอดมายาวนานโดยนำมาสอดแทรก/ผสมผสานอยู่ในการผลิตสินค้า และบริการที่มีแนวโน้มการส่งออกสูงขึ้นไปสู่ตลาดโลก รวมทั้งการใช้คุณลักษณะของคนไทยที่เอื้อต่อธุรกิจบริการ อาทิ การเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจไมตรี ส่งผลดีต่อการขยายตัวในสาขานี้ ขณะที่วัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นปัจจัยสำคัญของการอนุรักษ์ ปันฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชนให้คงอยู่ ดังนั้นวัฒนธรรมไทย จึงเป็นประเด็นหลักที่ใช้เป็นฐานเชื่อมโยงทุนทั้งสามเข้าด้วยกัน ทำให้สังคมไทยมีความเข้มแข็ง มีทุนทางสังคมหนุนเสริมให้คนไทยมีความสุข ท่ามกลางสภาพเศรษฐกิจที่มั่นคงและอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรรณิกา อ่างทอง (บทคัดย่อ: 2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น ในอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสัมพันธภาพภายในครอบครัว การควบคุมตนเองในอกุศลมูล 3 (โลภะ โทสะ โมหะ) ความสามารถในการรับรู้พฤติกรรมตัวแบบที่กระทำรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น ในอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น ในอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการถูกรังแกทางกายจากเพื่อน และสถานภาพสมรสของบิดา มารดา และ 3) ศึกษาถึง สัมพันธภาพภายในครอบครัว การควบคุมตนเองในอกุศลมูล 3 (โลภะ โทสะ โมหะ) ความสามารถในการรับรู้พฤติกรรมตัวแบบที่กระทำรุนแรง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 357 คน ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับ ความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ความสามารถในการรับรู้พฤติกรรมตัวแบบที่กระทำรุนแรง และการควบคุมตนเองในอกุศลมูล 3 (โลภะ โทสะ โมหะ) อยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น เมื่อจำแนกตามเพศและสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสิทธิภาพในการถูกรังแกทางกายจากเพื่อน

3. ความสามารถในการรับรู้พฤติกรรมตัวแบบที่กระทำรุนแรง และสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น ในอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัด นครปฐม ได้ร้อยละ 30.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

พจนีย์ บัณฑิตวงศ์ (บทคัดย่อ: 2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำรุนแรงต่อภรรยา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของความผูกพันทางอารมณ์ ระหว่างสามีและภรรยา บทบาทตามความคาดหวังของคู่สมรส ประสิทธิภาพการกระทำรุนแรงในครอบครัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย และการกระทำรุนแรงต่อภรรยา 2) เปรียบเทียบ ความแตกต่างของการกระทำรุนแรงต่อภรรยา จำแนกตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของสามี และลักษณะครอบครัวของภรรยา 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำรุนแรงต่อภรรยา ในเขต อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นภรรยา จำนวน 371 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลาย ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) การทดสอบค่าที (t-test) ตรวจสอบรายคู่ด้วย วิธี เชฟเฟ (Scheffe') และ แอล เอส ดี (L S D) และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างสามีและภรรยา บทบาทตามความคาดหวังของคู่สมรส ประสิทธิภาพการกระทำรุนแรงในครอบครัว และการกระทำรุนแรงต่อภรรยา อยู่ในระดับน้อย

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย ในระบบวิธิตัดแบบชาย เป็นใหญ่ อยู่ในระดับเห็นด้วย

3. การกระทำรุนแรงต่อภรรยา เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และการดื่ม แอลกอฮอล์ ของสามีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอาชีพและลักษณะครอบครัวไม่พบ ความแตกต่าง

4. ประสิทธิภาพการกระทำรุนแรงในครอบครัว ความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างสามีและ ภรรยา และบทบาทตามความคาดหวังของคู่สมรส สามารถร่วมกันทำนายการกระทำรุนแรงต่อภรรยา ได้ร้อยละ 38.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ประภัสสร ชโลร (บทคัดย่อ: 2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำรุนแรง ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของการรับรู้ อุปสรรคในชีวิตประจำวัน การกระทำรุนแรงในครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน อิทธิพลจากสื่อ และพฤติกรรม การกระทำรุนแรงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรม การกระทำรุนแรงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้ ที่พักอาศัยในระหว่างเรียนสภาพครอบครัว และค่าใช้จ่ายที่ได้รับ 3) การรับรู้อุปสรรคในชีวิตประจำวัน การกระทำรุนแรงในครอบครัวอิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลจากสื่อ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การกระทำรุนแรงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 375 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้อุปสรรคในชีวิตประจำวัน การกระทำรุนแรงในครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน อิทธิพลจากสื่อ และพฤติกรรมการกระทำรุนแรงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อยู่ในระดับน้อย

2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีเพศ และ ผลการเรียนรู้ต่างกัน มีพฤติกรรมการกระทำรุนแรงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตาม ที่พักอาศัยในระหว่างเรียน สภาพครอบครัว และค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ไม่พบความแตกต่าง

3. อิทธิพลจากเพื่อน อิทธิพลจากสื่อ และการกระทำรุนแรงในครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการกระทำรุนแรงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ร้อยละ 73 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาวิณี นิลน้ำค้าง (บทคัดย่อ: 2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการกระทำรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแบบแผนการกระทำรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา 2) วิเคราะห์สาเหตุและเงื่อนไขการกระทำรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา 3) นำเสนอแนวทางการยุติความรุนแรงในครอบครัวกรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา โดยเลือกบ้านพักเด็กและครอบครัวในเขตพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ สตรีผู้ถูกกระทำรุนแรงจากสามี นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และนักสิทธิ สตรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประเด็นและเค้าโครงในการสังเกต และแนวคำถามหลักในการสัมภาษณ์แบบบันทึก การสังเกตและการสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการเกิดความรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา มี 2 รูปแบบ คือ การกระทำรุนแรงโดยมีสารเสพติด เช่น สุรา และยาเสพติด และการกระทำรุนแรงโดยไม่ใช้สารเสพติด ผู้เป็นสามีไม่มีการเกี่ยวข้องกับสารเสพติดใดๆ สาเหตุและเงื่อนไขต่างๆ เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ปัจจัยทางสังคม คือกลุ่มเพื่อนที่ชักชวนให้สามีดื่มสุรา เสพยาเสพติด เล่นการพนัน หรือกลุ่มเพื่อนที่มีนิสัยชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ความเครียดจากปัญหาต่างๆ ที่รุนแรง คือปัญหาจากสภาวะเศรษฐกิจ เงินไม่พอใช้จ่าย ตกงาน เป็นหนี้สินมากมาย ความไม่เข้าใจกันในครอบครัว ปัจจัยภายใน เช่น ประสบการณ์ด้านความรุนแรงของสามีและทัศนคติที่มองว่าเพศชายเป็นใหญ่ ส่งผลให้เป็นผู้ที่โมโหง่าย และก้าวร้าว ชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา การยุติความรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา ในวิธีการของภรรยาคือการอดทนอยู่กับความรุนแรงนั้น โดยไม่ได้ตอบโต้ การหลบหนีเมื่อมีโอกาสดูแล และการแจ้งความดำเนินคดีต่อผู้เป็นสามี ส่วนกรณีการยุติความรุนแรงของนักสังคมสงเคราะห์ คือ จัดทำโครงการเสริมสร้างเครือข่ายป้องกันการกระทำรุนแรงในครอบครัว (อพม.) การจัดทำโครงการครอบครัวสัมพันธ์ การปลูกฝังทัศนคติที่ดีทางเพศ และการล้างระบบความคิดอคติทางเพศในเด็กและเยาวชน การใช้ชีวิตบนพื้นฐานความพอเพียง และการใช้สื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์เรื่องความรุนแรงในครอบครัว

เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์ และคณะ (บทคัดย่อ: 2554) ได้จัดทำรายงานโครงการวิจัยและพัฒนาแบบแผนการจัดการทางสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแบบแผนการจัดการทางสังคมเพื่อการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในเด็กและเยาวชน และสร้างประชาคม “ปลอดภัยจากความรุนแรง” (safe youth) ในเด็กและเยาวชนและชุมชน ในการขจัดปัญหาคความรุนแรง รวมทั้งสร้างเครื่องมือและระบบการเฝ้าระวังปัญหาคความรุนแรงในเด็กและเยาวชนโดยชุมชน

วิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการทบทวนองค์ความรู้ และการศึกษากกรณีตัวอย่าง เช่นองค์การที่ดำเนินการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนและจัดการปัญหาคความรุนแรงในเด็กและเยาวชน โดยศึกษากกรณีตัวอย่างในประเทศไทย 10 กรณี และตัวอย่างการจัดการชุมชนปลอดภัย ในเมืองไครส์เชิร์ช โอกลานด์ เวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์ ส่วนที่สอง เป็นการวิจัยปฏิบัติการ โดยนำเอาแนวคิดที่ได้จาก

การศึกษาตัวอย่าง และการทบทวนองค์ความรู้ ไปปรับใช้ในพื้นที่ โดยใช้กระบวนการ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการร่วมออกแบบและปฏิบัติการรูปแบบการจัดการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ดำเนินการในชุมชนทั้งหมด 10 แห่งจาก 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อค้นหารูปแบบที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม พบความหลากหลายของรูปแบบการจัดการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ดังนี้

1. การจัดการโดยกลไกชุมชนเป็นฐาน
2. การจัดการโดยกลไกองค์กรศาสนาเป็นฐาน
3. การจัดการโดยกลไกที่มีโรงเรียนเป็นฐาน
4. การจัดการโดยกลไกองค์กรบริหารส่วนตำบล
5. การจัดการโดยกลไก หรือโครงสร้างด้านเด็กและเยาวชนที่มีอยู่แล้ว

ผลลัพธ์ การจัดการทางสังคมเพื่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย การเกิดเครือข่ายของบุคคลในการดูแลและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน เกิดเครือข่ายที่เลี้ยงในการดูแลเด็กและเยาวชน (เครือข่ายความสัมพันธ์) การมีระบบกลไกซึ่งเป็นโครงสร้างทางการรองรับกิจกรรมระยะยาว การทำให้เกิดพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นและแสดงศักยภาพของเด็กอย่างกว้างขวาง

เงื่อนไขทำให้รูปแบบการจัดการปัญหาประสบความสำเร็จ คือ การเปิดพื้นที่ ตัวตนของเด็กและเยาวชนในการร่วมแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน การเปิดพื้นที่ตัวตนระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจมุมมองต่อสิ่งที่จะแก้ปัญหา เห็นคุณค่าและเป้าหมายของกันและกัน การมีระบบพี่เลี้ยงที่มีทักษะ และทักษะการจัดการในการหนุนเสริมพลังชุมชนในการจัดการ

ผลลัพธ์เกิดขึ้นภายหลังดำเนินการ เกิดการรวมตัวของเยาวชนเพื่อปฏิบัติกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ ส่งผลให้เยาวชนเห็นคุณค่าของตนเอง และสังคม มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี นอกจากนั้น เกิดการจัดการทางสังคมและแก้ปัญหาแบบบูรณาการในชุมชน หน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญและสนับสนุนกิจกรรมการแก้ปัญหาคความรุนแรงในเด็กและเยาวชน คนในชุมชนตื่นตัว ให้ความร่วมมือ สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรง เกิดความสัมพันธ์อันดีและการประสานความร่วมมือภายในชุมชนและภาคีเครือข่าย และระหว่างภาคีเครือข่าย

ข้อเสนอแนะของโครงการ คือ การส่งเสริม เปิดพื้นที่ กิจกรรมเยาวชน สร้างระบบคุณค่าจิตอาสาในชุมชน การกำหนดเงื่อนไข หรือสร้างระบบกลไกทางสังคมในการสร้างสิ่งแวดล้อมเชิงบวกให้กับชุมชนเพื่อลดความรุนแรงในเด็กและเยาวชน เช่น เหล้า ความรุนแรงในครอบครัว พัฒนาระบบเฝ้าระวังในระดับชุมชนเพื่อสร้างสัญญาณเตือนภัยที่ให้แก่คนในชุมชนตระหนักในปัญหา และรับรู้ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเน้นการพิจารณาตัวชี้วัดการประเมินความรุนแรงในชุมชน เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การตายและบาดเจ็บจากการทะเลาะวิวาทของผู้ใหญ่ และปริมาณการดื่มเหล้าของคนในชุมชน ร้านเกมส์ เป็นต้น

วิชุดา มาตัญญู (บทคัดย่อ: 2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนากลไกในระดับชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือของประเทศไทย (เล่ม 1)

โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนากลไกในระดับชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรี (ปีที่ 1) เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์การวิจัย 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรี 2) เพื่อศึกษากลไกในระดับชุมชนที่ทำ

หน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีที่มีอยู่ 3) เพื่อพัฒนากลไกในระดับชุมชนให้สามารถทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน และ 4) เพื่อพัฒนาเพื่อพื้นที่เทศบาลตำบลในเวียงเชียงของให้เป็น “พื้นที่ต้นแบบ” การใช้กลไกในชุมชนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงในเด็กและสตรี ผลการวิจัยพบว่าในพื้นที่ที่มีการกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีแต่ไม่ได้เป็นปัญหาที่ถูกพูดถึงมากนักกลไก ในระดับชุมชนที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นกลไกที่เป็นทางการที่มีการทำงานอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งและได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นจนได้ผลผลิตของโครงการคือ “ธรรมนูญยุติความรุนแรงต่อเด็ก” และ “ธรรมนูญยุติความรุนแรงสตรี” ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยสำนักงานเทศบาลได้ใช้ประชาคมในระดับตำบลและอยู่ระหว่างการเตรียมออกเป็นเทศบัญญัติของเทศบาลเพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมายชุมชนและเป็นพื้นที่ต้นแบบที่จะขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่ใกล้เคียง

โสภา ชูพิกุลชัย ขปิลมณัน (บทคัดย่อ: 2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างเครือข่ายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรกเพื่อศึกษารูปแบบเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ประการที่สองเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว และประการสุดท้าย เพื่อนำเสนอแนวทางการนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกกับนักวิชาการและผู้ให้บริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน จำนวน 18 คน สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 510 คน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง 27 คน ผู้นำชุมชนในทุกโซนและทุกประเภทของชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร 96 คน และสมาชิกชุมชน จำนวน 387 คน โดยใช้แบบสอบถามดำเนินการสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมานและการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ควรเริ่มจากคนในชุมชน โดยหน่วยงานของรัฐและชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในลักษณะการทำงานแบบสหวิชาชีพและมีศูนย์รวมข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน ดำเนินงานโดยคนในชุมชนให้ความรู้ด้านกฎหมาย ความรู้ถึงสาเหตุของปัญหาคความรุนแรงในโรงเรียนในชุมชนและมีศูนย์เฝ้าระวังและป้องปรามปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ประสานงานความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐการมีศูนย์แจ้งเหตุตลอด 24 ชั่วโมง มีศูนย์บริการสาธารณสุขให้บริการทางการแพทย์ ด้านสุขภาพกาย – จิต การเยี่ยมบ้านผู้ถูกกระทำความรุนแรงมีศูนย์ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย มีสถานที่พักชั่วคราวผู้ถูกกระทำความรุนแรง มีการแบ่งงานที่ชัดเจน ระวังเหตุความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยรัฐและชุมชนจำเป็นต้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟูเหตุความรุนแรงแบบเบ็ดเสร็จ มีการประสานงานแบบไม่เป็นทางการ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับการทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานของเครือข่าย พบว่า เป็นปัจจัยจากภายในชุมชนเอง ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้นำชุมชนควรเป็นผู้ที่จะต้องได้รับการยอมรับจากชุมชน กระตุ้นให้สมาชิกในเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้นๆ ที่จะต้องช่วยป้องกันลดปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งในชุมชน โดยด้วยการมีส่วนร่วมช่วยกันในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวให้ลดลง สมาชิกของชุมชนเองก็ต้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายที่เป็นต้นแบบที่ชัดเจน พัฒนาให้เครือข่ายมีองค์ความรู้ในเชิงกระบวนการ มีทักษะในการดำเนินงาน ศึกษาดูงานให้เกิดการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ซึ่งกันและกันมีการสื่อสารระหว่างชุมชนนำไปสู่การขยายเครือข่ายชุมชน รวมทั้งมีสื่อที่สร้างสรรค์และ
การประชาสัมพันธ์ที่ดี

3. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของเครือข่ายมีทั้งปัจจัยจากภายนอกและปัจจัย
ภายในชุมชน ปัจจัยภายนอก คือ ข่าวดารานำเสนอเนื้อหาความรุนแรงอย่างต่อเนื่องของสื่อสาธารณะอันเป็น
ตัวกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงขึ้นในชุมชน ส่วนปัจจัยภายในชุมชนเอง คือ ปัญหาต่างๆ ภายในชุมชนที่ยังแก้ไข
ไม่ได้ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย สุขภาพของสมาชิกในชุมชน ปัญหาด้านความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการเล่นการพนัน ปัญหาเครือข่ายขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม รวมทั้ง
นโยบายของรัฐบาลความต่อเนื่อง ขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักอย่างต่อเนื่องในการดำเนินงานป้องกันและ
แก้ไขปัญหามารยาทความรุนแรงในครอบครัว ขาดศูนย์ปฏิบัติการเทคโนโลยีที่รวดเร็วในการประสาน/ ส่งต่อผู้ที่ถูก
กระทำมารยาทความรุนแรงเพื่อรับการช่วยเหลืออย่างทันทั่วถึง

ผลการศึกษาวิจัยมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ
ในสหวิทยาการที่เกี่ยวข้อง (Focus group) กล่าวคือ รูปแบบการสร้างเครือข่ายที่ประสบผลสำเร็จต้องใช้พลังมวลชน
ในการขับเคลื่อนการทำงานในชุมชน โดยการสร้างแม่ข่ายคนทำงาน/คณะทำงานการจัดเวทีให้ความรู้ทักษะ
การจัดการชีวิตครอบครัวระบบการศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน สร้างองค์ความรู้ในกลุ่มต่างๆ/
ทีมสหวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์พึ่งได้ จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงทั้งในระดับ
บุคคลที่ได้รับผลกระทบ ตลอดจนฐานข้อมูลระดับประเทศ

นอกจากนี้ รูปแบบเครือข่ายที่มีความคล่องตัวและต่อเนื่อง ควรมีแนวทางในการปฏิบัติ
3 แนวทาง คือ 1) **ด้านสังคม** ภาครัฐต้องมีการพัฒนาระบบการดำเนินงานของภาครัฐสู่ชุมชน ต้องทำงานเชิง
รุกโดยการป้องกันเชิงรับ คือ ใช้ครอบครัวเป็นฐาน โดยรัฐต้องให้องค์ความรู้เรื่องกระบวนการไกล่เกลี่ย/การส่งต่อ
ผู้ถูกกระทำมารยาทความรุนแรง สนับสนุนด้านงบประมาณสร้างและขยายชุมชนนาร่องในทุกระดับ จังหวัด/องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์การบริหารส่วนตำบล 2) **ด้านการแพทย์** พัฒนาระบบศูนย์ OSCC: One Stop
Crisis Center เป็นศูนย์ต้นแบบ เพื่อขยายผลไปสู่ระดับชุมชน สร้างทีมสหวิชาชีพที่เข้มแข็งในทุกระดับ
3) **ด้านกระบวนการยุติธรรม** จัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ย ดูแลเด็กและครอบครัว ให้การคุ้มครองเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย
บทบาทของภาครัฐต้องเปลี่ยนสถานะจากผู้อุปถัมภ์เป็นผู้สนับสนุนภายใต้องค์ความรู้และฐานข้อมูลที่เป็นจริง
ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่ ระดับ
ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ผู้ปฏิบัติงาน อย่างเป็นทีมสหวิชาชีพ

เพ็ญจันทร์ ประดับมุข – เซอร์เรอร์ และคณะ (บทคัดย่อ: 2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องมิติทางสังคม
วัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหา
ความหมายและรูปแบบของพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชนและปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่กำหนด
พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ
ในชุมชน 30 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับอำเภอใน 30 อำเภอที่ศึกษา จาก 4 ภาค ใน 8 จังหวัด ได้แก่
ภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัด ขอนแก่น และชัยภูมิ ภาคใต้ คือ จังหวัด
สุราษฎร์ธานี และสงขลา ภาคกลาง คือ จังหวัด กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา และสุพรรณบุรี กรุงเทพมหานคร
การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการศึกษาชุมชน การสัมภาษณ์เชิงลึกกับเด็กและเยาวชน ชุมชนละ 20 คน ตัวอย่าง
ในการสำรวจในชุมชนรวม 1,105 ราย และตัวอย่างในการสำรวจในโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับอำเภอที่เป็น
ตัวอย่างการศึกษา รวม 30 แห่ง รวมจำนวน 2,897 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมีหลายรูปแบบทั้งการเป็นผู้สังเกต
ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ พฤติกรรมความรุนแรงความรุนแรงแฝงฝังอยู่ในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน

จนกลายเป็นสิ่งธรรมดา ความรุนแรงเกิดขึ้นในทุกมิติของชีวิตเด็กและเยาวชน ทั้งการเห็นความรุนแรงในบ้าน ถูกกระทำความรุนแรงในบ้าน เห็นหรือถูกกระทำความรุนแรงระหว่างเส้นทางจากบ้านไปโรงเรียน หน้าโรงเรียน รอบๆ โรงเรียน ในโรงเรียน ในกลุ่มเพื่อน ป้ายรณรงค์ งานวัด งานบุญ

การศึกษานี้ พบรูปแบบความรุนแรงในเด็กและเยาวชนทั้งการใช้วาจาข่มขู่ รีดไถ การมีพฤติกรรมรังแก แกล้งผู้อื่น การตบตี ต่อย ตะ ทำร้ายร่างกายทั้งระหว่างบุคคล และภายในกลุ่มการลวนลาม และการกระทำความรุนแรงทางเพศ ขนาดของปัญหาความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความรุนแรงพบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ 30.4 ยอมรับว่าเคยตบ ตีต่อยคนอื่นในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 22.4 ยอมรับว่าได้เข้าร่วมในการทะเลาะวิวาทเป็นกลุ่ม ร้อยละ 21.4 เคยขว้างขวด หรือสิ่งของไปยังคนอื่น ร้อยละ 18 เคยข่มขู่เพื่อนด้วยวาจาหรืออาวุธ ร้อยละ 15 ทำให้คนอื่นได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้

ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงพบว่า เพศชายมีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ ตัวแปรในระดับครอบครัว พบว่า การมีประสบการณ์การเห็นพ่อทำร้ายแม่สัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน พบว่า การที่เพื่อนบอกและแนะนำให้ใช้ความรุนแรง และการมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบ หรือต่อต้านสังคม เช่น ดื่ม สุรา เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ ส่วนตัวแปรที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้กระทำ ในด้านการถูกข่มขู่ตบตี และการถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ พบว่ามีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมาเช่นกัน การศึกษานี้ยังพบว่ามีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงของเด็กและเยาวชน พบทั้งเพศชายและเพศหญิง โดย พบว่าเพศชายมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่าเพศหญิง 1-2 เท่า ปัจจัยที่กำหนดการกระทำความรุนแรงของผู้หญิงคือการ การมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมด้านลบ และการมีประสบการณ์ความรุนแรงในบ้าน และในโรงเรียน

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ชี้ให้เห็นว่า ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนถูกทำให้เป็นเรื่องธรรมดา (Normalization) ด้วยนิยามความหมายของความรุนแรงในเด็กและเยาวชน นั้นถูกทำให้เป็นเพียงการเห็นเพียงสายตา เห็นผลลัพธ์ในทางลบของกระทำ และผูกโยงกับพัฒนาการเด็กและเยาวชนโดยนัยนี้ สังคมจึงมีแนวโน้มยอมรับ และยอมรับต่อปรากฏการณ์ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้น เพราะความรุนแรงเกิดขึ้นและหายไปได้เมื่อโตขึ้น เป็นการกระทำที่มีผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำที่เกิดผลกระทบที่ชัดเจน ดังนั้นขนาดของปัญหาความรุนแรงตามการรับรู้ของคนในสังคม จึงถูกลดส่วน ไม่เห็นความรุนแรงที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน และละเลยความรุนแรงที่เกิดผลทางจิตใจ ความกลัว และความไม่มั่นคงในสังคม นอกจากนั้นในมุมมองของเด็กและเยาวชน ความรุนแรงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ ทั้งต่อบุคคล และต่อกลุ่มสังคม ความรุนแรงแสดงถึง อัตลักษณ์ของความเป็นชาย ความเป็นผู้ใหญ่ ความเป็นผู้นำ และการได้รับการยอมรับจากกลุ่มสังคมซึ่งมีความสำคัญต่อธรรมชาติของเด็กและเยาวชนในวัยนี้

ความรุนแรงถูกจัดกลุ่ม แบ่งแยก ให้เป็นเรื่องเฉพาะกลุ่ม โดยใช้กรอบมาตรฐานทางสังคมที่เร่ร่อนตามความคาดหวังของสังคมที่มีต่อเด็กและเยาวชน ความรุนแรงจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องของเด็กและเยาวชน เฉพาะกลุ่ม เช่นกลุ่มที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่เข้าเรียน พฤติกรรมก้าวร้าว เกเร ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนจึงถูกสร้างอย่างอคติ และถูกจัดการอย่างอคติ โดยมีแนวโน้มที่จะเบียดขับให้อยู่ในกลุ่มดังกล่าว และจัดการโดยยึดกรอบมาตรฐานตามกระแสหลักของสังคม ความรุนแรงจึงถูกจัดการโดยยึดหลัก “การเปลี่ยน” ซึ่งใช้แนวคิดของผู้ใหญ่ และใช้มาตรฐานของเราเข้าไปจัดการ ในขณะที่หากไม่สามารถแก้ไขได้ ก็มีแนวโน้มในการใช้วิธี “การปล่อย” ให้ปัญหาเกิดขึ้นกับกลุ่มคนเหล่านี้

งานวิจัยมีข้อเสนอแนะ ในการรื้อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงในเด็กและเยาวชนของสังคมว่า ไม่ใช่ปัญหาในระดับบุคคล แต่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรม การแก้ไขปัญหาคือความรุนแรงในเด็กและเยาวชนต้องเป็นไปอย่างบูรณาการ การดำเนินการในเชิงปฏิบัติในพื้นที่ แบบมีส่วนร่วม การสร้างแกนนำสร้างความเข้าใจเรื่องความรุนแรง การอบรม การให้ความรู้ และการทำงานผ่านกลไกสภาเยาวชนกลไกระดับจังหวัดและท้องถิ่นเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล และคณะ (บทคัดย่อ: 2546) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว วัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นต้องคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว ในเบื้องต้นจึงได้ทำการศึกษาสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจากรายงาน ขององค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาบทความ รายงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อทราบความหมาย ลักษณะการกระทำความรุนแรง ผู้ก่อเหตุความรุนแรง สาเหตุและผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจึงชี้ชัดได้ว่าการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานจำต้องยุติไม่ว่ากรณีใดๆ โดยที่กระบวนการยุติธรรมได้ชื่อว่าเป็นกลไกหนึ่งของสังคมจำต้องมีส่วนร่วมในการยุติและให้การคุ้มครองช่วยเหลือผู้ประสบเหตุความรุนแรงในครอบครัวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาจึงมีว่าในสภาวะปัจจุบัน กระบวนการยุติธรรมไทยสามารถสนองตอบต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจหรือไม่ แต่จากการศึกษาปรากฏเป็นที่น่าสนใจว่ากระบวนการยุติธรรมไทยยังมีข้อจำกัดหลายกรณีแม้ข้อมูลในด้านการศึกษาวินิจฉัยหรือรายงานสถิติคดีความรุนแรงในครอบครัว หรือรายงานเกี่ยวกับสภาพปัญหาข้อจำกัดและอุปสรรคของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่อการสนองตอบปฏิบัติการความรุนแรงในครอบครัวยังจำกัดยากที่จะสืบค้นได้ จึงทำได้เพียงศึกษากฎหมายและวิธีปฏิบัติของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเฉพาะที่เกี่ยวกับคดีความรุนแรงในครอบครัว เมื่อนำมาประมวลกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญจากเวทีสนทนาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (focus group) ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษาพบว่า สถานภาพกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม ด้อยทั้งประสิทธิภาพและคุณภาพในเชิงบริการต่อการสนองตอบปฏิบัติการความรุนแรงในครอบครัว กล่าวโดยเฉพาะ คือ

1. เน้นการใช้มาตรการทางอาญาลงโทษแก่ผู้ก่อเหตุความรุนแรงในครอบครัวอย่างเคร่งครัด กล่าวคือเมื่อมีการเริ่มต้นกระบวนการทางอาญาแล้วจะต้องดำเนินคดีไปจนถึงที่สุดตามบทบัญญัติของกฎหมาย จึงมีลักษณะเป็นมาตรการที่แข็งกร้าวไม่มีทางเลือกอื่นที่ยืดหยุ่นกว่า

2. มาตรการผ่อนปรนโดยให้พนักงานสอบสวนพยายามไกล่เกลี่ยประนีประนอมให้คู่สมรสคืนดีกันเพื่อเลี่ยงที่จะไม่เข้าสู่กระบวนการทางอาญา แต่ไม่มีกลไกหรือมาตรการติดตามคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำรุนแรง

3. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางลบต่อคดีความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากผู้เสียหายและจำเลยเคยมีความสัมพันธ์ส่วนตัวมาก่อน (bias against relationship case) โอกาสที่คู่ความจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกันสูงอาจทำให้คดีไม่สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัวเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่ร้ายแรง เป็นปัญหายภายในครอบครัวสามารถตกลงกันได้ บางกรณีผู้ถูกกระทำรุนแรงกลับมาแจ้งเหตุหลายครั้ง นำราคาญ จึงมีความพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่ทำคดีความรุนแรงในครอบครัว

เมื่อศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย กระบวนการยุติธรรมและบทเรียนเกี่ยวกับการสนองตอบปฏิบัติการความรุนแรงในครอบครัวของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา (มลรัฐนิวยอร์ก) ออสเตรเลีย มาเลเซีย และสิงคโปร์เปรียบเทียบกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมไทยประกอบกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ

ผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษาเห็นว่า จุดแข็งของไทยคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 53 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้บัญญัติให้รัฐคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัวไว้แล้ว เพียงแต่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้มีความเข้มแข็งเป็นสากล และสอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมของสังคมไทย เพื่อให้การคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพในเชิงบริการ ทั้งนี้ เพื่อผดุงไว้ซึ่งสถาบันครอบครัว อันเป็นแกนหลักของสังคมไทยสืบไป หากจะกล่าวโดยเฉพาะกระบวนการยุติธรรมไทยควร จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ควรให้ศาลนำมาตรการทางแพ่งมาใช้ในการออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ (protective order) เพื่อยุติความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ถูกระทำรุนแรง (survivor) หรือสมาชิกในครอบครัว หากมีความจำเป็น อาจต้องกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ก่อเหตุรุนแรง (perpetrator) เข้ารับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมรุนแรง ตามระยะเวลาที่เห็นสมควร อย่างไรก็ตามคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพต้องมีลักษณะยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขได้เสมอ

2. การเข้าถึงกระบวนการขอให้ศาลออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพต้องสะดวก ประหยัด รวดเร็ว ไม่ยุ่งยากเกินไปและความให้ผู้ถูกระทำรุนแรงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา เช่น การขอให้ศาลออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพหรือการดำเนินคดีอาญากับผู้ก่อเหตุรุนแรง เป็นต้น

3. ต้องมีกลไกบังคับให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพอย่างจริงจัง กล่าวคือเมื่อมีการฝ่าฝืนคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพต้องมีบทลงโทษทางอาญา ถ้ามีการฝ่าฝืนซ้ำต้องมีบทเพิ่มโทษ

4. หน่วยงานและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติงานคุ้มครองช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัวต้องมีความรู้ที่ชัดเจน ควรมีการฝึกอบรมทักษะเป็นการเฉพาะต้องมีการฝึกอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติในทางบวกต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีบุคลิกภาพดีสามารถทำงานร่วมกับผู้หญิงที่ถูกระทำรุนแรงและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและบริการที่มีคุณภาพ

5. กระบวนการคุ้มครองช่วยเหลือผู้ถูกระทำรุนแรงในครอบครัวต้องกระทำโดยทีมสหวิชาชีพ เช่น ตำรวจ นักกฎหมาย แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ เน้นการให้คำปรึกษา แนะนำ การบำบัดแก้ไขฟื้นฟู การสังคมสงเคราะห์ โดยเชื่อมโยงกับชุมชนจะเป็นการดีและหากยุติปัญหาโดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจะเป็นการดียิ่ง

บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ (บทคัดย่อ: 2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการตีตรากับความรุนแรงในการทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของการตีตรากับปัญหากระทำความรุนแรงในการทำงาน ศึกษาลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน และเสนอแนะกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำ แก้ไขปัญหา และการป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงาน รวมทั้งลดความเสี่ยงภัยอันอาจเกิดจากการตีตรา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้เบื้องต้น โดยเลือกจากผู้ถูกระทำที่ผู้ยื่นคำฟ้องเปิดเผยข้อมูล จำนวน 10 คน และผู้เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีก จำนวน 23 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะปัญหา สาเหตุ และความต้องการช่วยเหลือ ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก และคำถามข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยการวิเคราะห์เหตุและผล (Cause and Effect Analysis) และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) การตีตรามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในการทำงาน 3 ประการ คือ การตีตรากระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรง การนำสุรามาอ้างเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบ และการทำให้ผู้ถูกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิ (2) ลักษณะ

การกระทำความรุนแรงทั้งหมดเป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ที่มีระดับความรุนแรงน้อยถึงขั้นรุนแรงมากเป็นคุกคามทางเพศทางวาจา การคุกคามทางเพศด้วยภาษาท่าทาง การคุกคามทางเพศทางกายและการคุกคามทางเพศทางจิตใจ โดยมีรูปแบบความสัมพันธ์กันในฐานะผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และมีความสัมพันธ์ส่วนตัว แต่มีบางคนถูกกระทำจากผู้ที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อน และรูปแบบพฤติกรรมที่ผู้กระทำมีการสร้างเงื่อนไขในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และการสร้างบรรยากาศที่ไม่พึงปรารถนาในการทำงาน โดยมีปัจจัยด้านโครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมในสังคมไทยที่ยอมรับค่านิยมชายเป็นใหญ่ และการมีอคติทางเพศ ร่วมด้วยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำเป็นส่วนประกอบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกกระทำเป็นด้านร่างกายและจิตใจ ผลกระทบต่อครอบครัวผลกระทบทางสังคม และผลกระทบต่อความมั่นคงของชีวิต และ (3) แนวทางให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดำเนินการโดยการให้คำแนะนำปรึกษา การฟื้นฟูเยียวยา และการให้คำแนะนำด้านกฎหมายและการดำเนินคดี ส่วนการป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงและลดความเสี่ยงที่เกิดจากการตีตราควรเน้นการจัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ร้องเรียนอย่างเป็นทางการ กำหนดขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงภัยจากความรุนแรงและการคุกคามทางเพศที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ถูกกระทำสามารถให้ข้อมูลความเสี่ยงภัยและรายงานความเสี่ยงด้วยตนเอง รวมทั้งกำหนดแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาและความเสี่ยงภัยในการทำงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ

บุญเสริม หุตะแพทย์ (บทคัดย่อ: 2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องสื่อและความรุนแรงจากสื่อต่อเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนไทยมีการใช้สื่อเข้าถึงสื่อได้อย่างหลากหลายและค่อนข้างมาก สื่อจึงน่าจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยการนำเสนอความรุนแรงผ่านสื่อ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สำรวจสถานการณ์การบริโภคสื่อของเด็กและเยาวชนไทย (2) ศึกษาการรับรู้ของเด็กและเยาวชนที่มีต่อสื่อและความรุนแรงในสื่อ (3) ศึกษาผลกระทบของการบริโภคสื่อที่มีต่อเด็กและเยาวชน และ (4) แนะนำแนวทางการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน และลดความเสี่ยงจากการใช้สื่อที่รุนแรง

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเป็นหลัก และใช้การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพมาสนับสนุนการศึกษาเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวางในช่วงเวลาหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 10-18 ปี จำนวน 1,941 คน ศึกษาในพื้นที่ 10 จังหวัด สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่ากลาง วิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิตินอนพารามิเตอร์ และการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของปัจจัยต่างๆ ต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regressions) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาแบบเจาะลึก เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. เด็กและเยาวชนกว่า 9 ใน 10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เลือกใช้โทรศัพท์และโทรศัพท์มากที่สุดเด็กและเยาวชน 4 ใน 5 มีโทรศัพท์มือถือเป็นของตัวเอง โดยเยาวชนมีโทรศัพท์มือถือมากกว่าเด็ก (ร้อยละ 86.5 และ 71.4) แต่เด็กมีวีโอเกมมากกว่าเยาวชน (ร้อยละ 42.4 และ 29.1) โทรศัพท์เป็นสื่อที่เด็กนิยมใช้ที่สุด (ร้อยละ 96.9) ในระหว่างจันทร์-ศุกร์ เด็กและเยาวชนนิยมดูโทรศัพท์ (ร้อยละ 29.0) ส่วนคอมพิวเตอร์นิยมใช้มากที่สุดในช่วงเวลาเย็น (ร้อยละ 65.8) ใช้เวลาพูดคุยโทรศัพท์นานถึงครั้งละ 3 ชั่วโมง และใช้อินเทอร์เน็ต มากกว่า 3 ชั่วโมง (ร้อยละ 12.2) ในระหว่างวันเสาร์ถึงวันอาทิตย์ นิยมใช้คอมพิวเตอร์มากที่สุด (ร้อยละ 41.7) โดยใช้ทั้งช่วงเช้า-เย็น เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ใช้เวลาเกือบ 1 ชั่วโมง พูดคุยโทรศัพท์กับเพื่อน และอ่านหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 47.6 และ 41.7) นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กและเยาวชนกว่า 7 ใน 10 คน มีการใช้สื่อที่โรงเรียน (ร้อยละ 73.4) โดยส่วนใหญ่ใช้เพื่อการค้นคว้าหาความรู้มากที่สุด (ร้อยละ 64.6) และเด็กและ

เยาวชน 2 ใน 5 ใช้สื่อในชุมชน (ร้อยละ 37.0) ใช้เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และใช้เพื่อความบันเทิง (ร้อยละ 46.7 และ 40.6) โดยรวม พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อเพื่อความบันเทิง (ร้อยละ 62.1) สื่อที่ใช้ได้แก่ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรศัพท์ และหนังสือพิมพ์

2. เด็กและเยาวชน 4 ใน 5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รับรู้พฤติกรรมความรุนแรงในทางกายภาพและ 4 ใน 5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ระบุว่าพฤติกรรมความรุนแรงด้านเพศ คือ การบังคับข่มขู่ให้คนอื่นดูภาพโป๊ คลิปลามก อนาจาร เด็กและเยาวชนเกือบ 9 ใน 10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ระบุว่า ความรุนแรงในครอบครัว คือ การที่สามีทำร้ายภรรยา หรือภรรยาทำร้ายสามี (ร้อยละ 88.9) เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่รับรู้ความรุนแรงจากสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ โดยทั้งเด็กและเยาวชนรับรู้ความรุนแรงในทางสื่อโทรทัศน์ทุกรายการ และส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นความรุนแรงด้านคำพูดมากที่สุด (ร้อยละ 58.4) นอกจากนี้ พบว่าลักษณะของความรุนแรงที่ปรากฏในสื่อแต่ละประเภท มีความแตกต่างกัน คือ ความรุนแรงใน หนังสือพิมพ์ เป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจ ใน วิทยุและโทรทัศน์ เป็นความรุนแรงทางด้านคำพูดหรือภาษาใน โทรทัศน์ เป็นความรุนแรงในทุกด้าน และความรุนแรงใน คอมพิวเตอร์ เป็นความรุนแรงทางด้านเพศ โดยรวม พบว่า เด็กและเยาวชนมีความเห็นว่าคอมพิวเตอร์ และโทรทัศน์มีการนำเสนอความรุนแรงมากที่สุด (ร้อยละ 38.1 และ 24.2)

3. เด็กและเยาวชนกว่า 4 ใน 5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เคยใช้ ความรุนแรงทางวาจา (ร้อยละ 84.5) ทางด้านจิตใจ ทางด้านเพศ และด้านร่างกาย เคยใช้ความรุนแรงทางร่างกาย (ร้อยละ 36.8, 35.0 และ 14.5 ตามลำดับ) และดูภาพโป๊ หรือภาพลามกอนาจารเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 24.1) พฤติกรรมที่เด็กและเยาวชนจำนวนมากที่สุดแสดงออกถึงความรุนแรง คือ การใช้สิ่งของหรือใช้อาวุธทำลายสิ่งของ หรือทำร้ายตนเองเมื่อผิดหวัง โดยมีเด็กและเยาวชนเคยมีพฤติกรรมนี้ถึงร้อยละ 4.5 อย่างไรก็ตาม มีเด็กและเยาวชนกว่า 4 ใน 5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่า ไม่เคยมี พฤติกรรมรุนแรง สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีคู่รักระบุว่าเคยแสดงความหึงหวง งอน ต้องการให้คู่รักแสดงความสนใจ หรือเข้าใจตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 23.4)

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่า สื่อทำให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ หรือเห็นภาพที่มีความรุนแรง ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำให้มีการพักผ่อนน้อยลง และทำให้อยู่ได้ตามลำพังโดยไม่ต้องมีเพื่อน (ร้อยละ 30.8, 27.9, 27.3 และ 24.9) ในทางตรงข้ามเด็กและเยาวชน ประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า สื่อช่วยให้ผ่อนคลาย ไม่เครียด

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนไทย

1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางสติปัญญา ลักษณะทางอารมณ์ ลักษณะทางสังคมพฤติกรรมความรุนแรง พฤติกรรมความรุนแรงที่ได้จากสื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติร่วมกัน คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชน การใช้เวลาดูภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต อีเมล แชต บล็อก และเกมออนไลน์ ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ลักษณะต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว

2) ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนไทย (1) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายลักษณะทางสติปัญญาของเด็กและเยาวชน มี 11 ตัวแปร เป็นตัวแปรจากปัจจัยส่วนบุคคล 2 ตัวแปร ปัจจัยด้านการใช้สื่อ 6 ตัวแปร และปัจจัยด้านครอบครัว 3 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรทั้ง 11 ตัวนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะทางสติปัญญาได้ร้อยละ 21.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (2) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายลักษณะทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชน มี 9 ตัวแปร เป็นตัวแปรจากปัจจัยส่วนบุคคล 2 ตัวแปร ปัจจัยด้านการใช้สื่อ 5 ตัวแปร และปัจจัยด้านครอบครัว 2 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรทั้ง 9 ตัวนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะทางอารมณ์ได้ร้อยละ 9.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายลักษณะทางสังคมของเด็กและเยาวชน มี 7 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่มาจากปัจจัยส่วนบุคคล

2 ตัวแปร ปัจจัยด้านการใช้สื่อ 3 ตัวแปร และปัจจัยด้านครอบครัว 2 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรทั้ง 7 ตัวนี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะทางสังคมได้ร้อยละ 10.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (4) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายพฤติกรรมการแสดงอารมณ์ของเด็กและเยาวชน มี 8 ตัวแปร จากปัจจัยส่วนบุคคล 3 ตัวแปร ปัจจัยด้านการใช้สื่อ 4 ตัวแปร และปัจจัยด้านครอบครัว 1 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรทั้ง 8 ตัวนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการแสดงอารมณ์ได้ร้อยละ 17.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ (5) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายพฤติกรรมแสดงอารมณ์ที่มีผลจากสื่อทางด้านสังคมของเด็กและเยาวชน มี 6 ตัวแปร มาจากปัจจัยส่วนบุคคล 2 ตัวแปร ปัจจัยด้านการใช้สื่อ 3 ตัวแปร และปัจจัยด้านครอบครัว 1 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมแสดงอารมณ์ที่มีผลจากสื่อทางด้านสังคมได้ร้อยละ 5.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า เด็กและเยาวชนเกือบทุกคนมีการใช้สื่อหลายชนิด ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ เกือบทั้งหมดมีโทรศัพท์มือถือ วิทยุ เกม คอมพิวเตอร์ หรือ MP 3 ซีดี เพลง เด็กและเยาวชนจำนวนมากชอบใช้โทรศัพท์มือถือมากเป็นอันดับหนึ่ง สื่อที่เด็กและเยาวชนใช้บ่อยๆ และมีเป็นของใช้ส่วนตัว ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ โดยมีการใช้สื่อเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน และใช้สื่อเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกับคนในครอบครัว

เด็กและเยาวชนเข้าใจความหมายของการกระทำอารมณ์แรง ว่าเป็นการทำร้ายร่างกาย ทำร้ายจิตใจ การใช้คำพูด และความรุนแรงทางด้านเพศ รวมถึงการที่พ่อแม่ทำร้ายลูก และการทำร้ายตนเอง โดยไม่คิดว่า การใช้คำที่เป็นคำด่า หรือคำหยาบคายที่ใช้พูดกับเพื่อน หรือคนที่สนิทสนมด้วย เป็นการใช้อารมณ์แรง ก้าวร้าว แต่ถือเป็นเรื่องปกติ สำหรับสาเหตุของการใช้อารมณ์แรง คิดว่าเกิดจากการเห็นตัวอย่างพฤติกรรมของคนในครอบครัว และเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อ นอกจากนี้ ยังมีความเข้าใจว่า การที่เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ใช้อารมณ์แรงต่อผู้อื่น เพราะเคยเป็นผู้ที่เคยถูกรุ้ทำมาก่อน แต่มีเด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งเห็นว่า สื่อไม่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน หากรู้จักแยกแยะสิ่งดีหรือไม่ดี

เด็กและเยาวชนมีความเห็นต่ออารมณ์แรงในสื่อ โดยพบว่า โทรศัพท์ มีการนำเสนอเนื้อหาภาพ และเสียงที่มีความรุนแรง โดยส่วนใหญ่พบเห็นอารมณ์แรงในละคร และข่าวประเภทอาชญากรรม อินเทอร์เน็ตมีการนำเสนอภาพลามก ภาพแสดงการฆาตกรรม คำพูดด่าว่ากัน หนังสือพิมพ์ มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรม และภาพข่าวไป และภาพข่าวไป อนาคต และยังพบว่า เนื้อหาของเพลงบางเพลงเนื้อหาละเมิดเรื่องเพศสัมพันธ์นอกจากนี้ เด็กและเยาวชน ระบุว่า สื่อมีทั้งประโยชน์และโทษ โดยเด็กและเยาวชนต้องรู้จักเลือกใช้ และมีความเห็นว่า สื่อส่งผลกระทบต่อด้านสุขภาพความสัมพันธ์ในครอบครัวและคนอื่นๆ หากไม่รู้จักแบ่งเวลา ทำให้เกิดการ “เสพติดสื่อ” ที่อาจให้เกิดความขัดแย้งกับคนในครอบครัว การพัฒนาบุคลิกภาพ และการแสดงพฤติกรรม หากเลียนแบบพฤติกรรมไม่เหมาะสม

5. ข้อเสนอแนะแนวทางเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน (1) เด็กและเยาวชนควรมีการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมตามวัย ใช้อย่างมีสติ รู้จักแบ่งเวลาทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม แยกแยะถูกผิด ใช้สื่อเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา เลือกรับสื่อที่ดี ไม่มีความรุนแรง หรือภาพลามกอนาจาร และควรรับสื่อที่สร้างสรรค์ (2) พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ควรให้คำแนะนำการใช้สื่อแก่เด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด และปฏิบัติตามคำแนะนำการใช้สื่อที่อย่างเคร่งครัด (3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม ควรควบคุมคุณภาพสื่อและสื่อบันเทิงที่ใช้ความรุนแรง ทั้งในด้านเนื้อหาและภาษา และควรให้ความรู้ทักษะการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนแต่ละวัย และ (4) ผู้ผลิตสื่อต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการลดการกระตุ้นให้เกิดการใช้ความรุนแรง นำเสนอสื่อด้วยความระมัดระวัง เช่นในช่วงเวลาที่เด็กและเยาวชนใช้สื่อมากกว่าเวลาอื่น

บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ (บทคัดย่อ: 2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคิดและบทบาทของ ทีมสหวิชาชีพ ต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย ผลงานวิจัยหลายเรื่องได้สะท้อนความเชื่อและ ทักษะคิดที่ต่อยอดระบบวิธีคิดแบบชายเป็นใหญ่ การยอมรับมายาคติและการยอมรับวิธีปฏิบัติตามบทบาทชาย หญิงที่อยู่บนมาตรฐานสองระดับในสังคมไทย และยังมีงานวิจัยหลายเรื่องที่บ่งชี้ให้เห็นข้อจำกัดทางด้าน กฎหมาย การบริการทางการแพทย์และทางสังคมต่อผู้กระทำความรุนแรง ดังนั้น การศึกษาเพื่อพัฒนา รูปแบบการดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพตามกระบวนการทำงาน “ทีมสหวิชาชีพ” จึงควรได้รับการสนับสนุน ให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับใหม่ที่มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2550 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาทักษะคิด และบทบาทของ ทีมสหวิชาชีพต่อปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญเบื้องต้นที่จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีความตระหนักและจิตสำนึกในการ ปฏิบัติต่อผู้ถูกกระทำความรุนแรงและดำเนินการให้บริการช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงการดูแลคุ้มครองเด็ก เยาวชน และสตรีที่มีสถานะที่ด้อยกว่า รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ถูกกระทำ เพื่อให้สอดคล้องกับ กระบวนการที่นำไปสู่ครอบครัวสมานฉันท์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะคิดและบทบาทของ ทีมสหวิชาชีพต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ศึกษาปัจจัยสนับสนุนและปัญหาอุปสรรคต่อการ ดำเนินงานของ ทีมสหวิชาชีพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เสนอแนะแนวทางและ มาตรการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และเพื่อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ทีมสหวิชาชีพที่ร่วมดำเนินงานในศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤติ (One Stop Crisis Center, OSCC)

3. ระเบียบวิธีการวิจัย (โดยย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสม (mixed methods) โดยมีการศึกษาข้อมูลเพื่อตอบโจทย์วิจัยหลายส่วน ได้แก่ (1) การทบทวนวรรณกรรม โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทบทวนนโยบาย มาตรการ กลไก ระเบียบ กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว บทบาทและความเสมอภาคหญิงชายในสังคมไทย ดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับคดีความรุนแรงในครอบครัว การดำเนินงานของ ทีมสหวิชาชีพและ การให้การช่วยเหลือ/สวัสดิการของผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว (2) การศึกษาข้อมูลภาคสนาม ดำเนินงานโดยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (3) การจัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ และแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับความรุนแรง ในครอบครัว และ (4) การสัมมนาทางวิชาการเพื่อนำเสนอผลการวิจัย ดำเนินการเพื่อรับฟังความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กร เครือข่าย และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องการนำเสนอข้อมูลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ และผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

4. ผลการวิจัย

4.1 ทศคติและบทบาทของทีมสหวิชาชีพต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรง

ในครอบครัว

4.1.1 ทศคติของทีมสหวิชาชีพ จากการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่า 2 ใน 3 และกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่า เห็นด้วยมากและเห็นด้วยต่อหลักการทำงานของทีมสหวิชาชีพในประเด็น การมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัยเป็นสิทธิของทุกคน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยกับหลักการทำงานของทีมสหวิชาชีพในประเด็นอื่นๆ ด้วย ยกเว้น ประเด็นที่ว่าผู้ให้บริการสามารถใช้การวิเคราะห์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในรูปแบบเดียวกัน

กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่ง และจำนวนมากกว่า 2 ใน 5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่าเห็นด้วยมากและเห็นด้วยกับแนวทางการปฏิบัติงานของทีมสหวิชาชีพในประเด็นการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต้องทำอย่างเร่งรัดและรวดเร็ว

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทศคติการทำงานของทีมสหวิชาชีพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีข้อสังเกตว่า เพศ อายุ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับทศคติด้านหลักการทำงานของทีมสหวิชาชีพ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับสิทธิและความปลอดภัยของบุคคลรวมทั้งเห็นความสำคัญในการทำความเข้าใจปัญหาและความรู้สึกของผู้ถูกระทำ ขณะที่เพศชายมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญในการทำความเข้าใจกับแนวคิดเชิงหลักการมากกว่า และมีข้อสังเกตว่า อายุ กลุ่มวิชาชีพ และหน่วยงานที่สังกัดของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับทศคติด้านการปฏิบัติงานของทีมสหวิชาชีพ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่ต้องทำอย่างเร่งรัดและรวดเร็ว มากกว่าเพศชายเล็กน้อย โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50-59 ปี และกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่นๆ หรือกลุ่มสนับสนุน และเป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทศคติต่อประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ทีมสหวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นด้วยมาก ในประเด็น (1) ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กเกิดจากการขาดความเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (2) หน่วยงานมีแนวคิดที่เน้นการทำงานร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (3) นโยบาย มาตรการ และกลไกในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีความเหมาะสม นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่ง และกว่า 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นด้วย และเห็นด้วยมากกว่า สื่อมีการสร้าง ตोकย้ำและเสริมความเชื่อค่านิยมทางลบต่อผู้หญิง หรือผู้ที่อ่อนแอกว่า และกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากมีความเห็นว่า นิสยส่วนตัว และการดื่มเหล้าเป็นสาเหตุให้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างกว่า 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ไม่เห็นด้วยว่า (1) การคาดหวังให้ผู้หญิงทำหน้าที่เป็นแม่บ้านหรือกุลสตรี นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัว และการอบรมขัดเกลากฎวัฒนธรรมทางสังคมเป็นต้นเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว (2) หน่วยงานมีกรอบแนวคิดการดำเนินงานที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเท่านั้น เช่น ด้านกฎหมาย และกลุ่มตัวอย่างประมาณ 1 ใน 10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่า ไม่เห็นด้วยในประเด็นที่ว่า หน่วยงานสามารถให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการแก้ไขปัญหา และหน่วยงานมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

พนักงานสอบสวน กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเห็นว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากการกระทำของสามีโดยมีผู้ถูกระทำเป็นภรรยา โดยมีความเห็นว่า การดื่มสุราและปัญหาเศรษฐกิจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าสาเหตุอื่น ผลกระทบที่เกิดจากการกระทำ

ความรุนแรง คือ ผู้ถูกระทำมักถูกทำร้ายร่างกาย และมีผลด้านจิตใจ โดยมีความเครียด หวาดกลัว หวาดระแวง ทำให้ครอบครัวแตกแยก และเด็กมีปัญหาพฤติกรรม

ทิมสหวิชาชีพ ทศนคติของทิมสหวิชาชีพต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและการแก้ไขปัญหามีดังนี้ (1) ครอบครัวมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ ครอบครัวแตกแยก เด็กและเยาวชนมีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงและถูกระทำความรุนแรงจากบุคคลในครอบครัว มีปัญหาด้านพฤติกรรม มีค่านิยมเชิงวัตถุ มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านเพศ และมีการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อ (2) ต้นเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวยังไม่ได้รับการแก้ไข มีผลกระทบต่องสังคม และมีความเห็นว่าผู้หญิงเป็นต้นเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และการใช้ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคล (3) มีความเห็นว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว และ (4) การแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวไม่สามารถปฏิบัติได้ตามลำพัง ต้องมีเครือข่ายความร่วมมือจากหลายฝ่าย

4.1.2 บทบาทของทิมสหวิชาชีพ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ทิมสหวิชาชีพมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัว โดยการช่วยเหลือผู้ถูกระทำ ให้คำแนะนำแหล่งบริการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา รับฟังปัญหา แนะนำแนวทางแก้ไขปัญห ประสานงานส่งต่อผู้ถูกระทำไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแนะนำการแจ้งความเพื่อดำเนินคดี โดยกลุ่มวิชาชีพด้านสวัสดิการระบุว่า วิชาชีพของตนมีบทบาทโดยตรงในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

บทบาทของพนักงานสอบสวน บทบาทเมื่อรับแจ้งเหตุ (1) กรณีผู้ถูกระทำเข้ามาพบพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจ พนักงานสอบสวนมีการลงบันทึกประจำวัน สอบถามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้ หากมีบาดแผลก็จะให้ผู้ถูกระทำไปพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกายและทำแผลก่อน โดยปกติพนักงานสอบสวนจะไกล่เกลี่ยหากเป็นเรื่องภายในครอบครัว แต่ถ้าผู้ถูกระทำยืนยันว่าจะให้ดำเนินคดี หรือบางกรณีเข้าข่ายคดีอาญา ก็จะแจ้งให้ทราบขั้นตอนการดำเนินคดีและดำเนินการให้ พนักงานสอบสวนบางรายระบุว่าไม่ได้ลงบันทึกประจำวันทุกรายหากเป็นเรื่องครอบครัว ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแต่ละบุคคล (2) กรณีมีผู้โทรศัพท์แจ้งเหตุเข้ามาที่สถานีตำรวจหรือ 191 เมื่อรับโทรศัพท์แจ้งเหตุ พนักงานสอบสวนจะส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นสายตรวจออกไปยังสถานที่เกิดเหตุ ไกล่เกลี่ยได้เรื่องก็จะสิ้นสุดลง คู่กรณีไม่ต้องมาที่สถานีตำรวจ แต่ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้หรือผู้ถูกระทำต้องการให้ดำเนินคดี สายตรวจจะเชิญคู่กรณีมาที่สถานีตำรวจ ส่วนการโทรศัพท์ไปแจ้งที่ 191 นั้น ทางศูนย์ 191 จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ 191 ไปดำเนินการโดยไม่ได้แจ้งมายังสถานีตำรวจที่เป็นเจ้าของท้องที่ที่เกิดเหตุ

บทบาทเกี่ยวกับคดีครอบครัว เมื่อเป็นคดีครอบครัวก็จะพยายามไกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีตกลงกันและกับไปอยู่ร่วมกันตามเดิม แต่ในกรณีที่ไม่สามารถคืนดีกันได้/ประสงค์จะดำเนินคดี เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะดำเนินการให้ตามความประสงค์ผู้เสียหาย บางครั้งก็ต้องพาผู้ถูกระทำไปหาที่พักพิงที่อื่นสำหรับบทบาทต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นแตกต่างกันโดยส่วนหนึ่งเห็นว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องที่พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการให้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 แต่บางส่วนมองว่าปัญหาความสามักรรยาทะเลาะวิวาทกันเป็นเรื่องเล็กน้อย เป็นปัญหาที่พนักงานสอบสวนไม่อยากดำเนินการเพราะเสียเวลาในการทำงานเรื่องอื่นที่เป็นคดีอาญา ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงและชายมีทัศนคติที่แตกต่างกัน

บทบาทของทิมสหวิชาชีพ (1) บทบาทหน้าที่ของแพทย์ แพทย์มีบทบาทในการตรวจวิเคราะห์สภาพร่างกายและจิตใจ วินิจฉัยโรค รักษาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น เก็บหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการทำคดี ประสานงานส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (2) บทบาทหน้าที่ของพยาบาล

พยาบาลมีบทบาทในการชักประวัติผู้ถูกระทำ เตรียมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับแพทย์ ลงทะเบียน ประวัติของผู้ถูกระทำ ส่งต่อไปยังแพทย์เพื่อตรวจร่างกาย ประเมินความปลอดภัยของผู้ถูกระทำ เพื่อป้องกันการกระทำซ้ำ จัดหาที่พักในกรณีฉุกเฉิน ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่คนไข้ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจความเสี่ยงจากโรคติดต่อ ประสานงานกับสหวิชาชีพ ทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล (3) บทบาทหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่ประเมินสภาพจิตใจของผู้ถูกระทำ ส่งต่อคนไข้ไปพบจิตแพทย์ ติดตามดูแลผู้ถูกระทำเพื่อให้ความช่วยเหลือ และ (4) บทบาทหน้าที่ของนักกฎหมาย นักกฎหมายมีบทบาทรับแจ้งเหตุเด็กที่ถูกทำร้าย ทารุณกรรม ทอดทิ้งละเลย หาข้อเท็จจริงที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ประสานงานกับสหวิชาชีพอื่นในองค์กรเดียวกัน คำนึงถึงเด็ก การส่งต่อให้ฝ่ายอื่นช่วยประสาน บำบัดฟื้นฟูเพื่อคืนเด็กสู่สังคม และยังมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้ถูกระทำรุนแรง โดยการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

บทบาทของทิสสหวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้ถูกระทำ แหล่งบริการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ บุคลากรในโรงพยาบาล องค์กรเอกชน ลักษณะการบริการให้ความช่วยเหลือที่ได้รับ ได้แก่ (1) การให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือเบื้องต้น (2) การลงบันทึกประจำวัน เพื่อเป็นการรับรู้ว่ามีปัญหากันระหว่างสามีภรรยา และมักไม่มีการดำเนินการต่อ แต่อาจมีการเรียกคู่กรณีมาตักเตือนและปล่อยกลับบ้าน (3) การรักษาพยาบาล เมื่อมีอาการบาดเจ็บทางร่างกาย และอาจมีการให้คำปรึกษาแนะนำส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่นๆ (4) การให้ที่พักอาศัยที่ปลอดภัย (5) การให้คำแนะนำปรึกษา เพื่อต่อสู้ขอความเป็นธรรม รวมด้านสวัสดิการด้านต่างๆ และ (6) การดำเนินคดี ซึ่งเป็นงานของฝ่ายตำรวจในการสอบสวนเมื่อมีการแจ้งความจากผู้เสียหาย

ความคิดเห็นของผู้ถูกระทำต่อบทบาทของทิสสหวิชาชีพ ผู้ถูกระทำมีความพึงพอใจกระบวนการและขั้นตอนให้บริการของศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาล การบริการของบุคลากรด้านสวัสดิการมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีทัศนคติเชิงลบต่อปัญหา เช่น มองว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายผิดยังไม่พอใจในการบริการพนักงานสอบสวน โดยมีความรู้สึกว่ามีวิธีการจัดการปัญหาความรุนแรงและมีทัศนคติไม่ถูกต้องต่อปัญหา โดยเฉพาะการปฏิบัติต่อผู้ถูกระทำ และ (4) ต้องการให้มีการใช้กฎหมายบังคับเพื่อลงโทษ หรืออบรมเปลี่ยนนิสัยผู้ชายที่ทำร้ายผู้หญิง รวมทั้งคิดว่าการไกล่เกลี่ยไม่ช่วยให้ปัญหายุติ เพราะหลังจากนั้นผู้หญิงจะอยู่อย่างไม่ปลอดภัย

4.2 ปัจจัยสนับสนุนและปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานของทิสสหวิชาชีพ

ปัจจัยสนับสนุนการทำงานของทิสสหวิชาชีพ (1) มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการทำงานกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการทำงานของทิสสหวิชาชีพจากการเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (2) มีประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เคยปฏิบัติงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยกลุ่มวิชาชีพด้านสวัสดิการทำงานร่วมกับทิสสหวิชาชีพมากกว่ากลุ่มวิชาชีพอื่น (3) มีทัศนคติเชิงบวกต่อการดำเนินงานของทิสสหวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างกว่า 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่าการดำเนินงานของทิสสหวิชาชีพมีข้อดีคือทำให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลจากวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการทำงานของทิสสหวิชาชีพ ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านบริหาร พบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับจังหวัดและหน่วยงาน ทำให้การทำงานมีความคล่องตัว (2) ปัจจัยด้านนโยบาย กลไกการทำงานที่สำคัญคือการมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นเครื่องมือในการทำงาน (3) การสนับสนุนด้านบริการให้ความช่วยเหลือ คือ ระบบการทำงานที่ดี และมีแนวทางการให้ความช่วยเหลือที่ชัดเจน มีการประชุมเพื่อการให้

ความรู้ระบบการทำงานเป็นประจำเน้นการช่วยเหลือที่ให้ความปลอดภัย มีการคุ้มครองสิทธิผู้ป่วย มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีความร่วมมือในการทำงานระหว่างทีมสหวิชาชีพ มีการแบ่งงานกันทำ ทีมงานมีความเข้มแข็ง ในกรณีที่มีปัญหาซับซ้อนจะร่วมกันแก้ไขปัญหา บุคลากรมีทักษะในการบริการช่วยเหลือ และผู้ปฏิบัติงานยังใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวในการทำงาน โดยมุ่งเป้าหมายการช่วยเหลือผู้เสียหายเป็นหลัก และ (4) การประสานงานระหว่างทีม การทำงานได้ให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกฝ่าย มีการประสานงานเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนกันและกัน

ปัญหาอุปสรรคในการทำงานของทีมสหวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากในเกือบทุกกลุ่มวิชาชีพมีความเห็นว่า ปัญหาอุปสรรคเกิดจากหน่วยงานมีกระบวนการทำงานที่แตกต่างกัน และเกิดจากการขาดการประสานงานกันมากที่สุด

ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า (1) อุปสรรคในการทำงานของพนักงานสอบสวน ได้แก่ หน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แม้ว่าขณะนี้มียุทธศาสตร์ปฏิบัติการผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และแม้บางหน่วยงานที่มีพนักงานสอบสวนหญิง แต่ก็ยังมีจำนวนน้อยและไม่ครอบคลุมทุกแห่ง ปัญหาที่พบ คือ การส่งพนักงานสอบสวนไปเข้ากับการฝึกอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ยังไม่ทั่วถึง และมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร (2) อุปสรรคการทำงานของทีมสหวิชาชีพ ได้แก่ การขาดความรู้ในการทำงาน เช่น การสืบค้นข้อมูลเบื้องต้น การตรวจเก็บหลักฐาน ความรู้ด้านกฎหมาย มีจำนวนเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพไม่เพียงพอ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า เจ้าหน้าที่สหวิชาชีพมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ส่งผลให้การช่วยเหลือผู้ถูกกระทำไม่ต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่สหวิชาชีพไม่มีความรู้ในบทบาทอาชีพของตนเองและของวิชาชีพอื่นที่ทำงานเกี่ยวข้อง มีองค์ความรู้ที่แตกต่างกันมีทัศนคติที่ไม่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงานและปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำ จึงส่งผลให้ขาดการสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอ เช่น เวลา งบประมาณ เป็นต้น

นอกจากนี้ อุปสรรคในการทำงานเพื่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ยังได้แก่ (1) ด้านบริหารงาน มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริการบ่อย ทำให้มีการเปลี่ยนนโยบาย และการทำงานไม่ต่อเนื่อง (2) ด้านการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานมีความเสี่ยงภัยและเป็นอันตราย มีบุคลากรไม่เพียงพอบุคลากรยังขาดทักษะการทำงาน ระบบการบริการยังไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร ทำให้การทำงานไม่คล่องตัว การมอบหมายงาน ไม่ชัดเจน ผู้ถูกกระทำมาขอความช่วยเหลือช้า การทำงานของทีมสหวิชาชีพขาดการบูรณาการ ขาดการสนับสนุนทรัพยากรที่ชัดเจน ยังมีข้อจำกัดด้านทัศนคติต่อปัญหา ทำให้มองปัญหาไม่เหมือนกัน และหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือยังขาดความพร้อมในการบริการ (3) ด้านการประสานงาน การให้ความช่วยเหลือแบบเป็นทางการ ไม่คล่องตัว และมีข้อจำกัดในการส่งต่องานสู่เครือข่ายระดับท้องถิ่น และแกนนำระดับท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการให้ความช่วยเหลือและความรู้เรื่องกฎหมาย และไม่สนใจปัญหานี้

ความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (1) พนักงานสอบสวนเห็นด้วยว่าพระราชบัญญัติ มีประโยชน์ต่อการทำงานเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แต่เห็นว่าการใช้พระราชบัญญัตินี้ยังมีปัญหาอยู่ พนักงานสอบสวนยังนำพระราชบัญญัติฯ ไปใช้ประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่มากนัก แต่อีกส่วนหนึ่งระบุว่า มีปัญหาในการนำไปใช้ เช่น ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวนั้นหลายๆ กรณีที่เกิดขึ้นเข้าข่ายคดีอาญา ซึ่งมีโทษที่สูงกว่าที่ระบุในพระราชบัญญัติฯ และมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานที่ยุ่งยาก ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น รวมถึงยังไม่มีหน่วยงานอื่นตามที่ระบุในพระราชบัญญัติฯ รองรับ (2) ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า (2.1) การให้คำจำกัดความในพระราชบัญญัติฯ ไม่ชัดเจน ทำให้ยากต่อการตีความ และนำไปปฏิบัติ เช่น การวินิจฉัย เรื่อง “การทำร้ายจิตใจ” (2.2) ข้อความในพระราชบัญญัติฯ ไม่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติจริง เจ้าหน้าที่สหวิชาชีพด้านต่างๆ ยังขาดความพร้อม ไม่มีระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการ

บำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความรุนแรง ไม่มีระบบกองทุน สนับสนุน และ (2.3) ไม่มีระบบการให้ความรู้หรือฝึกอบรมผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการใช้พระราชบัญญัติฯ นี้ (3) ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ระบุว่า พระราชบัญญัติฯ มีประโยชน์ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย ทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับการคุ้มครอง ช่วยให้ความยุติธรรม ทำให้คดีครอบครัวมีการยอมความกันได้ ช่วยในการรักษาสภาพครอบครัวไว้ แต่ก็ยังมีจุดบกพร่อง เพราะเห็นว่าการใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรู้และทำความเข้าใจรายละเอียดของข้อกฎหมาย รวมทั้งจำเป็นต้องปรับทัศนคติที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวให้ถูกต้องว่า “ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว”

4.3 ข้อเสนอแนะแนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

4.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะให้เน้นการสร้างครอบครัวเข้มแข็ง สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนท้องถิ่น โดยสร้างเครือข่ายการเฝ้าระวัง ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อมิติชายหญิง ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ สร้างจิตสำนึกในสังคม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ลดและยุติการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ประชาสัมพันธ์การทำงานของทิมสหวิชาชีพ เผยแพร่การใช้ประโยชน์จากกฎหมาย เตรียมความพร้อมให้บุคลากร (เน้นพนักงานสอบสวน) ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงให้เป็นวาระแห่งชาติ นอกจากนี้ รัฐควรจัดปัจจัยแวดล้อมที่สนับสนุนให้เกิดปัญหา เช่น สื่อ เหล้า และสิ่งเสพติด

4.3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางและมาตรการสำหรับทิมสหวิชาชีพที่ทำงานแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทในการทำงานของทิมสหวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่ยังต้องการ ให้ปรับปรุงการทำงาน ดังนี้ (1) ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เนื่องจากปัญหานี้ซับซ้อน จึงต้องมีหน่วยงานและบุคลากรที่ชำนาญหลายด้าน และทักษะเฉพาะของตนเอง เช่น มีการแต่งตั้งคณะทำงานที่ชัดเจนในแต่ละจังหวัด ช่วยให้ผู้สามารถเข้าถึงปัญหาได้ในทุกท้องถิ่น ทำให้สังคมดีขึ้น แม้ปัญหาอุปสรรคบางอย่าง ยังไม่ได้รับการแก้ไขก็ตาม (2) ควรมีการบูรณาการการทำงานเพื่อความคล่องตัว การบูรณาการจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องตัวขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและหาทางออกได้ทันเวลา สามารถช่วยเหลือผู้ถูกกระทำได้ครบทุกขั้นตอนและเป็นระบบ การบูรณาการทักษะที่หลากหลายช่วยให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างรอบคอบ มีข้อดีในด้านการประสานงานกันและทำให้สามารถช่วยเหลือผู้เสียหายได้รวดเร็วขึ้น (3) ควรมีการแก้ปัญหาและการป้องกันการถูกกระทำซ้ำ การปฏิบัติงานที่รวดเร็วและทันเวลาช่วยป้องกันการกระทำรุนแรงซ้ำ ซึ่งควรมีเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ถูกกระทำไม่มุ่งการลงโทษ ควรฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ถูกกระทำ ช่วยให้ผู้ถูกกระทำมีที่พึ่ง สามารถขอคำปรึกษาแนะนำที่เข้าถึงปัญหาและความรู้สึก รับรู้ความต้องการของผู้ถูกกระทำได้อย่างรวดเร็ว และควรมีเป้าหมายในการคุ้มครองสิทธิ และ (4) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัว มีการจัดทำเอกสารคู่มือแจกให้กับครอบครัวที่เน้นทักษะในการอยู่ร่วมกัน ต้องการให้เพิ่มสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว

4.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงบทบาทของทิมสหวิชาชีพ (1) ควรมีการสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อรองรับนโยบายระดับชาติ ขณะเดียวกันผู้บริหารของแต่ละหน่วยงาน และระดับพื้นที่ ควรสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร และเพิ่มงบประมาณ รวมทั้งควรกำหนดแนวทางทำงานให้รวดเร็วและตรงจุด มีการประสานงานและกำหนดความรับผิดชอบร่วมกัน หน่วยงานควรเพิ่มทมนักจิตวิทยา และกำหนดเป้าหมายการให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจัง โดยการจัดอบรมความรู้แก่เจ้าหน้าที่ เน้นการให้ผู้ถูกกระทำมีสิทธิตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเองมากขึ้น (2) ควรมีระบบการประสานงานระหว่าง

หน่วยงาน เพื่อลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อนของการทำงาน เนื่องจากที่ผ่านมาทีมสหวิชาชีพบางแห่งขาดการประสานงานและขาดความเข้าใจในบทบาทของหน่วยงานอื่น (3) ควรให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและจริงจัง ควรมีการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจกันประชาชน โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและให้มากขึ้น รวมทั้งสื่อต่างๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ ต้องมีจริยธรรม คุณธรรม (4) ควรทำความเข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการทำงานแก่บุคลากรที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ หน่วยงานของรัฐ ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและตำรวจหรือพนักงานสอบสวนควรตระหนักในบทบาทของตัวเอง ทำความเข้าใจปัญหาและต้องปฏิบัติงานให้เต็มที่ กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฯ ยังไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้จริง (5) ควรมีแนวทางการทำงานเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ทีมสหวิชาชีพ ควรมีการปฏิบัติงานในเชิงรุกให้มากขึ้น และควรมีการพัฒนาศักยภาพและสร้างเครือข่ายการป้องกันปัญหาในระดับชุมชน

4.3.4 ข้อเสนอแนะของพนักงานสอบสวนต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนมีความเห็นว่า การแก้ไขปัญหาต้องเริ่มต้นที่ครอบครัว ควรให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับครอบครัวตั้งแต่วัยเด็ก ชุมชนต้องช่วยดูแลกันและกัน มีการเสนอให้เลิกขายเหล้า เพราะเป็นสาเหตุใหญ่ของความรุนแรง ผู้หญิงต้องรู้จักพึ่งพาตนเองได้ เช่น การประกอบอาชีพ ผู้หญิงต้องมีการศึกษาให้มากขึ้น และต้องจัดให้มีสถานที่ให้คำปรึกษามากขึ้น

4.3.5 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของทีมสหวิชาชีพ (1) เสนอแนะให้ทีมสหวิชาชีพทำงานเชิงป้องกันให้มากขึ้น โดยเน้นประเด็นการทำงานช่วยเหลือเด็กและสตรีเป็นหลัก ใช้มาตรการทางสังคมช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา (2) ควรผสมผสานลักษณะการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีระบบการทำงานที่แตกต่างกันบ้าง ควรนำจุดเด่นขององค์กรเอกชนที่ทำงานคล่องตัวมาใช้กับหน่วยงานราชการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้ถูกกระทำได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา (3) ควรมีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน โดยกำหนดบทบาทของทีมสหวิชาชีพ บูรณาการการทำงานร่วมกัน และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม (4) ควรกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานระดับจังหวัดให้ชัดเจน ควรมีการปรับปรุงเพิ่มการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ (5) ควรเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานด้วยความตั้งใจ เพราะงานนี้เป็นงานที่ยากและหนัก ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงควรสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน (6) ควรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยกำหนดรูปแบบ วิธีปฏิบัติ ระบบการส่งต่อ ตัวชี้วัดความสำเร็จของงานที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพงานต่อไป (7) ควรให้ความสำคัญกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เพื่อให้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ควรมีการเผยแพร่ให้รับรู้ เข้าใจ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลือ (8) ควรมีการขยายเครือข่ายสู่ชุมชนท้องถิ่น ให้ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น และควรใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการแก้ไขปัญหา

4.4 ข้อเสนอแนะแนวการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทีมสหวิชาชีพที่ร่วมดำเนินงานในศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีภาวะวิกฤติ (1) การพัฒนาระบบปฏิบัติงาน ควรปรับปรุงระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานให้มีเป้าหมายเดียวกัน มีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหา รัฐบาลหน้าที่ของตนเอง พัฒนาวีธีแก้ไขอยู่เสมอ มีการอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่สม่ำเสมอ ควรจัดบริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง ติดตามประเมินผลและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง (2) การพัฒนาการทำงานเป็นทีม โดยมีการประชุมร่วมกัน เพื่อรับฟังเหตุผลและมติของที่ประชุม เนื่องจากระเบียบขั้นตอนของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกันควรให้ความเคารพซึ่งกันและกัน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของแต่ละวิชาชีพ ร่วมกันพัฒนางานให้เป็นรูปธรรมและมีมาตรฐาน (3) การพัฒนาเครื่องมือในการทำงาน ควรมีเครื่องมือที่เอื้อให้การบริการช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลมากขึ้น โดยการอบรมเพิ่มพูนทักษะความรู้ในการปฏิบัติงานแก่ทุกวิชาชีพใช้กฎหมายให้เป็นประโยชน์ ควรให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนมากขึ้น มีการใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ควรเน้นการไกล่เกลี่ย และปรับพฤติกรรมผู้ที่ใช้ความรุนแรง (4) การพัฒนาเทคนิควิธีการปฏิบัติงาน ควรปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือ ผู้ถูกกระทำด้วยการเข้ารับเหตุการณ์ได้ทันเวลา ให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงาน และ (5) การสนับสนุน ทรัพยากร เพื่อลดข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร เพื่อให้จัดการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะของพนักงานสอบสวน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในเรื่องการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรนำพระราชบัญญัติคุ้มครองฯ ไปใช้อย่างจริงจัง รวมทั้งมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการ ดำเนินการต่างๆ ให้กับผู้เกี่ยวข้อง งบประมาณที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอของผู้ถูกกระทำ (1) ปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ถูกกระทำ ที่เห็นว่าปัญหาในครอบครัว เป็นเรื่องน่าอาย อาจทำให้ไม่ปลอดภัย และคิดว่าเป็นความบกพร่องของตนเอง และการอดทนต่อการถูกกระทำ เพราะต้องการคงความเป็นครอบครัวไว้ (2) ปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรในทีมสหวิชาชีพ เช่น ความเห็นว่า ปัญหาระหว่างสามีภรรยาเป็นเรื่องส่วนตัว (3) ควรมีการปรับปรุงแนวทางการบริการให้ความช่วยเหลือ ควรให้ความช่วยเหลือที่สามารถคุ้มครองผู้ถูกกระทำให้ได้รับความปลอดภัยได้รับความเป็นธรรม ช่วยเหลือฟื้นฟู ทางด้านร่างกายและจิตใจ และสนับสนุนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยวิธีต่างๆ (4) ควรมีการเตรียมความพร้อม ของบุคลากรที่ให้บริการ ให้บุคลากรมีทักษะการให้คำปรึกษา เข้าใจปัญหา ให้การสนับสนุนด้านจิตใจ ไม่ทำให้รู้สึก ว่า ถูกทอดทิ้ง และ (5) ข้อเสนอแนะอื่นๆ เสนอให้มีกฎหมายเพิ่มโทษผู้กระทำ พร้อมทั้งเสนอแนะทุกหน่วยงาน เห็นความสำคัญถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

5. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (1) ควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงในการ ประสานการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างชัดเจน ทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ เพื่อให้มีนโยบายร่วมกัน และบูรณาการทรัพยากร (2) ควรมีนโยบายการทำงานในเชิงรุก โดยเน้นการป้องกัน ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างเป็นรูปธรรม (3) ควรมีการเผยแพร่ทำความเข้าใจปัญหาความรุนแรง ผลกระทบ กระบวนการให้ความช่วยเหลือสู่ภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง (4) ควรมีการสนับสนุนองค์กรส่วนท้องถิ่น ให้มีการสร้างเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่สัมพันธ์กับนโยบายระดับชาติ (5) บูรณาการการ บริหารงานทีมสหวิชาชีพ โดยร่วมกันกำหนดนโยบายหลักให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้ทีมสหวิชาชีพทำงาน ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ (6) ควรมีแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในทีมสหวิชาชีพ มีระบบให้ความคุ้มครองจากภัยในขณะทำงาน

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ (1) พัฒนาระบบการปฏิบัติงาน เพื่อรองรับการ ทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (2) พัฒนาเทคนิคการทำงาน เน้นการพัฒนาบุคลากรในทีมสหวิชาชีพ ซึ่งควรมีการจัดทำคู่มือการทำงาน ให้กับทีมสหวิชาชีพสำหรับบุคลากรที่ให้บริการแต่ละกลุ่ม เพื่อให้การทำงานมีความบกพร่องน้อยที่สุด (3) พัฒนา ทีมงานและการทำงานเป็นทีม (4) ควรมีการพัฒนาแนวทางการบริการให้ความช่วยเหลือ ควรให้บริการครบวงจร และให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง และควรมีบุคลากรที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำได้ตลอดเวลาทันต่อ เหตุการณ์ และ (5) ควรมีระบบการติดตามผล และมีการรายงานผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการกระทำซ้ำ และ ช่วยฟื้นฟูผู้กระทำให้สามารถกลับคืนสู่ครอบครัวและสังคมได้อย่างมีศักยภาพ

6. การนำไปใช้ประโยชน์ ผลที่ได้จากการวิจัยคาดว่าจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการกำหนด แนวทางและมาตรการ เพื่อขจัดปัญหาความรุนแรงและส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวต่อไป

อังคณา ช่วยคำชู (บพคัตย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรุนแรงในครอบครัว: สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการช่วยเหลือ ผลการศึกษา พบว่า การกระทำรุนแรงในครอบครัวเกิดจากหลายสาเหตุรวมกัน คือ สาเหตุด้านตัวบุคคล สาเหตุด้านครอบครัว สาเหตุด้านสังคมและสาเหตุจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เมื่อมีปัญหาการกระทำรุนแรงในครอบครัวจะส่งผลให้ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ครอบครัวที่ดีได้ เพราะความสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวได้ถูกทำลายลง ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข และเกิดผลกระทบต่อสังคม แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ควรเริ่มจากการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องครอบครัว อบรมเลี้ยงดูลูกผู้ชายและลูกผู้หญิงให้ได้รับความเสมอภาค ปรับเปลี่ยนทัศนคติโดยไม่เหมืองว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเรื่องส่วนตัว ทุกภาคส่วนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา รวมทั้งให้สื่อมวลชนช่วยรณรงค์การป้องกันปัญหา การให้การช่วยเหลือผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว ลำดับแรกจะเน้นการดูแลให้ความปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ พัฒนาสุขภาพจิตใจของผู้ถูกกระทำรุนแรงให้กลับสู่ภาวะปกติ จากนั้น จึงมาใช้วิธีการหาแนวทางแก้ปัญหาหรือหาทางออกร่วมกัน ปรับความเชื่อ ทัศนคติของผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงใหม่ โดยเน้นความเท่าเทียมระหว่างเพศ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในการเผชิญปัญหาและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ให้ทางเลือกและโอกาสในการตัดสินใจ ให้กำลังใจและช่วยแนะนำแหล่งช่วยเหลือให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหามลพิษ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์มลพิษในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่กระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง บทบาทของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน และจัดทำนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบแผนของการวิจัย (Research design)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการค้นคว้าหาความรู้ความจริง เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนำผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน ทั้งหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมกันแก้ไขปัญหามลพิษฯ ให้หมดไป ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะส่งผลให้ได้รูปแบบแนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษที่เป็นกระบวนการที่สามารถแก้ไขปัญหามาตรฐาน และเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งพื้นที่อื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ประเด็นการวิจัยจะใช้ทั้งวิธีการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาโดยใช้แบบสอบถามและใช้วิธีการสนทนากลุ่ม เพื่อร่วมกันวิเคราะห์กระบวนการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ และกำหนดเป็นขั้นตอนการแก้ไขปัญหามาตรฐานที่สุด

2. การคัดเลือกพื้นที่

เป็นการศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการคัดเลือกพื้นที่ได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี ในการพิจารณาและคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดการคัดเลือกประชากรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรวม 500 คน

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ประชาชนในพื้นที่ อบต. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

4. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา โดยใช้วิธีต่อไปนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ ทั้งในระดับครอบครัว และระดับชุมชน เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์หาแนวทางในการดำเนินการแก้ไข

2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่

3) การดำเนินการถอดบทเรียนแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ในพื้นที่ โดยการทำงานแบบบูรณาการ ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขปัญหา

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน มีดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ โดยมีวิธีการจัดเก็บ 2 ระดับ คือ

1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานต่างๆ เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการกำหนดกรอบแนวคิด และกรอบในการแก้ไขปัญหา

2) ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อสำรวจข้อมูลที่เป็นจริงในพื้นที่

ส่วนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และชุมชน เกี่ยวกับผลสำเร็จในการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

6. ขอบเขตของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา (Innovation management problems, domestic violence and community by community) เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา เพื่อกำหนดเป็นรูปแบบ (Model) การแก้ไขปัญหาความรุนแรงให้ประสบความสำเร็จ

6.1 ขอบเขตของสถานที่ทำวิจัย (place)

เป็นการศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ตำบล (จากสถิติศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว, สปป. ปี 2557 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่มีสถิติจำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรงสูงสุดในเขต รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4)

6.2 ขอบเขตของประชากรที่ศึกษา (people)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ประชาชนในพื้นที่ อปท. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) พรรณนารายละเอียด ดีความ มุ่งหาความหมาย และคำอธิบาย

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการแก้ไข ถึงผลของความสำเร็จ เปรียบเทียบผลกระทบทางบวกทางลบ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

7.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ แนวโน้ม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและแปลผล ดังนี้

ระยะการปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	0
น้อย	1
ปานกลาง	2
มาก	3

การแปลผลคะแนน

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแบ่งระดับระยะการปฏิบัติเป็น 3 ระดับ

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3 - 1}{3} = 0.66\end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00	หมายถึง	ระยะการปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.67 – 2.33	หมายถึง	ระยะการปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.66	หมายถึง	ระยะการปฏิบัติน้อย

8. ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

8.1 ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 – กันยายน 2560 (ปีงบประมาณ)

8.2 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

กิจกรรม	เดือน											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ศึกษาข้อมูล ปัญหาวิจัย ทฤษฎี งานวิจัย เกี่ยวกับการแก้ไขปัญห ความรุนแรง	←→											
2. ทำความเข้าใจกับ ทีมงาน และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการทำการ วิจัยเชิงคุณภาพ		↔										
3. วิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหาความรุนแรง ในพื้นที่		↔										
4. วางแผนขั้นตอนการ ดำเนินงานร่วมกับชุมชน กลุ่มเป้าหมายและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			↔									
5. ประชุมผู้ประสานหลัก/หน่วยงานท้องถิ่น พื้นที่เป้าหมายของการ วิจัย เพื่อทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน			↔									
6. ดำเนินการถอด บทเรียนแก้ไขปัญห ความรุนแรงในพื้นที่			←→									
7. จัดทำนวัตกรรมการ แก้ไขปัญหาร่วมกับชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง								↔				
8. สรุปผลการดำเนินงาน										↔		

กิจกรรม	เดือน											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9. จัดเวทีวิพากษ์คืน ข้อมูลในพื้นที่ / ประชาสัมพันธ์ผลการ ดำเนินงานในพื้นที่											↔	
10. สรุปผลการวิจัยฉบับ สมบูรณ์											↔	
11. จัดทำรูปเล่ม/ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์												↔

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัย “นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผลการศึกษสามารถสรุปเป็นประเด็นและสาระสำคัญๆ ได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

การศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบสอบถาม โดยเก็บแบบสอบถามกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 500 ชุด มีรายละเอียดสรุปได้เป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 3 สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 4 บทบาทของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลักในปัจจุบัน รายได้ต่อเดือน รายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว ความพอเพียงของรายได้ หนี้สินภายในครอบครัว เงินออมภายในครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร ในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และที่ปรึกษาเมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ในชีวิต โดยผลการศึกษา มีดังนี้

เพศและอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 61.0 เป็นเพศหญิง รองลงมาร้อยละ 39.0 เป็นเพศชาย อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 41.0 อายุ 28 – 43 ปี รองลงมา ร้อยละ 34.0 อายุ 44 – 59 ปี และร้อยละ 13.0 อายุ 60 – 75 ปี ตามลำดับ โดยมีอายุน้อยสุด 12 ปี อายุสูงสุด 89 ปี มีอายุเฉลี่ย 42.9 ปี (ตารางที่ 4.1)

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 54.0 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 16.0 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานภาพ 67.0 มีสถานภาพสมรส – อยู่ด้วยกัน รองลงมา 16.0 มีสถานภาพโสด และร้อยละ 6.0 มีสถานภาพม่าย ตามลำดับ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.1 เพศและอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

เพศและอายุ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	196	39.0
หญิง	304	61.0
รวม	500	100.0
อายุ		
12 – 27 ปี	61	12.0
28 – 43 ปี	204	41.0
44 – 59 ปี	168	34.0
60 – 75 ปี	63	13.0
76 – 91 ปี	4	1.0
รวม	500	100.0

ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษาและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

ระดับการศึกษาและสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	272	54.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	78	16.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	78	16.0
ปวช./ปวส.	17	3.0
ปริญญาตรี	45	9.0
ปริญญาโท	4	1
อื่นๆ	6	1
รวม	500	100.0
สถานภาพ		
โสด	79	16.0
สมรส – อยู่ด้วยกัน	337	67.0
สมรส – แยกกันอยู่	24	5.0
หย่าร้าง	26	5.0
ม่าย	31	6.0
อื่นๆ	3	1.0
รวม	500	100.0

อาชีพหลักในปัจจุบัน และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพหลักในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 46.0 มีอาชีพทำการเกษตร รองลงมาร้อยละ 31.0 อาชีพรับจ้าง และร้อยละ 8.0 อาชีพอื่นๆ รายได้ต่อเดือน ร้อยละ 47.0 มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 28.0 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และ ร้อยละ 10.0 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 อาชีพหลักในปัจจุบัน และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

อาชีพหลักในปัจจุบันและรายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลักในปัจจุบัน		
ทำการเกษตร	228	46.0
ค้าขาย/ ประกอบธุรกิจ	37	7.0
พนักงานบริษัท	23	5.0
รับจ้าง	157	31.0
ข้าราชการ	16	3
อื่นๆ	39	8.0
รวม	500	100.0
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	141	28.0
5,000 – 10,000 บาท	234	47.0
10,001 – 15,000 บาท	43	8.0
15,001 – 20,000 บาท	49	10.0
20,001 – 25,000 บาท	19	4
อื่นๆ	14	3
รวม	500	100.0

ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว และความพอเพียงของรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 43.0 มีรายได้มาจากสามี/ ภรรยา รองลงมา ร้อยละ 38.0 มีรายได้มาจากหัวหน้าครอบครัว และร้อยละ 7.0 มีรายได้มาจากบิดา/ มารดา ความพอเพียงของรายได้ ร้อยละ 55.0 รายรับ – รายจ่าย พอๆ กัน รองลงมา ร้อยละ 33.0 รายรับน้อยกว่ารายจ่าย และ ร้อยละ 12.0 รายรับมากกว่ารายจ่าย ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว และความพอเพียงของรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว และความพอเพียงของรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	189	38.0
สามี/ ภรรยา	213	43.0
บิดา/ มารดา	34	7.0
บุตร/หลาน	23	5.0
พี่น้อง	9	2.0
สมาชิกในครอบครัวคนอื่นๆ	32	6.0
รวม	500	100.0
ความพอเพียงของรายได้		
รายรับมากกว่ารายจ่าย	63	12.0
รายรับ – รายจ่าย พอๆ กัน	274	55.0
รายรับน้อยกว่ารายจ่าย	163	33.0
รวม	500	100.0

หนี้สิน และเงินออมภายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

หนี้สินภายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 79.0 มีหนี้สิน รองลงมา ร้อยละ 21.0 ไม่มีหนี้สิน หนี้สินที่ผู้ตอบแบบสอบถามมี ร้อยละ 43.0 มีจำนวนมากกว่า 40,001 บาท รองลงมา ร้อยละ 20.0 มีหนี้สิน จำนวน 10,000 – 20,000 บาท และ ร้อยละ 15.0 มีจำนวนหนี้สิน 30,001 – 40,000 บาท ในด้านของเงินออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 53.0 มีเงินออม รองลงมา ร้อยละ 47.0 ไม่มีเงินออม เงินออมที่ผู้ตอบแบบสอบถามมี ร้อยละ 44.0 มีเงินอมน้อยกว่า 10,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 24.0 มีเงินออม 10,000 – 20,000 บาท และ ร้อยละ 20.0 มีเงินออม มากกว่า 40,001 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 หนี้สิน และเงินออมภายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

หนี้สินและเงินออมภายในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินภายในครัวเรือน		
ไม่มีหนี้สิน	105	21.0
มีหนี้สิน	395	79.0
- น้อยกว่า 10,000 บาท	36	9.0
- 10,000 – 20,000 บาท	80	20.0
- 20,001 – 30,000 บาท	51	13.0
- 30,001 – 40,000 บาท	61	15.0
- มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	167	43.0
รวม	500	100.0
เงินออมภายในครอบครัว		
ไม่มีเงินออม	235	47.0
มีเงินออม	265	53.0
- น้อยกว่า 10,000 บาท	117	44.0
- 10,000 – 20,000 บาท	63	24.0
- 20,001 – 30,000 บาท	22	8.0
- 30,001 – 40,000 บาท	11	4.0
- มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	52	20.0
รวม	500	100.0

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรในชุมชน ร้อยละ 70.0 เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 22.0 เป็นสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อสม.) และ ร้อยละ 17.0 เป็นสมาชิกอื่นๆ ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ร้อยละ 35.0 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 32 – 47 ปี รองลงมา ร้อยละ 29.0 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 16 – 31 ปี และ ร้อยละ 16.0 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 48 – 63 ปี ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กร ในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรในชุมชน		
ศูนย์พัฒนาครอบครัว	16	3.0
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	15	3.0
อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (อสม.)	108	22.0
กองทุนหมู่บ้าน	352	70.0
อื่นๆ	87	17.0
* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
1 – 15 ปี	74	15.0
16 – 31 ปี	144	29.0
32 – 47 ปี	173	35.0
48 – 63 ปี	82	16.0
64 – 79 ปี	27	5.0
รวม	500	100.0

ลักษณะโครงสร้างของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะโครงสร้างทางครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 65.0 เป็นครอบครัวเดี่ยว (ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก) รองลงมา ร้อยละ 25.0 เป็นครอบครัวขยาย (ครอบครัวที่ประกอบด้วย ปู่ย่า – ตายาย) และร้อยละ 10.0 เป็นครอบครัวแบบอื่นๆ (โดยร้อยละ 53.0 เป็นครอบครัวที่เป็นญาติพี่น้องอยู่ร่วมกัน และร้อยละ 47.0 เป็นครอบครัวที่มีพ่อ หรือแม่คนเดียว) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ลักษณะโครงสร้างของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

ลักษณะโครงสร้าง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวเดี่ยว (ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก)	324	65.0
ครอบครัวขยาย (ครอบครัวที่ประกอบด้วย ปู่ย่า – ตายาย ลุง ป้า น้า อา และพ่อ แม่ ลูก)	123	25.0
ครอบครัวแบบอื่นๆ	53	10.0
- ครอบครัวที่มีพ่อ หรือแม่คนเดียว	25	47.0
- ครอบครัวที่เป็นญาติพี่น้องอยู่ร่วมกัน	28	53.0
รวม	500	100.0

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 76.0 ไม่เคยมีประสบการณ์ และ ร้อยละ 24.0 เคยมีประสบการณ์ โดยผู้ที่เคยมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 71.0 เคยพบเห็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง รองลงมา ร้อยละ 29.0 เคยถูกกระทำด้วยความรุนแรง และ ร้อยละ 27.0 เคยช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ตามลำดับ (ตารางที่ 4.8)

ผู้ที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิต

ผู้ที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 80.0 ปรึกษา และ ร้อยละ 20.0 ไม่ปรึกษา โดยผู้ที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 61.0 คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง รองลงมา ร้อยละ 57.0 เป็นญาติ และร้อยละ 43.0 เป็นเพื่อน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และผู้ที่เป็นที่ปรึกษา
เมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=500)

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวและชุมชน และผู้ที่เป็นที่ปรึกษา เมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวและชุมชน		
ไม่เคย	378	76.0
เคย	122	24.0
- เคยถูกรังแกด้วยความรุนแรง	35	29.0
- เคยพบเห็นผู้ถูกรังแกด้วยความรุนแรง	87	71.0
- เคยช่วยเหลือผู้ถูกรังแกด้วยความรุนแรง	33	27.0
- อื่นๆ	1	1
* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		
รวม	500	100.0
ผู้ที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจ ในชีวิต		
ไม่ปรึกษา	98	20.0
ปรึกษา	402	80.0
- พ่อแม่ผู้ปกครอง	247	61.0
- ญาติ	230	57.0
- เพื่อน	171	43.0
- ผู้นำชุมชน	60	15.0
- อื่นๆ	19	5.0
* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		
รวม	500	100.0

ตอนที่ 2 ข้อมูลความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชน

เป็นการประเมินสถานการณ์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา (มกราคม – มีนาคม 2560) ถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว เช่น การรับประทานอาหารร่วมกัน ออกกำลังกาย ร่วมพิธีในวันสำคัญทางศาสนา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ เป็นต้น ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 58.0 มีระยะเวลาการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 29.0 มีระยะเวลาปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 12.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.16$ แสดงว่ามีระยะเวลาปฏิบัติระดับปานกลาง

สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการพูดคุยปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ ร่วมกัน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 54.0 มีระยะเวลาการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 33.0 มีระยะเวลาปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 12.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.20$ แสดงว่ามีระยะเวลาปฏิบัติระดับปานกลาง

สมาชิกในครอบครัวของท่านแสดงออกซึ่งความรัก และความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 55.0 มีระยะเวลาการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 37.0 มีระยะเวลาปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 7.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.28$ แสดงว่ามีระยะเวลาปฏิบัติระดับปานกลาง

สมาชิกในครอบครัวของท่านปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมตามสถานภาพของตน ในครอบครัว เช่น ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน ช่วยเหลืองานบ้าน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 54.0 มีระยะเวลาการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 39.0 มีระยะเวลาปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 6.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.31$ แสดงว่ามีระยะเวลาปฏิบัติระดับปานกลาง

ครอบครัวของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นการให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการทำกิจกรรม เพื่อส่วนรวมของครอบครัว ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 53.0 มีระยะเวลาการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 37.0 มีระยะเวลาปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 8.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.24$ แสดงว่ามีระยะเวลาปฏิบัติระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

(n=500)

ประเด็น	ไม่เคยปฏิบัติ	ระยะการปฏิบัติ			$\bar{x}$	SD.	แปลผล
		น้อย (นานๆ ครั้ง)	ปานกลาง (บางครั้ง)	มาก (ทุกครั้ง)			
1. การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว เช่น การรับประทานอาหารร่วมกัน ออกกำลังกาย ร่วมพิธีในวันสำคัญทางศาสนา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ เป็นต้น	2 (1.0)	61 (12.0)	293 (58.0)	144 (29.0)	2.16	.63	ปานกลาง
2. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการพูดคุยปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ ร่วมกัน	3 (1)	60 (12.0)	270 (54.0)	167 (33.0)	2.20	.66	ปานกลาง
3. สมาชิกในครอบครัวของท่านแสดงออกซึ่งความรัก และความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ	5 (10)	34 (7.0)	275 (55.0)	186 (37.0)	2.28	.63	ปานกลาง
4. สมาชิกในครอบครัวของท่านปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมตามสถานภาพของตนในครอบครัว เช่น ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน ช่วยเหลืองานบ้าน	5 (1.0)	28 (6.0)	272 (54.0)	195 (39.0)	2.31	.62	ปานกลาง
5. ครอบครัวของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการทำงาน เพื่อส่วนรวมของครอบครัว	10 (2.0)	42 (8.0)	266 (53.0)	182 (37.0)	2.24	.69	ปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

การพบปะพูดคุย สนทนาปรึกษาและขอความช่วยเหลือกับเพื่อนบ้านที่สนิทสนมคุ้นเคยกันภายในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 66.0 มีระยะการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 16.0 มีระยะการปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) และ ร้อยละ 15.0 มีระยะการปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 1.93$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง

การเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวในชุมชนหรือกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นตามโอกาสต่างๆ หรือการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 62.0 มีระยะการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 19.0 มีระยะการปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) และ ร้อยละ 18.0 มีระยะการปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 1.96$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง

การให้ความช่วยเหลือชุมชนทุกครั้ง เมื่อพบว่าชุมชนเกิดปัญหาขึ้น หรือร้องขอให้ช่วยเหลือ ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 63.0 มีระยะการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 18.0 มีระยะปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 17.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 1.96$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง

ชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อส่วนรวมของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 61.0 มีระยะการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 25.0 มีระยะปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 11.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.09$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง

ครอบครัวและสมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เกิดการเฝ้าระวัง ติดตามและให้การช่วยเหลือ ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 58.0 มีระยะการปฏิบัติปานกลาง (บางครั้ง) ร้อยละ 19.0 มีระยะปฏิบัติมาก (ทุกครั้ง) และ ร้อยละ 17.0 มีระยะปฏิบัติน้อย (นานๆ ครั้ง) ค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 1.90$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและชุมชน

(n=500)

ประเด็น	ไม่เคยปฏิบัติ	ระยะการปฏิบัติ			$\bar{x}$	SD.	แปลผล
		น้อย (นานๆ ครั้ง)	ปานกลาง (บางครั้ง)	มาก (ทุกครั้ง)			
1. การพบปะพูดคุย สนทนาปรึกษาและขอความช่วยเหลือกับเพื่อนบ้านที่สนิทสนมคุ้นเคยกันภายในชุมชน	16 (3.0)	78 (16.0)	332 (66.0)	74 (15.0)	1.93	.65	ปานกลาง
2. การเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวในชุมชนหรือกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นตามโอกาสต่างๆ หรือการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน	5 (1.0)	97 (19.0)	309 (62.0)	89 (18.0)	1.96	.64	ปานกลาง
3. การให้ความช่วยเหลือชุมชนทุกครั้ง เมื่อพบว่าชุมชนเกิดปัญหาขึ้น หรือร้องขอให้ช่วยเหลือ	11 (2.0)	87 (17.0)	312 (63.0)	90 (18.0)	1.96	.66	ปานกลาง
4. ชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อส่วนรวมของชุมชน	9 (2.0)	61 (12.0)	304 (61.0)	126 (25.0)	2.09	.66	ปานกลาง
5. ครอบครัวและสมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เกิดการเฝ้าระวังติดตามและให้การช่วยเหลือ	29 (6.0)	86 (17.0)	291 (58.0)	94 (19.0)	1.90	.76	ปานกลาง

ตอนที่ 3 สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว
การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 83.0 ไม่มีการแสดงพฤติกรรม และร้อยละ 17.0 มีการแสดงพฤติกรรม ตามลำดับ (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว

(n=500)

การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการแสดงพฤติกรรม	416	83.0
มีการแสดงพฤติกรรม	84	17.0

การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว

การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 81.0 ไม่เคยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรง รองลงมา ร้อยละ 19.0 แสดงพฤติกรรมความรุนแรง โดยพฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออก ร้อยละ 17.0 การดุด่าด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล รองลงมา ร้อยละ 7.0 ทำร้ายร่างกาย/ ทุบตี เตะต่อย และ ร้อยละ 6.0 ดุถูก เหยียดหยาม ตะโกนใส่ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.12)

วิธีการแก้ไขปัญหาหากเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว

วิธีการแก้ไขปัญหาหากเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว ร้อยละ 49.0 ทำกิจกรรมนอกบ้าน ร้อยละ 29.0 อยู่เฉยๆ ไม่คิดทำอะไร และร้อยละ 19.0 ขอความช่วยเหลือจากแหล่งอื่นๆ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.12 การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว

(n=500)

การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรง	403	81.0
แสดงพฤติกรรมความรุนแรง	97	19.0
- ทำร้ายร่างกาย/ ทุบตี เตะต่อย	33	7.0
- การดุด่าด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล	87	17.0
- ดุถูก เหยียดหยาม ตะโกนใส่	28	6.0
- ข่มขู่	10	2.0
- การละเมิดทางเพศ	0	0.0
- อื่นๆ	6	1.0
รวม	500	100.0

ตารางที่ 4.13 วิธีการแก้ไขปัญหาหากเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว

(n=500)

วิธีการแก้ไขปัญหาหากเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
หนีออกจากบ้าน	52	10.0
กินยาคลายเครียด	42	8.0
ทำกิจกรรมนอกบ้าน	244	49.0
อยากฆ่าตัวตาย	6	1.0
แสดงพฤติกรรมประชดชีวิต	10	2.0
แจ้งความกับตำรวจ	83	17.0
ขอความช่วยเหลือจากแหล่งอื่นๆ	94	19.0
อยู่เฉยๆ ไม่คิดทำอะไร	143	29.0
อื่นๆ	62	12.0
* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		

สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 16.0 เกิดจากความเครียด รองลงมา ร้อยละ 14.0 เกิดจากสุรา และ ร้อยละ 10.0 เศรษฐกิจ เช่น ยากจน ไม่มีงานทำ เป็นต้น ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(n=500)

สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
สุรา	70	14.0
ยาเสพติด	29	6.0
ความเครียด	82	16.0
ความหึงหวง	31	6.0
การนอกใจคู่สมรส	9	2.0
ความเจ็บป่วย	24	5.0
ความสัมพันธ์ในครอบครัวห่างเหิน	13	3.0
เศรษฐกิจ เช่น ยากจน ไม่มีงานทำ เป็นต้น	49	10.0
ป่วยเป็นโรคจิตเวช	1	1.0
การได้รับการกระทำความรุนแรงตั้งแต่เด็ก	-	-
* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		

สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชน

การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน และผู้กระทำความรุนแรงจากการพบเห็น เหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชน

การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม 52.0 เคยพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน และ ร้อยละ 48.0 ไม่เคยพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน ตามลำดับ ผู้กระทำความรุนแรงจากการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชน ร้อยละ 55.0 ไม่ทราบว่าผู้กระทำความรุนแรงเป็นใคร และร้อยละ 45 ทราบว่าผู้กระทำความรุนแรงเป็นใคร โดยผู้ที่กระทำความรุนแรง ร้อยละ 36.0 สามีทำร้ายภรรยา รองลงมา ร้อยละ 7.0 มีเท่ากัน 2 กรณีคือ แม่ทำร้ายลูก และ ลูกทำร้ายแม่ และ ร้อยละ 5.0 พ่อทำร้ายลูก ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน และผู้กระทำความรุนแรงจากการพบเห็น เหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชน

(n=500)

การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรง และผู้กระทำความรุนแรง จากการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน		
เคยพบเห็น	259	52.0
ไม่เคยพบเห็น	241	48.0
รวม	500	100.0
ผู้กระทำความรุนแรงจากการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ทราบ	275	55.0
ทราบ	225	45.0
- สามีทำร้ายภรรยา	181	36.0
- แม่ทำร้ายลูก	36	7.0
- พ่อทำร้ายลูก	25	5.0
- ลูกทำร้ายแม่	35	7.0
- ลูกทำร้ายพ่อ	13	3.0
- บุคคลอื่นๆ ในครอบครัว	15	3.0
- บุคคลอื่นๆ นอกครอบครัว	18	4.0

สาเหตุของความรุนแรงที่พบเห็นในชุมชน

สาเหตุของความรุนแรงที่พบเห็นในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 47.0 ความรุนแรงมาจาก สุรา รองลงมา ร้อยละ 27.0 มีเท่ากัน 2 สาเหตุ คือ ยาเสพติด และความเครียด และ ร้อยละ 23.0 สาเหตุเกิดจากความหึงหวง ตามลำดับ (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 สาเหตุของความรุนแรงที่พบเห็นในชุมชน

(n=500)

สาเหตุของความรุนแรงที่พบเห็นในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
สุรา	237	47.0
ยาเสพติด	133	27.0
ความเครียด	137	27.0
ความหึงหวง	115	23.0
การนอกใจคู่สมรส	38	8.0
ความเจ็บป่วย	41	8.0
ความสัมพันธ์ในครอบครัวห่างเหิน	34	7.0
เศรษฐกิจ เช่น ยากจน ไม่มีงานทำ เป็นต้น	95	19.0
ป่วยเป็นโรคจิตเวช	13	3.0
การได้รับการกระทำ ความรุนแรงตั้งแต่เด็ก	4	1.0
* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		

สิ่งที่ทำเมื่อพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน

สิ่งที่ทำเมื่อพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน ร้อยละ 34.0 เฉยๆ ไม่กล้าเข้าไปยุ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องส่วนตัว รองลงมา ร้อยละ 29.0 แจ้งตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และร้อยละ 24.0 เข้าไปช่วยห้ามปราม ตามลำดับ (ตารางที่ 4.17)

การจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงของชุมชนเมื่อเกิดการกระทำ ความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัว และชุมชน

การจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงของชุมชน เมื่อเกิดการกระทำ ความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 71.0 มีการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรง รองลงมา ร้อยละ 27.0 ไม่มีการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรง และ ร้อยละ 2.0 มีการดำเนินการแบบอื่นๆ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.17 สิ่งที่จะทำเมื่อพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน

(n=500)

สิ่งที่จะทำเมื่อพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
เฉยๆ ไม่กล้าเข้าไปยุ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องส่วนตัว	169	34.0
เข้าไปช่วยห้ามปราม	120	24.0
แจ้งตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	145	29.0
แจ้งสื่อสารมวลชนให้มาทำข่าว	2	1.0
ช่วยไกล่เกลี่ยในภายหลัง หากคู่กรณียินยอม	53	10.0
อื่นๆ	11	2.0
รวม	500	100

ตารางที่ 4.18 การจัดการแก้ไขปัญหความรุนแรงของชุมชนเมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน

(n=500)

การจัดการแก้ไขปัญหความรุนแรงของชุมชนเมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
มีการจัดการ	355	71.0
ไม่มีการจัดการ	133	27.0
อื่นๆ	12	2.0
รวม	500	100.0

หน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่เข้าช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดจากการกระทำความรุนแรงขึ้นในครอบครัวและในชุมชน

หน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่เข้าช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดจากการกระทำความรุนแรงขึ้นในครอบครัวและชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ร้อยละ 73.0 เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 40.0 สถานีตำรวจ และ ร้อยละ 28.0 อาสาสมัคร (อพม. อสม. อพปร.) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 หน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่เข้าช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำความรุนแรง
ขึ้นในครอบครัวและในชุมชน

(n=500)

หน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่เข้าช่วยเหลือเพื่อแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำความรุนแรง ขึ้นในครอบครัวและในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	193	39.0
สถานีตำรวจ	198	40.0
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	70	14.0
คณะทำงาน ศพค.	21	4.0
อาสาสมัคร (อพม. อสม. อพปร.)	142	28.0
โรงเรียน	16	3.0
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	366	73.0
ภาคเอกชนในพื้นที่	8	2.0
ไม่มีหน่วยงาน/ บุคคลใดช่วยเหลือ	25	5.0
อื่นๆ	18	4.0

การจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรง
ในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชุมชน

การจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรง
ในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นที่ตรงกัน คือ ร้อยละ 49.0 กล่าวคือ
ให้ความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรม และให้ความเห็นว่าการจัดกิจกรรมหรือ
สนับสนุนการจัดกิจกรรม โดยร้อยละ 47.0 มีการจัดกิจกรรม 1 – 2 ครั้ง/เดือน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 การจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชุมชน

(n=500)

การจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรม	245	49.0
มีการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรม	245	49.0
- 1 – 2 ครั้ง/เดือน	234	47.0
- 3 – 5 ครั้ง/เดือน	7	1.0
- มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	4	1.0
อื่นๆ	10	2.0

ตอนที่ 4 บทบาทของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

การรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน

การรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 52.0 ให้ความเห็นว่าในชุมชนมีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ และ ร้อยละ 48.0 ไม่มีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ โดยร้อยละ 46.0 ให้ความเห็นว่า ร้อยละ 46.0 มีการประชาสัมพันธ์ 1 – 2 ครั้ง/เดือน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 การรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน

(n=500)

การรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์	241	48.0
มีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์	259	52.0
- 1 – 2 ครั้ง/เดือน	232	46.0
- 3 – 5 ครั้ง/เดือน	4	1.0
- มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	6	1.0
- อื่นๆ	17	3.0

กระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน

กระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความเห็นว่า ร้อยละ 60.0 ไม่มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษ และร้อยละ 40.0 มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.22)

การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษในชุมชน ของชุมชน

การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษในชุมชน ของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 63.0 ให้ความเห็นว่าชุมชนไม่มีการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ และ ร้อยละ 37.0 ให้ความเห็นว่าชุมชน มีการฝึกอบรมให้ความรู้ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.23)

เจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกรบกวนจากมลพิษในชุมชน

เจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกรบกวนจากมลพิษในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 55.0 ให้ความเห็นว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกรบกวนจากมลพิษในชุมชน และ ร้อยละ 45.0 ให้ความเห็นว่า มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกรบกวนจากมลพิษในชุมชน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.24)

การให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกรบกวนจากมลพิษ

การให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกรบกวนจากมลพิษ ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 59.0 ให้ความเห็นว่า มีการให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกรบกวนจากมลพิษ และร้อยละ 49.0 ให้ความเห็นว่า ไม่มีการให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกรบกวนจากมลพิษ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.25)

การว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำมลพิษในครอบครัวหรือชุมชน

การว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำมลพิษในครอบครัวหรือชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 57.0 ให้ความเห็นว่า มีการว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำมลพิษในครอบครัวหรือชุมชน และ ร้อยละ 43.0 ให้ความเห็นว่า ไม่มีการว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำมลพิษในครอบครัวหรือชุมชน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.26)

การประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดมลพิษในครอบครัวและชุมชน

การประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดมลพิษในครอบครัวและชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 52.0 ให้ความเห็นว่า มีการประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดมลพิษในครอบครัวและชุมชน และ ร้อยละ 48.0 ให้ความเห็นว่า ไม่มีการประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดมลพิษในครอบครัวและชุมชน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.22 กระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน

(n=500)

กระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษ	299	60.0
มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหามลพิษ	201	40.0
รวม	500	100

ตารางที่ 4.23 การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษในชุมชน ของชุมชน

(n=500)

การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษในชุมชน ของชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการฝึกอบรมให้ความรู้	313	63.0
มีการฝึกอบรมให้ความรู้	187	37.0
รวม	500	100.0

ตารางที่ 4.24 เจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกกระทำมลพิษ ในชุมชน

(n=500)

เจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกกระทำมลพิษในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร	277	55.0
มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร	223	45.0
รวม	500	100.0

ตารางที่ 4.25 การให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกกระทำมลพิษ

(n=500)

การให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกกระทำมลพิษ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการให้คำปรึกษาชี้แนะ	205	41.0
มีการให้คำปรึกษาชี้แนะ	295	59.0
รวม	500	100

ตารางที่ 4.26 การว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือชุมชน

(n=500)

การว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรง ในครอบครัวหรือชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการว่ากล่าวหรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรง	216	43.0
มีการว่ากล่าวหรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรง	284	57.0
รวม	500	100.0

ตารางที่ 4.27 การประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

(n=500)

การประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน	242	48.0
มีการประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน	258	52.0
รวม	500	100.0

2. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

การศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี คือ 1. ประมวลข้อมูลจากการศึกษาขั้นตอน/กระบวนการในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานต่างๆ และ 2. การใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ และจัดทำเป็นนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีประชากรที่ศึกษา คือ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ประชาชนในพื้นที่ อปท. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยได้ทำการศึกษาใน 2 พื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และ องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี รายละเอียด ดังนี้

2.1 ประมวลข้อมูลจากการศึกษาขั้นตอน/กระบวนการในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานต่างๆ

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน เป็นปัญหาที่มีความสำคัญและเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาหน่วยงานภาครัฐจึงให้ความสำคัญกับปัญหานี้ โดยแต่ละหน่วยงานจะมีขั้นตอน/กระบวนการในการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี

การดำเนินงานเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

1.1) การให้ความช่วยเหลือ

- สอบข้อเท็จจริงกับผู้ประสบปัญหาเบื้องต้น
- ดำเนินการตามกระบวนการของโรงพยาบาล
- ให้คำปรึกษาโดยนักสังคมสงเคราะห์
- ตรวจรักษาตามอาการโดยแพทย์
- ประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- ดำเนินการตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

- ติดตามให้ความช่วยเหลือ
- ทำการไกล่เกลี่ย และพูดคุยปรับความเข้าใจคู่กรณี

1.2) ขอความช่วยเหลือผ่านทางศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรง ในครอบครัว กระทรวง พม. ผู้ขอรับความช่วยเหลือ มี 2 กรณี ดังนี้

1. กรณี Walk In เข้ามาที่สำนักงาน พมจ. มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- รวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามข้อเท็จจริง
- เจ้าหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงฯ ลงพื้นที่

ตรวจสอบข้อเท็จจริง

- ไกล่เกลี่ย โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1) ลงบันทึกประจำวัน และทำข้อตกลงยุติปัญหาความรุนแรงฯ

2) ติดตามผลหลังจากเกิดเหตุการณ์ 1 อาทิตย์ โดยการติดตามทางโทรศัพท์ (กรณีถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นอีกเจ้าหน้าที่จะลงพื้นที่ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง)

3) ติดตามผลอีกครั้งภายใน 1 เดือน โดยการติดตามทางโทรศัพท์

- กรณีแจ้งความ เจ้าหน้าที่จะพาผู้ถูกกระทำไปแจ้งความ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1) ลงบันทึก

2) ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

3) เจ้าหน้าที่ฯ ของ พมจ. เป็นพยานในการลงบันทึก

4) กรณีที่มีการทำร้ายทางร่างกาย เจ้าหน้าที่ฯ พาไปตรวจร่างกาย

ที่โรงพยาบาล

5) ดำรวจดำเนินการตามกระบวนการ โดยมี พมจ. หนุนเสริมการทำงาน

6) ติดตามผลหลังจากเกิดเหตุการณ์ 1 อาทิตย์ โดยการติดตามทางโทรศัพท์ (กรณีถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นอีกเจ้าหน้าที่จะลงพื้นที่ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง)

7) ติดตามผลอีกครั้งภายใน 1 เดือนโดยการติดตามทางโทรศัพท์)

2. กรณีโทรแจ้งเข้าทางโทรศัพท์ของสำนักงาน พมจ. มีขั้นตอนการดำเนินการ เหมือนกับกรณี Walk In

3. ขอความช่วยเหลือผ่านทางระบบ OSCC ศูนย์ช่วยเหลือทางสังคม 1300
- ผู้ถูกกระทำจะโทรผ่านทางหมายเลข 1300 โดยจะติดที่ส่วนกลางศูนย์ช่วยเหลือทางสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรุงเทพมหานคร
 - ส่วนกลางจะส่งเรื่องให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละจังหวัด
 - กระบวนการดำเนินงานเหมือนกับศูนย์ปฏิบัติการฯ ของ พมจ.
4. ข้อมูลผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ที่แจ้งผ่านระบบ OSCC ศูนย์ช่วยเหลือสังคม

2) บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี

2.1) การให้ความช่วยเหลือ

- รับเรื่องผู้ประสบปัญหา
- ประสานส่งต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงร่วมกัน

- ดูแลผู้ประสบปัญหาที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กฯ
- ประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือประสานครอบครัวตามความเหมาะสม

2.2) ผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำ ความรุนแรง

1. ความรุนแรงด้านจิตใจ มีกระบวนการให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

- รับฟังปัญหาและสอบถามข้อมูลเบื้องต้น
 - นักสังคมสงเคราะห์ลงพื้นที่ และสอบข้อเท็จจริง ดำเนินการตามกระบวนการทางสังคมสงเคราะห์
 - รับตัวเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ และสงเคราะห์ในด้านที่พักอาศัย
- พร้อมปัจจัย 4

- จัดกิจกรรมอาชีพบำบัด เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียด
- ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต
- ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของผู้รับบริการ
- ดำเนินการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อประเมินสภาพความพร้อมของครอบครัวในการรับผู้ให้บริการกลับคืนครอบครัว

- ดำเนินการประสานส่งต่อ (สถานสงเคราะห์เด็กหญิงจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์รับผู้ให้บริการเข้ารับการสงเคราะห์)

สวัสดิภาพเด็ก

พร้อมปัจจัย 4

ครอบครัวในการรับผู้ให้บริการกลับคืนครอบครัว

อุดรธานี เพื่อส่งต่อผู้ให้บริการเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

สงเคราะห์

สงเคราะห์

2. ความรุนแรงด้านการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

- รับฟังปัญหาและสอบถามข้อมูลเบื้องต้น
- ดำเนินการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสงเคราะห์และคุ้มครอง

- พาผู้ให้บริการไปสอบปากคำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- รับตัวเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ และสงเคราะห์ในด้านที่พักอาศัย

- จัดกิจกรรมอาชีพบำบัด เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียด
- ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต
- ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของผู้รับบริการ
- ดำเนินการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อประเมินสภาพความพร้อมของ

- ประชุมทีมสหวิชาชีพในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- ดำเนินการประสานไปยังสถานสงเคราะห์เด็กหญิงอุดรธานี จังหวัด

3. ความรุนแรงด้านการถูกขู่ทำร้ายและขู่ฆ่า

- รับฟังปัญหา และสอบถามเบื้องต้น
- ชี้แจงการทำงานของบ้านพักเด็กฯ
- ประสานผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ในการช่วยเหลือเบื้องต้น

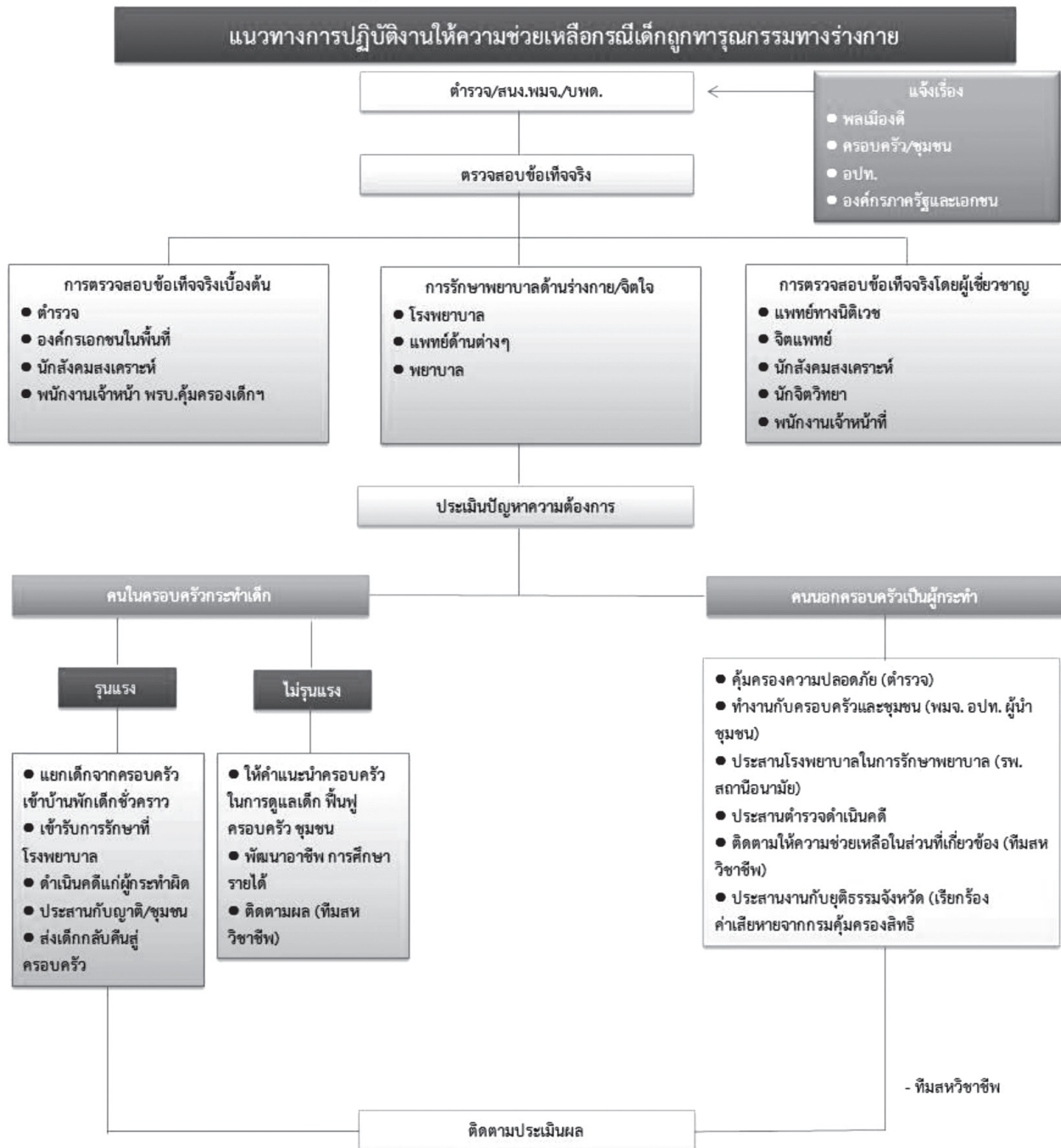
4. ความรุนแรงด้านการถูกทำร้ายร่างกาย

- รับฟังปัญหาและสอบข้อเท็จจริง ดำเนินการตามกระบวนการทางสังคม

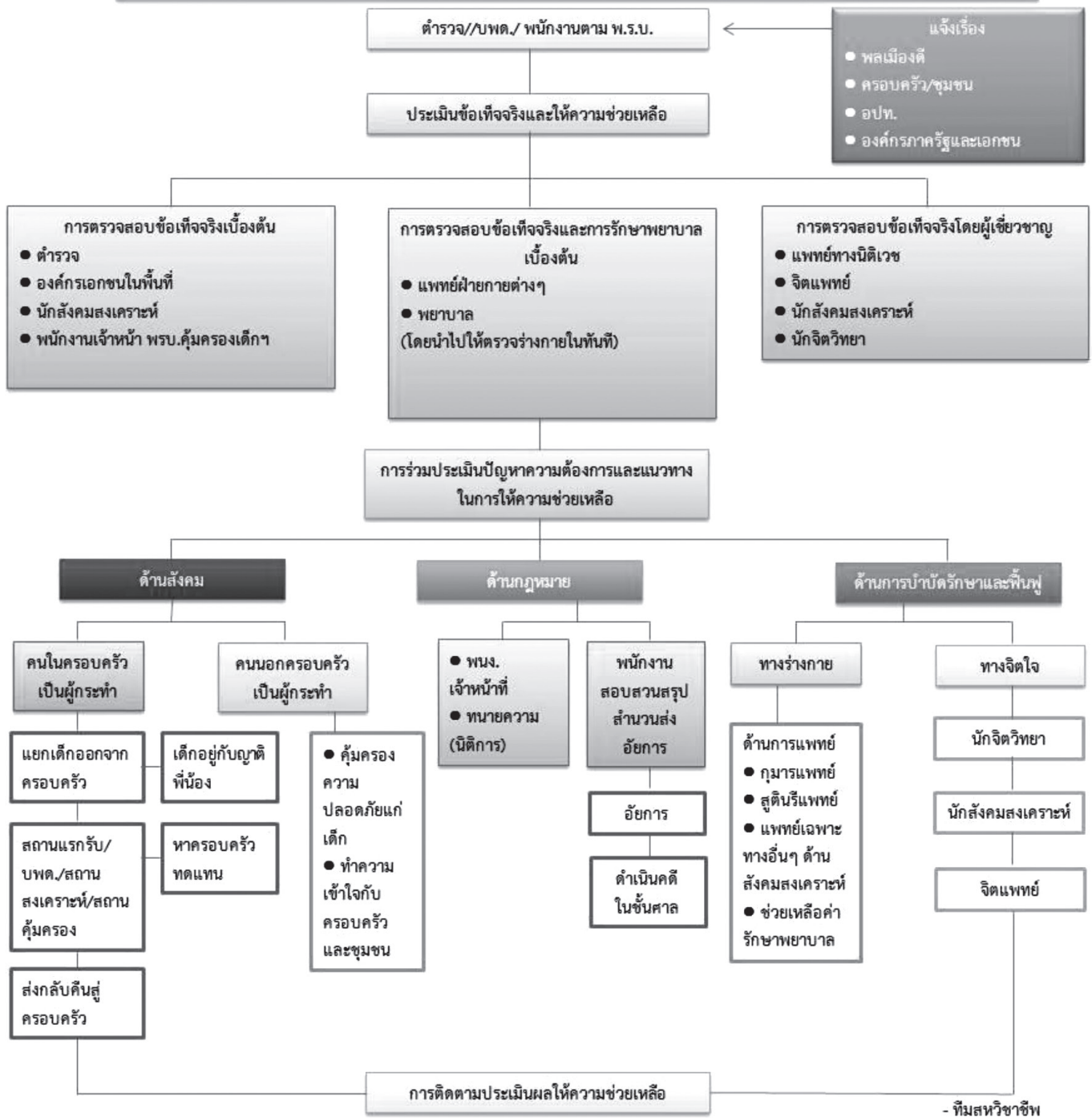
- เข้ารับอุปการะให้การสงเคราะห์ด้านที่พักอาศัยพร้อมปัจจัย 4
- จัดกิจกรรมอาชีพบำบัด เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียด
- ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต
- ดำเนินการไกล่เกลี่ย
- ลงพื้นที่ประเมินสภาพครอบครัว ดำเนินการตามกระบวนการทางสังคม

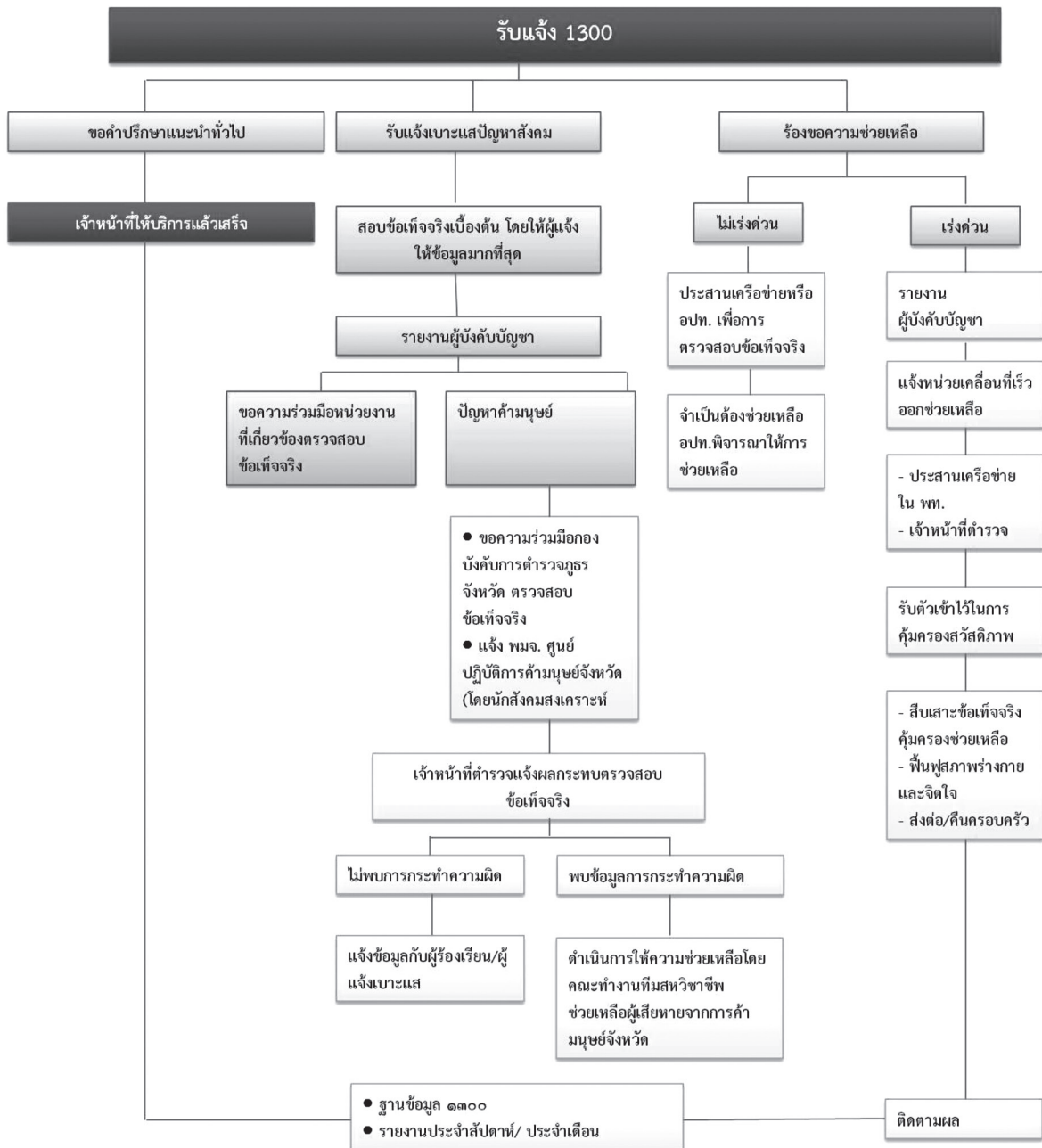
- ประสานโรงพยาบาลกรณีเจ็บป่วย
- พิจารณาให้การช่วยเหลือ

2.3 แผนผังแนวทางปฏิบัติ

แนวทางการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือกรณีเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

3.1) หน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีพื้นที่ดำเนินการ 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี โดยดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่จะต้องดำเนินการหยุดยั้ง ป้องกันเหตุและบรรเทาสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง โดยจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (ฉก.ชน.สพม.9) ขึ้น ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการพิเศษ โดยมีระบบที่สามารถช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่เผชิญปัญหาต่างๆ อาทิ ความรุนแรง การละเมิดทางเพศ ความเป็นธรรมทางการศึกษา ความต้องการรับการช่วยเหลือเรื่องต่างๆ เป็นต้น ให้ได้รับการช่วยเหลือทันทั่วถึง และมีระบบสารสนเทศที่รองรับการดำเนินการ โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

3.1.1) งานรับเรื่องร้องเรียน/ วิเคราะห์ข้อมูล

1. รับเรื่องร้องเรียนกรณีเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือถูกล่วงละเมิดทางร่างกายหรือจิตใจ หรือไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
2. วิเคราะห์/ ประมวลผลข้อมูล ประสานศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบหรือพิจารณาสั่งการแล้วแต่กรณี
3. จัดทำสารสนเทศและระบบเฝ้าระวังสถานการณ์ เช่น จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก จัดทำฐานข้อมูลการร้องเรียนด้านต่างๆ เป็นต้น ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา
4. ประสานความร่วมมือและให้คำปรึกษาเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือเด็กนักเรียน

3.1.2) งานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

1. ดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่ร้องเรียนมาที่ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 หรือได้รับการประสานจากศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ประสานและอำนวยความสะดวกให้เครือข่ายในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในการเข้าช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้อยู่ในภาวะที่ปลอดภัย
3. ติดตามและประสานงานการช่วยเหลือแบบองค์รวม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง/ เครือข่ายเข้าช่วยเหลือและเยียวยาครบถ้วนทุกด้าน รวมถึงการพัฒนาและดำรงเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3.2) คำนิยามความรุนแรงต่อเด็กและสตรีของหน่วยงาน

3.2.1) กรณีถูกละเมิดทางเพศ

- ระหว่างเด็กกับเด็ก
- ระหว่างครู/ บุคลากรทางการศึกษากับเด็ก

- ระหว่างบุคคลอื่นกับเด็ก
- 3.2.2) กรณีความรุนแรง
 - ระหว่างเด็กกับเด็ก
 - ระหว่างครู/บุคลากรทางการศึกษากับเด็ก
 - ระหว่างบุคคลอื่นกับเด็ก
 - กรณีฆ่าตัวตาย/ทำร้ายตัวเอง
- 3.2.3) กรณีอื่นๆ
 - ท้องไม่พร้อม (สมยอม)
 - ท้องไม่พร้อม (ถูกละเมิด)
 - ภาวะจิตเวช (สมาธิสั้น/ LD/ ออทิสติก ฯลฯ)
 - พฤติกรรมไม่เหมาะสม
 - อุบัติเหตุ
 - จมน้ำ
- 3.2.4) คำนิยาม

เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

ภาวะทางจิตเวช หมายถึง ผู้ที่มีการแสดงออกที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านอารมณ์ ความคิด หรือพฤติกรรม ซึ่งผู้นั้นต้องได้รับการช่วยเหลือเพราะถ้าปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นได้

3.3) การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรง

3.3.1) ผู้ปกครองรับทราบข้อมูล และร่วมมือในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน

3.3.2) นักเรียนคู่อริสามารถปรับทัศนคติและมีความเข้าใจอันดีต่อกัน

4) โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรง (One Stop Crisis Center: OSCC) โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร สุพรรณบุรี กระทรวงสาธารณสุข

4.1) การดำเนินการของศูนย์ฯ ได้แก่

1. เริ่มเปิดดำเนินการ ตั้งแต่ 1 กันยายน 2543
2. สถานที่ตั้งของศูนย์ฯ ได้แก่ ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน ผู้ประสานงาน ฝ่ายสวัสดิการสังคม
3. หน่วยประสานงานภายในกลุ่มงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน หอผู้ป่วยทั่วไป IPD นรีเวช/ OPD นรีเวช เวชระเบียน กลุ่มงานจิตเวช และหน่วยงานอื่นๆ

4. ให้บริการ 24 ชั่วโมง ในเวลาราชการ/ นอกเวลาราชการ กลุ่มงานอุบัติเหตุและเวชศาสตร์ฉุกเฉิน กรณีถูกทำร้ายร่างกาย ถ้าถูกทารุณกรรมทางเพศในเวลาราชการ OPD นรีเวช นอกเวลาราชการหอผู้ป่วยนรีเวช

5. กรณีฉุกเฉิน 1669 มีรถ EMS ไปรับผู้ป่วยเหมือนกรณีอุบัติเหตุ

4.2) โครงสร้างศูนย์พึ่งได้

1. ประสานที่ปรึกษา : ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

2. คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

2.1 สูติ-นรีแพทย์

2.2 ศัลยแพทย์

2.3 จิตแพทย์

2.4 กุมารแพทย์

2.5 อายุรแพทย์

2.6 หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล

3. คณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย

3.1 หัวหน้ากลุ่มงานเวชกรรมสังคมประสาน

3.2 หัวหน้างานผู้ป่วยและอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

3.3 หัวหน้างานสังคมสงเคราะห์ และหัวหน้าหอผู้ป่วยทุกตึก

4.3) ขอบเขตการให้บริการ

เด็ก สตรี และผู้ประสบความรุนแรง 4 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย

2. ด้านเพศ

3. ด้านจิตใจ

4. ด้านการถูกละเลยทอดทิ้ง (Neglect)

4.4) แนวทางการดำเนินการช่วยเหลือ

1. จัดบริการแบบ One Stop Service Center โดยให้บริการด้านการแพทย์/การรักษาด้านจิตใจ ด้านสวัสดิการสังคม และประสานกระบวนการยุติธรรม

2. ผสมผสานหรือปรับให้เข้าสู่งานที่ปฏิบัติเป็นประจำ

3. รับแจ้งเหตุรับรายงานเหตุเด็กและสตรีที่ถูกทารุณกรรม

4. เน้นการทำงานเป็นทีมสหวิชาชีพ (Multi-disciplinary Team)

5. ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการช่วยเหลือของเด็กและครอบครัว

6. ประสานงานส่งต่อให้ผู้ป่วยได้รับการช่วยเหลือครบวงจร

7. ติดตามประเมินผลการช่วยเหลือเฉพาะรายที่จำเป็น

8. มีนักจิตวิทยาให้คำปรึกษาตลอด 24 ชั่วโมง เบอร์ 08 – 2356 – 7424

4.5) บทบาทหน้าที่ของแพทย์ที่ดูแลรักษาผู้ป่วย

1. รับรายงานเรื่องจากพยาบาล/ เจ้าหน้าที่ศูนย์ OSCC
2. ทำการสัมภาษณ์เพื่อตรวจร่างกายและหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม
3. บันทึกข้อมูลในส่วนของแพทย์ บันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ตรวจพบ
4. ให้การรักษาการบาดเจ็บทางร่างกายและปรึกษาแพทย์เฉพาะทางตามความจำเป็นของผู้ป่วยแต่ละราย

5. ประเมินความเสี่ยงต่อการถูกกระทำซ้ำ ถ้ามีความเสี่ยงถูกกระทำซ้ำอาจต้องแยกผู้ป่วยออกจากครอบครัวโดยการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว หรือรับไว้เป็นคนไข้ใน

4.6) บทบาทหน้าที่ของบุคลากร

ให้ความสำคัญกับการทำงานในลักษณะสหสาขาวิชาชีพ จัดอบรมเพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ วิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อคัดกรองผู้ป่วยเด็ก สตรี และผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวด้านต่างๆ เช่น

1. ทักษะในการสัมภาษณ์และหาข้อเท็จจริง
2. การตรวจพิสูจน์ทราบ การทารุณกรรมด้านต่างๆ
3. การขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.7) แนวทางการบันทึกรหัสโรคตาม ICD 10 ของเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงในศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

- X93 คือ การถูกทำร้ายการยิงด้วยปืนสั้น
- X99 คือ การถูกทำร้ายโดยการใช้อาวุธมีคม รวมถูกแทง NOS
- Y00 คือ การถูกทำร้ายโดยการใช้อาวุธไม่มีคม
- Y04 คือ การถูกทำร้ายโดยการใช้อาวุธมีคม รวม การอาละวาดหรือต่อสู้ โดยไม่ใช้อาวุธ

Y05 คือ การถูกทำร้ายทางเพศโดยใช้อาวุธมีคม รวม การข่มขืน การร่วมเพศทางทวารหนัก

- Y06 คือ ถูกปลอยปละเลาะโดยไม่เอาใจใส่และทอดทิ้ง
- Y060 คือ โดยคู่สมรส หรือคู่ชู้กันโดยไม่ได้สมรส
 - Y061 คือ โดยผู้ปกครอง พ่อ แม่
 - Y062 คือ โดยคนรู้จักหรือเพื่อน
 - Y068 คือ โดยคนอื่นที่ระบุรายละเอียด
 - Y069 คือ โดยคนอื่นที่ไม่ได้ระบุรายละเอียด
- Y07 คือ กลุ่มอาการที่ได้รับการปฏิบัติทารุณกรรมอื่น รวม การทารุณจิตใจ/ การทารุณทางกาย/ การทารุณทางเพศ/ การทรมานทางกาย ไม่รวม

- การเพิกเฉยละเลย และการทอดทิ้ง (Y06)
- การทำร้ายทางเพศโดยใช้กำลัง (Y05)
- Y070 คือ โดยคู่ครอง หรือคู่อยู่กินกันโดยไม่ได้แต่งงาน
- Y071 คือ โดยผู้ปกครอง พ่อ แม่
- Y072 คือ โดยคนรู้จักหรือเพื่อน
- Y078 คือ โดยคนอื่นที่ระบุรายละเอียด
- Y079 คือ โดยคนอื่นที่ไม่ได้ระบุรายละเอียด

4.8) การปฏิบัติงานของศูนย์พึ่งได้

เป็นการช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงทั้งทางร่างกาย จิตใจ การละเมิด ทางเพศ และเด็กถูกทอดทิ้ง โดยทีมสหวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ทั้งในด้านการรักษาพยาบาล การช่วยเหลือด้านจิตใจ การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือเศรษฐกิจเฉพาะหน้า การดำเนินคดี การจัดการที่พักชั่วคราว การประสานงานส่งต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.9) แนวทางปฏิบัติในกรณีเด็กถูกกระทำรุนแรงทางเพศ

4.9.1) ตรวจและบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับสภาพร่างกาย – จิตใจ

- 1) ตรวจร่างกายหารอยขีดข่วน ขน หรือคราบอสุจิบริเวณอวัยวะเพศและทวารหนัก ถ้าเกิดเหตุภายใน 24 – 72 ชั่วโมง ให้การตรวจทันที หรือโดยเร็วที่สุดและถ้าเกิดเหตุหลัง 72 ชั่วโมง ให้อยู่ในดุลพินิจของแพทย์เวร ถ้าเกิดเหตุขณะมีระดู ให้ทำการตรวจเช่นปกติและให้ระบุไว้ในบันทึก
- 2) ตรวจภายในเพื่อหาบาดแผล ส่งน้ำคัดหลั่งเพื่อตรวจหาตัวอสุจิ เชื้อโรค และ acid Phosphates

3) เจาะเลือดตรวจพิสูจน์ VDRL, HIVAg, HIVAb หลักให้คำปรึกษาแล้ว

4.9.2) วิธีป้องกันการตั้งครรภ์ (ในกรณีที่เด็กมีปัจจัยเสี่ยง)

1. กรณีที่มาโรงพยาบาลก่อน 72 ชั่วโมงหลักเกิดเหตุการณ์ วิธีป้องกันการตั้งครรภ์เลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้
 - 1.1 Ethinyl estradiol 100 kg. และ 0.5 mg. ของ Levonorgestel (Ovral R) เริ่ม 2 เม็ดแรกภายใน 72 ชั่วโมง หลังการมีเพศสัมพันธ์และให้ซ้ำอีกครั้งในอีก 12 ชั่วโมงต่อมา
 - 1.2 Levonorgestel (Positron หรือ Madonna) ขนาด 0.75 mg. เริ่ม 2 เม็ดแรกภายใน 72 ชั่วโมง หลังการมีเพศสัมพันธ์และให้ซ้ำอีกครั้งในอีก 12 ชั่วโมงต่อมา
 - 1.3 ยาคุมกำเนิดที่ประกอบด้วย Ethinyl estradiol 30 g. และ Levonorgestel 150 g. เริ่ม 4 เม็ดแรกภายใน 72 ชั่วโมง หลังการมีเพศสัมพันธ์และให้ซ้ำอีก 4 เม็ด ห่างกัน 12 ชั่วโมง
2. กรณีที่มาโรงพยาบาล ระหว่าง 72 ชั่วโมง ถึง 5 – 6 วัน หลังเกิดเหตุการณ์ และเป็นกรณีที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ต่ำ ให้พิจารณาใส่ห่วงอนามัยชนิดที่มีทองแดง (Copper – IUD)

3. วิธีป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดเชื้อ

3.1 การให้ยาต้านไวรัสเอชไอวี (เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งตามความพร้อมของ

โรงพยาบาล)

3.1.1 Zidovudine (AZT 100 mg.) 3 tabs bid ร่วมกับ

Lamivudine (3TC 150 mg.) 1 tab bid เป็นเวลา 28 วัน (ควรให้ 5 วันก่อน และนัดมารับยาต่อให้ครบ 28 วัน)

3.1.2 AZT (100 mg.) 3 tabs bid ร่วมกับ 3TC (150

mg.) 1 tab bid ร่วมกับ Endeavor (IVD 400 mg.) 2 caps tid เป็นเวลา 28 วัน

3.1.3 Norfloxacin (400 mg.) 2 tab stat

3.2 หลักเกณฑ์การได้รับยาต้านไวรัสเอชไอวี มีดังนี้

3.2.1 ไม่ได้เป็นผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อยู่ก่อน โดย HIV Ab ครั้ง

แรกให้ผลลบ

3.2.2 มาถึงโรงพยาบาล ภายใน 72 ชั่วโมง

3.2.3 ตรวจวินิจฉัย ได้ว่ามีร่องรอยถูกข่มขืนกระทำชำเราจริง

3.2.4 ผู้กระทำเป็นผู้ป่วยที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถจับกุมหรือ

ตรวจสอบได้ หรือมีประวัติเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูง เช่น ติดยาเสพติด ฯลฯ

3.2.5 ผู้ถูกข่มขืนยินยอมให้เจาะเลือดตรวจติดตามและ

รับยาต้านไวรัสเอชไอวี

3.2.6 เจาะเลือด HIV Ab ครั้งแรก, 4 – 6 สัปดาห์, 12

สัปดาห์ และ 6 เดือน

3.2.7 พิจารณาจ่ายความเหมาะสม/ สภาพของ

ผู้ถูกกระทำ

หมายเหตุ ควรเตรียมยาต้านไวรัสเอชไอวี (Starter

Kit) จำนวน 3 – 5 วัน ไว้ที่ห้องฉุกเฉิน สำหรับกรณีที่มีอาการเวลาฉุกเฉิน การให้ยาป้องกัน HIV ควรเริ่มให้ภายใน 24 ชั่วโมง อย่างช้าไม่เกิน 72 ชั่วโมง ถ้านานกว่านั้น ส่งคลินิกนิรนาม ติดตามผลเลือด ถ้ามีปัญหาส่งแผนกอายุรกรรม

4. ให้การรักษาตามอาการ

5. ให้การปรึกษาแก่เด็ก (ใช้หลักการเดียวกับในกรณีเด็กถูกกระทำรุนแรง

ทางร่างกาย

6. ส่งพบจิตแพทย์ เพื่อตรวจสภาพจิตและบำบัดรักษา กรณีต่อไปนี้

6.1 นอนไม่หลับ ผื่นร้าย หวาดผวา เห็นภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้ว

ซ้ำอีก ที่เรียกว่า Posttraumatic stress disorder (PTSD)

6.2 ซึมเศร้า มีความคิดอยากตาย

6.3 พยายามฆ่าตัวตาย

6.4 อาการโรคจิต เช่น พุดเพ้อ หูแว่ว ประสาทหลอน เป็นต้น

4.9.3) แนวทางการพิจารณาเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง

เด็ก หมายถึง ผู้ป่วยเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติ

ภาวะด้วยการสมรส

สตรี หมายถึง ผู้ป่วยหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติ

ภาวะด้วยการสมรส

การทารุณกรรมในเด็ก หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤตินลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือขัดต่อกฎหมาย

ความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง การกระทำใดๆ ที่เป็นความรุนแรง ซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดการทำร้ายร่างกาย ทางเพศ หรือทางจิตใจ เป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการขู่ข่มขู่คุกคาม กีดกันเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว

ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใดๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว

บุคคลในครอบครัวหมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้อยู่กิน หรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยา โดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัย และอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

3.9.4) รูปแบบของการกระทำรุนแรง 4 ประเภท ได้แก่

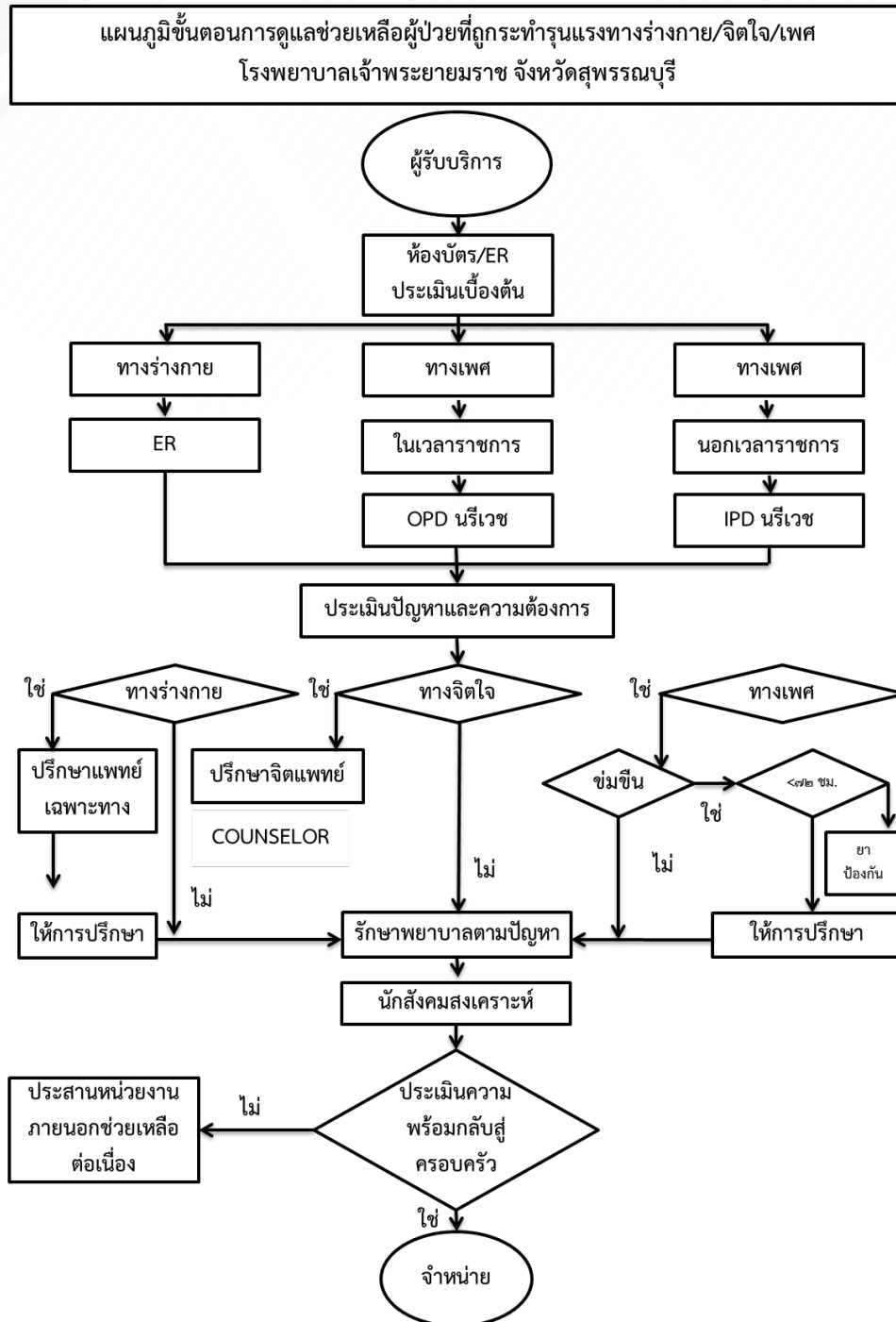
1. การกระทำรุนแรงทางร่างกาย หมายถึง การใช้กำลัง และ/ หรืออุปกรณ์ใดๆ เป็นอาวุธทำร้ายร่างกายที่กระทำรุนแรงมีผลทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ

2. การกระทำรุนแรงทางจิตใจ หมายถึง กระทำใดๆ ที่มีผลให้ถูกกระทำได้รับความกระเทือนด้านจิตใจ หรือเสียสิทธิเสรีภาพ ได้แก่ การทอดทิ้ง การดูถูกเหยียดหยาม หรือดูด่า การกักขัง

3. การกระทำรุนแรงทางเพศ หมายถึง การกระทำที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับกระทบกระเทือน หรือเสียหาย เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ได้แก่ การถูกข่มขืน การถูกกลืนลาม อนาจาร และการถูกบังคับค้าประเวณี เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ

4. การทอดทิ้ง (Neglect) หมายถึง การไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และคุ้มครองเด็กอย่างเหมาะสมเพียงพอ เช่น ทอดทิ้งไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาลละทิ้งเด็กโดยไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพ จงใจหรือละเลยไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีพ ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็น การขัดขวางการเจริญเติบโต เป็นต้น

3.9.5) แผนภูมิขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยที่ถูกกระทำรุนแรงทางร่างกาย/
จิตใจ/ เพศ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดสุพรรณบุรี

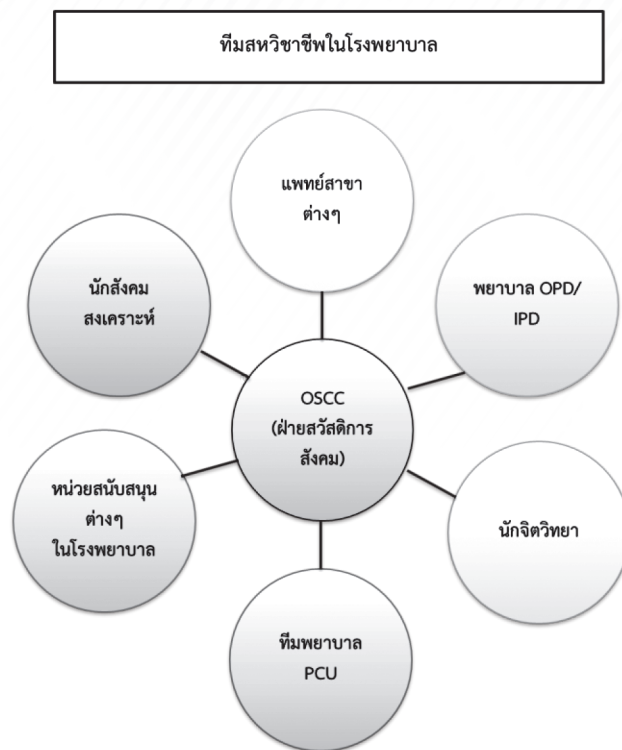
แบบประเมินผู้ป่วยที่สงสัยถูกกระทำรุนแรงด้านร่างกาย จิตใจ เพศ สังคม

การประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
การประเมินสภาพร่างกาย		
1. หมดสติโดยไม่ทราบสาเหตุ/ สาเหตุที่ไม่เหมาะสม		
2. รอยแผลไฟไหม้/ น้ำร้อนลวก/ รอยบุหรืจี้ไม่สมเหตุผล		
3. มีเลือดออกผิดปกติตามร่างกาย โดยไม่ทราบสาเหตุที่แน่นอน		
4. มีรอยแผลใหม่แผลเก่าปนกันตามร่างกาย ลักษณะไม่เหมือนหกล้มหรืออุบัติเหตุและรอยฟกช้ำ		
5. กระดูกหักทั้งเก่าและใหม่ โดยสาเหตุไม่ชัดเจน		
6. มีลักษณะอาการที่สงสัยว่าน่าจะมีเลือดออกที่อวัยวะภายใน โดยไม่ทราบสาเหตุ		
7. เด็กที่มีสภาพร่างกายขาดอาหาร พัฒนาการไม่สมวัย		
8. มีภาวะทุพโภชนาการน้ำหนักน้อยไม่สมวัย		
9. มีอาการที่มีผลการทำแท้งผิดปกติ		
การตรวจอวัยวะเพศและทวารหนัก		
10. ติดเชื้อบริเวณอวัยวะเพศและทวารหนัก		
11. บาดแผล (รอยฟกช้ำ/รอยฉีกขาด/เลือดออก) บริเวณอวัยวะเพศและทวารหนัก		
12. มีการตั้งครรภ์ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี		
การประเมินสภาพจิตใจ		
13. กลัว หวาดระแวง มากผิดปกติโดยเฉพาะกับบิดามารดา หรือผู้นำมาพบแพทย์		
14. ซึมเศร้า เหม่อลอย ขาดความกระตือรือร้น		
15. ทำร้ายตัวเองหรือพยายามฆ่าตัวตาย		
การประเมินสภาพสังคม		
16. ผู้พามา/ ผู้ปกครองมีท่าทีรีบร้อน อยากรีบกลับบ้านกลัวความผิด		
17. ผู้พามาให้ประวัติสับสนไม่สมเหตุผล ไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือให้ประวัติไม่เหมือนกันในแต่ละครั้ง		
18. เด็กไม่ต้องการกลับบ้านหรือไม่อยากไปโรงเรียน		

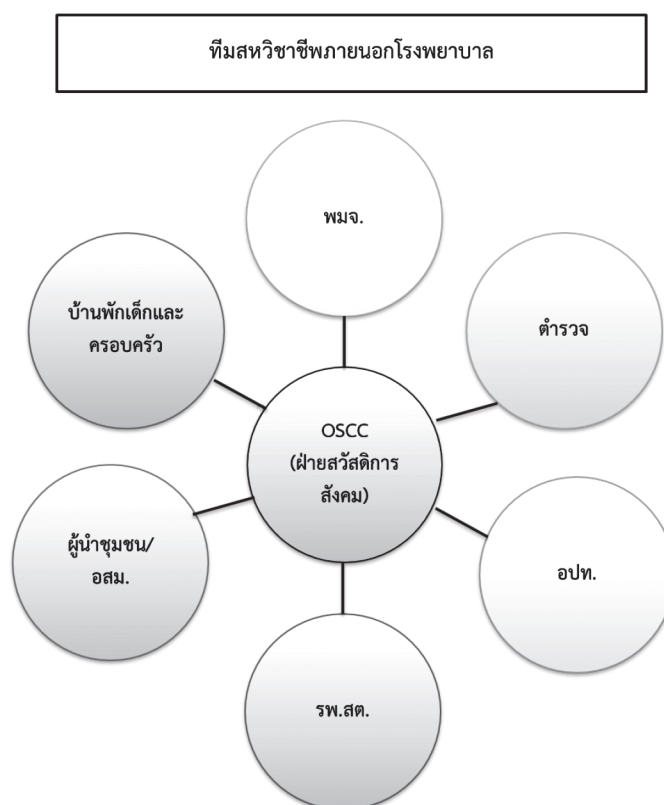
หมายเหตุ

ถ้ามีข้อใดข้อหนึ่งถือว่าเข้าข่ายสงสัยถูกทารุณกรรม

3.9.6) ทีมสหวิชาชีพในโรงพยาบาล

3.9.7) ทีมสหวิชาชีพภายนอกโรงพยาบาล

5) ดำรวจจฏรจ้งหวัตสุพรรณบุรี

5.1) หน้ที่ของหน่วยงำนที่เก้ยวข้องกับควมร่นร่งต่อเด็กและสตรี

5.1.1 จัฒพ้แผนพ้ท้กษ์เด็ก สตรี ครอบคร้ว และป้องกั้นปราบปรำมการค้ำมนุษย์
ดำรวจจฏรจ้งหวัตสุพรรณบุรี

5.1.2 จัฒตั้งศูนย์พ้ท้กษ์เด็ก สตรี ครอบคร้ว และป้องกั้นปราบปรำมการค้ำมนุษย์
ดำรวจจฏรจ้งหวัตสุพรรณบุรี

ก้ำนตมำตรการดำเนินการ ดังน้

1. มำตรการแสวงหำควมร่วมือและสร้ำงเครือข่ำยปฏิบัติกร
เป็นมำตรการที่จ้ำเป็นพ้ันฐำนในการระดมควมร่วมือทุกภำคส่วเพื่อร่วเป็นเครือข่ำยปฏิบัติกรใน
กลุ่มเป้ำหมำยเน้นการสร้ำงควมร่วมือในทุกภำคส่ว

2. มำตรการสืบสวน การรวบรวมข้อมูลบุคคลและสถำนที่ โดยเน้นพ้ันที่
เป้ำหมำยส้ำคัญในการปฏิบัติกร ได้แก่ สถำนประกอบกร สถำนบริกร ร้ำนคาร์ำโอเกะ ตลอดจนสถำนที่
ล่อแหลมหรือเคยมีการกระทำผิด หรือเคยมีพ้ตติกรณ้แสวงหำผลประโยชน์โดยมิชอบ หรือบ้งคับใช้แรงงำน
หรือบริกรที่มีลักษณะเป็นควมผิดฐำนค้ำมนุษย์ สถำนที่และพ้ตติกรณ้ที่กระทำควมผิด วั้ให้ครบถ้วน
สมบุรณ์ เพื่อเป็นหล้กฐำนในการดำเนินคดี กับผู้กระทำควมผิดและควมรวดเร็วในการช่วยเหลือเหยื่อ

3. มำตรการบ้งคับใช้กฎหมาย ก้ำนตรูปแบบและมำตรฐำนในการ
สอบสวน ให้มีควมรวดเร็ว และมีประสิทธิภำพ โดยประสานควมร่วมือกับหน่วยงำนที่เก้ยวข้อง เช่น
ส้ำนก้งำนอัยการ ศาลยุติธรรม ในการดำเนินคดีเก้ยวกับการค้ำมนุษย์ ให้เป็นไปด้วควมรวดเร็ว สอดคล้อง
กับปฏิญญำสภก ในเรื่องการแสวงหำประโยชน์จ้ำกการค้ำประเวณี การบ้งคับใช้แรงงำน หรือบริกร รวมทั้ง
น้ำกฏหมำยการพอกเงินมำใช้ในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหำและเครือข่ำยที่เก้ยวข้อง

4. มำตรการรวบรวมพยำนหล้กฐำนและระบบฐำนข้อมูล การรวบรวม
พยำนหล้กฐำนในกระบวนกรสอบสวนต้องมีความถูกต้องแม่นยำ มีประสิทธิภำพสมำรถตรวจสอบได้ในทุก
ชั้นตอน พน้ก้งำนสอบสวนต้องมีความรู้ ความเข้ใจในการสอบสวน การรวบรวมพยำนหล้กฐำนในที่เก้ตเหตุ
การสอบปากคำผู้เสียหำย การสืบพยำนล้งหน้า ในคดีควมผิดเก้ยวกับการค้ำมนุษย์ รวมทั้งด้ำนการดำเนินคดี
ให้มีความโปรงใส รวดเร็ว มีประสิทธิภำพ โดยบูรณำกรกับหน่วยงำนที่เก้ยวข้อง และพัฒนำช่องทง
ให้ประชำชนเข้ถึงข้วสārที่ควรรู้ รู้ถึงสิทธิ บทบَاهน้ที่และกรณีที่ควรเผ้ำระวัง

5. มำตรการในการคัดแยกผู้เสียหำย การคัดแยกผู้เสียหำยค้ำมนุษย์ที่มี
ประสิทธิภำพ ให้ควมค้มครองแก่ผู้ตกเป็นผู้เสียหำยจ้ำกการค้ำมนุษย์ สมำรถตรวจสอบได้ในทุกชั้นตอน
รวมทั้งประสานงำนกับหน่วยงำนที่เก้ยวข้องในการพ้ันฟู เยียวยำ และส่งกลับเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงำนร่วมกัน
แบบบูรณำกร

5.1.3) รับแจ้งควม

5.1.4) ดำเนินคดีกับผู้กระทำควมผิด

5.2) ข้อมูลความรุนแรงที่หน่วยงานจัดเก็บประกอบด้วย

ข้อมูลความรุนแรงที่หน่วยงานจัดเก็บแยกตามประเภทความผิด ดังนี้

1. การกระทำความรุนแรงทางกาย
2. การกระทำความรุนแรงทางเพศ
3. การกระทำความรุนแรงทางจิตใจ
4. การกระทำความรุนแรงทางสังคม (การละเลย/ การทอดทิ้ง)

5.3) คำนิยาม

เด็ก หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

สตรี หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป

ครอบครัว หมายความว่า บุคคลในครอบครัวซึ่งประกอบด้วยคู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กิน หรือ เคยอยู่กินฉันท์สามีภรรยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัย และอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

การเลี้ยงดูโดยมิชอบ หมายความว่า การไม่ให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน หรือพัฒนาเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครอง พ.ศ.๒๕๔๙ ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

ทารุณกรรม หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำ หรือประพฤตินลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือขัดต่อกฎหมาย หรือศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำหรือเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

ความรุนแรงในครอบครัว หมายความว่า การกระทำใดๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับใช้อำนาจครอบงำ ฆาตกรรม ให้อำนาจในครอบครัว ต้องกระทำ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

ค้ามนุษย์ หมายความว่า การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพา ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงิน หรือผลประโยชน์อย่างอื่น แก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ความรุนแรงทางกาย การทุบตีทำร้ายร่างกาย ตบ เตะ ต่อย การใช้อาวุธฯ
 ความรุนแรงทางเพศ ตั้งแต่การลวนลามทางวาจา ทางกาย กอด จูบ ลูบคลำต่อ
 ร่างกาย จนถึงการข่มขืน ฯลฯ
 ความรุนแรงทางจิตใจ การใช้คำพูด กริยา หรือการกระทำที่เป็นการดูถูกดูหมิ่น
 เหยียดหยาม ด่าให้อาย การกลั่นแกล้ง ทรมาณให้เจ็บช้ำน้ำใจ
 ความรุนแรงทางสังคม (ใช้แรงงานเด็ก) เด็กขาดอิสระ และสิทธิต่างๆ ที่ควรจะได้รับและดูแลเอาใจใส่ ฯลฯ

6) ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี

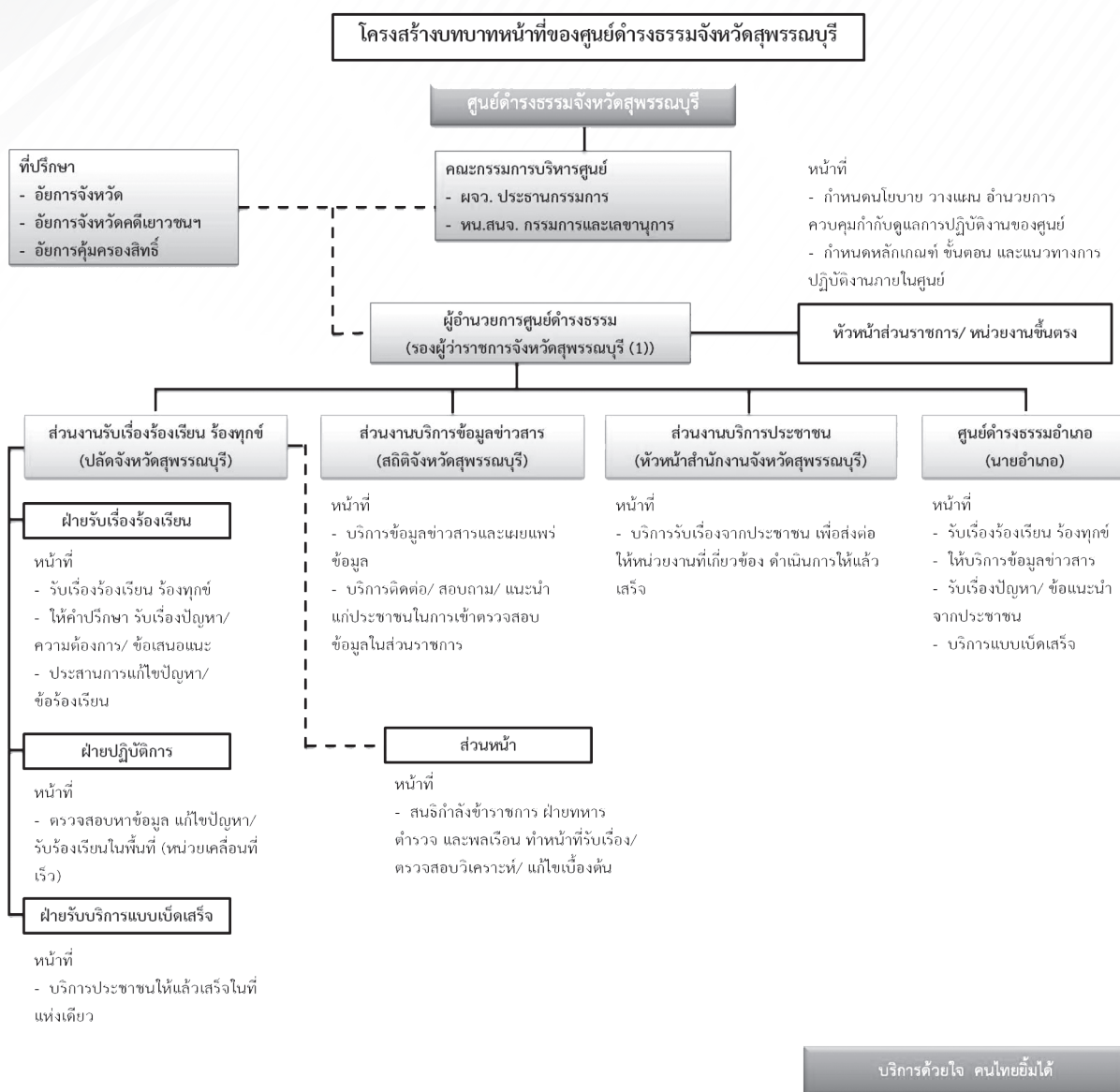
6.1) ช่องทางติดต่อศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี

1. ร้องเรียนด้วยตนเองที่ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
2. ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์จังหวัดที่ www.suphanburi.go.th
3. ร้องเรียนผ่านฮอตไลน์ 1567
4. ร้องเรียนผ่านไปรษณีย์
5. ร้องเรียนผ่านโครงการปฏิบัติราชการเพื่อให้บริการประชาชน (จังหวัดเคลื่อนที่)
6. ร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ ทั้ง 10 อำเภอ

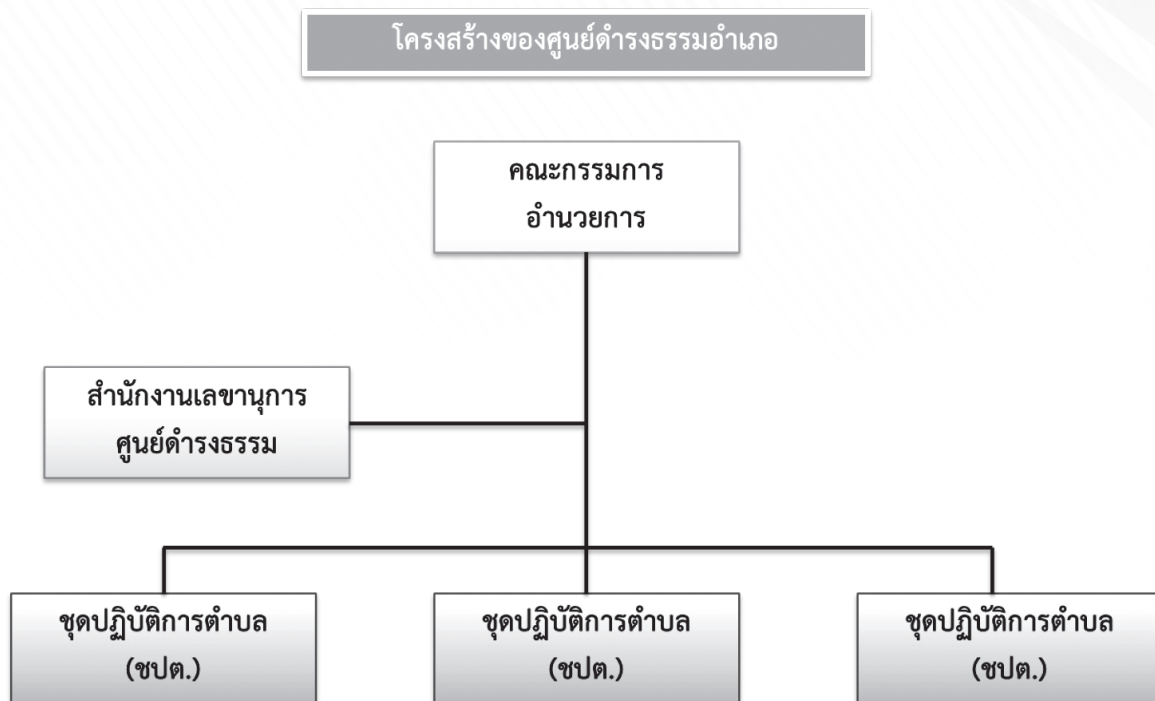
6.2) บทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

1. รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
2. ให้คำปรึกษา รับเรื่องปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของประชาชน
3. ให้บริการข้อมูลข่าวสารทางราชการที่ถูกต้อง รวดเร็วแก่ประชาชน
4. ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ณ ศูนย์ดำรงธรรม
จังหวัดสุพรรณบุรี
5. ให้บริการรับเรื่องจากประชาชน เพื่อส่งต่อให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงาน
รัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ

6.3) โครงสร้างบทบาทหน้าที่ของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

6.4) โครงสร้างของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ

☆ คณะกรรมการอำนวยการศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ

นายอำเภอ	ผู้อำนวยการ
ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครอง	รองผู้อำนวยการ
ทหาร	กรรมการ
ตำรวจ	กรรมการ
สาธารณสุขอำเภอ	กรรมการ
เกษตรอำเภอ	กรรมการ
ปศุสัตว์อำเภอ	กรรมการ
ประมงอำเภอ	กรรมการ
ป่าไม้อำเภอ	กรรมการ
ท้องถิ่นอำเภอ	กรรมการ
พัฒนาการอำเภอ	กรรมการ
ที่ดินอำเภอ	กรรมการ
ผู้แทนโครงการชลประทาน	กรรมการ
ผู้แทนหน่วยงานการไฟฟ้า	กรรมการ
ผู้แทนหน่วยงานองค์การโทรศัพท์	กรรมการ
ส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	กรรมการ
ภาคเอกชน/ ภาคประชาสังคม/NGO	กรรมการ
ผู้นำท้องถิ่น เช่น ประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	กรรมการ
ปลัดอำเภอฝ่ายอำนวยความสะดวก	กรรมการ/เลขานุการ

☆ คณะทำงานชุดปฏิบัติการตำบล (ขปต.)

ปลัดอำเภอ หรือข้าราชการที่นายอำเภอเห็นว่าเหมาะสม	หัวหน้าชุด
ทหารในพื้นที่	คณะทำงาน
ตำรวจในพื้นที่	คณะทำงาน
ผอ.รพ.สต.	คณะทำงาน
เกษตรตำบล	คณะทำงาน
ปศุสัตว์ตำบล	คณะทำงาน
ประมงตำบล	คณะทำงาน
พัฒนาการประจำตำบล	คณะทำงาน
สถาบันการศึกษา/ ผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่	คณะทำงาน
นายกเทศมนตรี/ นายก อบต.	คณะทำงาน
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	คณะทำงาน

ผู้นำทางศาสนา (พุทธ/ มุสลิม)	คณะทำงาน
คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)	คณะทำงาน
อาสาสมัครภาคประชาชน/ ประชาชนชาวบ้าน	คณะทำงาน
อาสาสมัครของรัฐ เช่น อส. อสม. หมอдин	คณะทำงาน
อาสาสมัครพิทักษ์ป่า	คณะทำงาน
ข้าราชการ หรือภาคประชาสังคมอื่นๆ	คณะทำงาน
พัฒนากร หรือ ข้าราชการที่นายอำเภอเห็นว่าเหมาะสม	คณะทำงาน/
เลขานุการ	
แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	คณะทำงาน/
ผู้ช่วยเลขานุการ	

☆ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ

1. อำนวยความสะดวก กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และสั่งการ เพื่อบริการภารกิจให้ชุดปฏิบัติการตำบล (ชปต.ป)
2. ดำเนินการแก้ไขปัญหาในกรอบอำนาจหน้าที่ เช่น การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมทางแพ่ง อาญา และปกครอง/ การรับเรื่องร้องทุกข์/ เบาะแสการกระทำผิดกฎหมาย/ ให้คำปรึกษาแนะนำด้านต่างๆ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และบริการแบบเบ็ดเสร็จ การออกโครงการศูนย์ดำรงธรรมอำเภอย้ายเคลื่อนที่ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ของชุดปฏิบัติการตำบล (ชปต.)
3. การติดตามผลการดำเนินงานและแจ้งให้ผู้รับบริการรับทราบ
4. กรณีปัญหาที่มีความซับซ้อน หรือเกินศักยภาพของคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ฯ ให้รายงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพิจารณาดำเนินการต่อไป

หมายเหตุ การเพิ่มศักยภาพศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ โดยจังหวัดได้มอบอำนาจการบังคับบัญชาและการบริหารราชการตามมาตรา 54 และมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ให้แก่นายอำเภอเพื่อประโยชน์แห่งการบริหารจัดการศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ ตามหนังสือจังหวัดสุพรรณบุรี ด่วนที่สุด ที่ สพ 0018/15388 ลงวันที่ 25 กันยายน 2557

7) สำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

กระบวนการดำเนินงานของศาลมีกระบวนการดำเนินงานจากตำรวจ สู้ภัยการ และศาล การเก็บรวบรวมข้อมูลของศาลจัดเก็บข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับบริการประชาชนในการค้นหาคดีความต่างๆ โดยโปรแกรมมีรายละเอียดการสืบค้นได้ ดังนี้

- 7.1) ค้นหาความรุนแรงในครอบครัว
 - พ.ร.บ. คู่ครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว
 - กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว
 - ผิดต่อชีวิต ประมาท

7.2 ค้นหาความหมาย

- พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
- พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

7.3 ค้นหาคำประเวณี

- พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- พ.ร.บ. สถานบริการ
- พ.ร.บ. คนเข้าเมือง
- พ.ร.บ. การค้าประเวณี

2.2 การใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ และจัดทำเป็นนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

1) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอคอนจักษ์ จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1) บริบทของพื้นที่

ปัจจุบันตำบลหนองสาหร่ายได้มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้

1. หมู่ที่ 1 บ้านดอนมะเกลือ	6. หมู่ที่ 6 บ้านท่ากุ่ม
2. หมู่ที่ 2 บ้านโคกหม้อ 1	7. หมู่ที่ 7 บ้านหนองสาหร่าย
3. หมู่ที่ 3 บ้านหนองชุม	8. หมู่ที่ 8 บ้านกรวด
4. หมู่ที่ 4 บ้านห้วยม้าลอย	9. หมู่ที่ 9 บ้านโคกหม้อ
5. หมู่ที่ 5 บ้านสระด่าน	10. หมู่ที่ 10 บ้านหนองกะทอน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

1. ปัญหาอาชญากรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย ไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน และทำลายทรัพย์สินของทางราชการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย ก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาคือจากข้อมูลที่สำรวจพบว่ามี 9 ครัวเรือน ที่ไม่มีการป้องกันอุบัติเหตุอาชญากรรม วิธีการแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย ที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบทางร่วมทางแยก รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ปัญหาที่พบเป็นประจำ คือการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะในสถานที่จัดงานดนตรี งานสهرสพ เป็นปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหา คือการแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอกำลังใจจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร.เพื่อระงับเหตุไม่ให้

เกิดความรุนแรง แต่จะไม่ให้เกิดขึ้นเลยยังเป็นปัญหาที่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทั้งที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องหาวิธีจะแก้ไขปัญหให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

2. ปัญหาเสพติด

ปัญหาเสพติดในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรดอนเจดีย์ได้แจ้งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลทราบนั้น พบว่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย มีผู้ที่ติดยาเสพติดแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย ที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย สามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ที่เป็นเรื่องของอำเภอ หรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่ายก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

การดำเนินงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย มีการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ปี 2559	
	โครงการ (เป้าหมาย)	ผลการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการบริหาร การปกครอง และการบริการประชาชน	29	10
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านการคลังและเศรษฐกิจชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1	-
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและการผังเมืองให้ได้มาตรฐานสากล	33	31
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวโดยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	-
ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการพัฒนา ทรัพยากร มนุษย์ ชุมชน สังคม ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการแก้ไขปัญหายาเสพติด	37	9
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สาธารณสุข การกีฬา และภูมิปัญหาท้องถิ่น	24	9

เพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบัน และโอกาสการพัฒนาในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย โดยใช้เทคนิค SWOT analysis ดังนี้

ปัจจัยภายในประกอบด้วย

การมอบอำนาจ การกำกับดูแล

- ด้านการบริหาร ได้แก่ การแบ่งส่วนราชการ การวางแผน การประสานงาน

- ระเบียบ กฎหมาย
- บุคลากร ได้แก่ อัตรากำลัง คุณภาพ วินัย ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ
- งบประมาณ
- ระบบข้อมูล
- การประสานงาน การอำนวยความสะดวก ความร่วมมือจากส่วนต่างๆ
- ทรัพยากร เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน

ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

- ด้านการเมือง ความขัดแย้ง กลุ่มผลประโยชน์
- ด้านเศรษฐกิจ
- ด้านสังคม
- นโยบายรัฐบาล กฎหมาย
- เทคโนโลยี

จุดแข็ง (Strength) ของการพัฒนา

1. มีสายการบังคับบัญชาที่สั้นและรวดเร็ว
2. มีงบประมาณเป็นของตนเอง
3. มีบุคลากรและพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
4. มีระบบข้อมูลที่เพียงพอ
5. มีการแบ่งส่วนราชการที่เหมาะสม
6. มีการกำกับดูแลอย่างทั่วถึง

จุดอ่อน (Weakness) ของการพัฒนา

1. ส่วนราชการของ อบต. ยังไม่ครอบคลุมทุกภารกิจหน้าที่
2. ข้าราชการ/ลูกจ้าง มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติงานน้อย

โอกาส (Opportunity) ในการพัฒนา

1. มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากขึ้น
2. ประชาชนเห็นความสำคัญของ อบต. และเข้ามามีส่วนร่วมในการ
3. มีหน่วยงานที่กำกับดูแลและให้ความช่วยเหลือท้องถิ่นชัดเจน
4. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการทำงาน

บริหารงานมากขึ้น

อุปสรรค (Threat) ในการพัฒนา

ค่อนข้างต่ำ

ชุมชน มีน้อย

4. มีกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติงานมากเกินไป และมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง บางเรื่องก็ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับการบริหารงานของท้องถิ่น

1.2) กระบวนการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา

1. สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น อำเภอ ตำรวจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สาธารณสุข ผู้นำชุมชน ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน ให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและได้รับความคุ้มครองทางสังคม มีความเป็นกลาง รับทราบปัญหาและเร่งแก้ไข

2. อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน

3. ร่วมกับอำเภอ เกษตรอำเภอ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการใช้ประโยชน์จากดิน และน้ำ ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของชุมชน เพื่อพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส

4. ร่วมมือกับสาธารณสุข โรงพยาบาล โรงเรียน ส่งเสริม รมรงค์ ป้องกัน สุขภาพ และอนามัยของประชาชน ส่งเสริม จัดกิจกรรมการกีฬาในชุมชน

5. ส่งเสริม สนับสนุน เปิดโอกาสให้เด็กได้รับการศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้ต่างๆ

1.3) แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

◆ สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่

1. สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่

สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ ที่เกิดขึ้น มีทั้งความรุนแรงทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนี้

- ความรุนแรงทางด้านร่างกาย

1) การทำร้ายร่างกายภรรยา

2) เด็กเล็กใช้กำลังทุบตีเพื่อน

3) พ่อแม่ตีลูก

- ความรุนแรงทางด้านจิตใจ

1) ลูกเห็นเหตุการณ์พ่อแม่ทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน

2) การใช้คำพูดที่ทำร้ายจิตใจลูก เช่น เรียนไม่เก่ง หนังสือไม่อ่าน

3) การใช้อารมณ์หงุดหงิดในการสอนหนังสือให้กับลูก

4) พ่อค้าลูก ตาภรรยา ปู่ย่า ตายาย ตาลูกหลาน

5) กรณีพิพาทการบุกรุกที่สาธารณะ

- สาเหตุของการเกิดปัญหา

- 1) เกิดจากการดื่มสุรา และภรรยาชอบเล่นไฟ จึงทำให้เกิดปัญหาครอบครัว
- 2) เกิดจากเด็กเล็กได้ถูกแม่ทำร้ายร่างกายด้วยการตีทุกลวัน ทำให้เกิดการฝังใจ เมื่อเจอเพื่อนที่อ่อนแอกว่าก็ทำร้ายเพื่อน
- 3) เกิดจากอารมณ์ของแม่ตอนท้อง ที่แม่มีปัญหาครอบครัวในตอนท้องทำให้มีอารมณ์หงุดหงิด และอารมณ์ร้อน ผลที่เกิดขึ้นอารมณ์ทุกอย่างไปตกลงที่ลูก ทำให้ลูกมีพฤติกรรมรุนแรง โมโหง่าย หิวดื้อ
- 4) ความยากจน
- 5) ผู้ใหญ่ขาดการอบรมดูแลลูกหลาน ไม่มีเวลาที่จะอบรมลูกหลาน

◆ การดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว

การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว คือ มีการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนครอบครัว มีจุดประสงค์เพื่อลดความรุนแรงในครอบครัว โดยที่ผ่านมามีกิจกรรมหลากหลาย วัตถุประสงค์หลัก คือ ต้องการให้มีความอบอุ่นในครอบครัว ไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่าง พ่อ แม่ ลูก หรือปู่ย่า ตายาย โดยให้มีการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน กล่าวคือจากเดิม พ่อ แม่ จะถือทิวทัศน์ตัวเองเป็นพ่อ เป็นแม่ หรือเป็นปู่ย่า ตายาย อะไรต่างๆ ถือว่า อาบน้ำร้อนมาก่อน พูดอะไรก็ต้องการจะให้ลูกเชื่อฟัง แต่ว่าลูกนั้นก็จะมีเหตุผลในการแสดงพฤติกรรม จึงต้องมีการดำเนินการปรับพฤติกรรม หมายความว่าต้องเรียนรู้ไปด้วยกัน พ่อแม่เรียนรู้ลูกว่าลูกมีเหตุผลอย่างไร พ่อแม่ต้องรับฟัง ปู่ย่า ตายาย ต้องรับฟังว่าเป็นอย่างไร มากลั่นกรองเพื่อปรับทัศนคติให้เกิดการรับฟังซึ่งกันและกัน ส่งผลให้มีความเข้าใจกันมากขึ้น

สิ่งที่เกิดขึ้น คือ ทำให้ครอบครัวมีการเอาใจใส่กัน มีความอบอุ่นมากขึ้น ลูกๆ สามารถคุยปัญหา กับพ่อแม่ พ่อแม่สามารถคุยกับลูกๆ โดยใช้เหตุผลในการคุยกันมากขึ้น

◆ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง

1. การเริ่มต้นจากครอบครัว สร้างความเข้าใจในครอบครัว
2. การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กเล็ก สร้างกิจกรรม/เหตุการณ์เพื่อให้เด็กคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นโดยการผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อน โดยครูต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้ประสานงานกับผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย
3. การเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับเพื่อนบ้าน หรือผู้ประสบปัญหาในชุมชน เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญหา
4. การสร้างสังคมที่มีแต่สิ่งดีๆ การพูดดี กระทำดี เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน

5. การสร้างเครือข่ายในการลดปัญหาความรุนแรง การสร้างครอบครัวที่ดี ในการเป็นแบบอย่างการปฏิบัติต่อกันในครอบครัว

6. การแก้ปัญหาหลักๆ ของครอบครัวในพื้นที่ โดยการแก้ไขปัญหเป็นกลุ่มๆ เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

2) องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอตาบึง จังหวัดสุพรรณบุรี

◆ ข้อมูลพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน ภายใต้แผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) เป็นการกำหนดว่าในอนาคตการพัฒนาขององค์การบริหารส่วน ตำบลวังคัน จะเป็นไปในทิศทางใดและเป็นเครื่องมือกำหนดแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒) ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาของ อบต. เพียงใด โดยมีรายละเอียดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

วิสัยทัศน์การพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อแสดงสถานการณ์ ในอุดมคติ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า ซึ่งจะสามารถสะท้อนถึง สภาพการณ์ของท้องถิ่นในอนาคตอย่างรอบด้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ จึงได้กำหนด วิสัยทัศน์ความหวังที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคต ดังนี้

“วังคันเป็นเมืองน่าอยู่ด้วยการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนร่วมกันสร้างสรรค์พัฒนา ชัยนำด้านการศึกษา การกีฬา ก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ พัฒนาผลผลิตทาง การเกษตร แหล่งท่องเที่ยว”

พันธกิจการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน

1. การพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่มีความเข้มแข็ง โดยได้รับการบริการสาธารณะด้าน โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจ

2) การพัฒนาระบบการศึกษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

3) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนและความเข้มแข็งของชุมชนในการพึ่งตนเอง

4) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและมลภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีอย่างยั่งยืน

5) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

จุดมุ่งหมายในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน

1) การได้รับการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มีความสะดวกและรวดเร็ว

2) ประชาชนมีความรู้และบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

3) ประชาชนมีศักยภาพมีรายได้เพียงพอสามารถพึ่งตนเองได้

4) มลภาวะและสิ่งแวดล้อมไม่เป็นพิษทำให้ชุมชนน่าอยู่อย่างสงบสุข

5) การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีขององค์การบริหารส่วน
ตำบลวังคัน ปี พ.ศ.2560 – 2562

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1. การผลิตทางการเกษตร
2. ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างอาชีพ สร้างรายได้เสริม

กลยุทธ์

1. พัฒนาระบบการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน
2. สนับสนุนและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิตและด้านการตลาดให้แก่กลุ่มอาชีพ ให้ทราบข้อมูลข่าวสารสม่ำเสมอ
3. สนับสนุนการสร้างเครือข่าย องค์กรต่างๆ ที่ส่งเสริมการผลิตด้านการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี และการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

1. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมกิจกรรมรัฐพิธี ประเพณีและวัฒนธรรม เพื่อการท่องเที่ยวและการตลาด
2. สร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง
3. ฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำและธรรมชาติให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
4. พัฒนาแหล่งต่างๆ ให้เกิดระบบนิเวศน์ที่ดี
5. ส่งเสริมสินค้าท้องถิ่น (OTOP) ทั้งทางด้านเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม การศึกษา การกีฬา และ

สาธารณสุข

แนวทางการพัฒนา

1. การศึกษา การกีฬา เด็ก เยาวชน และสตรี
2. ช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส
3. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
4. ส่งเสริมและพัฒนากิจการด้านสาธารณสุข

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมตามเกณฑ์เมืองไทยแข็งแรง
2. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินการป้องกันและบรรเทา
3. พัฒนาคนเป็นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาสังคม เช่น โครงการหมู่บ้านคนดี
4. ส่งเสริม สนับสนุนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
5. ส่งเสริมพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมอาสาสมัครต่างๆ ที่ช่วยเหลือสังคมด้านความ
7. พัฒนาเครือข่ายต่างๆ ที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาคาความยากจน
8. ส่งเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ติดเชื้อเอดส์
9. สนับสนุนส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก
10. ส่งเสริมการเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายของประชาชน

สาธารณภัย

ศรีสุพรรณ

เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สะดวกและปลอดภัย

เล็กในพื้นที่ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหาร การเมือง การปกครอง

แนวทางการพัฒนา

1. การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์และเทคโนโลยี
2. การบริหาร การบริการ บุคลากร และการมีส่วนร่วม
3. การบูรณาการ ความร่วมมือ การสนับสนุนหน่วยงานอื่น

กลยุทธ์

1. การเทิดทูนสถาบันของชาติและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทุกภาคฝ่ายทั้งภาคราชการและเอกชน
3. บริการประชาชนด้วยความรวดเร็วและโปร่งใส
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการบูรณาการแบบพหุภาคีและจริยธรรม

คุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ โครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค

แนวทางการพัฒนา

1. ก่อสร้างปรับปรุง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก ลูกรัง ถนนดิน การระบายน้ำ
2. ก่อสร้างปรับปรุง ระบบประปา แหล่งน้ำอุปโภค บริโภค
3. ระบบไฟฟ้า

กลยุทธ์

1. ก่อสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นไปตามมาตรฐาน
2. ปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้มีมาตรฐานครอบคลุมทุกหมู่บ้าน
3. ส่งเสริมองค์กรตรวจสอบภาคประชาชน

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมาภายใต้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน ในการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติเชิงปริมาณไม่เป็นไปตามแผนที่ควรอันเนื่องมาจากมีแผนงานโครงการและกิจกรรมในแผนพัฒนาตำบลประจำปีมาก และมีรายได้ทั้งท้องถิ่นการบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลมีจำกัดไม่เพียงพอแก่การบริหารให้เป็นไปตามแผนพัฒนาทำให้ประสิทธิภาพของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน แต่ส่วนหนึ่งก็สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนได้พอสมควรซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน ได้วิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาและโอกาสพัฒนาในอนาคต โดยการวิเคราะห์ใช้หลัก SWOT ดังนี้

1. สรุปสถานการณ์การพัฒนา

1. สภาพปัญหา องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน ได้ดำเนินการประชุมประชาคมระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และการวิเคราะห์ปัญหาจากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล สรุป สภาพปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการเกษตร

- ขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร
- ขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับการเกษตร
- ปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- ปัญหาจากแมลงศัตรูพืช
- ปัญหาราคาพืชผลตกต่ำ
- ประสบปัญหาภาวะฝนทิ้งช่วง
- ปัญหาจากการใช้สารเคมี
- ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2) ถนนยกระดับ, ถนน คสล. ฯลฯ ยังไม่ครอบคลุม

- ระบบประปา
- ระบบไฟฟ้าสาธารณะ ,ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง

3) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

- ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า
- ปัญหาการขยะมูลฝอย
- ปัญหามลพิษจากการเผาอ้อย

- ปัญหาจากน้ำเน่าเสีย และมลภาวะเป็นพิษทางอากาศ จาก
โรงงานอุตสาหกรรม

4) ปัญหาด้านกลุ่มอาชีพ

- ปัญหาการขาดความรู้ในการผลิตภัณฑ์ การบรรจุภัณฑ์ การ
บริหารจัดการกลุ่มอาชีพ

- ปัญหาการตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน

- ปัญหาด้านบุคลากรในการประสานงานกลุ่มอาชีพ ขาดความเอาใจใส่
ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ

5) ปัญหาด้านยาเสพติด อบายมุข ยาบ้า สุรา การพนันทุกประเภท

6) ปัญหาด้านสุขภาพ

- ปัญหาการขาดการออกกำลังกาย

- ปัญหาการขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพ

- ปัญหาการระบาดของโรคติดต่อ เช่น ไข้หวัดนก ไข้เลือดออก พิษสุนัขบ้า ฯลฯ

7) ปัญหาด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน

8) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของการมี
ส่วนร่วม

9) ปัญหาความสามัคคีภายในหมู่บ้าน/ชุมชน

2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (S: Strength)

1) พื้นที่ตำบลวังคัน เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตร สามารถพัฒนาเป็นแหล่ง
อาหารที่ยั่งยืน

2) พื้นที่สามารถพัฒนาระบบชลประทาน

3) มีแหล่งท่องเที่ยวประจำตำบล (ถ้ำเวฬุวัน)

4) ประชาชนมีสัมพันธ์กับแบบเครือญาติ

จุดอ่อน (W: Weakness)

1) ขาดความร่วมมือเป็นเครือข่ายทางธุรกิจที่เป็นรูปธรรม

2) ประชาชนขาดความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม

3) มีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณกลุ่มอาชีพ แต่กลุ่มอาชีพ ไม่มีความ
เข้มแข็ง ขาดความรับผิดชอบต่อบริษัทที่ได้รับ

4) เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้มแข็งของการดำเนินงานกลุ่ม
และด้านการวางแผนการผลิต ไม่มีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการและสถานะตลาด มีการใช้
สารเคมีที่เกินความเหมาะสม และความจำเป็น ฯลฯ ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูง

- 5) การใช้สารเคมีในภาคการเกษตรมากเกินไป ก่อให้เกิดสารเคมีตกค้างใน
พื้นดิน และแหล่งน้ำ
- 6) งบประมาณในการพัฒนาตำบล ไม่เพียงพอต่อความต้องการพัฒนาของ
ชุมชน

3. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

โอกาส (O: Opportunity)

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน ตั้งอยู่ไม่ห่างจากอำเภอด่านช้าง การติดต่อส่วนราชการ และการซื้อของอุปโภคบริโภค อุปกรณ์ทางการเกษตร กระทำได้สะดวก
- 2) พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน ตั้งอยู่ติดกับตำบลทัพหลวง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลบ้านไร่ และโรงงานแปรงไม้สำหรับล้าง ซึ่งประชาชนในตำบลวังคัน มีอาชีพทำไร่ไถนา ไร่ไม้สำหรับล้าง การขนส่งทำได้สะดวกและใกล้ เป็นการลดต้นทุนการผลิต และสามารถรองรับแรงงานในพื้นที่ได้

4. อุปสรรค (T: Threat)

- 1) การเกิดภัยธรรมชาติ เช่น วาตภัย น้ำท่วม ฝนแล้ง อัคคีภัยที่เกิดขึ้นทุกปี ส่งผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตรและความเป็นอยู่
- 2) เอกสารสิทธิที่ดินทำกิน พื้นที่เขตตำบลวังคัน เป็นพื้นที่เขตป่าสงวน เช่น สปก.4-01 นิคมสหกรณ์ห้วยขมิ้น ทำให้การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของรัฐทำได้ยาก
- 3) ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงสลับภูเขา เป็นอุปสรรคต่อจัดทำระบบชลประทาน และในช่วงฤดูแล้งเกิดภาวะน้ำใต้ดินแห้ง ทำให้ขาดแคลนน้ำในการอุปโภคและบริโภคอย่างมาก
- 4) แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร เป็นผู้กำหนดราคารับซื้อสินค้าทางการเกษตร ส่งผลต่อราคาและเสถียรภาพการทำการเกษตร ภายใต้ต้นทุนที่สูง ผลกำไรต่ำ
- 5) ผลกระทบจากข้อกำหนด/ระเบียบ และข้อกฎหมาย บางส่วนของรัฐ ส่งผลต่อการบริหารจัดการ
- 6) ไม่มีแหล่งรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริม

◆ แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

ปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของทุกๆ ปัญหา หากครอบครัวไม่เข้มแข็ง ทุกอย่างก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการดึงองค์ความรู้หรือข้อค้นพบที่มีอยู่ในชุมชนว่าครอบครัวและชุมชนมีปัญหาคือความรุนแรงด้านใดบ้าง และมีเครื่องมืออะไรบ้างที่จะช่วยในการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรง อาจจะไม่ใช้เครื่องมือทางกฎหมาย แต่ว่าเป็นเครื่องมือที่คล้ายๆ กับเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ในชุมชน

◆ สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่

1) สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ที่มีบ้างแต่ไม่รุนแรงมากนัก ดังนี้

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเล็กน้อยนั้นส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจ กล่าวคือเกิดการด่าทอ การใช้วาจาไม่สุภาพ วัยรุ่นขับรถจักรยานยนต์เสียงดังรบกวนประชาชนในหมู่บ้าน

2) สาเหตุของการเกิดปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ดังนี้

2.1) การดื่มสุรา และการเสพสิ่งเสพติด

2.2) การมีครอบครัวอายุยังน้อยเกินไป ทำให้ไม่มีวุฒิภาวะในการครองเรือน ส่งผลให้เกิดการทะเลาะเกิดขึ้นในครอบครัว

◆ การป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในพื้นที่

สาเหตุที่ความรุนแรงไม่เกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังคันมากนัก เนื่องจากการดำเนินงานของทั้งในพื้นที่และท้องถิ่นที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน มีกระบวนการในการไกล่เกลี่ยเบื้องต้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน การเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ดีของผู้นำ โดยการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่มเย็นในพื้นที่ มีการปฏิบัติและส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. การดำเนินงานตามโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ

โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ ดำเนินการโดยให้ครอบครัว ชุมชนและสังคมเข้ามา มีบทบาท ในการสร้างสรรค์เด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีการแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อสร้างพื้นฐานให้เด็กและเยาวชนสุพรรณบุรีเป็นคนดีมีคุณลักษณะ 11 ประการ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 รักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือน และชุมชน

เป้าหมายที่ 2 มีจิตสำนึกร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ 3 มีวิถีประชาธิปไตย

เป้าหมายที่ 4 เป็นผู้ประหยัสดอดออม และนิยมไทย

เป้าหมายที่ 5 ปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม หรือหลักธรรมของศาสนาอื่นที่เด็ก และเยาวชนนับถือ

เป้าหมายที่ 6 เป็นผู้มีความรักแบบไทย

เป้าหมายที่ 7 มีวินัยจราจร

เป้าหมายที่ 8 เป็นคนตรงต่อเวลา

เป้าหมายที่ 9 ปฏิบัติตนในการเข้าแถวเรียงลำดับก่อน-หลัง ในการรับบริการต่างๆ

เป้าหมายที่ 10 ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนและกลุ่มโดยเคร่งครัด

เป้าหมายที่ 11 ไม่พัวพันยาเสพติด

ซึ่งการดำเนินงานของ อบต. จะเพิ่มเป้าหมายการดำเนินงานอีก 1 ข้อ คือ ด้านความมีสัจจะและกตัญญู ส่งเสริมให้เกิดขึ้นในครอบครัว ถ้าทุกคนมีสัจจะและความกตัญญูอยู่ในตัวจะส่งเสริมให้ครัวเรือน ชุมชน เกิดความปกติสุข ทุกคนจะเห็นอกเห็นใจกัน มีน้ำใจให้ซึ่งกันและกัน

2. ส่งเสริมในรูปแบบของสุขภาพ

การดำเนินงานในรูปแบบของการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี เมื่อทุกคนได้มาออกกำลังกายด้วยกัน นอกจากจะทำให้สุขภาพดีแล้ว ยังส่งเสริมให้ทุกคนได้มาพบกันมากขึ้น เกิดการพูดคุย ทำให้มีความเข้าใจและรู้จักกันมากขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในชุมชนลงได้

3. การส่งเสริมอาชีพ

สาเหตุที่ต้องมีการส่งเสริมอาชีพ เนื่องจากมองว่าถ้าทุกครอบครัวมีเศรษฐกิจที่ดี มีรายได้เข้ามาในครอบครัว จะส่งผลให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ไม่เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ช่วยยกระดับฐานะความ มั่นคงในครัวเรือน เมื่อทุกคนมีกินมีใช้ก็จะอยู่เย็นเป็นสุข

4. การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาสังคม

การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความ พอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) และคุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน)

การดำเนินงานพัฒนาสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง ถ้าพอประมาณเราทำได้ มีเหตุผล คิด พูดคุย ด้วยความประนีประนอม มีเหตุผล ภูมิคุ้มกันนั้นเกิดจากการ เรียนรู้สิ่งที่ผิดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เกิดข้อผิดพลาดอีก อันนี้คือภูมิคุ้มกันเราสร้างได้ 2 เงื่อนไข ความรู้ คู่คุณธรรม ถ้าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ มีการศึกษา ปัญหาจะไม่ค่อยเกิด ถ้ามีความรู้ เมื่อพบเจอปัญหา ความรุนแรง จะใช้เหตุผลในการพิจารณามากขึ้น จะใช้จิตวิทยาในการพูดต่างๆ คือ นำความรู้มาใช้ คุณธรรม เป็นคนดี มีการนำ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) มาเชื่อมโยงการดำเนินงาน เข้าวัดฟังธรรม แล้วนำมาถือปฏิบัติ จะเกิดสิ่งที่ดี มีคุณธรรม มีความดีที่เกิดขึ้น

จากการจัดการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนของทั้ง 2 พื้นที่ สามารถสรุปเป็น นวัตกรรมในการจัดการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ได้ดังนี้

การจัดการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็น กรอบแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญห การดำเนินงานพัฒนาสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง ถ้าพอประมาณเราทำได้ มีเหตุผล คิด พูดคุย ด้วยความประนีประนอม มีเหตุผล ภูมิคุ้มกันนั้นเกิดจาก การเรียนรู้สิ่งที่ผิดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เกิดข้อผิดพลาดอีก ภูมิคุ้มกันเราสร้างได้ 2 เงื่อนไข ความรู้ คู่คุณธรรม ถ้าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ มีการศึกษา ปัญหาจะไม่ค่อยเกิด ถ้ามีความรู้ เมื่อพบเจอปัญหา ความรุนแรง จะใช้เหตุผลในการพิจารณามากขึ้น จะใช้จิตวิทยาในการพูดต่างๆ คือ นำความรู้มาใช้ คุณธรรม เป็นคนดี มีการนำ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) มาเชื่อมโยงการดำเนินงาน เข้าวัดฟังธรรม แล้วนำมาถือปฏิบัติ จะเกิดสิ่งที่ดี มีคุณธรรม มีความดีที่เกิดขึ้น

การจัดการแก้ไขปัญหามารุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง
แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2

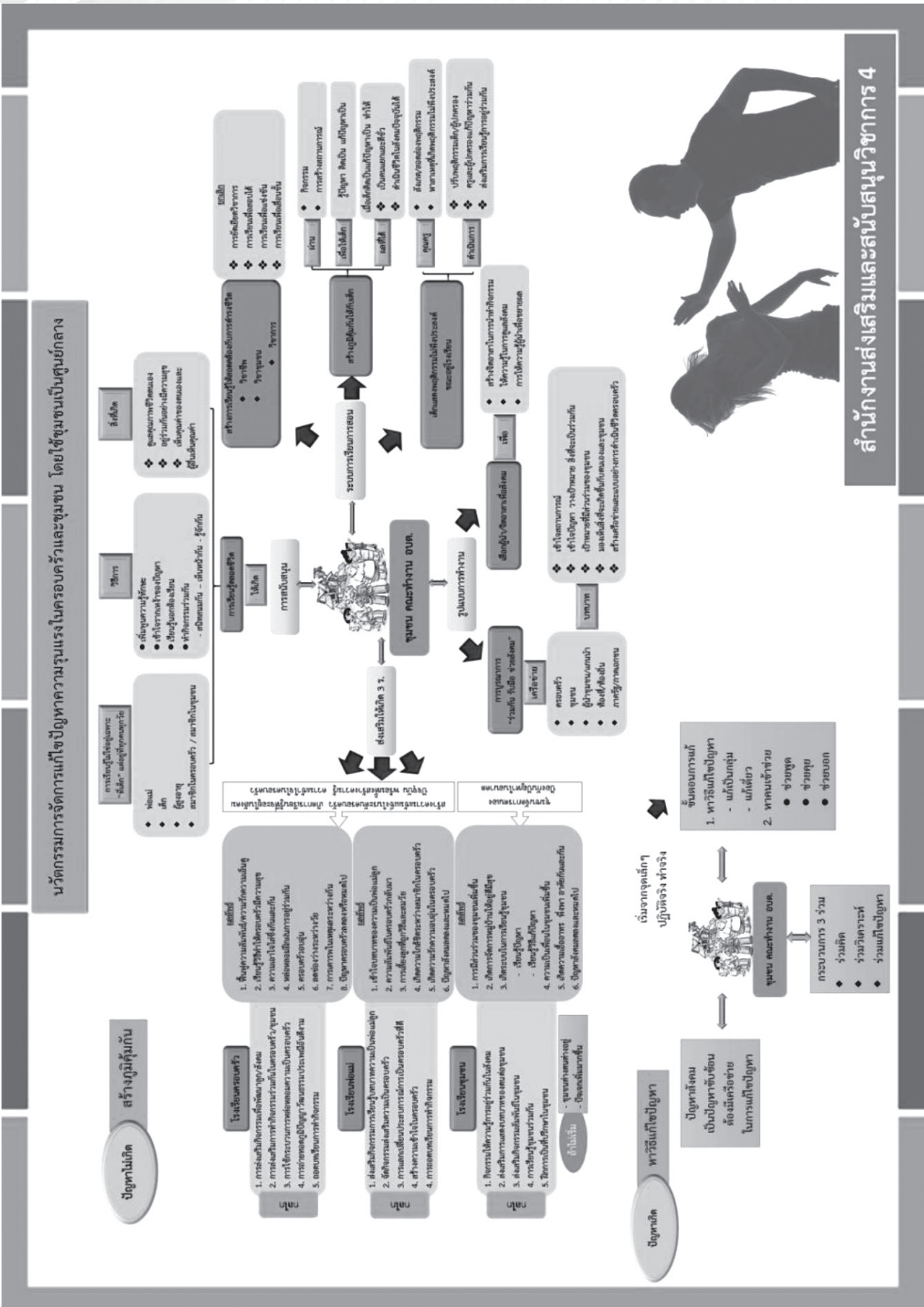
1. กรณีปัญหายังไม่เกิด ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในการแก้ไข้ปัญหา การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว และชุมชน ลดช่องว่างระหว่างครอบครัวและชุมชน ให้เกิดความ
เข้าใจกันมากขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน โดยการสร้างกิจกรรม/เหตุการณ์ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดในการ
แก้ไข้ปัญหาร่วมกัน การสร้างสังคมที่ดี ลดปัญหามารุนแรงในชุมชน ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น
กิจกรรมโรงเรียนครอบครัว กิจกรรมด้านสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

2. กรณีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว ปัญหามารุนแรงเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ต้องมีเครือข่ายในการแก้ไข้
ปัญหา ซึ่งต้องร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไข้ปัญหาร่วมกัน 3 กระบวนการ คือ “ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ และ
ร่วมแก้ไข้ปัญหา” มีขั้นตอนในการแก้ไข้ปัญหา 2 ขั้นตอน คือ การหาวิธีแก้ไข้ปัญหา และการหาคนช่วย
ดำเนินการไกล่เกลี่ยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน “ช่วยพูด ช่วยคุย ช่วยบอก”

การแก้ไข้ปัญหามารุนแรงในครอบครัวและชุมชน มิใช่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลใด หรือ
หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกคนในสังคมที่ต้องคอยช่วยกันดูแล
ช่วยกันแก้ไข้ปัญหา โดยมีการดำเนินงานในลักษณะของ “ประชารัฐร่วมใจ ป้องกันและแก้ไข้ปัญหามารุน
แรง” โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาร่วมกัน ปัญหาจึงจะหมดไปจาก
สังคมไทยได้

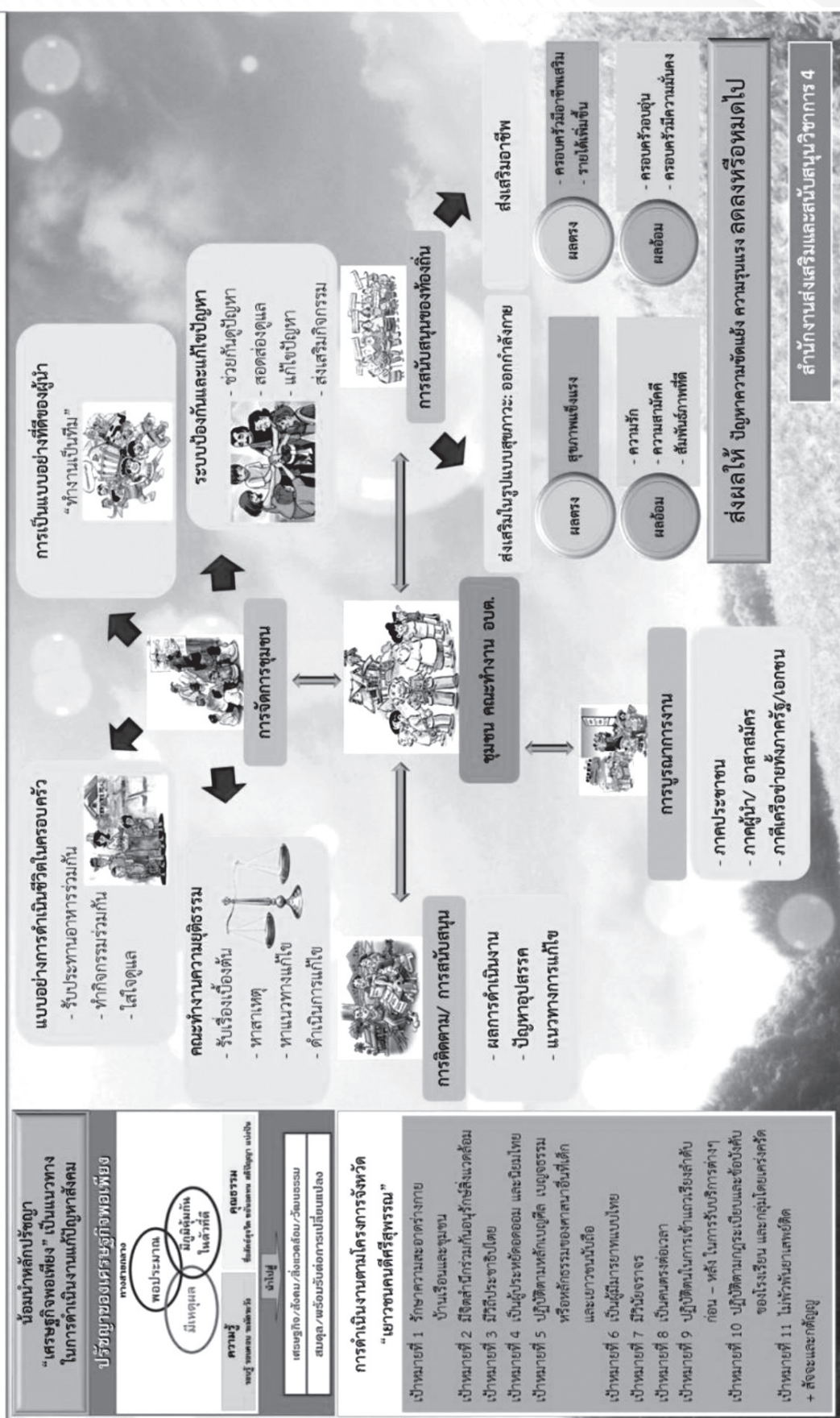
นวัตกรรมการจัดการแก้ไข้ปัญหามารุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางดังนี้

รูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 2

นวัตกรรมจัดการแก้ไขปัญหาคาแรงและครอบครัวให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัย “นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ ศึกษากระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ศึกษาบทบาทของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และเพื่อจัดทำนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 500 คน เชิงคุณภาพใช้วิธีการสนทนากลุ่มกับเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ประชาชนในพื้นที่ อบต. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

การศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม โดยเก็บแบบสอบถามกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 500 ชุด ผลการศึกษา ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 61.0 เป็นเพศหญิง อายุ ร้อยละ 41.0 อายุ 28 – 43 ปี โดยมีอายุต่ำสุด 12 ปี อายุสูงสุด 89 ปี มีอายุเฉลี่ย 42.9 ปี ระดับการศึกษา ร้อยละ 54.0 สถานภาพ 67.0 มีสถานภาพสมรส – อยู่ด้วยกัน

อาชีพหลักในปัจจุบัน ร้อยละ 46.0 มีอาชีพทำการเกษตร รายได้ต่อเดือน ร้อยละ 47.0 มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว ร้อยละ 43.0 มีรายได้มาจากสามี/ภรรยา ความพอเพียงของรายได้ ร้อยละ 55.0 รายรับ – รายจ่าย พอๆ กัน หนี้สินภายในครัวเรือน ร้อยละ 79.0 มีหนี้สิน จำนวนหนี้สินที่มี ร้อยละ 43.0 มีจำนวนมากกว่า 40,001 บาท ในด้านของเงินออม ร้อยละ 53.0 มีเงินออม เงินออมที่มี ร้อยละ 44.0 มีเงินอมน้อยกว่า 10,000 บาท

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรในชุมชน ร้อยละ 70.0 เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ร้อยละ 35.0 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 32 – 47 ปี ลักษณะโครงสร้างทางครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 65.0 เป็นครอบครัวเดี่ยว (ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก)

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 76.0 ไม่เคยมีประสบการณ์ ส่วนผู้ที่เคยมีประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ร้อยละ

71.0 เคยพบเห็นผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ผู้ที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 80.0 เลือกว่าจะปรึกษา โดยส่วนใหญ่ปรึกษาพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.2 ข้อมูลความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชน

เป็นการประเมินสถานการณ์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา (มกราคม – มีนาคม 2560) ถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

1.2.1 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สมาชิกในครอบครัวของท่านปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมตามสถานภาพของตนในครอบครัว เช่น ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน ช่วยเหลืองานบ้าน มีค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.31$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง รองลงมาคือ สมาชิกในครอบครัวของท่านแสดงออกซึ่งความรัก และความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ มีค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.28$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง และครอบครัวของเปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นการให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมของครอบครัว มีค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.24$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อส่วนรวมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 2.09$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวในชุมชนหรือกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นตามโอกาสต่างๆ หรือการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 1.96$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง และการให้ความช่วยเหลือชุมชนทุกครั้ง เมื่อพบว่าชุมชนเกิดปัญหาขึ้น หรือร้องขอให้ช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยระยะการปฏิบัติ $\bar{x} = 1.96$ แสดงว่ามีระยะการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.3 สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

1.3.1 สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 83.0 ไม่มีการแสดงพฤติกรรม การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 81.0 ไม่เคยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรง ส่วนร้อยละ 19.0 แสดงพฤติกรรมความรุนแรง โดยพฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออก ส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมด้วยการดุด่าด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล รองลงมา วิธีการแก้ไขปัญหากหากเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว ร้อยละ 49.0 ทำกิจกรรมนอกบ้าน สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 16.0 เกิดจากความเครียด

1.3.2 สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชน

การพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน ร้อยละ 52.0 เคยพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน และร้อยละ 45 ทราบว่าผู้กระทำความรุนแรงเป็นใคร โดยส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำ

ความรุนแรง คือสามิทำร้ายภรรยา สาเหตุของความรุนแรงที่พบเห็นในชุมชนส่วนใหญ่เกิดจากความรุนแรงมาจากการดื่มสุรา

สิ่งที่จะทำเมื่อพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน ร้อยละ 34.0 เคยๆ ไม่กล้าเข้าไปยุ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องส่วนตัว การจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงของชุมชน เมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 71.0 มีการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรง หน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่เข้าช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดจากการกระทำความรุนแรงขึ้นในครอบครัวและในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และส่วนใหญ่เห็นว่าชุมชนมีการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชุมชน

1.4 บทบาทของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ชุมชนมีการจัดการการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน การให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกระทำความรุนแรง การว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือชุมชน การประสานขอความช่วยเหลือของชุมชน กรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ส่วนด้านที่ชุมชนไม่มีการจัด คือ กระบวนการในการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ของชุมชน การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหความรุนแรงในชุมชน ของชุมชน เจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกระทำความรุนแรงในชุมชน

2. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

การศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ประชาชนในพื้นที่ อบท. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่างๆ หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหความรุนแรงในพื้นที่ และจัดทำเป็นนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ผลการศึกษา ดังนี้

2.1 สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่

จากการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่มีทั้งความรุนแรงทางด้านร่างกาย และจิตใจ การทำร้ายร่างกาย เช่น การทำร้ายร่างกายภรรยา การใช้กำลังทุบตีเพื่อน พ่อแม่ติลูก ส่วนความรุนแรงทางด้านจิตใจ เป็นความรุนแรงในลักษณะของการใช้คำพูดด่าทอ การใช้วาจาไม่สุภาพ หรือแม้กระทั่งการเห็นพ่อแม่ทะเลาะกัน ก็เป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจเช่นกัน เพราะก่อให้เกิดความทุกข์ใจ

ส่วนสาเหตุของการเกิดปัญหความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน มีสาเหตุสำคัญมาจากการดื่มสุรา และการเสพยาเสพติด นอกเหนือจากนี้ก็จะเป็ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน เป็นต้น การมีอารมณ์รุนแรงในขณะตั้งครรภ์ของมารดา ส่งผลให้บุตรที่เกิดมาเมื่อโตขึ้นแล้วจะแสดงอารมณ์รุนแรงเหมือนกับขณะที่แม่กำลังตั้งครรรภ์ และการมีครอบครัวเมื่ออายุน้อยเกินไป ทำให้ไม่มีวุฒิภาวะในการครองเรือน ส่งผลให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้นในครอบครัว

2.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหามรณกรรมในครอบครัวและชุมชน

การป้องกันและแก้ไขปัญหามรณกรรมในครอบครัวและชุมชน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างมีขั้นตอนและกระบวนการในการทำงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

การดำเนินงานพัฒนาสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง ถ้าพอประมาณเราทำได้ มีเหตุผล คิด พูดคุย ด้วยความประนีประนอม มีเหตุผล ภูมิคุ้มกันนั้นเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ผิดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เกิดข้อผิดพลาดอีก ภูมิคุ้มกันเราสร้างได้ 2 เงื่อนไข ความรู้ คุณธรรม ถ้าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ มีการศึกษา ปัญหาจะไม่ค่อยเกิด ถ้ามีความรู้ เมื่อพบเจอปัญหามรณกรรม จะใช้เหตุผลในการพิจารณามากขึ้น จะใช้จิตวิทยาในการพูดต่างๆ คือ นำความรู้มาใช้ คุณธรรมเป็นคนดี มีการนำ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) มาเชื่อมโยงการดำเนินงาน เข้าวัดฟังธรรม แล้วนำมาถือปฏิบัติจะเกิดสิ่งที่ดีมีคุณธรรม มีความดีที่เกิดขึ้น

การจัดการแก้ไขปัญหามรณกรรมในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2

1. กรณีปัญหายังไม่เกิด ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในการแก้ไขปัญห การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว และชุมชน ลดช่องว่างระหว่างครอบครัวและชุมชน ให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน โดยการสร้างกิจกรรม/เหตุการณ์ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน การสร้างสังคมที่ดี ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมโรงเรียนครอบครัว กิจกรรมด้านสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

วิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การเริ่มต้นจากครอบครัว สร้างความเข้าใจในครอบครัว
2. การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กเล็ก สร้างกิจกรรม/เหตุการณ์เพื่อให้เด็กคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นโดยการผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อน โดยครูต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้ประสานงานกับผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย
3. การเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับเพื่อนบ้าน หรือผู้ประสบปัญหาในชุมชน เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญห
4. การสร้างสังคมที่มีแต่สิ่งดีๆ การพูดดี กระทำดี เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน
5. การสร้างเครือข่ายในการลดปัญหามรณกรรม การสร้างครอบครัวที่ดีในการเป็นแบบอย่างการปฏิบัติต่อกันในครอบครัว
6. การแก้ปัญหาหลักๆ ของครอบครัวในพื้นที่ โดยการแก้ไขปัญหากลุ่มๆ เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

2. กรณีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว ปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ต้องมีเครือข่ายในการแก้ไข ปัญหา ซึ่งต้องร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยกัน 3 กระบวนการ คือ “ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ และ ร่วมแก้ไขปัญหา” มีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหา 2 ขั้นตอน คือ การหาวิธีแก้ไขปัญหา และการหาคนช่วย ดำเนินการใกล้เคียงให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน “ช่วยพูด ช่วยคุย ช่วยบอก”

อภิปรายผล

การศึกษานวัตกรรมจัดการแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็น ศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหามา สามารถแบ่งผลการศึกษาดังนี้

ประเด็นที่ 1 สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ แยกอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น คือ สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว พบว่า การแสดงพฤติกรรมอารมณ์รุนแรง หรือใช้กำลังในการกระทำ ความรุนแรง และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีการแสดงพฤติกรรมหรือใช้ กำลังในการกระทำ ความรุนแรง และไม่เคยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรง และส่วนน้อยที่แสดงออกซึ่ง พฤติกรรมความรุนแรงนั้น ส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมความรุนแรงทางด้านจิตใจ กล่าวคือ การดุด่าด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล โดยมีวิธีการแก้ไขปัญหาก่เกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว ส่วนใหญ่ใช้วิธีทำกิจกรรมนอก บ้าน สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเกิดจากความเครียด การดื่มสุรา ส่วนสถานการณ์ความรุนแรง ในชุมชน ส่วนใหญ่จะเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน และส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าผู้กระทำ ความรุนแรงจากการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชนนั้นเป็นใคร แต่ที่พอทราบคือ ผู้กระทำ ความรุนแรงที่พบ เห็นนั้นเป็นสามีทำร้ายภรรยา โดยมีสาเหตุมาจากการดื่มสุรา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบว่า “ความรุนแรงที่พบเห็นเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นการทำร้ายร่างกายภรรยา” และมีสาเหตุมา จากการดื่มสุรา และยาเสพติด

จากผลการศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนดังกล่าวสอดคล้องกับผล การศึกษาของภาวณิ นิลน้ำค้าง ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการกระทำรุนแรงใน ครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเกิด ความรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยามี 2 รูปแบบ คือ การกระทำ ความรุนแรงโดยมีสารเสพติด เช่น สุรา หรือยาเสพติด และการกระทำ ความรุนแรงโดยไม่ใช้สารเสพติด ผู้เป็นสามีไม่มีการเกี่ยวข้องกับสารเสพติดใดๆ สาเหตุและ เงื่อนไขต่างๆ เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ปัจจัยทางสังคม คือ กลุ่มเพื่อนที่ชักชวนให้สามีดื่มสุรา เสพยาเสพติด เล่นการพนัน หรือกลุ่มเพื่อนที่มีนิสัยชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ความเครียดจากปัญหาต่างๆ ที่รุนแรง คือ ปัญหาจากสถานะเศรษฐกิจ เงินไม่พอใช้จ่าย ตกงาน เป็นต้น

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน เป็นความรุนแรงที่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อ ร่างกายและจิตใจของผู้กระทำ ก่อให้เกิดความทุกข์ให้กับสมาชิกทุกคนในครอบครัวโดยบุคคลที่จะได้รับ ผลกระทบมากที่สุดคือเด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัว ที่ต้องรับรู้ รับทราบ และซึมซับความรุนแรงที่เกิดขึ้น อันอาจจะส่งผลให้เมื่อโตขึ้นก็จะเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงขึ้นได้ และส่งผลกระทบต่อผู้ชุมชน หรือสังคม ทำให้

สังคมได้รับความเดือนร้อนอันมีต้นเหตุมาจากความรุนแรง และจากการศึกษาเชิงปริมาณด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ถือว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย และจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมีประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งคือสิ่งที่จะทำให้พบเห็นเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า “เฉยๆ ไม่กล้าเข้าไปยุ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องส่วนตัว” จึงเห็นสมควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือกันในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน ให้กลับมามีความสัมพันธ์ที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อลดความห่างเหินในครอบครัว และในชุมชน อันจะส่งผลปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนลดลง และสร้างค่านิยมในการเห็นปัญหาร่วมกันว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาในสังคม มิใช่ปัญหาของครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง เป็นปัญหาที่ต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ประเด็นที่ 2 กระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

กระบวนการในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของทุกๆ ปัญหา หากครอบครัวไม่เข้มแข็ง จะเป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาต่างๆ ต่อสังคม จึงใช้กลไกในการสร้างกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชน ให้ทุกคน ทุกวัย ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย ให้เกิดความเข้าใจร่วมกันทั้งสมาชิกในครอบครัว และสมาชิกในชุมชน โดยการขับเคลื่อนและการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างมีขั้นตอนและกระบวนการในการทำงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง โดยใช้ชุมชนเป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิบูลดา มาตันบุญ (บทคัดย่อ: 2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาโลกในระดับชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือของประเทศไทย (เล่ม 1) ผลการศึกษาพบว่าในพื้นที่มีการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กและสตรี แต่ไม่ได้เป็นปัญหาที่พูดถึงมากนัก กลไกในระดับชุมชนที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นกลไกที่เป็นทางการ ที่มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็งและได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น จนได้ผลผลิตของโครงการ คือ “ธรรมนูญยุติความรุนแรงต่อเด็ก” และ “ธรรมนูญยุติความรุนแรงสตรี” ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยสำนักงานเทศบาลได้ใช้ประชาคมในระดับตำบล และอยู่ระหว่างการเตรียมออกเป็นเทศบัญญัติของเทศบาล เพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมายชุมชนและเป็นพื้นที่ต้นแบบที่จะขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่ใกล้เคียง

นอกจากนี้กระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสภา ชูพิกุลชัย ชปิลมันน์ (บทคัดย่อ: 2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างเครือข่ายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า รูปแบบเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ควรเริ่มจากคนในชุมชน โดยหน่วยงาน

ของรัฐและชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในลักษณะการทำงานแบบสหวิชาชีพและมีศูนย์รวมข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน

จากข้อมูลข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า กระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ให้ได้ผลอย่างยั่งยืนต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้ามาร่วมดำเนินงาน ใช้ชุมชนเป็นฐาน หรือเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน เพราะปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยคนใดคนหนึ่ง ต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อน โดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคม เพื่อสร้างรากฐานที่ดีให้กับครอบครัวและชุมชน

ประเด็นที่ 3 นวัตกรรมจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชนนั้น เป็นปัญหาที่มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกสังคมต้องประสบกับปัญหาความรุนแรง และปัญหาความรุนแรงไม่สามารถที่จะแก้ไขได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือแก้ไขปัญหาโดยบุคคลภายนอกชุมชน เพราะบุคคลอื่นจะไม่เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างลึกซึ้งเหมือนคนในชุมชนด้วยกันเอง หรือแม้กระทั่งการใช้กฎหมายกรอบแนวทางในการแก้ไขปัญหา แต่ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนก็ไม่ลดลง ยังมีปริมาณที่มากขึ้นจากจำนวนสถิติต่างๆ และจากการสังเกตการเสนอข่าวในแต่ละวันที่จะต้องมีความรุนแรงเกิดขึ้นทุกวัน ฉะนั้นการแก้ไขปัญหาความรุนแรงให้มีความยั่งยืนและต่อเนื่อง ต้องใช้กระบวนการให้ชุมชนเข้ามาเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา และการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมิใช่จะดำเนินงานได้เฉพาะทางด้านการเกษตรเท่านั้น แต่สามารถนำมาเป็นกรอบในการดำเนินงานได้ทุกสาขา โดยใช้หลักความพอประมาณในการดำเนินงาน การดำเนินงานที่เหมาะสมกับชุมชน ความพร้อมของชุมชนที่สามารถร่วมดำเนินการได้ มิใช่ดำเนินการแบบเร่งด่วนโดยชุมชนไม่มีความพร้อม ใช้เหตุผลในการดำเนินงาน ชี้แจงเหตุผลชุมชนรับทราบทำไมชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในการแก้ไขปัญหาความรุนแรง เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันอย่างจริงจัง และเห็นความสำคัญในการดำเนินงานจากทุกคนในครอบครัวและชุมชน และการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้เกิดขึ้นในชุมชน ทุกปัญหาเราสามารถที่จะแก้ไขได้ แต่จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความยากง่ายของปัญหา แต่การแก้ไขที่ดีที่สุดคือการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในสังคมจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด โดยหาวิธีในการสร้างภูมิคุ้มกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคม

การจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2

1. กรณีปัญหายังไม่เกิด ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในการแก้ไขปัญหา การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว และชุมชน ลดช่องว่างระหว่างครอบครัวและชุมชน ให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน โดยการสร้างกิจกรรม/เหตุการณ์ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การสร้างสังคมที่ดี ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมโรงเรียนครอบครัว กิจกรรมด้านสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

วิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การเริ่มต้นจากครอบครัว สร้างความเข้าใจในครอบครัว
 2. การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กเล็ก สร้างกิจกรรม/เหตุการณ์เพื่อให้เด็กคิดเป็นแก้ปัญหาเป็นโดยการผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ได้รู้จักการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อน โดยครูต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้ประสานงานกับผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย
 3. การเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับเพื่อนบ้าน หรือผู้ประสบปัญหาในชุมชน เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญหาร่วมกัน
 4. การสร้างสังคมที่มีแต่สิ่งดีๆ การพูดดี กระทำดี เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน
 5. การสร้างเครือข่ายในการลดปัญหาความรุนแรง การสร้างครอบครัวที่ดีในการเป็นแบบอย่างการปฏิบัติต่อกันในครอบครัว
 6. การแก้ปัญหาหลักๆ ของครอบครัวในพื้นที่ โดยการแก้ไขปัญหาร่วมกันกลุ่มๆ เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญหาร่วมกัน
2. กรณีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว ปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ต้องมีเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งต้องร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน 3 กระบวนการ คือ “ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ และร่วมแก้ไขปัญหาร่วมกัน” มีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน 2 ขั้นตอน คือ การหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน และการหาคนช่วยดำเนินการใกล้เคียงให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน “ช่วยพูด ช่วยคุย ช่วยบอก”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรกำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminal ในครอบครัวและชุมชน โดยการหนุนเสริมการดำเนินงานของท้องถิ่น ทั้งด้านบุคลากรให้ความรู้ และงบประมาณในการดำเนินงาน โดยให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสร้างรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง
- 1.2 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรให้ความสำคัญกับสภาเด็กและเยาวชน ในการเข้ามาเป็นองค์กรขับเคลื่อนด้านความรุนแรง เป็นศูนย์กลางให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาความรุนแรง พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน เพื่อไม่ให้ปัญหาความรุนแรงเกิดขึ้น
- 1.3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ในด้านการจัดกิจกรรมให้สถาบันครอบครัวเข้าใจในบทบาทการแสดงต่อกันทั้งในครอบครัวและชุมชนอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้ทุกคนในชุมชนแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม

1.4 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนเพิ่มมากขึ้น โดยการสร้างจิตสำนึกในการมองปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ให้มองว่าปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาของสังคม ชุมชน ไม่ใช่ปัญหาภายในครอบครัว และเมื่อประสบกับปัญหา หรือพบเห็นปัญหาต้องไม่นิ่งเฉย ต้องร่วมกันในการแก้ไขปัญหา ให้หมดไปจากครอบครัวหรือชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ควรขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และสร้างรากฐานทางสังคมให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว การดำเนินงานในลักษณะของการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในครอบครัว เพื่อลดความห่างเหินระหว่างวัยภายในครอบครัว

2.2 หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน โดยการพัฒนาศักยภาพของคณะทำงานให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และให้มีกระบวนการในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เป็นศูนย์กลางของคนทุกวัย

2.3 หน่วยงานของทุกกระทรวง อาทิ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม ฯลฯ ควรร่วมมือดำเนินการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความรุนแรง ปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนในชุมชนให้มองปัญหาความรุนแรงในครอบครัว หรือในชุมชน เป็นปัญหาของชุมชน ปัญหาของส่วนรวม ที่ต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาให้ลดลงหรือหมดไป

2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มกระบวนการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในชุมชน ของชุมชน และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้กระทำความรุนแรงในชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจในปัญหา และเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

2.5 หน่วยงานท้องที่และท้องถิ่น กลุ่มองค์กร แกนนำชุมชนต่างๆ ควรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาชุมชน หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ทำให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายั่งยืนขึ้นตอนและกระบวนการในการทำงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

ภาคผนวก

แบบสำรวจ
แบบสำรวจสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

แบบสำรวจ
สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว
โครงการวิจัยนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน
โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

การดำเนินโครงการวิจัยนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ เพื่อศึกษากระบวนการขับเคลื่อนและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยชุมชน เป็นศูนย์กลาง เพื่อศึกษาบทบาทของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และชุมชน และเพื่อจัดทำนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

ทั้งนี้การดำเนินงานจึงได้จัดทำแบบสำรวจขึ้นในการสำรวจความรุนแรงที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นองค์ประกอบในการจัดทำนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 จังหวัดนครปฐม ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน โดยข้อมูลที่ได้รับจะเก็บไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4

แบบสำรวจ
สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน
โครงการวิจัยนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน
โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียง
ช่องเดียว ลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ☐ ชาย 2. ☐ หญิง

2. อายุปี

3. ระดับการศึกษา

1. ☐ ประถมศึกษา	5. ☐ ปริญญาตรี
2. ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	6. ☐ ปริญญาโท
3. ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	7. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ☐ ปวช./ปวส.	

4. สถานภาพสมรส

1. ☐ โสด	4. ☐ หย่าร้าง
2. ☐ สมรส- อยู่ด้วยกัน	5. ☐ ม่าย
3. ☐ สมรส - แยกกันอยู่	6. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. อาชีพหลักในปัจจุบัน

1. ☐ ทำการเกษตร	4. ☐ รับจ้าง
2. ☐ ค้าขาย/ประกอบธุรกิจ	5. ☐ ข้าราชการ
3. ☐ พนักงานบริษัท	6. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. รายได้ต่อเดือน

1. ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	4. ☐ 15,001 – 20,000 บาท
2. ☐ 5,000 – 10,000 บาท	5. ☐ 20,001 – 25,000 บาท
3. ☐ 10,001 – 15,000 บาท	6. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. รายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัวมาจากใคร

1. ☐ หัวหน้าครอบครัว	5. ☐ พี่น้อง
2. ☐ สามี/ภรรยา	6. ☐ ลูก ป้า น้า อา
3. ☐ บิดา/มารดา	7. ☐ สมาชิกในครอบครัวคนอื่นๆ
4. ☐ บุตร/หลาน	โปรดระบุ.....

8. ความพอเพียงของรายได้

1. ☐ รายรับมากกว่ารายจ่าย
2. ☐ รายรับ – รายจ่าย พอๆ กัน
3. ☐ รายรับน้อยกว่ารายจ่าย

9. หนี้สินภายในครอบครัว

1. ☐ ไม่มีหนี้สิน
2. ☐ มีหนี้สิน
 - 2.1 ☐ น้อยกว่า 10,000 บาท
 - 2.2 ☐ 10,000 – 20,000 บาท
 - 2.3 ☐ 20,001 – 30,000 บาท
 - 2.4 ☐ 30,001 – 40,000 บาท
 - 2.5 ☐ มากกว่า 40,001 ขึ้นไปโปรดระบุ.....

10. เงินออมภายในครอบครัว

1. ☐ ไม่มีเงินออม
2. ☐ มีเงินออม
 - 2.1 ☐ น้อยกว่า 10,000 บาท
 - 2.2 ☐ 10,000 – 20,000 บาท
 - 2.3 ☐ 20,001 – 30,000 บาท
 - 2.4 ☐ 30,001 – 40,000 บาท
 - 2.5 ☐ มากกว่า 40,001 ขึ้นไปโปรดระบุ.....

11. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร ในชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ☐ ศูนย์พัฒนาครอบครัว
2. ☐ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
3. ☐ อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อสม.)
4. ☐ กองทุนหมู่บ้าน
5. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

12. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....ปี

13. ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว

1. ☐ ครอบครัวเดี่ยว (ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก)
2. ☐ ครอบครัวขยาย (ครอบครัวที่ประกอบด้วย ปู่ย่า-ตายาย ลูก ป้า น้า อา และ พ่อ แม่ ลูก)
3. ☐ ครอบครัวแบบอื่นๆ
 - 3.1 ☐ ครอบครัวที่มีพ่อ หรือแม่คนเดียว
 - 3.2 ☐ ครอบครัวที่เป็นญาติพี่น้องอยู่ร่วมกัน
 - 3.3 ☐ ครอบครัวทดแทนถาวร (เด็กอาศัยอยู่กับญาติ)

14. ท่านมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนหรือไม่

1. ☐ ไม่เคย

2. ☐ เคย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.1 ☐ เคยถูกระบาดด้วยความรุนแรง

2.2 ☐ เคยพบเห็นผู้ถูกระบาดด้วยความรุนแรง

2.3 ☐ เคยช่วยเหลือผู้ถูกระบาดด้วยความรุนแรง

2.4 ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

15. ในยามที่ท่านต้องประสบกับปัญหาความทุกข์ใจในชีวิต ส่วนใหญ่ท่านจะปรึกษาใคร

1. ☐ ไม่ปรึกษา

2. ☐ ปรึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.1 ☐ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง

2.4 ☐ ผู้นำชุมชน

2.2 ☐ญาติ

2.5 ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.3 ☐ เพื่อน

ตอนที่ 2 ข้อมูลความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชน

ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา สมาชิกในครอบครัวของท่านทำกิจกรรมหรือมีความสัมพันธ์กันตามข้อความต่อไปนี้หรือไม่

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ประเด็น	ไม่เคยปฏิบัติ	ระยะการปฏิบัติ		
		น้อย (นานๆ ครั้ง)	ปานกลาง (บางครั้ง)	มาก (ทุกครั้ง)
1. การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว เช่น การรับประทานอาหารร่วมกัน ออกกำลังกาย ร่วมพิธีในวันสำคัญทางศาสนา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ เป็นต้น				
2. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการพูดคุยปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ ร่วมกัน				
3. สมาชิกในครอบครัวของท่านแสดงออกซึ่งความรัก และความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ				
4. สมาชิกในครอบครัวของท่านปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมตามสถานภาพของตนในครอบครัว เช่น ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน ช่วยเหลืองานบ้าน				
5. ครอบครัวของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมของครอบครัว				

ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

ประเด็น	ไม่เคยปฏิบัติ	ระยะการปฏิบัติ		
		น้อย (นานๆ ครั้ง)	ปานกลาง (บางครั้ง)	มาก (ทุกครั้ง)
1. ท่านมีการพบปะพูดคุย สนทนาปรึกษา และขอความช่วยเหลือกับเพื่อนบ้านที่สนิทสนมคุ้นเคยกันภายในชุมชน				
2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวในชุมชน หรือกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นตามโอกาสต่างๆ หรือการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน				
3. ท่านให้ความช่วยเหลือชุมชนทุกครั้ง เมื่อพบว่าชุมชนเกิดปัญหาขึ้น หรือร้องขอให้ช่วยเหลือ				
4. ชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อส่วนรวมของชุมชน				
5. ท่านและสมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เกิดการเฝ้าระวัง ติดตาม และให้การช่วยเหลือ				

ตอนที่ 3 สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเข้าใจของท่านมากที่สุด

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

1. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีพฤติกรรมอารมณ์รุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำความรุนแรงหรือไม่

1. ☐ ไม่มี

2. ☐ มี

2. สมาชิกในครอบครัวของท่านเคยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงต่อไปนี้หรือไม่

1. ☐ ไม่เคยแสดงพฤติกรรมความรุนแรง

2. ☐ แสดงพฤติกรรมความรุนแรง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.1 ☐ ทำร้ายร่างกาย/ ทบตี ตะต่อย

2.2 ☐ การดุด่าด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล

2.3 ☐ ดุถูก เหยียดหยาม ตะโกนใส่

2.4 ☐ ข่มขู่

2.5 ☐ การละเมิดทางเพศ

2.6. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. หากเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นในครอบครัว ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร เพื่อหาทางออกจากการถูกกระทำความรุนแรง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ☐ หนีออกจากบ้าน

4. ☐ อยากรฆ่าตัวตาย

2. ☐ กินยาคลายเครียด

5. ☐ แสดงพฤติกรรมประชดชีวิต

3. ☐ ทำกิจกรรมนอกบ้าน

6. ☐ แข่งความกับตำรวจ

7. ☐ ขอความช่วยเหลือจากแหล่งอื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ☐ อยู่เฉยๆ ไม่คิดทำอะไร

9. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัวของท่านมีสาเหตุมาจากสิ่งใด

1. ☐ สุรา

6. ☐ ความเจ็บป่วย

2. ☐ ยาเสพติด

7. ☐ ความสัมพันธ์ในครอบครัวห่างเหิน

3. ☐ ความเครียด

8. ☐ เศรษฐกิจ เช่น ยาจน ไม่มีงานทำ

4. ☐ ความหึงหวง

9. ☐ ป่วยเป็นโรคจิตเวช

5. ☐ การนอกใจคู่สมรส

10. ☐ การได้รับการกระทำความรุนแรงตั้งแต่เด็ก

11. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชน

1. ท่านเคยพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชนหรือไม่
 1. ☐ เคยพบเห็น
 2. ☐ ไม่เคยพบเห็น
2. เหตุการณ์ความรุนแรงที่ท่านพบเห็นในชุมชน ผู้กระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นใคร
 1. ☐ ไม่ทราบ
 2. ☐ ทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 2.1 ☐สามีทำร้ายภรรยา
 - 2.2 ☐แม่ทำร้ายลูก
 - 2.3 ☐พ่อทำร้ายลูก
 - 2.4 ☐ลูกทำร้ายแม่
 - 2.5 ☐ลูกทำร้ายพ่อ
 - 2.6 ☐บุคคลอื่นๆ ในครอบครัว
โปรดระบุ.....
 - 2.7 ☐บุคคลอื่นๆ นอกครอบครัว
โปรดระบุ.....
3. เหตุการณ์ความรุนแรงที่ท่านพบเห็นมีสาเหตุมาจากสิ่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1. ☐ สุรา
 2. ☐ ยาเสพติด
 3. ☐ ความเครียด
 4. ☐ ความหึงหวง
 5. ☐ การนอกใจคู่สมรส
 6. ☐ ความเจ็บป่วย
 7. ☐ ความสัมพันธ์ในครอบครัวห่างเหิน
 8. ☐ เศรษฐกิจ เช่น ยากจน ไม่มีงานทำ
 9. ☐ ป่วยเป็นโรคจิตเวช
 10. ☐ การได้รับการกระทำความรุนแรงตั้งแต่เด็ก
 11. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. หากท่านพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในสถานที่สาธารณะหรือในบ้าน ท่านจะดำเนินการอย่างไร
 1. ☐ เฉยๆ ไม่กล้าเข้าไปยุ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องส่วนตัว
 2. ☐ เข้าไปช่วยห้ามปราม
 3. ☐ แจ้งตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 4. ☐ แจ้งสื่อสารมวลชนให้มาทำข่าว
 5. ☐ ช่วยไกล่เกลี่ยในภายหลัง หากคู่กรณียินยอม
 6. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. เมื่อมีการกระทำความรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน ชุมชนของท่านมีการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาย่างทันท่วงทีหรือไม่
 1. ☐ มีการจัดการ
 2. ☐ ไม่มีการจัดการ
 3. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. เมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงขึ้นในครอบครัวและในชุมชน ท่านพบว่า มีหน่วยงานใดหรือบุคคลใดในชุมชนที่เข้าไปช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ☐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	7. ☐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
2. ☐ สถานีตำรวจ	8. ☐ ภาคเอกชนในพื้นที่
3. ☐ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	9. ☐ ไม่มีหน่วยงาน/ บุคคลใดช่วยเหลือ
4. ☐ คณะทำงาน ศพค.	10. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ☐ อาสาสมัคร (อพม. อสม. อปปร.)	
6. ☐ โรงเรียน	

7. หน่วยงานในชุมชนของท่านมีการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในชุมชน

1. ☐ ไม่มีการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรม
2. ☐ มีการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรม
2.1 ☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน
2.2 ☐ 3 – 5 ครั้ง/เดือน
2.3 ☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
3. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 บทบาทของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

1. ชุมชนของท่านมีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน

1. ☐ ไม่มีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ 2. ☐ มีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์
- 2.1 ☐ 1 – 2 ครั้งต่อเดือน
- 2.2 ☐ 3 – 5 ครั้งต่อเดือน
- 2.3 ☐ มากกว่า 5 ครั้งต่อเดือน
- 2.4 ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ชุมชนของท่านมีกระบวนการในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนที่เกิดขึ้นหรือไม่

1. ☐ ไม่มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหา
2. ☐ มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหา โปรดระบุกระบวนการ.....

.....

3. ชุมชนของท่านมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในชุมชนหรือไม่

1. ☐ ไม่มีการฝึกอบรมให้ความรู้
2. ☐ มีการฝึกอบรมให้ความรู้ โปรดระบุเรื่องที่อบรม.....

.....

4. ชุมชนของท่านมีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงหรือไม่

1. ☐ ไม่มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร
2. ☐ มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร โปรดระบุ.....

5. ชุมชนของท่านมีการให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงหรือไม่

1. ☐ ไม่มีการให้คำปรึกษาชี้แนะ
2. ☐ มีการให้คำปรึกษาชี้แนะ

6. ชุมชนของท่านมีการว่ากล่าว หรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือชุมชนหรือไม่

1. ☐ ไม่มีการว่ากล่าวหรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรง

2. ☐ มีการว่ากล่าวหรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรง

เมื่อว่ากล่าวหรือตักเตือนผู้ที่กระทำความรุนแรงไปแล้ว ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไรบ้าง

โปรดระบุ.....
.....
.....

7. กรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ชุมชนมีการประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือไม่

1. ☐ ไม่มีการประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน

2. ☐ มีการประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน โปรดระบุหน่วยงานที่ประสานขอ

ความช่วยเหลือ.....

บรรณานุกรม

กิริติ ยศยิ่งยง. **องค์กรแห่งนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. **รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประจำปี 2558**.

กรรณิกา อ่างทอง. **พฤติกรรมการป้องกันการกระทำรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น ในอำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.

คมสัน ขจรชีพพันธุ์งาม, ผู้แปล. **วีรบุรุษ มาฆะศิรานนท์; ผู้เรียบเรียง. คัมภีร์นักนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2555.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. **การบริหารการพัฒนาชนบทเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**. กรุงเทพมหานคร. 21 เซ็นจูรี, 2543.

ณัฐยา สันตะการผล, ผู้แปล. **การบริหารจัดการนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2550.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2541. **ทุนทางสังคม**. มติชนรายวัน. 31 กรกฎาคม: 6

เนาวนิตย์ สงคราม. **การสร้างนวัตกรรม : เปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ. **การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการตีตรากับความรุนแรงในการทำงาน**. รายงานการวิจัย ศูนย์สหวิทยาการชุมชนศึกษา (ศูนย์วิจัยเฉพาะทาง) สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2552.

บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ. **สื่อและความรุนแรงจากสื่อต่อเด็กและเยาวชนไทย**. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550.

บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ. **ทัศนคติ และบทบาทของทิมสหวิชาชีพต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว**. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.

ประภัศร ชโลธร. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำรุนแรงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

ประเวศ วะสี. **การพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืน โดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง**. 2546, 2-7.

พยัต วุฒิรงค์. **การจัดการนวัตกรรม จากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

พงษ์ ภาวจิตร. **Innovation**. กรุงเทพมหานคร : เอ.อาร์.อินฟอร์เมชัน แอนด์ พับลิเคชัน, 2548.

พจนีย์ บัณฑิตวงศ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำรุนแรงต่อภรรยา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์. รายงานโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการทางสังคมเพื่อแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกัน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554.

เพ็ญจันทร์ ประดับมุข - เซอร์เรอร์ และคณะ. มิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชน. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551.

ภาวิณี นิลน้ำค้าง. การศึกษาระบบแผนพฤติกรรมการกระทำรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

วิชุดา มาตัญญู. การพัฒนากลไกในระดับชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือของประเทศไทย (เล่ม 1). สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2556.

วรภัทร์ ภูเจริญ. การบริหารวัตรกรรมอย่างยั่งยืนและพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : อริยชน, 2550

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล และคณะ. การประเมินกระบวนการยุติธรรม ในการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว. รายงานวิจัยมูลนิธิเพื่อนหญิง สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรม เยาวชนและครอบครัว, 2546.

เศรษฐพุฒิ สิทธิวาทนฤพุมิ และคณะ. นวัตกรรม นำพาประเทศสู่ความมั่งคั่ง. กรุงเทพมหานคร : สถาบันอนาคตไทยศึกษา, 2556.

เสน่ห์ จัยโต. การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : โครงการส่งเสริมการสร้างตำรา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2558

โสภา ชูพิกุลชัย ขปีตมันน์ และคณะ. การสร้างเครือข่ายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว. คณะกรรมการวิจัยและติดตามผล สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. นวัตกรรมกุญแจสู่ความสำเร็จของประเทศไทย ในศตวรรษที่ 21. สรุปผลการประชุมประจำปี 2540.

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร. พิมพ์ ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2549.

อนก นาคนบุตร. ทูทางสังคม และประชาสังคมในเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม, 2545

วารสาร

อังคณา ช่วยคำชู. (2555). ความรุนแรงในครอบครัว: สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการช่วยเหลือ. วารสารธรรมศาสตร์, ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 หน้า 130 – 145.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น http://stat.bora.dopa.go.th/stat/marry/check_yk.html วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560

ประกาศิต หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.thaihealth.or.th/Content/27744>. **เด็หน้ายุติความรุนแรงในเด็กและสตรี**. วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2560

ประเวส วะสี บรรยายพิเศษ “พอช.กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม” ณ ห้องประชุมไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) 7 กุมภาพันธ์ 2556 (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.codi.or.th/index.php/public-relations/news/10130-2013-02-12-16-22-17> วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560.

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.violence.in.th/publicweb/NewsDetail.aspx?id=34&type=5> วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2560

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.violence.in.th/publicweb/NewsDetail.aspx?id=14&type=1> วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2560

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.violence.in.th/publicweb/Know.aspx> วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560

ผู้เขียน chpu **ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและสังคมปัจจุบัน** (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.vcharkarn.com/vblog/36292> วันที่สืบค้น 3 สิงหาคม 2560

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ออนไลน์) แหล่งสืบค้น <http://www.mesdb.go.th/portals/o/news/plan/10/plan10/datc/2.3.pdf>. วันที่สืบค้น 1 กันยายน 2558

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นางมาสสุรีย์ ศรีพรหมมา
2. นางสาวบุญยวีร์ ลูมาดกมลพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4
นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

ผู้วิจัย

นางสาวกริญา จารุโชคนภธร

นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

ผู้ช่วยผู้วิจัย

1. นายสุรัตน์ ธรรมประเสริฐ
2. นางสาวพิชญากร ศศิขานารา
3. นางสาวธิติมา บุญนพ
4. นายเอกลักษณ์ ขมิ้นทอง
5. นายชัยกมล จันทรรักษ์มี

เจ้าพนักงานพัฒนาสังคมชำนาญงาน
นักพัฒนาสังคม
เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม
พนักงานบริการ
พนักงานจ้างเหมา

